

I sin skrivelse rörande lantförsvarets medelsbehov för budgetåret 1935/1936 har arméförvaltningen i fråga om behovet av ytterligare medel för försök med ny ingenjörmateriel anfört följande.

Det begränsade anslaget till ingenjörmateriel medgåve i regel icke utförandet av försök med nya tekniska uppfinningar, ej heller av laborationer syftande till tekniska förbättringar av materielen. Särskilda medel hade fördenskull t. o. m. budgetåret 1932/1933 anvisats i och för försök med ny ingenjörmateriel. Under de två senaste budgetåren hade av kända skäl anslag för ändamålet visserligen icke utgått, men förefintliga reservationer hade medgivit slutförandet av vissa tidigare igångsatta försök ävensom upprätthållandet i begränsad omfattning av det för följandet av radioteknikens utveckling särskilt betydelsefulla laboratoriet vid fälttelegrafkårens tygverkstäder. I och med utgången av sistförflutna budgetår vore emellertid alla särskilt anslagna medel för försök med ny ingenjörmateriel i stort sett förbrukade.

I skrivelse till arméförvaltningens fortifikationsdepartement den 12 juni 1934 hade chefen för generalstaben framhållit önskvärdheten av, att genom fortifikationsdepartementets försorg laborationer och undersökningar bleve verkställda i och för utredandet av vissa frågor beträffande radiomaterielens konstruktion och användning.

För att det skulle vara möjligt att över huvud taget följa den hastiga utvecklingen på radioteknikens område och för att de av chefen för generalstaben begärda utredningarna skulle kunna verkställas, måste radiotekniska laborationer fortfarande bedrivas vid fälttelegrafkårens tygverkstäder. För ändamålet erfordrades ett särskilt anslag av 20,000 kronor.

De senaste åren hade en avsevärd utveckling av den elektriska mättekniken ägt rum. För ett rationellt bedrivande av nyssnämnda laborationer ävensom med hänsyn till de skärpta krav, som numera ställdes i fråga om precision vid elektriska mätningar och vid kalibrering av radiostationer, vore en nyanskaffning av elektriska mätinstrument och apparater erforderlig. Denna anskaffning, som icke kunde ske genom anlitaandet av ordinarie anslag, hade av fortifikationsdepartementet beräknats draga en kostnad av 18,000 kronor.

För utförande av vissa av chefen för generalstaben i förut berörda skrivelse begärda förarbeten å nya radiostationstyper beräknades vidare 25,000 kronor bliva erforderliga.

Fortifikationsdepartementet ansåge sig slutligen böra äska ett belopp av 17,000 kronor för försök med annan ingenjörmateriel än radiomateriel.

På grund av vad sålunda anförts hemställde arméförvaltningen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till försök med ny ingenjörmateriel för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 80,000 kronor.

Det vill synas önskvärt, att medel ställas till förfogande för möjliggörande av fortsatta försök i viss omfattning med ny ingenjörmateriel. Jag anser mig emellertid ej kunna för ändamålet tillstyrka större anvisning än 20,000 kronor. Rörande anslagsmedlens disposition torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att framdeles meddela närmare beslut.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till försök med ny ingenjörmateriel för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av 20,000 kronor.

59. Engångskostnader för anskaffning av ingenjörmateriel, *reservationsanslag*.

[65.] I kostnadsberäkningarna för 1925 års härordning hava upptagits vissa engångskostnader för materielanskaffning. Ifrågavarande kostnader avses att fördelas på en period av tio år. Bland den till anskaffning avsedda materielen ingår följande ingenjörmateriel till nedan angivna kostnadsbelopp:

radiomateriel	kronor	700,000:—
tung pontonmateriel	»	250,000:—
diverse fortifikationsmateriel	»	270,000:—
Summa kronor		1,220,000:—

Till bestridande av engångskostnader för anskaffning av ingenjörmateriel har riksdagen för vart och ett av budgetåren 1926/1927—1932/1933 såsom extra reservationsanslag anvisat en tiondedel av det för ändamålet avsedda totala kostnadsbeloppet, eller 122,000 kronor. För vartdera av budgetåren 1933/1934 och 1934/1935 har allenast 75,000 kronor utgått för ändamålet. Av de sålunda anvisade medlen, tillhopa 1,004,000 kronor, hava jämlikt särskilda av Kungl. Maj:t meddelade beslut disponerats för anskaffning av radiomateriel 656,700 kronor, för anskaffning av tung pontonmateriel 206,400 kronor och för anskaffning av diverse fortifikationsmateriel 140,900 kronor.

Beträffande anslag för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1935/1936 har arméförvaltningen i sin skrivelse den 31 augusti 1934 anført:

För budgetåret 1935/1936, som vore det sista året i den för ifrågavarande materielanskaffning avsedda tioårsperioden, återstode att anvisa (1,220,000 — 1,004,000 =) 216,000 kronor, varav 43,300 för radiomateriel, 43,600 för tung pontonmateriel och 129,100 för diverse fortifikationsmateriel.

Som chefen för generalstaben i skrivelse till arméförvaltningens fortifikationsdepartement framhållit nödvändigheten ur krigsberedskapssynpunkt dels att föreliggande brister i fråga om olika truppslags signalmateriel i möjligaste mån fylldes, dels att behovet av krigsbromateriel om möjligt snarast tillgodosåges, och då en uppdelning av de för respektive materielgrupper enligt ovan återstående beloppen ur upphandlingssynpunkt icke vore ändamålsenlig, syntes hela återstoden av anslaget nu böra utanordnas.

På grund härav hemställde arméförvaltningen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till bestridande av engångskostnader för anskaffning av ingenjörmateriel för budgetåret 1935/1936 anvisa ett extra reservationsanslag av 216,000 kronor.

För budgetåret 1935/1936 torde — liksom för nästförflutna och innevarande budgetår skett — för engångsanskaffning av ingenjörmateriel allenast böra anvisas 75,000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen :

att till bestridande av *engångskostnader för anskaffning av ingenjörmateriel* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 75,000 kronor.

60. Arméns brevdueväsande, *reservationsanslag*.

[66.] Under en följd av år har riksdagen på därom av Kungl. Maj:t gjorda framställningar beviljat särskilda medel till arméns brevdueväsande. För vart och ett av budgetåren 1932/1933—1934/1935 har för ändamålet utgått ett anslag av 5,000 kronor.

I sin skrivelse den 31 augusti 1934 har arméförvaltningen hemställt, att för budgetåret 1935/1936 måtte anvisas 6,000 kronor eller det belopp, vartill kostnaderna för vidmakthållandet av brevdueväsandet i befintligt skick uppskattades.

Då jämväl för budgetåret 1935/1936 medelsanvisningen torde kunna begränsas till samma belopp som för närvarande, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *arméns brevdueväsande* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 5,000 kronor.

61. Materiel för en luftbevakningscentral, *reservationsanslag*.

[67.] I sin skrivelse den 31 augusti 1934 har arméförvaltningen meddelat, att chefen för generalstaben hos ämbetsverkets fortifikationsdepartement gjort framställning om anvisande för budgetåret 1935/1936 av ett för samtliga tre försvarsgrenar gemensamt anslag för iordningställande av vissa luftbevakningscentraler. Till närmare motivering härför har *chefen för generalstaben* anfört:

Enligt gällande bestämmelser skulle luftförsvaret så planläggas, att det snarast efter därom utfärdad order kunde träda i verksamhet (om möjligt inom 12 timmar). En av förutsättningarna härför vore, att luftbevakningscentralerna kunde bringas i verksamhet inom ovan angiven tid. Färdigställandet av den tekniska inredningen för luftbevakningscentral först i samband med luftförsvarets organiserande kunde emellertid beräknas taga en tidrymd av veckor till månader. För att luftbevakningen skulle kunna bringas i verksamhet på föreskrivet sätt krävdes fördenskull, att inredningen av luftbevakningscentralerna utfördes i fredstid.

För närvarande vore planlagt upprättandet av 19 luftbevakningscentraler (utom i kustfästningarna). Av dessa vore två färdigställda. Efter vid telegrafstyrelsen på grundval av konstruktionsritningar utförda beräkningar torde medelkostnaden för en central komma att uppgå till omkring 28,000 kronor. Med hänsyn till krigsberedskapen vore det givetvis ett önskemål, att under budgetåret 1935/1936 medel kunde ställas till förfogande för färdigställande av samtliga planlagda luftbevakningscentraler. Då detta emellertid med hänsyn till mängden av övriga krav syntes möjligt, borde iordningställandet inskränkas under budgetåret att omfatta sju i första hand oundgängligen erforderliga centraler efter överenskommelse mellan telegrafstyrelsen och generalstaben.

För egen del har *arméförvaltningen*, som ej hade något att erinra mot de av *chefen för generalstaben* framförda synpunkterna och angivna kostnadsberäkningarna, yttrat följande.

Luftbevakningen vore en angelägenhet av vital betydelse för landet i dess helhet. Det skydd mot fientligt anfall, som därmed avsåges, berörde endast i viss utsträckning de militära anstalterna och den militära personalen, men däremot till huvudsaklig del civilbefolkningen och dess egendom. Det syntes därför, såsom chefen för generalstaben också ifrågasatt, vara följdriktigt, att kostnaderna för åstadkommandet av landets luftskydd belastade icke enbart lantförsvaret utan samtliga tre försvarsgrenar. Då emellertid lantförsvaret i krigstid organiserade och bemannade de nu ifrågavarande luftbevakningscentralerna, borde dock anskaffningen av materielen samt centralernas iordningställande ske genom lantförsvarets myndigheter. För ändamålet beviljade medel borde i så fall förvaltas och redovisas av arméförvaltningens fortifikationsdepartement.

På grund härav hemställde arméförvaltningen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för iordningställandet av vissa luftbevakningscentraler för budgetåret 1935/1936 anvisa ett extra reservationsanslag under fjärde huvudtiteln's gemensamma anslag å 196,000 kronor.

Vid övervägande av vad i ärendet förekommit har jag ansett mig böra förorda, att här ifrågavarande angelägenhet tillgodoses för budgetåret 1935/1936 så tillvida, att medel anvisas för anskaffning av erforderlig materiel för iordningställande av *en* luftbevakningscentral. Denna reducerade anskaffning medför visserligen, enligt vad jag under hand inhämtat, en fördyring av den angivna enhetskostnaden per bevakningscentral, men torde dock kostnadsbeloppet i fråga ej komma att överstiga 35,000 kronor. Jag tillstyrker således, att ett anslag å nämnda belopp utverkas av riksdagen. I motsats till arméförvaltningen håller jag före, att anslaget lämpligen bör upptagas i nu förevarande sammanhang.

I anslutning härtill hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för anskaffning av *materiel för en luftbevakningscentral* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 35,000 kronor.

Diverse.

62. Ersättning för rustning och rotering, *förslagsanslag*.

[68.] Ordinarie förslagsanslaget till ersättning för rustning och rotering har i riksstaten för budgetåret 1934/1935 upptagits med 200,000 kronor.

Med hänsyn till avgången av personal och hästar torde anslaget i riksstaten för budgetåret 1935/1936 kunna nedsättas till 190,000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *ersättning för rustning och rotering* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av 190,000 kronor.

63. Extra utgifter, *reservationsanslag*.

[69.] Ordinarie reservationsanslaget till extra utgifter var för vart och ett av budgetåren 1929/1930—1931/1932 i riksstaten uppfört med 400,000 kronor

eller samma belopp, vartill medelsbehovet under anslaget uppskattats i kostnadsberäkningarna för 1925 års härordning. För budgetåret 1932/1933 upptogs anslaget med 350,000 kronor. Med hänsyn till beräknade reservationer utgick anslaget för budgetåret 1933/1934 med allenast 150,000 kronor; för innevarande budgetår har anvisningen höjts till 260,000 kronor.

Arméförvaltningen har föreslagit, att anslaget måtte i riksstaten för budgetåret 1935/1936 uppföras med 360,000 kronor.

Under betoning av nödvändigheten att största återhållsamhet iakttagas i fråga om anvisningar även från detta anslag, finner jag mig böra hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *extra utgifter* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 275,000 kronor.

64. Semester åt vid lantförsvaret anställda arbetare, *förslagsanslag*.

[70.] Ordinarie förslagsanslaget till semester åt vid lantförsvaret anställda arbetare har i riksstaten från och med budgetåret 1926/1927 upptagits med 160,000 kronor.

I fråga om medelsbehovet under förevarande anslag för budgetåret 1935/1936 har arméförvaltningen anfört följande.

Nettoutgifterna under anslaget hade under de sistförflutna fyra budgetåren i avrundade tal uppgått till följande belopp: budgetåret 1930/1931 181,000 kronor, budgetåret 1931/1932 185,800 kronor, budgetåret 1932/1933 196,000 kronor och budgetåret 1933/1934 173,400 kronor.

I sin skrivelse den 31 augusti 1933 angående lantförsvarets medelsbehov för budgetåret 1934/1935 hade arméförvaltningen, bland annat, erinrat därom, att Kungl. Maj:t genom brev den 9 juni 1933 medgivit, att intendentsdepartementet efter förhandlingar med ombud för vederbörande personalorganisation om löne- och arbetsvillkor för den civila, icke arbetsledande personalen vid truppförbandens intendenturverkstäder finge — utan hinder av gällande förvaltningsbestämmelser — slutligt godkänna för hela riket gällande avtal, jämväl innefattande rätt till semester.

Jämlikt beslut den 3 juli 1934 hade numera för tiden till och med den 31 mars 1937 träffats kollektivavtal mellan intendentsdepartementet och försvarsverkens civila personals förbund angående löne- och arbetsvillkor för den civila, icke arbetsledande personalen vid truppförbandens intendenturverkstäder och tvättnrättningar. Enligt detta avtal gällde bland annat följande bestämmelser: Arbetare ägde åtnjuta semester, därest så utan olägenhet för göromålsens behöriga gång kunde ske, från och med det år, under vilket han kunde räkna minst två års arbetsanställning i en följd. Semesterberättigad arbetare erhöles från och med det år, han fyllde 40 år, om han kunde räkna minst 6 tjänsteår, 14 arbetsdagars semester. Från och med det år, arbetaren fyllde 30 år, erhöles han, om han kunde räkna minst 10 års arbetsanställning, 12 arbetsdagars semester. Andra semesterberättigade arbetare erhöles semester under 7 arbetsdagars.

Enligt kungl. brev den 24 juli 1919 angående villkor och bestämmelser för semester åt vid lantförsvaret anställda arbetare, med däri genom brev den 31 juli 1925 vidtagen ändring, hade arbetare eller med arbetare likställd personal, som innehaft oavbruten arbetsanställning vid lantförsvaret under två på varandra följande år, ägt att, därest så utan olägenhet för göromålsens

behöriga gång kunde ske, åtnjuta semester, personal av högre ålder än 40 år under 12 söckendagar och övrig personal under 6 söckendagar, dock att förman eller med sådan likställd skulle äga åtnjuta högst 6 söckendagar längre semester än annan i avseende å levnadsåldern likställd personal.

En jämförelse mellan de i avtalet den 3 juli 1934 och i förenämnda brev i fråga om rätt till semester meddelade bestämmelser utvisade alltså, att en viss utvidgning av semesterrätten kommit till stånd för den vid truppförbandens intendenturverkstäder och tvättinrättningar anställda arbetarpersonalen. Härav torde föranledas en kostnadsökning av omkring 10,000 kronor.

På grund härav och med hänsyn till anslagsbelastningen under de senaste budgetåren ansåge arméförvaltningen sig böra föreslå en höjning av anslaget med 25,000 kronor eller till 185,000 kronor.

I överensstämmelse med arméförvaltningens framställning hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *semester åt vid lantförsvaret anställda arbetare* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av 185,000 kronor.

65. Dyrtidstillägg åt befattningshavare vid lantförsvaret, förslagsanslag.

[71.] Under åberopande av vad statsrådet och chefen för finansdepartementet förut denna dag därom anfört får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för bestridande av kostnaderna för *dyrtidstillägg åt befattningshavare vid lantförsvaret* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av 2,650,000 kronor.

C. SJÖFÖRSVARET.

Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.

1. Avlöning till personal vid marinförvaltningen, *förslagsanslag*.

[72.] För avlöning av den vid marinförvaltningen anställda civila personalen m. m. har under ordinarie förslagsanslaget till marinförvaltningen för budgetåret 1934/1935 anvisats ett belopp av 228,800 kronor, varjämte till förstärkning av arbetskrafterna i marinförvaltningen under beteckning »Förstärkning av marinförvaltningens arbetskrafter» för samma budgetår anvisats ett extra anslag av 21,604 kronor.

Sistnämnda anslag är avsett dels för beredande av avlöning åt följande extra personal hos ämbetsverket, nämligen 2 revisorer (B 21) och 3 icke-ordinarie befattningshavare med löner, 2 enligt 7:e lönegraden och 1 enligt 5:e lönegraden i den i kungörelsen den 22 juni 1928 (nr 215) med avlöningsbestämmelser för vissa civila och civilmilitära icke-ordinarie befattningshavare vid försvarsväsendet intagna löneplanen för extra ordinarie tjänstemän (Eo), dels ock för bestridande av ett årligt arvode av 2,130 kronor till en å marinförvaltningens tekniska revision tjänstgörande pensionerad underofficer.

Kostnaderna för provisoriskt dyrortstillägg åt marinförvaltningens befattningshavare bestridas från det under fjärde huvudtiteln uppförda gemensamma anslaget för sådant ändamål samt kostnaderna för dyrtidstillägg åt nämnda befattningshavare från det allmänna anslaget till dyrtidstillägg åt befattningshavare vid sjöförsvaret.

Under hänvisning till 1934 års riksdags beslut angående ändrade grunder för uppställningen av riksstatens utgiftssida får jag, med åberopande i övrigt av vad chefen för finansdepartementet i ämnet anfört vid anmälan denna dag av för flera huvudtitlar gemensamma frågor, beträffande beräkningen av anslaget till avlöning till personal vid marinförvaltningen samt i fråga om uppställningen av ämbetsverkets avlöningsstat anföra följande.

För innevarande budgetår är för avlöning av den civila personalen å ordinarie stat och å övergångsstat, vilken uppbär avlöning enligt avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, anvisad en post till löner å 128,088 kronor. Därjämte finnes upptagen en post till vikariatsersättningar å 2,500 kronor, vilket belopp användes för bestridande av dylika ersättningar åt vikarier för nyssnämnda befattningshavare i marinförvaltningen.

Anslagsposten till avlöningar till ifrågavarande civila tjänstemän å ordinarie stat skall enligt de nya grunderna beräknas efter högsta — i stället för såsom nu näst högsta — förekommande löneklass för i löneplanen inplacerade befattningar. Med tillämpning av detta beräkningssätt och efter

minskning av lönebeloppen med pensionsavdrag bör anslagsposten upptagas till, i avrundat tal, 116,850 kronor.

Å marinförvaltningens för innevarande budgetår fastställda stat finnas å övergångsstat upptagna 1 revisor i lönegraden B 21 samt 2 expeditionsvakter i lönegraden B 5. Den ene av sistnämnda två befattningshavare har numera avgått med pension. Den å övergångsstaten uppförde revisorn kommer att efter uppnådd pensionsålder erhålla avsked från sin befattning vid innevarande budgetårs utgång. Anslagsposten till avlöningar till civila tjänstemän å övergångsstat torde alltså för nästa budgetår böra beräknas för utbetalande av lön i högsta löneklassen till en befattningshavare i lönegraden B 5 och alltså upptagas — efter minskning med pensionsavdrag — till ett belopp av i runt tal 3,100 kronor.

Det nuvarande anslaget till förstärkning av marinförvaltningens arbetskrafter disponeras, såsom ovan nämnts, bland annat för avlönande av 2 extra tjänstemän i lönegraden B 21 (revisorer). För avlönande av nämnda befattningshavare erforderliga medel böra upptagas under en särskild anslagspost till avlöningar till civila tjänstemän å extra stat. Medelsbehovet för ändamålet torde, efter minskning av lönebeloppen med pensionsavdrag, beräknas till, i runt tal, 14,000 kronor.

Till löner åt den å marinförvaltningens stat uppförda, enligt militäravlöningsreglementet avlönade civila personalen, 1 kemist å ordinarie stat och 1 andre kemist å övergångsstat, finnes för närvarande beräknad en anslagspost å 18,000 kronor. Någon ändring beträffande grunden för uppskattningen av själva lönekostnaderna för denna personal — näst högsta löneklassen inom vederbörlig lönegrad för respektive befattningar — ifrågasättes ej i detta sammanhang. För bestridande av avlöning till nämnda båda befattningshavare torde böra upptagas dels en post å 10,000 kronor för avlöning till den å ordinarie stat uppförde kemisten, dels ock en post å 7,700 kronor för avlöning åt den å övergångsstat varande andre kemisten.

Under rubriken »arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t», torde upptagas följande nu utgående arvoden: 4,000 kronor till marinförvaltningens advokatfiskal, som tillika förrättar advokatfiskalsgöromålen vid Stockholms station (detta arvode bestrides för närvarande från den å ämbetsverkets stat uppförda anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.), 1,170 kronor till chefen för marinförvaltningens fortfiktationsavdelning (detta arvode bestrides för närvarande från en för ändamålet å staten särskilt uppförd anslagspost) samt 2,130 kronor till en å marinförvaltningens tekniska revision tjänstgörande pensionerad underofficer (detta arvode utgår, såsom förut nämnts, under innevarande budgetår från anslaget till förstärkning av marinförvaltningens arbetskrafter). Postens slutsumma utgör ($4,000 + 1,170 + 2,130 =$) 7,300 kronor.

För avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. har å den nuvarande staten uppförts en anslagspost å 79,000 kronor. För samma ändamål disponeras av det extra anslaget å 21,604 kronor, i jämnt tal, 7,240 kronor eller det belopp, som erhålles, om från angivna 21,604 kronor dragas löne-

medel jämte vikariatsersättningar, i vad de hänföra sig till de förut särskilt nämnda två befattningshavarna i lönegraden B 21, ävensom förut omförmälda arvode å 2,130 kronor till en pensionerad underofficer. Sammanlagda anslagstillgången utgör således $(79,000 + 7,240 =)$ 86,240 kronor; efter avdrag därifrån av förenämnda till advokatfiskalen utgående arvode å 4,000 kronor kvarstår en summa av 82,240 kronor för avlöningar åt extra ordinarie personal m. m. Med tillämpning av samma grunder, som angivits beträffande anslagsposten till »avlöningar till övrig icke-ordinarie personal» å försvarsdepartementets kansliavdelning, bör motsvarande anslagspost å marinförvaltningens stat uppdelas i två poster, avsedda: *den ena* för grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän m. m. och *den andra* för avlöningsförhöjningar till dessa tjänstemän m. m. Den förstnämnda posten, vilken förutsättes ej skola få överskridas, bör — med beaktande av pensionsavdrag å, i runt tal, 1,640 kronor — upptagas med 70,100 kronor. Å posten för avlöningsförhöjningar m. m. — beräknad förslagsvis — skulle sålunda anvisas återstoden eller $(82,240 - 1,640 - 70,100 =)$ 10,500 kronor. Medelsbehovet för avlöningar till icke-ordinarie personal skulle alltså uppgå till sammanlagt $(70,100 + 10,500 =)$ 80,600 kronor.

Kostnaderna för provisoriskt dyrtidstillägg och dyrtidstillägg åt befattningshavarna vid marinförvaltningen torde i fortsättningen bestridas i enahanda ordning som för närvarande.

Det sammanlagda medelsbehovet till avlöning till personal vid marinförvaltningen skulle sålunda utgöra $[116,850 + 3,100 + 14,000 + 10,000 + 7,700 + 7,300 + (70,100 + 10,500) =]$, i avrundat tal, 239,600 kronor. I anslutning till anslagsberäkningen har jag låtit upprätta förslag till ny stat för marinförvaltningen (se Bil. nr 18), och torde ifrågasvara förslagsstat underställas riksdagen för godkännande.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels fastställa följande personalförteckning för den civila personal vid marinförvaltningen, vilken uppbär avlöning enligt avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen:

Personalförteckning.		Lönegrad.
Befattning.	Tjänstemän å ordinarie stat:	
1 marinöverkommissarie		A 1
1 amiralitetsråd		B 30
1 förste revisor		B 26
1 kamrerare		B 24
1 sekreterare		B 24
1 aktuarie och registrator		B 21
1 marinkassör		B 21
1 notarie		B 21
2 revisorer		B 21

Befattning.	Lönegrad.
1 revisor och bokhållare	B 21
1 förste expeditionsvakt	B 7
2 expeditionsvakter	B 5
4 kontorsbiträden	B 4
Tjänsteman å övergångsstat:	
1 expeditionsvakt	B 5
Tjänstemän å extra stat:	
2 revisorer	B 21,
<i>dels ock, med godkännande av bifogade förslag till stat för marinförvaltningen (Bil. nr 18), att tillämpas under budgetåret 1935/1936, till avlöning till personal vid marinförvaltningen för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 239,600 kronor.</i>	

2. Avlöning till personal vid kårer och stater m. fl., förslagsanslag.

(Avlöningsanslaget.)

[73.] Ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal vid kårer och stater m. fl. är i riksstaten för budgetåret 1934/1935 upptaget med 11,500,000 kronor.

Anslaget har beräknats sålunda:

A. Avlöningsförmåner, upptagna i vederbörliga stater kronor	11,439,581: —
B. Felräkningspenningar	» 3,460: —
C. Inkvarteringsbidrag till kadetter m. fl.	» 7,000: —
D. Avlöning till icke-ordinarie personal å stationskontoren m. fl. expeditioner	» 58,200: —
E. Kvinnlig sjukvårds- och ekonomipersonal vid kustartilleriet och skeppsgossekåren i Marstrand	» 4,380: —
F. Ekiperingshjälp	» 29,450: —
G. Arvoden m. m. enligt förteckning	» 58,746: —
H. Kostnader för musikelever vid flottan	» 2,000: —
I. Kostnader för musikelever vid kustartilleriet	» 800: —
J. Kostnadsfria hemresor för skeppsgossar	» 10,000: —
K. Tillfälligt anställande av tjänstemän, oförutsedda utgifter m. m.	» 12,000: —
L. Ålderstillägg	» 10,400: —

Summa kronor 11,636,017: —

Härutöver har beräknats såsom merkostnad för avlöning till manskap, kvarstående å äldre löneplan, ett belopp av 80,000 kronor, varmed den nyssnämnda summan, 11,636,017 kronor, alltså höjts. Från den sålunda beräknade anslagssumman, 11,716,017 kronor, har däremot avdrag gjorts dels med 180,000 kronor för ersättning för tjänstebostäder och dels med 38,000 kronor för vakanta löner för högbåtsmän, vadan beräkningen utvisar ett medelsbehov av 11,498,017 kronor, eller i runt tal 11,500,000 kronor.

För nästkommande budgetår torde benämningen å den under D upptagna anslagsrubriken böra ändras till »Avlöning till icke-ordinarie personal vid vissa expeditioner». I övrigt torde anslaget böra beräknas under samma rubriker som för det nu löpande budgetåret.

A. Avlöningsförmåner, upptagna i vederbörliga stater.

Under förevarande rubrik upptagas

dels *kårer och stater m. m.*, innefattande staterna för flottans officerskår, underofficerskår, sjömanskår och skeppsgossekår m. fl., kustartilleriets officerskår, underofficerskår och manskap m. fl., mariningenjörkåren, marinintendenturkåren, marinläkarkåren, flottans ecklesiastikstat och flottans poliskår m. fl., vid marininstaben anställd personal, vid flottans sjukhus i Karlskrona anställd personal samt sjörullföringsbefälhavare med biträden,

dels *undervisningsverken*, innefattande staterna för sjökrigshögskolan, sjökrigsskolan, marinens underofficersskolor samt skeppsgosseskolorna.

I. Kårer och stater m. m.

Uti de under förevarande rubrik upptagna staterna för vid flottans sjukhus i Karlskrona anställd personal samt sjörullföringsbefälhavare med biträden ifrågasätter jag icke någon ändring.

Vad angår, övriga under denna rubrik upptagna stater, får jag anföra följande.

Staten för flottans officerskår, underofficerskår, sjömanskår och skeppsgossekår m. fl. Denna stat slutar för innevarande budgetår å 8,289,313 kronor. Enligt 1925 års försvarsbeslut skola underofficerarna av 3:e graden vid flottan i mån av avgång ersättas av flaggkorpraler. I staten för det nu löpande budgetåret äro uppförda 111 beställningar för underofficerare av 3:e graden och 229 beställningar för flaggkorpraler. För budgetåret 1935/1936 torde man, enligt vad marinförvaltningen meddelat, kunna räkna med, att ytterligare 30 underofficerare av 3:e graden bliva ersatta av flaggkorpraler. På grund härav bör i staten för nästa budgetår antalet flaggkorpralsbeställningar ökas till 259, under det att antalet underofficersbeställningar av 3:e graden bör minskas till 81. Härigenom minskas anslagsbehovet under staten med 21,000 kronor.

I sin skrivelse rörande sjöförsvarets medelsbehov för nästkommande budgetår har marinförvaltningen — under hänvisning till den ökade representationsskyldighet, som på grund av utländska örlogsfartygs numera allt vanligare besök i Karlskrona åvilade stationsbefälhavaren vid örlogsstationen därstädes — gjort framställning om, att det under förevarande stat upptagna arvodelt, 3,480 kronor, till beställningshavare, som förordnas att samtidigt uppehålla befälhavande amirals- och stationsbefälhavareämbetena i Karlskrona, måtte höjas med 2,400 kronor till 5,880 kronor. Vidare har marinförvaltningen föreslagit, att i staten måtte upptages ett arvode å 1,000 kronor till chefen för Göteborgs örlogsdepå såsom gottgörelse för ökade göromål och representationsplikter.

Över dessa framställningar har *försvarsväsendets lönenämnd* den 22 oktober 1934 avgivit utlåtande och därvid anført, bland annat, att nämnden icke funnit tillräckliga skäl förebragta för bifall till förslaget om beredande av

särskilt arvode åt chefen för Göteborgs örlogsdepå. I fråga om förslaget om ökat arvode åt stationsbefälhavaren vid Karlskrona örlogsstation har nämnden, som funnit vad som anförts till stöd för förslaget vara värt beaktande, erinrat, att Kungl. Maj:t sedan en följd av år från sjöförsvarets anslag till extra utgifter anvisat medel till bestridande av representationsm. fl. kostnader i samband med utländska örlogsfartygs och representanters för utländska mariner m. fl. besök i Sverige. Dessa medel hade ställts till chefens för sjöförsvarets kommandoexpedition förfogande mot redovisning enligt av chefen för försvarsdepartementet godkända räkningar. Det hade förefallit lönenämnden ur flera synpunkter lämpligt, att den ytterligare gottgörelse, som skäligen borde beredas stationsbefälhavaren i Karlskrona, ställdes i viss relation till de ökade representationskrav, som kunde uppkomma i samband med utländska örlogsfartygs besök i Karlskrona. Lönenämnden har därför ansett sig böra ifrågasätta, om icke jämväl stationsbefälhavaren kunde tillerkännas bidrag till ifrågavarande representationskostnader från förenämnda anslag till extra utgifter.

Jag ansluter mig till lönenämndens ståndpunkt och anser mig alltså icke böra biträda marinförvaltningens ifrågavarande framställningar.

Enligt vad marinförvaltningen meddelat, hava utgifterna för hyresbidrag åt manskap under de senare åren väsentligt överstigit det belopp av 140,000 kronor, varmed den under förevarande stat för ifrågavarande ändamål upptagna anslagsposten beräknats för innevarande budgetår. Med hänsyn härtill finner jag mig böra tillstyrka, att nämnda post för nästkommande budgetår höjes med 50,000 kronor till 190,000 kronor.

Till ifrågavarande stat finnes fogad en anmärkning, nr 4, av följande lydelse: Under tiden 1 augusti—31 oktober må de menigas antal inom sjömanskåren ökas med högst 100 under förutsättning, att motsvarande antal manskapsbeställningar under tiden 1 november—31 januari hålles vakant under lika lång tid, som de sålunda övertaliga varit anställda under augusti—oktober.

Efter att hava erinrat om att ämbetsverket tidigare vid tvenne tillfällen gjort framställning om, att nämnda anmärkning till förevarande stat måtte erhålla viss ändrad lydelse, har marinförvaltningen beträffande denna fråga nu anfört, bland annat, följande.

Stationsbefälhavaren i Karlskrona hade hos marinförvaltningen ånyo hemställt, att ämbetsverket måtte utverka ändrad lydelse av ifrågavarande anmärkning. Stationsbefälhavaren hade därvid anfört, att genom anmärkningens nuvarande formulering förutsättning saknades för att personalorganisationen ständigt skulle kunna helt upprätthållas och utnyttjas, varigenom försvarets effektivitet minskades. Det vore även av allmänt intresse, särskilt under tider, då arbetsbrist rådde i civil verksamhet, att ynglingar i största möjliga omfattning kunde beredas anställning vid krigsmakten. Med nuvarande organisation uppstode även svårigheter att uppehålla tjänsten å de rustade fartygen. Under vissa delar av året hade vakansantalet i de rustade pansarskeppens besättningar uppgått till över ett 50-tal å varje fartyg. Den omläggning i utbildningen å kustflottan, som under senare år genomförts, krävde dessutom större tjänjbarhet i rekryteringens verkställande.

På de av stationsbefälhavaren anförda skälen och under förmälan att genom en ändring av anmärkningens formulering några ytterligare utgifter icke komme att uppstå å anslaget hemställde marinförvaltningen, att ifrågasvarande anmärkning måtte erhålla följande ändrade lydelse:

»För rekryteringens ändamålsenliga tillgodoseende må antalet meniga inom sjömanskåren tidvis ökas under förutsättning, att under övriga delar av budgetåret manskapsbeställningar hållas vakanta till antal och tid, motsvarande de sålunda övertaligas sammanlagda anställningstid.»

Marinförvaltningens ifrågasvarande förslag finner jag mig böra biträda. Omförmälda anmärkning torde sålunda i staten för nästkommande budgetår böra upptagas med den lydelse, marinförvaltningen föreslagit.

Staten torde böra uppföras med en slutsumma av 8,318,313 kronor.

Staten för kustartilleriets officerskår, underofficerskår och manskap m. fl. Denna stat slutar för innevarande budgetår å 1,726,050 kronor. I likhet med vad fallet är vid flottan, skola även vid kustartilleriet underofficerarna av 3:e graden enligt 1925 års försvarsbeslut i mån av avgång ersättas av flaggkorpraler. Enligt vad marinförvaltningen meddelat, bör av denna anledning antalet flaggkorpralsbeställningar i staten för nästkommande budgetår ökas med 6 eller från 31 till 37 samt antalet beställningar för underofficerare av 3:e graden, som i nu gällande stat upptagits med 28, i motsvarande grad minskas och sålunda upptagas med 22. Härigenom minskas anslagsbehovet under staten med 4,200 kronor.

Under förevarande stat är för innevarande budgetår upptaget ett förslagsvis beräknat belopp av 28,500 kronor för hyresbidrag åt manskap. Med hänsyn till att de verkliga kostnaderna för ifrågasvarande ändamål under budgetåret 1933/1934 uppgått till 31,600 kronor, har marinförvaltningen hemställt, att denna anslagspost måtte för nästkommande budgetår ökas med 3,500 kronor till 32,000 kronor.

Denna marinförvaltningens hemställan finner jag mig böra biträda.

I enlighet med vad som nu anförts kommer statens slutsumma att uppgå till (1,726,050 — 4,200 + 3,500 =) 1,725,350 kronor.

Staten för mariningenjörkåren, marinintendenturkåren, marinläkarkåren, flottans ecklesiastikstat, flottans poliskår m. fl. I sin skrivelse rörande sjöförsvarets medelsbehov för nästkommande budgetår har marinförvaltningen gjort framställning dels om viss utökning av mariningenjörkåren och dels om upptagande i staten av ett extra arvode åt chefen för ingenjördepartementet vid Karlskrona örlogsvarv.

Dessa marinförvaltningens förslag finner jag mig med hänsyn till den pågående försvarsutredningen icke böra biträda.

Å förevarande stat äro för närvarande under rubriken civil personal upptagna sju beställningar för expeditionsvakter, därav en å övergångsstat vid Karlskrona station. Sedan innehavaren av sistnämnda beställning numera avgått, torde densamma böra utgå ur staten.

Med tillämpning av de nya grunderna för riksstatens uppställning och efter lönebeloppens minskning med pensionsavdrag bör anslagsposten för avlönande av å staten kvarstående sex expeditionsvakter upptagas med 17,892 kronor.

Genom nämnda förändringar i staten kommer dess slutsumma att minskas med 2,160 kronor eller från 1,142,394 kronor till 1,140,234 kronor.

Staten för vid marinstaben anställd personal. Å denna stat, som för innevarande budgetår slutar å ett belopp av 49,568 kronor, finnes upptagen en post å 2,988 kronor för bestridande av lön till en befattningshavare i lönegraden B 5 (expeditionsvakt). Med tillämpning av de nya grunderna för riksstatens uppställning och efter lönebeloppets minskning med pensionsavdrag bör denna post upptagas med 3,096 kronor.

Enär inga »arvoden» numera utgå från den under förevarande stat uppförda anslagsposten till »arvoden m. m. till marinattachéer» utan ortstillägg och traktamentsersättning, torde sagda post böra benämnas »ortstillägg m. m. till marinattachéer».

Den nya statens slutsumma utgör 49,676 kronor.

II. Undervisningsverken.

Staten för sjökrigshögskolan. För sjökrigshögskolan tillämpas omväxlande två olika stater, den ena avsedd att gälla för budgetår begynnande å jämmt år, och den andra för budgetår, som tager sin början under udda år.

Såsom framgår av den redogörelse, som i 1933 års statsverksproposition lämnades rörande förevarande stat, har medelsbehovet under densamma för innevarande budgetår beräknats på grundval av ett utav marinundervisningskommissionen framlagt förslag angående nya utbildningsföreskrifter för sjökrigshögskolan.

Kostnaderna för arvoden till lärare och repetitörer m. m. hava enligt detta förslag beräknats uppgå till 35,300 kronor för läroår, som tager sin början udda år, samt till 28,400 kronor för läroår, som tager sin början under jämna år. I enlighet härmed har för innevarande budgetår å ifrågavarande stat för arvoden till lärare och repetitörer m. m. upptagits ett belopp av 28,400 kronor.

Marinförvaltningen har i sin förenämnda skrivelse den 27 augusti 1934 framlagt förslag till stat för sjökrigshögskolan för nästkommande budgetår. De i nämnda statförslag upptagna arvoden till lärare och repetitörer äro beräknade på grundval av marinundervisningskommissionens förenämnda förslag beträffande undervisningen vid skolan. Statförslaget slutar å ett belopp av 35,300 kronor.

Mot marinförvaltningens ifrågavarande statförslag har jag icke något att erinra.

Staten för sjökrigsskolan. Den nu gällande staten för sjökrigsskolan slutar å ett belopp av 52,623 kronor.

I sitt till marinförvaltningen ingivna förslag rörande medelsbehovet för sjökrigsskolan under nästkommande budgetår har chefen för skolan vid be-

räkningen av arvoden till lärare och befälspersonal förutsatt två klasser sjökadetter, varav en med dubbla avdelningar, två klasser kustartillerikadetter, en klass marinintendentskadetter, en klass reservkadetter samt en klass reservintendentskadetter, vilket i förhållande till klassindelningen för innevarande budgetår innebär å ena sidan ökning med en klass reservintendentskadetter och en klass reservkadetter samt å andra sidan minskning med en avdelning sjökadetter och en klass marinintendentskadetter.

Å denna stat finnes upptagen en post å 2,988 kronor för bestridande av lön till en befattningshavare i lönegraden B 5. Med tillämpning av de nya grunderna för riksstatens uppställning och efter lönebeloppets minskning med pensionsavdrag bör denna post upptagas med 3,096 kronor.

I enlighet med vad sålunda anförts har förslag uppgjorts till stat för skolan, slutande å ett belopp av 49,856 kronor.

Staten för marinens underofficersskolor m. m. För bestridande av kostnaderna för undervisning i språk m. fl. ämnen vid marinens underofficersskolor har för innevarande budgetår beräknats ett belopp av 23,615 kronor.

Enligt brev den 4 maj 1934 har Kungl. Maj:t förordnat, att utav berörda belopp finge disponeras för flottans underofficersskola i Karlskrona 8,025 kronor, för flottans underofficersskola i Stockholm 5,840 kronor samt för kustartilleriets underofficersskola 9,250 kronor. Återstoden, 500 kronor, skulle stå till marinförvaltningens förfogande.

I sin skrivelse rörande sjöförsvarets medelsbehov för nästkommande budgetår har marinförvaltningen erinrat om, att Kungl. Maj:t under de senare åren på framställning av stationsbefälhavaren vid Stockholms örlogstation bemyndigat denne att med styrelsen för tekniska högskolan träffa avtal om utförande vid högskolan av vissa i flottans skolreglemente föreskrivna elevlaborationer, för vilka lämplig lokal icke finnes inom marinens etablissemang i Stockholm. Då dessa laborationer, vilka hittills bekostats av flottans övningsanslag, efter allt att döma komme att bliva permanenta, borde medel för desamma beräknas under staten för marinens underofficersskolor. Kostnaderna för laborationerna beräknades för nästkommande budgetår till 1,000 kronor, med vilket belopp den för flottans underofficersskola i Stockholm avsedda anslagsposten därför borde ökas.

Vidare har marinförvaltningen i sin nyssnämnda skrivelse gjort framställning om upptagande under förevarande stat av medel för meddelande av undervisning i engelska språket åt radiomatrosar vid Stockholms och Karlskrona örlogsstationer samt därvid anført i huvudsak följande.

Enligt skolreglemente för flottans manskap skulle vid örlogsstation meddelas undervisning i engelska språket vid korpralskurs för radiomatrosar samt vid certifikatkurs vid radioskola. Under en följd av år hade denna undervisning meddelats av vederbörande instruktionsofficerare, därvid Kungl. Maj:t medgivit, att till de officerare, som av vederbörande stationsbefälhavare förordnades att under undervisningsåret meddela nu ifrågavarande undervisning, finge från sjöförsvarets anslag till extra utgifter utgå en ersättning

av 4 kronor per undervisningstimme, dock högst 448 kronor eller för båda örlogsstationerna sålunda tillhopa 896 kronor.

Sedan erfarenhet beträffande föreliggande fråga numera vunnits och det därvid visat sig, att undervisningen kunde på ovan nämnt sätt tillfredsställande bedrivas, ansåge marinförvaltningen, att, då denna undervisning närmast motsvarades av undervisningen i underofficerssskolorna, å staten för marinens underofficerssskolor borde upptagas ett belopp av 896 kronor för meddelande av undervisning i engelska språket för radiomatrosar vid Karlskrona och Stockholms örlogsstationer. Ämbetsverket hade därför i sitt förslag till stat upptagit denna anslagspost samt därvid ändrat statens rubrik till »Stat för marinens underofficerssskolor m. m.».

De sålunda av marinförvaltningen framlagda förslagen finner jag mig böra biträda. Medelsbehovet under förevarande stat, vars rubrik torde böra ändras till »Stat för marinens underofficerssskolor m. m.», kommer alltså för nästkommande budgetår att uppgå till $(23,615 + 1,000 + 896 =) 25,511$ kronor.

Staten för skeppsgosseskolorna. Den nu gällande staten för skeppsgosseskolorna slutar å ett belopp av 55,800 kronor.

I skrivelse den 17 maj 1934 har marinförvaltningen, efter att i ärendet hava inhämtat yttranden från vederbörande militära myndigheter och skolöverstyrelsen, gjort framställning angående ändring av bestämmelserna rörande löneavdrag vid tjänstledighet på grund av sjukdom för de ordinarie lärarna vid skeppsgosseskolorna samt därvid anfört i huvudsak följande.

Rektor vid skeppsgosseskolan i Karlskrona samt de ordinarie ämneslärarna vid skeppsgosseskolorna i Karlskrona och Marstrand åtnjöte i avlöning dels lön, dels tjänstgöringspenningar. Även till dem utgående löneförbättring fördelades i lön och tjänstgöringspenningar.

Enligt kungörelsen den 28 juni 1918 (nr 554) angående villkor och bestämmelser för åtnjutande av avlöningsförmånerna enligt de från och med år 1919 gällande staterna för skeppsgosseskolorna stadgades, att den, som av sjukdom hindrades att tjänstgöra, ägde uppbära lönen men skulle avstå tjänstgöringspenningarna.

I fråga om avlöningsförmånernas uppbärande gällde vidare, att tjänstgöringspenningar skulle för ämneslärare beräknas utgå för läsårets antal läsveckor samt att de i rektors avlöning ingående tjänstgöringspenningarna skulle fördelas på läs- och ferietider sålunda, att det belopp, som för dag utginge under lästiden, beräknad till sex och en halv månader årligen, skulle vara fem gånger så stort som det, vilket utginge under ferierna.

För ordinarie ämneslärare vore tjänstgöringspenningar med däri inberäknad tillfällig löneförbättring 1,600 kronor. Med det korta läsår, 180 dagar, som på grund av militära skäl måste råda vid skeppsgosseskola, bleve sjukavdraget per dag $1,600 : 180 =$ närmare 9 kronor. Räknares därtill dyrtidstillägg, bleve löneavdraget närmare 60 % av de per läsdag utgående löneförmånerna. Detta måste uppenbart anses orimligt.

Att vid skeppsgosseskola löneavdrag vid lärares sjukdom uppginge till så anmärkningsvärt stora belopp berodde dels på skeppsgosseskolornas korta läsår, varigenom tjänstgöringspenningarna komme att utgå med ett relativt stort belopp per läsdag, dels på att tjänstgöringspenningarna utgjorde en förhållandevis stor del av avlöningen. Vid skeppsgosseskolornas omorganisation år 1918 jämfördes skeppsgosseskolornas lärare med de yrkesbestämda

högre folkskolornas lärare. De senare lärarna avstode vid tjänstledighet på grund av sjukdom emellertid endast ett belopp motsvarande en tredjedel av begynnelselönen.

En ändring av bestämmelserna angående sjukavdrag för lärarna vid skeppsgosseskolorna syntes lämpligen, åtminstone tills vidare, böra ordnas på så sätt, att en bättre överensstämmelse mellan lärarna vid skeppsgosseskolorna och lärarna vid de yrkesbestämda högre folkskolorna genomfördes även i det hänseende, varom här vore fråga. Detta syntes kunna åvägabringas på det sätt, att tjänstgöringspenningarna för skeppsgosseskolornas ordinarie ämneslärare fastställdes till ett belopp motsvarande en tredjedel av den sammanlagda avlöningen i första lönegraden. En sådan ändring i nu gällande bestämmelser syntes dock böra underställas riksdagens avgörande. Vad rektor vid skeppsgosseskolan i Karlskrona beträffade, utginge tjänstgöringspenningar redan på föreslaget sätt.

Genom en sådan anordning, som här föreslagits, skulle vid längre tids sjukdom rektor och de ordinarie ämneslärarna vid skeppsgosseskolor och lärare vid högre folkskolor jämiställas i avlöningshänseende. Vid sjukdom, som träffade läraren endast under lästid, skulle visserligen lärare vid skeppsgosseskola fortfarande få vidkännas något större avdrag än lärare vid högre folkskola, men detta kompenserades i viss mån av, att intet avdrag skulle ske vid sjukdom under ferierna, vilka vid skeppsgosseskolorna vore betydligt längre än vid högre folkskolor.

På grund av vad sålunda anförts hemställde marinförvaltningen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen, att tjänstgöringspenningarna för de ordinarie ämneslärarna vid skeppsgosseskolorna skulle fastställas till ett belopp motsvarande en tredjedel av den sammanlagda avlöningen i första lönegraden.

I sin skrivelse den 27 augusti 1934 rörande sjöförsvarets medelsbehov för nästkommande budgetår har marinförvaltningen framhållit, att ett bifall till ämbetsverkets nyssnämnda hemställan icke skulle medföra någon ändring av slutsumman för ifrågavarande stat utan allenast mindre jämkningar uti de å staten upptagna posterna för lön och tjänstgöringspenningar åt de ordinarie ämneslärarna.

Uti utlåtande i ärendet den 20 oktober 1934 har *försvarsväsendets lönenämnd* tillstyrkt ett tillmötesgående av marinförvaltningens ifrågavarande hemställan.

Såsom av marinförvaltningens förenämnda framställning framgår, måste de avlöningsbelopp, som de ordinarie ämneslärarna vid skeppsgosseskolorna för närvarande äro skyldiga att avstå vid åtnjutande av tjänstledighet på grund av sjukdom, anses vara anmärkningsvärt höga. Jag anser mig därför böra tillstyrka, att åtgärder vidtagas för ett bättre tillgodoseende av ifrågavarande personals berättigade intresse i förevarande avseende. I enlighet med vad marinförvaltningen föreslagit, synes detta åtminstone tillsvidare lämpligast kunna ske genom en jämkning av relationen mellan de till de ordinarie ämneslärarna utgående löneförmånerna lön och tjänstgöringspenningar, så att de senare komme att utgöra en tredjedel av den sammanlagda avlöningen, 3,600 kronor. Tjänstgöringspenningarna för ordinarie ämneslärare, vilka för närvarande äro fastställda till 1,400 kronor, skulle sålunda minskas med 200 kronor till 1,200 kronor, under det att lönen skulle i mot-

svarande grad ökas. I enlighet härmed hava härav betingade ändringar vidtagits i staten för nästkommande budgetår.

Under förevarande stat är för innevarande budgetår upptaget ett belopp av 4,486 kronor för arvoden till timlärare. Marinförvaltningen har nu hemställt, att denna anslagspost måtte höjas med 500 kronor till 4,986 kronor för beredande av möjlighet att från densamma bestrida kostnaderna för ersättning enligt vissa angivna grunder åt vikarie för extra ordinarie ämneslärare vid skeppsgosseskolorna, varjämte ämbetsverket i samband härmed hemställt om ändrad benämning å anslagsposten i fråga.

Då frågan om ersättning åt vikarie för extra ordinarie ämneslärare befinner sig under utredning, anser jag mig icke nu böra biträda marinförvaltningens berörda förslag. Arvodesposten för timlärare torde alltså å staten för nästkommande budgetår böra bibehållas med oförändrat belopp, 4,486 kronor.

I enlighet med vad sålunda anförts skulle medelsbehovet under förevarande stat jämväl för budgetåret 1935/1936 uppgå till 55,800 kronor.

B. Felräkningspenningar. C. Inkvarteringsbidrag till kadetter m. fl.

Under dessa rubriker torde i enlighet med marinförvaltningens förslag böra upptagas samma belopp som för det nu löpande budgetåret eller 3,460 respektive 7,000 kronor.

D. Avlöning till icke-ordinarie personal vid vissa expeditioner.

Under rubriken »Avlöning till icke-ordinarie personal vid stationskontoren m. fl. expeditioner» är för innevarande budgetår upptaget ett belopp av 58,200 kronor.

I sin skrivelse rörande sjöförsvarets medelsbehov för nästkommande budgetår har marinförvaltningen beträffande denna anslagspost anfört i huvudsak följande.

I skrivelse till marinförvaltningen hade stationsbefälhavaren vid Karlskrona örlogsstation anført, att stationsbefälhavaren jämte adjutanter och sekreterare ävensom stationsbefälhavarens militärexpedition och kansli icke hade tillgång till särskilt skrivbiträde utan vore för skrivgöromålens utförande hänvisade dels till den å expeditionerna befintliga personalen, som saknade erforderlig färdighet i dylika göromål, dels till den för stationsbefälhavaren och chefen för underofficers- och sjömanskårerna inrättade gemensamma skrivdetaljen, som dock icke ägde tillräcklig tillgång på personal, varjämte den personal, som funnes, delvis saknade erforderliga kvalifikationer. Stationsbefälhavaren hade därför sett sig nödsakad att anställa en extra befattningshavare såsom skrivbiträde. Anslaget till extra befattningshavare m. m. vid Karlskrona örlogsstation, 724 kronor, räckte emellertid endast för några månader, under det att resten av året något skrivbiträde icke kunde anställas. Då erfarenheten gäve vid handen, att ett sådant oundgängligen erfordrades för stationsbefälhavarens expeditioner, hade stationsbefälhavaren föreslagit, att ifrågasvarande anslagspost måtte ökas med 2,196 kronor, motsvarande lönen för ett skrivbiträde å stationsbefälhavarens kansli i lönegrad Eo 2.

Enär marinförvaltningen ansåge de av stationsbefälhavaren i Karlskrona

anförda skälen för ifrågavarande utökning av personalen bärande, föreslog ämbetsverket en höjning av nu ifrågavarande anslagspost med 2,196 kronor.

Chefen för kustartilleriet hade i sitt yttrande över regementschefernas och kommandanternas anslagsäskanden för nästkommande budgetår anført, att han i till marinförvaltningen ingivet förslag till ändringar i tjänsteförteckningen A till kungörelsen den 22 juni 1928, nr 215, upptagit ett kontorsbiträde å kustartilleriets chefsexpedition, en kontorist vid Vaxholms kustartilleriregementes förvaltning samt ett kontorsbiträde vid fästningsintendenturen i Vaxholms fästning, vilka befattningshavare borde avlönas från nu ifrågavarande anslagspost.

Genom brev den 22 juni 1934 hade chefen för kustartilleriet bemyndigats att liksom under flera föregående år intill den 1 juli 1935 anställa ett skrivbiträde å chefsexpeditionen mot ersättning av 225 kronor per månad, vilken ersättning skulle med högst 2,700 kronor bestridas från den under sjöförsvarets anslag till personal vid kårer och stater uppförda anslagsposten till tillfälligt anställande av tjänstemän, oförutsedda utgifter m. m.

Enligt brev den 22 sistlidna juni angående fortsatt anställande av extra expeditionspersonal vid Vaxholms fästning och Vaxholms kustartilleriregemente hade medgivits, bland annat, att ett civilt biträde finge anställas vid vardera fästningsintendenturen i Vaxholms fästning och regementsförvaltningen vid Vaxholms kustartilleriregemente, och skulle härav föranledda kostnader bestridas av nyssnämnda anslagspost. Enligt nyssberörda brev den 22 juni 1934 åtnjöte biträdet vid fästningsintendenturen ersättning med 159 kronor och biträdet vid regementsförvaltningen med 207 kronor för månad jämte dyrtidstillägg enligt för nyreglerade verk gällande grunder.

Genom brev den 20 juli 1934 hade marinförvaltningen anbefallts att efter erforderlig utredning till Kungl. Maj:t inkomma med yttrande och förslag till den revision av tjänsteförteckningarna till kungörelsen den 22 juni 1928, nr 215, som kunde befinnas påkallad. I det förslag, som med anledning härav av marinförvaltningen, så snart ske kunde, komme att avgivas, hade ämbetsverket att taga ståndpunkt till de av chefen för kustartilleriet enligt ovan föreslagna inplaceringarna å nämnda förteckning. Det vore att förvänta, att därvid även komme att föreslås åtskilliga andra inplaceringar å nämnda förteckning och uppflyttning i högre lönegrad jämväl vid örlogstationerna, vilka eventuellt komme att medföra utgifter på nu ifrågavarande anslag. Innan frågan om dessa inplaceringar blivit utredd, kunde emellertid de kostnader, som av chefen för kustartilleriet föreslagna och andra inplaceringar komme att medföra, svårigen beräknas. Därest sådana inplaceringar bleve beslutade att träda i kraft före den 1 juli 1936, förutsatte marinförvaltningen, att härför erforderliga medel komme att av Kungl. Maj:t tillfälligtvis anvisas.

Enär marinförvaltningen emellertid ansåge, att ovannämnda tre befattningshavare under alla förhållanden vore oundgängligen erforderliga och att lönerna till dem borde utgå från nu ifrågavarande anslagspost, föreslog marinförvaltningen, att denna tills höjdes med ett belopp motsvarande de nu utgående lönerna till dessa befattningshavare eller med $[2,700 + (12 \times 159) = 1,908 + (12 \times 207) = 2,484 = 7,092]$ kronor.

Under hänvisning till vad sålunda anförts föreslog marinförvaltningen, att ifrågavarande anslagspost höjdes från 58,200 kronor med $(2,196 + 7,092 = 9,288)$ kronor till 67,488 kronor.

Emot marinförvaltningens ifrågavarande förslag har jag icke något att erinra. Ifrågavarande anslagspost torde alltså för nästkommande budgetår

böra upptagas med ett belopp av 67,488 kronor. Med hänsyn till att jämväl personal vid kustartilleriet kommer att avlönas från anslagsposten torde, såsom inledningsvis påpekats, rubriken för densamma böra ändras till »Avlöning till icke-ordinarie personal vid vissa expeditioner».

E. Kvinnlig sjukvårds- och ekonomipersonal vid kustartilleriet och skeppsgossekåren i Marstrand. F. Ekiperingshjälp.

Under dessa rubriker torde i enlighet med marinförvaltningens förslag böra upptagas samma belopp som för det nu löpande budgetåret eller 4,380 respektive 29,450 kronor.

G. Arvoden m. m. enligt förteckning.

Under förevarande rubrik upptogs uti för 1934 års riksdag framlagd beräkning för budgetåret 1934/1935 ett belopp av 58,746 kronor. Genom brev den 7 juni 1934 har Kungl. Maj:t medgivit, att de i en brevet bilagd förteckning upptagna avlöningsförmånerna finge under budgetåret 1934/1935 utgå med högst de i förteckningen angivna belopp. Denna förteckning, som i jämförelse med den för riksdagen framlagda beräkningen undergått vissa mindre ändringar beträffande de arvoden, vilka i densamma upptagits under rubriken »B. Arvoden till vissa icke-ordinarie befattningshavare m. fl. ersättningar», slutar å ett belopp av 65,560 kronor, varav 14,586 kronor hänföra sig till arvoden, som i förteckningen upptagits under rubriken »A. Arvoden till ordinarie befattningshavare med avlöning från anslag under fjärde huvudtiteln, sjöförsvaret, m. fl.», samt återstoden, 50,974 kronor, till arvoden, som upptagits under den nyssnämnda rubriken B.

För nästkommande budgetår har marinförvaltningen icke ifrågasatt någon ändring i den sålunda för innevarande budgetår fastställda förteckningen. I enlighet härmed har uppgjorts »Förteckning över i stat icke uppförda arvoden m. m.» (se Bil. nr 27). Denna förteckning slutar å ett belopp av 65,560 kronor, och torde detta belopp böra under förevarande rubrik upptagas i anslagsberäkningen för budgetåret 1935/1936.

H. Kostnader för musikelever vid flottan. I. Kostnader för musikelever vid kustartilleriet. J. Kostnadsfria hemresor för skeppsgossar. K. Tillfälligt anställande av tjänstemän, oförutsedda utgifter m. m. L. Ålderstillägg.

Under dessa rubriker torde böra upptagas samma belopp som för nu löpande budgetår eller respektive 2,000, 800, 10,000, 12,000 och 10,400 kronor.

Jämväl för nästkommande budgetår torde — liksom skett för innevarande budgetår — böra inhämtas riksdagens medgivande rörande beredande av vissa förmåner åt surnumerär fänrik (underlöjtnant, marinunderintendent).

Sammanfattning.

I enlighet med vad sålunda anförts, har jag låtit uppgöra beräkning av utgifterna under anslaget till avlöning till personal vid kårer och stater m. fl. för budgetåret 1935/1936 (se Bil. nr 28). Beräkningen av de under rubrikerna A—L upptagna posterna slutar å ett belopp av 11,684,396 kronor.

Nämnda summa torde böra ökas med ett belopp av förslagsvis 74,500 kronor för bestridande av merkostnader för manskap, som åtnjuter avlöning enligt äldre avlöningsbestämmelser. Å andra sidan bör minskning ske dels med 173,000 kronor, motsvarande beräknad ersättning för tjänstebostäder, dels ock med 42,000 kronor, i anledning av att ett visst antal löner för högboåtsmän kunna förutsättas av olika anledningar komma att hållas vakanta.

Beräkningen utvisar alltså ett anslagsbehov av $(11,684,396 + 74,500 - 173,000 - 42,000 =)$ 11,543,896 kronor eller, i runt tal, 11,550,000 kronor.

Under åberopande av vad jag sålunda anförde ävensom av vad jag under lantförsvarets avlöningsanslag yttrat rörande dels beredande av tillfällig löneförbättring åt vissa militära beställningshavare, dels ock beredande av möjlighet för avskedad manskap att kvarstå viss tid över stat, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna de vid detta protokoll fogade förslag till stater för flottans officerskår, underofficerskår, sjömanskår och skeppsgossekår m. fl., kustartilleriets officerskår, underofficerskår och manskap m. fl., mariningenjörkåren, marinintendenturkåren, marinläkarkåren, flottans ecklesiastikstat och flottans poliskår m. fl., vid marininstaben anställd personal, sjökrigshögskolan, sjökrigsskolan, marinens underofficersskolor m. m. och skeppsgosseskolorna (se Bil. nr 19—26), att gälla under budgetåret 1935/1936,

dels godkänna de i en vid detta protokoll fogad »Förteckning över i stat icke uppförda arvoden m. m.» (se Bil. nr 27) under rubriken »A. Arvoden till ordinarie befattningshavare med avlöning från anslagen till fjärde huvudtiteln, sjöförsvaret, m. fl.» upptagna arvoden,

dels förklara, att de av riksdagen för budgetåret 1934/1935 godkända staterna för vid flottans sjukhus i Karlskrona anställd personal samt sjörullföringsbefälhavare med biträden skola i oförändrat skick gälla under budgetåret 1935/1936,

dels medgiva, att under budgetåret 1935/1936 må, i överensstämmelse med av mig förordade huvudgrunder, till löjtnanter, underofficerare av 2:a och 3:e graden samt flaggkorpraler utgå tillfällig löneförbättring,

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att under budgetåret 1935/1936, i enlighet med av Kungl. Maj:t meddelade närmare bestämmelser, bereda avskedad beställningshavare av manskapet vid marinen med en tjänstetid av minst sex år möjlighet att kvarstå viss tid över stat vid vederbörlig kår (truppförband),

dels medgiva, att i enlighet med av Kungl. Maj:t meddelade närmare bestämmelser, under budgetåret 1935/1936 må till surnumerär fänrik (underlöjtnant, marinunderintendent) vid marinen utgå särskild kontant ersättning för dag med belopp, motsvarande sammanlagda värdet av värnpliktig, likaledes för dag, tillkommande förmåner av penningbidrag, portion och ersättning för begagnande av egna persedlar,

dels ock till *avlöning till personal vid kårer och stater m. fl.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av 11,550,000 kronor.

3. Avlöning till personal å övergångsstat vid marinen, *förslagsanslag*.

[74.] Ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal å övergångsstat vid marinen är i riksstaten för innevarande budgetår upptaget med ett belopp av 1,560,000 kronor.

Under budgetåret 1933/1934, för vilket år förevarande anslag var uppfört med 1,678,000 kronor, har utgiftsbelastningen å detsamma uppgått till omkring 1,640,000 kronor. I enlighet med av marinförvaltningen lämnade uppgifter hava löneutgifterna å anslaget för det nu löpande budgetåret beräknats nedgå med cirka 125,000 kronor till följd av den avgång från övergångsstaten, som under sistsagda budgetår komme att äga rum. För nästkommande budgetår har marinförvaltningen räknat med en ytterligare nedgång av 84,600 kronor i löneutgifterna under anslaget. I enlighet härmed skulle medelsbehovet för budgetåret 1935/1936 uppgå till (1,640,000 — 125,000 — 84,600 =) 1,430,400 kronor eller i runt tal 1,430,000 kronor. Med hänsyn till att utgifterna för avlöning åtförägarande personal under de båda senast tilländalupna budgetåren rätt väsentligt understigit det på grundval av marinförvaltningens uppgifter angående avgången från övergångsstaten beräknade medelsbehovet för nämnda år, torde dock medelsanvisningen under anslaget för nästkommande budgetår kunna begränsas till 1,400,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *avlöning till personal å övergångsstat vid marinen* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av 1,400,000 kronor.

4. Rekryteringskostnader, *förslagsanslag*.

[75.] Ordinarie förslagsanslaget till rekryteringskostnader har i riksstaten för det nu löpande budgetåret upptagits med ett belopp av 110,000 kronor.

Enligt av Kungl. Maj:t genom brev den 15 juni 1934 fastställd stat för anslaget har detsamma fördelats sålunda:

1. Rekryteringsmedel	kronor	27,000: —
2. Avskedspremier	»	73,000: —
3. Civilanställning	»	10,000: —
Summa kronor		110,000: —

Genom nyssnämnda brev den 15 juni 1934 har Kungl. Maj:t vid fastställande av stat för förevarande anslag för det nu löpande budgetåret dels förordnat, att det till rekryteringsombud utgående arvodet för varje förmedlad anställning, vilket arvode tidigare utgått med 30 kronor, skulle minskas till högst 20 kronor, dels ock föreskrivit, att vad av de särskilda truppförbanden (kårerne) enligt staten tilldelade rekryteringsmedel icke åtginge till utgifter för rekryteringsverksamheten, finge vid vederbörande truppförband (kår) användas till vidtagande av åtgärder till underlättande av avgående manskaps civilanställning.

Vidare har Kungl. Maj:t vid fastställande av nyssnämnda stat i anslutning till riksdagens beslut i ämnet utfärdat ändrade bestämmelser rörande tilldelande av avskedspremier åt karlskrivna f. d. skeppsgossar vid flottan, varigenom denna manskapsgrupps möjligheter till erhållande av dylika premier förbättrats.

Såsom i det föregående vid behandlingen av lantförsvarets motsvarande anslag framhållits, har för innevarande budgetår ett centralorgan benämnt försvarsväsendets centrala civilanställningsbyrå försöksvis upprättats för handhavande av vissa frågor rörande civilanställningsverksamheten vid försvarsväsendet m. m. Kostnaderna för denna byrås verksamhet hava i enlighet med av riksdagen lämnat medgivande fördelats på de olika försvarsgrenarnas rekryteringsanslag, varvid det på förevarande anslag fallande beloppet beräknats till 3,500 kronor.

I sin skrivelse rörande sjöförsvarets medelsbehov för nästkommande budgetår har marinförvaltningen icke ifrågasatt någon ändring med avseende å den i staten för innevarande budgetår upptagna anslagsposten för civilanställning. Däremot borde anslagsposterna för rekryteringsmedel och avskedspremier ökas med 10,000 kronor vardera och anslaget i sin helhet alltså upptagas med ett till 130,000 kronor förhöjt belopp.

Såsom jag i det föregående framhållit, torde försvarsväsendets centrala civilanställningsbyrås verksamhet böra upprätthållas jämväl under nästkommande budgetår. Av kostnaderna för byråns verksamhet torde, i likhet med vad fallet varit under innevarande budgetår, 3,500 kronor böra upptagas under anslagsposten till civilanställning, vilken för nästkommande budgetår torde böra upptagas med oförändrat belopp, 10,000 kronor.

Marinförvaltningens hemställan om ökning av de båda andra anslagsposterna under anslaget finner jag mig endast så tillvida kunna biträda, att jag tillstyrker, att dessa anslagsposter tillhopa ökas med 10,000 kronor och alltså upptagas med sammanlagt 110,000 kronor.

I enlighet härmed skulle medelsbehovet under anslaget uppgå till (110,000 + 10,000 =) 120,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *rekryteringskostnader* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av 120,000 kronor.

5. Marinens reservstat, förslagsanslag.

[76.] Enligt den år 1925 beslutade marinorganisationen skall reservstaten för flottans vidkommande indragas. Till densamma hörande personal skall emellertid kvarstå å staten intill avgången ur tjänst. För kustartilleriet skall enligt nämnda organisation finnas en reservstat, som i förhållande till den för innevarande budgetår fastställda staten utvisar en ökning med en överste och en kaptensbeställning.

Sedan 1925 års riksdag efter förslag av Kungl. Maj:t beslutat viss provisorisk löne- och pensionsreglering för personal å reservstat, hava bestämmelser rörande omförmälda löne- och pensionsreglering, i vad angår marinens reservstatspersonal, genom kungörelse den 18 juni 1925 (nr 290) utfärdats, att gälla till och med den 30 juni 1926. Genom särskilda kungörelser, senast den 4 maj 1934 (nr 111), har Kungl. Maj:t vidare i överensstämmelse med riksdagens beslut förordnat, att nyssnämnda kungörelse den 18 juni 1925 skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1935.

I riksstaten för det nu löpande budgetåret har ordinarie förslagsanslaget till marinens reservstat upptagits med 54,500 kronor, varav 34,980 kronor avsetts för löner åt personalen på reservstat.

För nästkommande budgetår har marinförvaltningen föreslagit, att anslaget måtte ökas med 7,940 kronor till 62,440 kronor, varvid ämbetsverket förutsatt, dels att den för närvarande å flottans reservstat upptagna beställningen för en kapten i mellersta löneklassen, vilken numera avgått med pension, skulle avföras ur staten, dels ock att kustartilleriets reservstat skulle utökas med en överste och en kaptensbeställning, varigenom densamma skulle erhålla den omfattning, som avsetts i 1925 års försvarsbeslut.

I överensstämmelse med vad som förut föreslagits beträffande arméns reservstater torde bestämmelserna angående den provisoriska löne- och pensionsregleringen för marinens reservstatspersonal böra givas förlängd giltighet även för nästkommande budgetår.

Den å flottans reservstat nu upptagna beställningen för en kapten i mellersta löneklassen torde, på grund av innehavarens avgång med pension, böra utgå ur staten.

Med hänsyn till att den i fredstid tjänstgöringsskyldiga officerspersonalen å kustartilleriets övergångsstat numera nedgått till endast två man, av vilka den ene för övrigt bestrider en arvodesbefattning vid flygvapnet, finner jag mig böra tillstyrka marinförvaltningens förslag om utökning av kustartilleriets reservstat med de båda beställningar, som ytterligare erfordras för att sistnämnda stat skall erhålla den omfattning, som avsetts i 1925 års försvarsbeslut.

I enlighet härmed har jag låtit uppgöra förslag till stat för marinens reservstat (se Bil. nr 29).

Medelsbehovet under anslaget torde i enlighet med vad marinförvaltningen föreslagit böra beräknas till 62,440 kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna bifogade förslag till stat för marinens reservstat (se Bil. nr 29), att gälla för budgetåret 1935/1936,

dels medgiva, att personal, som med rätt till pension under budgetåret 1935/1936 avgår från reservstat, må under sin återstående livstid uppbära pension av statsmedel med i förenämnda kungörelse den 18 juni 1925 (nr 290) angivna belopp,

dels ock för bestridande av kostnaderna för *marinens reservstat* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av 62,440 kronor.

6. Marinens reservpersonal, *förslagsanslag*.

[77.] Ordinarie förslagsanslaget till marinens reservpersonal är i riksstaten för det löpande budgetåret upptaget med ett belopp av 125,000 kronor.

Under budgetåret 1933/1934, då förevarande anslag var upptaget med allenast 79,000 kronor, uppgick utgiftsbelastningen å detsamma till omkring 144,500 kronor, trots att vissa inskränkningar under nämnda budgetår vidtagits med avseende å reservpersonalens tjänstgöring. För budgetåret 1932/1933, då reservpersonalen fullgjorde tjänstgöring i vanlig ordning, uppgingo utgifterna under anslaget till cirka 128,000 kronor. Den ökade utgiftsbelastningen å anslaget torde till icke oväsentlig del bero på den stegring av utgifterna för reservpersonalens pensionering, som under de senaste åren ägt rum till följd av att den äldre reservpersonalen numera börjat inträda i pensionsåldern.

Marinförvaltningen har framhållit, att det icke torde förefinnas några utsikter, att utgifterna under detta anslag skola komma att nedgå under nästkommande budgetår, och har därför hemställt, att anslaget för detta budgetår måtte upptagas med ett till 140,000 kronor förhöjt belopp.

Emot marinförvaltningens förslag i förevarande avseende har jag icke något att erinra.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *marinens reservpersonal* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av 140,000 kronor.

7. Rese- och traktamentspenningar, *förslagsanslag*.

[78.] Ordinarie förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar har i riksstaten för såväl innevarande som närmast föregående budgetår varit uppfört med ett belopp av 80,000 kronor.

Marinförvaltningen har för nästkommande budgetår icke ifrågasatt någon ändring av anslagsbeloppet.

I anslutning härtill får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *rese- och traktamentspenningar* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av 80,000 kronor.

8. Flyttningersättning, *förslagsanslag*.

[79.] Ordinarie förslagsanslaget till flyttningersättning är i riksstaten för innevarande budgetår upptaget med ett belopp av 50,000 kronor.

I anslutning till vad marinförvaltningen föreslagit torde jämväl för nästkommande budgetår för flyttningersättning böra upptagas ett anslagsbelopp av 50,000 kronor.

Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *flyttningersättning* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av 50,000 kronor.

De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.

9. De värnpliktigas avlöning, *förslagsanslag*.

[80.] Ordinarie förslagsanslaget till de värnpliktigas avlöning är i riksstaten för innevarande budgetår upptaget med ett belopp av 489,000 kronor.

Anslaget har beräknats sålunda:

Penningbidrag	kronor 488,100:—
Avlöningstillägg åt reservkadetter vid kustartilleriet	» 600:—
	Summa kronor 488,700:—

eller, i avrundat tal, 489,000 kronor.

I det föregående har vid behandlingen av lantförsvarets anslag till de värnpliktigas avlöning lämnats en redogörelse för gällande bestämmelser rörande de kontanta förmåner, som utgå till de värnpliktiga.

I statsverkspropositionen till 1934 års riksdag upptogs vid beräkningen av antalet tjänstgöringsdagar för marinens värnpliktiga 62,000 tjänstgöringsdagar för värnpliktiga ur ersättningsreserven, avsedda för tjänstgöring vid flottans stationer och varv. I anledning av en i ämnet väckt motion ansåg sig emellertid riksdagen böra såsom en tillfällig och av rådande arbetslöshet betingad åtgärd för budgetåret 1934/1935 minska det sålunda i statsverkspropositionen för ifrågavarande personalkategori beräknade tjänstgöringsdagantalet till 40,000, i syfte att härigenom åt vederbörande varvsmyndigheter bereda visst utrymme för anställandet av civila arbetare.

Vid beräkningen av medelsbehovet under förevarande anslag för nästkommande budgetår har marinförvaltningen utgått från, att tjänstgöringsdagantalet för de för tjänstgöring vid flottans stationer och varv avsedda värn-

pliktiga ur ersättningsreserven åter komme att höjas till 62,000. Då de skäl, som föranledde riksdagen att för innevarande budgetår nedsätta tjänstgöringsdagantalet för ifrågakvarande värnpliktiga till 40,000, torde komma att föreligga jämväl under nästkommande budgetår, finner jag mig emellertid böra föreslå, att dagantalet för dessa värnpliktiga för sistnämnda budgetår beräknas efter samma grunder som för budgetåret 1934/1935 och alltså upptages med 40,000.

För tillgodoseende av bemanningsbehovet å statens isbrytarfartyg torde, i överensstämmelse med vad som skett för det nu löpande budgetåret, böra upptagas 6,200 tjänstgöringsdagar för värnpliktiga ur ersättningsreserven.

Vid beräkningen av antalet tjänstgöringsdagar för under tjänstgöringen avgångna värnpliktiga vid marinen har jag, i anslutning till vad som beträffande denna fråga anförts under arméns motsvarande anslag, ansett mig böra för nästkommande budgetår tillämpa de hittills i berörda hänseende använda grunderna.

Den beräkning, jag låtit verkställa av antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga m. fl. vid marinen under budgetåret 1935/1936 (se Bil. nr 30), utvisar, att tjänstgöringsdagarnas antal skulle utgöra 754,200. Därav böra 549,400 dagar upptagas med ett penningbidrag av 50 öre och 204,800 dagar med ett penningbidrag av en krona, vadan alltså för penningbidrag under nästkommande budgetår bör beräknas ett belopp av $(549,400 \times 0.50 + 204,800 \times 1.00 =) 479,500$ kronor.

För avlöningstillägg åt reservkadetter vid kustartilleriet torde böra beräknas 600 kronor.

Anslagsbehovet uppgår således till $(479,500 + 600 =) 480,100$ kronor eller, i avrundat tal, 480,000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *de värnpliktigas avlöning* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av 480,000 kronor.

10. Understöd åt vissa värnpliktigas familjer, *förslagsanslag*.

[81.] Ordinarie förslagsanslaget till understöd åt de värnpliktigas familjer är i riksstaten för innevarande budgetår upptaget med ett belopp av 15,000 kronor.

Marinförvaltningen har för nästkommande budgetår icke ifrågasatt någon ändring av anslagsbeloppet.

I enlighet härmed får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *understöd åt vissa värnpliktigas familjer* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av 15,000 kronor.

11. Inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m., *förslagsanslag*.

[82.] Ordinarie förslagsanslaget till inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m. är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med ett belopp av 138,000 kronor.

I enlighet med vad marinförvaltningen föreslagit torde jämväl för nästkommande budgetår för ifrågavarande ändamål böra beräknas ett belopp av 138,000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av 138,000 kronor.

Undervisning, understöd, expenser m. m.

12. Undervisningsmateriel samt undervisningsanstalter m. m., *reservationsanslag.*

[83.] Ordinarie reservationsanslaget till undervisningsmateriel samt undervisningsanstalter m. m. är i riksstaten för innevarande budgetår upptaget med ett belopp av 30,000 kronor.

För nästkommande budgetår har marinförvaltningen hemställt, att medelsanvisningen under anslaget måtte ökas med 10,500 kronor till 40,500 kronor. Ämbetsverket har därvid förutsatt, dels att den för närvarande från anslaget utgående posten för framställning av militär undervisningsfilm skulle höjas från 5,000 till 6,000 kronor, dels ock att de för anordnande av föredrag och utbildningskurser m. m. avsedda anslagsbeloppen skulle ökas med omkring 9,500 kronor, varav 4,000 kronor avsåges för anordnande av en militärpedagogisk kurs för officerare.

Enligt § 11 i gällande reglemente för utbildning av officerare tillhörande flottans stam är militärpedagogisk kurs avsedd att anordnas vart fjärde eller femte år. Sådana kurser hava varit anordnade under åren 1926 och 1930. Då sålunda under innevarande år fem år hava förflutit, sedan dylik kurs senast anordnades, finner jag mig böra tillstyrka, att medel beräknas för anordnande av sådan kurs under budgetåret 1935/1936. Emot marinförvaltningens förslag beträffande beräknandet av kostnaderna för kursen i fråga har jag icke något att erinra. Anslaget torde sålunda av denna anledning böra ökas med 4,000 kronor. Någon ytterligare ökning av anslagsbeloppet anser jag mig däremot icke böra tillstyrka. Anslagsbehovet för nästkommande budgetår skulle alltså uppgå till (30,000 + 4,000 =) 34,000 kronor.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *undervisningsmateriel samt undervisningsanstalter m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 34,000 kronor.

13. Studiestipendier, *reservationsanslag.*

[84.] I kostnadsberäkningarna för 1925 års marinorganisation upptogs ett belopp av 12,000 kronor till stipendier åt underbefäl och underofficerare vid flottan och kustartilleriet för bedrivande av studier för vinnande av inträde i sjökrigsskolan. Årsbehovet beräknades till högst tolv stipendiebelopp å

1,000 kronor, därav tio för flottan och två för kustartilleriet. Berörda studier avsågos taga i anspråk en tid av två år vid flottan och ett år vid kustartilleriet.

För ifrågavarande ändamål har från och med budgetåret 1926/1927 i riksstaten varit uppfört ett ordinarie reservationsanslag, å vilket anvisats för nyssnämnda budgetår 7,000 kronor, för budgetåret 1928/1929 8,000 kronor samt för innevarande budgetår 3,000 kronor. För budgetåren 1927/1928 samt 1929/1930—1933/1934 har anslaget i riksstaten upptagits utan angivet belopp.

Marinförvaltningen har meddelat, att vid utgången av innevarande budgetår en behållning av 7,000 kronor kunde beräknas förefinnas å förevarande anslag. På grund av de bestämmelser, som gällde beträffande ifrågavarande stipendiars utdelande, komme denna behållning att förslå för täckande av medelsbehovet för studiestipendier under budgetåret 1935/1936.

Med hänsyn till vad marinförvaltningen sålunda anført skulle någon medelsanvisning för studiestipendier icke vara erforderlig för sistnämnda budgetår. För bibehållande av anslaget i riksstaten finner jag mig dock böra föreslå, att ett mindre belopp, förslagsvis 100 kronor, för ändamålet upptages jämväl för nästkommande budgetår.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för *studiestipendier* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 100 kronor.

14. Understöd åt föreningar, *reservationsanslag*.

[85.] Ordinarie reservationsanslaget till understöd åt föreningar har i riksstaten för innevarande budgetår upptagits med ett belopp av 9,600 kronor. Genom brev den 7 juni 1934 har Kungl. Maj:t fastställt stat för anslaget för nämnda budgetår.

I sin skrivelse rörande sjöförsvarets medelsbehov för nästkommande budgetår har marinförvaltningen hemställt om ökning av ifrågavarande anslag till 10,200 kronor för beredande av möjlighet till lämnande av hyresbidrag från detsamma åt underofficerssällskapet i Stockholm och marinens civila tjänstemannaförbunds avdelning i Karlskrona.

Detta marinförvaltningens förslag anser jag mig icke böra biträda utan hemställer, att för understöd åt föreningar för nästkommande budgetår upptages samma belopp som för innevarande budgetår eller 9,600 kronor.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *understöd åt föreningar* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 9,600 kronor.

15. Skrivmaterialier och expenser m. m., *reservationsanslag*.

[86.] Ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier och expenser m. m. är i riksstaten för innevarande budgetår upptaget med ett belopp av 350,000 kronor.

Enligt den av Kungl. Maj:t den 31 maj 1934 fastställda staten för anslaget utgår av detsamma 9,900 kronor för bestridande av kostnader för skrivmaterialier och expenser m.m. vid sjöförsvarets kommandoexpedition samt 14,750 kronor för bestridande av motsvarande kostnader vid marininstaben.

I sin skrivelse rörande sjöförsvarets medelsbehov för nästkommande budgetår har marinförvaltningen under återopande av en utav chefen för marininstaben hos ämbetsverket gjord framställning i ämnet framhållit, att de till marininstaben sålunda utgående expensmedlen, i vilka även inginge erforderliga medel för anskaffning av marinlitteratur m. m. åt marinattachéer, icke vore tillräckliga utan borde höjas till 18,000 kronor. I anslutning härtill har ämbetsverket hemställt, att förevarande anslag för nästkommande budgetår måtte ökas med 3,250 kronor till 353,250 kronor.

Marinförvaltningens förslag om ökning av de för marininstaben avsedda expensmedlen finner jag mig böra biträda. Medelsbehovet under anslaget kommer härigenom att ökas med 3,250 kronor. Under förutsättning av bifall till det i det föregående framlagda förslaget om beräkning av expensmedel för sjöförsvarets kommandoexpedition under försvarsdepartementets omkostnadsanslag kommer emellertid sagda medelsbehov att minskas med 9,900 kronor, motsvarande de enligt förenämnda stat kommandoexpeditionen för innevarande budgetår tilldelade expensmedlen. Medelsbehovet under förevarande anslag skulle alltså för nästkommande budgetår uppgå till $(350,000 + 3,250 - 9,900 =) 343,350$ kronor eller, i runt tal, 343,400 kronor.

Under återopande av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *skrivmaterialier och expenser m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 343,400 kronor.

16. Tryckningskostnader, *förslagsanslag*.

[87.] Ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader är i riksstaten för innevarande budgetår upptaget med ett belopp av 38,000 kronor.

Marinförvaltningen har hemställt, att anslaget för nästkommande budgetår måtte upptagas med oförändrat belopp.

För budgetåret 1933/1934, då ifrågavarande anslag ävenledes var upptaget med ett belopp av 38,000 kronor, uppgick nettoutgiften under detsamma till 34,593 kronor, varvid dock anslaget, enligt vad marinförvaltningen meddelat, tillgodoförts ett belopp av cirka 2,900 kronor för tryckalster, som försålts genom sjöförsvarets kommandoexpedition. Med hänsyn till belastningen å anslaget under sistnämnda budgetår och då uppbördsmedel för försålda tryckalster i viss utsträckning torde komma att inflyta jämväl under det kommande budgetåret, synes anslaget för detta budgetår kunna minskas med i runt tal 3,000 kronor till 35,000 kronor.

Fjärde huvudtiteln.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *tryckningskostnader* för budgetåret 1935/1936 anvisa
ett *förslagsanslag* av 35,000 kronor.

**17. Biblioteksverksamhet för underbefäl och manskap vid marinen,
*reservationsanslag.***

[88.] Ordinarie reservationsanslaget till biblioteksverksamhet för underbefäl och manskap vid marinen har från och med budgetåret 1926/1927 i riksstaten varit upptaget med ett belopp av 5,500 kronor.

I enlighet med marinförvaltningens förslag finner jag mig böra föreslå, att anslaget jämväl för nästkommande budgetår upptages med enahanda belopp, 5,500 kronor.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *biblioteksverksamhet för underbefäl och manskap vid marinen* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 5,500 kronor.

Förplägnad, beklädnad m. m.**18. Förplägnad, *förslagsanslag.***

[89.] Ordinarie förslagsanslaget till förplägnad har i riksstaten för budgetåret 1934/1935 upptagits med 2,250,000 kronor.

Till grund för anslagets beräkning har lagts en portionskostnad för man och dag av 84 öre i land och 1 krona 23 öre ombord. Härvid har förutsatts, att i marinens utspisningsstater smör skall komma till användning i stället för margarin.

I sin skrivelse rörande sjöförsvarets medelsbehov för nästkommande budgetår har marinförvaltningen meddelat, att ämbetsverket med hänsyn till föregående budgetårs portionsstatistik och de rådande förhållandena på livsmedelsmarknaden funnit sig böra för nästa budgetår — under förutsättning att margarin åter komme till användning i utspisningsstaterna — räkna med en portionskostnad för man och dag av 82 öre i land och 1 krona 17 öre ombord. Därest jämväl under budgetåret 1935/1936 smör skulle komma till användning i stället för margarin, komme den sålunda beräknade dagsportionskostnaden att ökas med 7 öre för landportion och 8 öre för sjöportion.

Såsom under arméns motsvarande anslag framhållits, torde även under nästkommande budgetår smör böra komma till användning i stället för margarin vid försvarsväsendets matinrättningar. Till följd härav och då jag ej har något att erinra mot marinförvaltningens förslag rörande beräkningen av dagsportionskostnaden, torde kostnaderna för landportion böra uppskattas till 89 öre och kostnaderna för sjöportion till 1 krona 25 öre.

Det antal tjänstgöringsdagar, som bör läggas till grund för anslagsberäkningen, framgår av följande sammanställning.

	Antal tjänstgöringsdagar	
Flottan.		
Underofficerare av 3:e graden (endast ombord)	—	9,700
Stammanskap inklusive musikelever	1,126,700	
Skeppsgossar	144,000	
Kadetter m. fl.	26,100	
Värnpliktiga	491,700	1,788,500
Kustartilleriet.		
Stammanskap	222,900	
Kadetter m. fl.	8,400	
Värnpliktiga	233,400	464,700
Summa	2,253,200	2,262,900

Antalet dagar för tjänstgöring ombord torde böra beräknas till 900,000, vadan alltså antalet tjänstgöringsdagar i land skulle uppgå till $(2,262,900 - 900,000 =) 1,362,900$.

Anslagsbehovet för budgetåret 1935/1936 bör sålunda beräknas till $(0.89 \times 1,362,900 + 1.25 \times 900,000 =) 2,337,981$ kronor eller, i avrundat tal, 2,338,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *förplägnad* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förelagsanslag* av 2,338,000 kronor.

19. Beklädnad, reservationsanslag.

[90.] För budgetåret 1934/1935 har medelsbehovet under ordinarie reservationsanslaget till beklädnad beräknats efter en kostnad av 55 öre för man och tjänstgöringsdag till 1,236,000 kronor. Med hänsyn till å anslaget förefintlig reservation har emellertid anslaget i riksstaten för nämnda budgetår upptagits med allenast 711,000 kronor.

Även för budgetåret 1935/1936 synes medelsbehovet under förevarande anslag böra beräknas efter 55 öre för man och tjänstgöringsdag. Då antalet tjänstgöringsdagar, som bör komma i betraktande vid anslagets beräkande, utgör 2,253,200, uppgår alltså medelsbehovet för detta budgetår till $(0.55 \times 2,253,200 =) 1,239,260$ kronor eller, i avrundat tal, 1,239,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *beklädnad* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 1,239,000 kronor.

20. Kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m., reservationsanslag.

(Kasernutredningsanslaget.)

[91.] Ordinarie reservationsanslaget till kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m. har i riksstaten för innevarande budgetår uppförts med 151,000 kronor. Anslagsbehovet har beräknats efter en dagskostnad av

12 öre för det under förplägnadsanslaget för nämnda budgetår angivna antalet tjänstgöringsdagar i land, ökat med 66,000 dagar, motsvarande det för sjöreservens personal beräknade antalet tjänstgöringsdagar. Det därvid erhållna beloppet har, å ena sidan, minskats med 26,640 kronor, motsvarande den kostnadsminskning, vilken beräknats uppstå till följd av att personal, som åtnjuter hyresbidrag eller inkvarteringsersättning, själv ombesörjer sin inkvartering och förplägnad, samt, å andra sidan, ökats med ett belopp av 6,500 kronor, avsett för anskaffande av musikinstrument vid flottan och kustartilleriet.

De sålunda angivna grunderna för anslagets beräknande torde i enlighet med marinförvaltningens förslag böra tillämpas jämväl för nästkommande budgetår.

I enlighet härmed torde antalet tjänstgöringsdagar, som skall läggas till grund för anslagsberäkningen för budgetåret 1935/1936, böra beräknas till $1,362,900$ (landtjänstgöringsdagar enligt beräkning under förplägnadsanslaget) $+ 66,000 = 1,428,900$. Efter en dagskostnad av 12 öre skulle medelsbehovet alltså utgöra ($1,428,900 \times 0.12 =$) 171,468 kronor, från vilket belopp bör dragas det här förut angivna beloppet, 26,640 kronor, för personal, som icke åtnjuter inkvartering eller förplägnad in natura. Till det därvid erhållna beloppet 144,828 kronor eller, i avrundat tal, 144,800 kronor bör läggas den beräknade kostnaden för musikinstrument, 6,500 kronor, varvid erhålles ett belopp av 151,300 kronor, vilket utgör anslagsbehovet för nästkommande budgetår.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 151,300 kronor.

21. Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m., förslagsanslag.

(Bränsleanslaget.)

[92.] Ordinarie förslagsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m. är i riksstaten för innevarande budgetår upptaget med ett belopp av 797,600 kronor.

Marinförvaltningen har hemställt, att anslaget för nästkommande budgetår måtte upptagas med 800,000 kronor.

Jag finner mig icke böra ifrågasätta någon annan ändring av ifrågavarande anslag, än att detsamma minskas med ett belopp av 2,800 kronor för utgifter för bränsle och lyse m. m. å sjöförsvarets kommandoexpedition, vilken summa föreslagits skola överföras till försvarsdepartementets omkostnadsanslag. Anslaget torde alltså för nästkommande budgetår böra upptagas med ett belopp av ($797,600 - 2,800 =$) 794,800 kronor eller, i avrundat tal, 795,000 kronor.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av 795,000 kronor.

22. Modernisering av vissa matinrättningar vid marinen, *reservationsanslag.*

[93.] I en till riksdagen den 28 februari 1934 avlåten proposition, nr 205, framlade Kungl. Maj:t förslag angående modernisering av vissa matinrättningar vid marinen. Rörande den huvudsakliga innebörden av berörda förslag får jag, under hänvisning i övrigt till det vid nämnda proposition fogade utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden, framhålla följande.

Marinens förplägnadssakkunniga hade den 27 december 1933 till marinförvaltningen avlämnat ett första betänkande, innefattande förslag till förbättrande av utspisningsförhållandena vid marinens större matinrättningar i land, nämligen:

vid Karlskrona örlogsstation: matinrättningarna för sjömanskåren och för skeppsgossekåren;

vid Stockholms örlogsstation: matinrättningen för sjömanskåren;

vid Vaxholms kustartilleriregemente: matinrättningarna i Vaxholms kastell och i Oscar-Fredriksborg;

vid Karlskrona kustartilleriregemente: matinrättningarna i stadskasernen och i Kungsholms fort.

Vidkommande kostnaderna för matinrättningarnas försättande i tidsenligt skick hade dessa av de sakkunniga beräknats till sammanlagt 764,000 kronor. Emellertid hade de sakkunniga ansett, att av de utav dem föreslagna arbetena m. m. — med hänsyn till matinrättningarnas förefintliga skick och förutsättningarna för att åstadkomma en ekonomisk drift — följande i första hand och senast under budgetåret 1934/1935 borde komma till utförande:

Flyttning av tvättinrättningen och korvfabriken i Karlskrona samt anordnande av köttcentral och rosteri å Stumholmen	kronor 113,000: —
Modernisering av matinrättningen vid sjömanskåren i Karlskrona	» 145,000: —
Modernisering av matinrättningen å Vaxholms kastell ..	» 67,000: —
Ordnande förberedelsevis av fri skaffning jämte kylrums- och personallokaler å Oscar-Fredriksborg	» 25,000: —
Ordnande förberedelsevis av fri skaffning i matsalen å Kungsholms fort	» 12,000: —
Förbättrande av utserveringsanordningar och diskrum å Skeppsholmen	» 12,000: —

eller tillsammans 374,000 kronor. För bestridande av dessa utgifter borde enligt de sakkunniga sammanlagt 124,000 kronor utgå av tillgängliga anslagsmedel samt härutöver erforderligt belopp, 250,000 kronor, särskilt anvisas för ändamålet.

Sedan vederbörande lokala marinmyndigheter yttrat sig i anledning av de sakkunnigas förslag, underställde marinförvaltningen uti skrivelse den 21 februari 1934 ärendet Kungl. Maj:ts prövning i de delar, ämbetsverket hunnit

taga slutlig ställning till detsamma. Ämbetsverket förklarade sig därvid i allt väsentligt biträda de sakkunnigas förslag till moderniseringsåtgärder beträffande de matinrättningar vid marinen, som då vore i fråga.

För egen del yttrade jag, bland annat, att av vad i ärendet förekommit framginge, hurusom vid vissa av marinens matinrättningar betydande svårigheter föreläge för tillgodoseende av en tidsenlig förplägnad på ett ekonomiskt sätt. Ävägbringandet av tillfredsställande utspisningsförhållanden vid de marinens matinrättningar, som berördes av förplägnadssakkunnigas förevarande utredning, förutsatte utförandet av byggnads- m. fl. arbeten samt anskaffning av inventarier i sådan omfattning, att kostnaderna härför endast till en del kunde bestridas av de ordinarie underhållsmedlen. Av i de sakkunnigas moderniseringsprogram upptagna arbeten m. m. hade de, vilka ansetts erforderliga för avhjälpandet av de mest påtagliga bristerna och som förutsatts komma att medföra de största driftbesparingarna, föreslagits skola komma till utförande under budgetåret 1934/1935. Detta de sakkunnigas, av marinförvaltningen förordade förslag ville även jag biträda. Den första etappen av moderniseringsprogrammet hade beräknats draga en kostnad av 374,000 kronor. Mot denna beräkning hade jag i stort sett ej något att erinra. Av sagda belopp, 374,000 kronor, borde, på sätt de sakkunniga och marinförvaltningen förutsatt, 124,000 kronor bestridas av tillgängliga anslagsmedel. Den summa, 250,000 kronor, som härutöver erfordrades för ändamålet, borde uppföras å riksstaten för innevarande budgetår. I överensstämmelse med min i anslutning härtill gjorda hemställan föreslog Kungl. Maj:t riksdagen att för modernisering av vissa matinrättningar vid marinen för budgetåret 1934/1935 anvisa ett reservationsanslag, att utgå av lånemedel, av 250,000 kronor.

I skrivelse den 6 juni 1934, nr 324, anförde riksdagen, att riksdagen funne angeläget, att den ifrågasatta moderniseringen av matinrättningarna vid marinen komme till stånd samt att riksdagen ej hade något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag härutinnan, liksom ej heller mot det för ändamålet begärda anslaget. I skrivelse den 19 juni 1934, nr 430, anmälde riksdagen, att riksdagen beslutat, att det av Kungl. Maj:t äskade anslaget — som i riksstaten uppfördes under rubriken fonden för förslag till statsverket, B. Statliga byggnader — skulle utgå av lånemedel.

Genom brev den 30 juni 1934 bemyndigade här efter Kungl. Maj:t marinförvaltningen att gå i författning om utförande av avsedda arbeten m. m. i och för modernisering av vissa matinrättningar vid marinen i huvudsaklig överensstämmelse med det av ämbetsverket i dess omförmälda skrivelse den 21 februari 1934 härutinnan framlagda förslaget, vilket kostnadsberäknats till 374,000 kronor; och skulle ifrågavarande kostnadsbelopp med 124,000 kronor bestridas av tillgängliga i brevet närmare angivna anslagsmedel, medan det för ändamålet ytterligare erforderliga beloppet, högst 250,000 kronor, skulle utgå av det utav riksdagen för budgetåret 1934/1935 härför anvisade reservationsanslaget å samma summa.

I skrivelse den 31 oktober 1934 har marinförvaltningen gjort framställning om anvisande av medel för budgetåret 1935/1936 för att möjliggöra ett fullföljande av moderniseringen av marinens matinrättningar. Härvid har ämbetsverket angivit medelsbehovet i enlighet med följande:

Skeppsgossekårens i Karlskrona matinrättning	kronor 73,000: —
Vaxholms kustartilleriregementes matinrättning å Oscar-Fredriksborg	» 70,000: —
Karlskrona kustartilleriregementes matinrättning å Kungsholms fort	» 58,000: —
Karlskrona kustartilleriregementes matinrättning i stadskasernen i Karlskrona	» 21,000: —
Inredning och möblering av bostäder åt kvinnlig kökspersonal vid vissa matinrättningar samt anskaffning av vissa andra inventarier	» 22,000: —
Kökslokalerna vid flottans sjukhus i Karlskrona	» 36,000: —

eller sålunda tillhopa 280,000 kronor. Då härav ett belopp av 30,000 kronor kunde utgå av tillgängliga medel, beräknade marinförvaltningen anslagsbehovet för budgetåret 1935/1936 till 250,000 kronor. Sålunda ifrågasatta arbeten jämte anskaffningar inrymmas uti det moderniseringsprogram, för vilket redogjorts i förenämnda proposition nr 205, med undantag dock för utgiftsposterna å 22,000 kronor för inredning och möblering av bostäder för kvinnlig kökspersonal m. m. och å 36,000 kronor för modernisering av kökslokalerna vid flottans sjukhus i Karlskrona.

Marinförvaltningen har alltså hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för modernisering av vissa matinrättningar vid marinen för nästa budgetår anvisa ett reservationsanslag av 250,000 kronor.

Med hänsyn till nödvändigheten att under nu rådande förhållanden i möjligaste mån begränsa statsutgifterna har jag ansett, att, där ej praktiska olägenheter tala däremot, med fullföljande av arbetena m. m. i och för modernisering av marinens matinrättningar bör anstå till efter utgången av budgetåret 1935/1936. Jag har fördenskull låtit från marinförvaltningen införskaffa upplysningar i saken, och med stöd av vad därvid framkommit har jag bibragts den uppfattningen, att ett anslag av i jämnt tal 52,000 kronor bör ställas till förfogande för nästa budgetår för följande ändamål:

anordnande av hiss jämte vissa byggnads- och inrednings-	
arbeten vid skeppsgossekåren i Karlskrona	kronor 10,400: —
inredande av personalrum å Kungsholms fort	» 4,000: —
inredande av toalettrum för personal vid Karlskrona kust-	
artilleriregementes stadskasern	» 1,900: —
anskaffning av tvättmaskinerier i Karlskrona	» 13,500: —
inredning och möblering av bostäder åt kvinnlig köks-	
personal m. m.	» 22,000: —.

Beträffande den sist angivna utgiftsposten vill jag framhålla, att det givetvis är ofrånkomligt, att bostadsrum inredas för sådan kvinnlig köks-

personal, för vilken på grund av särskilda förhållanden inkvartering in natura måste beredas. †

Såsom nämnts har marinförvaltningen förutsatt, att de enligt ämbetsverkets förslag till utförande under budgetåret 1935/1936 avsedda arbetena skulle med ett belopp av 30,000 kronor bestridas av tillgängliga medel. Härvid har åsyftats, att från anslaget till förplägnad skulle för anskaffning av kylmaskiner utgå 25,000 kronor, medan återstående 5,000 kronor skulle utgå från anslaget till underhåll av flottans fartyg och byggnader för bestridande av byggnadskostnaderna för moderniseringen av kökslokalerna å flottans sjukhus i Karlskrona. Huruvida — på grund av de utav mig förordade begränsade arbetena under instundande budgetår — medel för här avsedda ändamål behöva utgå under samma tid, synes mig böra av Kungl. Maj:t framdeles prövas efter särskild framställning av marinförvaltningen.

På grund av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för *modernisering av vissa marinrättningar vid marinen* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 52,000 kronor.

Övningar.

23. Flottans krigsberedskap och övningar, *reservationsanslag*.

[94.] I sin skrivelse den 31 augusti 1933 rörande sjöförsvarets medelsbehov under budgetåret 1934/1935 hemställde marinförvaltningen, att anslaget till flottans krigsberedskap och övningar måtte för nämnda budgetår upptagas med 4,510,000 kronor eller samma belopp, som för ifrågavarande ändamål utgått under vartdera av budgetåren 1930/1931 och 1931/1932.

I statsverkspropositionen till 1934 års riksdag framhöll jag, att den dåvarande statsfinansiella situationen för budgetåret 1934/1935 nödvändiggjorde vidtagande av inskränkningar i flottans övningar i syfte att väsentligt nedbringa medelsbehovet. Med hänsyn härtill borde för ifrågavarande ändamål icke avses högre belopp än 3,710,000 kronor. För täckande av detta medelsbehov syntes av då förefintliga besparingar å de s. k. bränsletitlarna kunna disponeras ett belopp av 666,000 kronor, vadan alltså medelsanvisningen å anslaget kunde inskränkas till 3,044,000 kronor. Kungl. Maj:ts i enlighet härmed för riksdagen framlagda förslag blev av riksdagen godkänt, vadan förevarande anslag alltså i riksstaten för innevarande budgetår upptagits med ett belopp av 3,044,000 kronor.

För nästkommande budgetår har marinförvaltningen, under åberopande av vad chefen för marinstaben i skrivelser till ämbetsverket den 9 augusti 1933 och den 9 augusti 1934 anfört angående medelsbehovet för flottans krigsberedskap och övningar, hemställt, att anslaget måtte upptagas med ett belopp av 4,510,000 kronor.

Jämväl för nästkommande budgetår nödvändiggör den statsfinansiella situationen vidtagande av inskränkningar i flottans övningar. Genom dylika inskränkningar bör medelsbehovet kunna nedbringas till 3,800,000 kronor, till vilket belopp medelsanvisningen under förevarande anslag alltså torde böra begränsas i riksstaten för budgetåret 1935/1936.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *flottans krigsberedskap och övningar* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 3,800,000 kronor.

24. Ökade förmåner under sjökommendering åt personal, tjänstgörande å undervattensbåt, *reservationsanslag*.

[95.] För beredande av ökade förmåner under sjökommendering åt personal, tjänstgörande å undervattensbåt, anvisade riksdagen, på förslag av Kungl. Maj:t, för varterdera av budgetåren 1926/1927 och 1927/1928 ett extra reservationsanslag av 71,000 kronor. Med hänsyn till å anslaget förefintliga besparingar har i riksstaten för vart och ett av budgetåren 1928/1929—1932/1933 för samma ändamål upptagits ett anslag av allenast 45,000 kronor. Med hänsyn till de under budgetåret 1933/1934 vidtagna inskränkningarna av flottans övningar blev anslaget jämväl under detta budgetår upptaget med ett belopp av 45,000 kronor.

För det nu löpande budgetåret har anslaget upptagits med ett belopp av 55,000 kronor.

Bestämmelser om åtnjutande av berörda förmåner äro meddelade genom kungl. brev den 29 juni 1926.

För nästkommande budgetår har marinförvaltningen, som räknat med att vid sagda budgetårs ingång några besparingar icke komme att förefinnas å anslaget, anhållit, att detsamma måtte uppföras med ett belopp av 56,000 kronor.

Marinförvaltningens förslag om höjning av förevarande anslag finner jag mig icke böra biträda utan tillstyrker, att detsamma för nästkommande budgetår upptages med samma belopp som för det nu löpande budgetåret eller 55,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för beredande av *ökade förmåner under sjökommendering åt personal, tjänstgörande å undervattensbåt*, för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 55,000 kronor.

25. Kustartilleriets krigsberedskap och övningar, *reservationsanslag*.

[96.] Ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar är i riksstaten för innevarande budgetår upptaget med ett belopp av 456,500 kronor.

I sin skrivelse rörande sjöförsvarets medelsbehov för nästkommande budgetår har marinförvaltningen, under åberopande av vad chefen för kust-

artilleriet i skrivelse till ämbetsverket den 9 augusti 1934 anført angående medelsbehovet under förevarande anslag, hemställt, att detsamma för sistnämnda budgetår måtte upptagas med 576,400 kronor.

Av marinförvaltningens framställning i ämnet framgår, bland annat, att chefen för kustartilleriet uti sin nyssnämnda skrivelse till marinförvaltningen framlagt förslag om vidtagande av åtgärder för beredande av kommenderingstillägg åt gift underbefäl vid kustartilleriet vid förläggning å vapnets försvarsanstalter under sådana förhållanden, att det vanliga kvarteret icke kan bibehållas.

Över detta chefs för kustartilleriet förslag har försvarsväsendets lönenämnd den 17 oktober 1934 avgivit utlåtande och därvid anført, bland annat, följande.

Såsom lönenämnden i yttrande den 15 oktober 1931 över 1930 års militärlöningssakkunnigas betänkande anført, kunde det måhända finnas visst fog för att medgiva rätt för manskap att åtnjuta kommenderingstillägg i samtliga de fall, då traktamentsersättning eller tjänstgöringstraktamente tillkomme officerare och underofficerare. Även om, sakligt sett, chefs för kustartilleriet förevarande framställning i enlighet härmed skulle kunna anses väl motiverad, torde emellertid densamma såsom avseende ersättning åt manskap för tjänstgöring å *egen förläggningssort* icke kunna tillmötesgåas utan vidtagande av ändring av 9 § 1 mom. gällande manskapsavlöningsreglemente. I detta författningsrum stadgades nämligen, att för resa i tjänsten samt för tjänstgöring å *annan ort än eget regementes* (kårs, skolas) *förläggningssort* eller egen station ersättning finge utgå enligt de bestämmelser, som av Kungl. Maj:t meddelades. Något bemyndigande för Kungl. Maj:t att utfärda föreskrifter om ersättning åt manskap under tjänstgöring å *egen förläggningssort* funnes däremot icke lämnat i manskapsavlöningsreglementet.

Ehuru lönenämnden icke principiellt ställde sig avvisande mot den föreliggande framställningen, ansåge lönenämnden likväl med hänsyn därtill, att frågan om införande av ett nytt militärt avlöningsreglemente jämte tillägsbestämmelser föreläge till Kungl. Maj:ts prövning, tillräckliga skäl icke föreligga att utan avvaktan på lösningen av denna fråga tillstyrka bifall till ett förslag, som för sitt genomförande förutsatte ändring av gällande manskapsavlöningsreglemente. Vid en slutlig utformning av ett nytt manskapsavlöningsreglemente ansåge lönenämnden emellertid, att hänsyn borde tagas till chefs för kustartilleriet förevarande framställning.

Under åberopande av vad sålunda anförts finge lönenämnden hemställa, att berörda framställning för närvarande icke måtte föranleda någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd.

Med hänsyn till vad lönenämnden sålunda anført finner jag mig icke för närvarande kunna biträda det av chefen för kustartilleriet framlagda förslaget om beredande av kommenderingstillägg åt underbefäl vid kustartilleriet.

Beträffande medelsanvisningen under förevarande anslag finner jag mig endast så tillvida kunna biträda marinförvaltningens förslag i ämnet, att jag tillstyrker, att för ifrågavarande ändamål för nästkommande budgetår anvisas ett belopp av 475,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *kustartilleriets krigsberedskap och övningar* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 475,000 kronor.

26. Krigsövningar vid kustfästningarna, reservationsanslag.

[97.] Ordinarie reservationsanslaget till krigsövningar vid kustfästningarna är i riksstaten för innevarande budgetår upptaget med 20,000 kronor.

I enlighet med marinförvaltningens förslag torde anslaget jämväl för nästkommande budgetår bära upptagas med enahanda belopp.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *krigsövningar vid kustfästningarna* anvisa ett *reservationsanslag* av 20,000 kronor.

Sjukvård.**27. Sjukvård för marinen, reservationsanslag.**

[98.] Ordinarie reservationsanslaget till sjukvård för marinen har i riksstaten för innevarande budgetår upptagits med ett belopp av 188,900 kronor. I anslaget ingår, bland annat, en för sjukvård för manskap m. fl. avsedd anslagspost, vilken beräknas efter 5 öre för man och tjänstgöringsdag.

Med hänsyn till att det för nästkommande budgetår beräknade antalet tjänstgöringsdagar med omkring 2,200 överstiger det dagantal, som legat till grund för uppskattningen av nyssnämnda anslagspost, torde anslaget av denna anledning bära ökas med i runt tal 100 kronor.

Sedan 1920 års riksdag medgivit, att Kungl. Maj:t med anlitande av anslaget till sjukvård för marinen finge vidtaga erforderliga åtgärder för bestridande av tandvården för marinens manskap, medgav Kungl. Maj:t genom brev den 23 januari 1925, att tre värnpliktiga tandläkare från armén finge i kommandoväg beordras att vid marinen fullgöra dem åliggande facktjänstgöring. Sedan bestämmelser sedermera i kommandoväg utfärdats om uttagna värnpliktiga tandläkares utbildning och tjänstgöring vid marinen, har tandvårdsarbete i allt större utsträckning utförts av dessa värnpliktiga tandläkare vid örlogsstationernas och kustartilleriregementenas tandpolikliniker. En följd av den sålunda ökade tandvårdsverksamheten vid marinen har blivit, att kostnaderna för materiel och förbrukningsartiklar för tandvård väsentligt stegrats.

På framställning av marinförvaltningen den 20 december 1933 medgav Kungl. Maj:t genom brev den 2 mars 1934, att kostnader för materiel och förbrukningsartiklar för tandvård intill den 1 juli 1934 finge — i den mån härför eljest avsedda medel icke försloge — med högst 2,500 kronor gäldas av å anslaget till sjukvård för marinen av marinförvaltningen disponerade medel.

Även för det nu löpande budgetåret torde en liknande framställning från marinförvaltningens sida vara att förvänta.

I sin skrivelse rörande sjöförsvarets medelsbehov för nästkommande budgetår har marinförvaltningen hemställt, att medel måtte beräknas under

förevarande anslag för täckande av de merkostnader för materiel och förbrukningsartiklar, som den sålunda utvidgade tandvårdsverksamheten vid marinen medförde. Berörda merkostnader hade av marinförvaltningen för nästkommande budgetår beräknats till 4,900 kronor, med vilket belopp medelsbehovet i övrigt under anslaget sålunda borde ökas.

Emot marinförvaltningens ifrågakarande förslag har jag icke något att erinra. Anslagsbehovet för sjukvård för marinen kommer alltså för nästkommande budgetår att uppgå till $(188,900 + 100 + 4,900 =) 193,900$ kronor.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *sjukvård för marinen* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 193,900 kronor.

Flytande materiel och byggnader.

28. Underhåll av flottans fartyg och byggnader m. m., *reservationsanslag.*

[99.] I statsverkspropositionen till 1934 års riksdag föreslog Kungl. Maj:t, att ordinarie reservationsanslaget till underhåll av flottans fartyg och byggnader måtte för budgetåret 1934/1935 upptagas med ett belopp av 5,300,000 kronor.

Till följd av riksdagens beslut att för tjänstgöring vid flottans stationer och varv avsedda värnpliktiga ur ersättningsreserven i viss utsträckning skulle utbytas mot civila arbetare, blev emellertid anslaget av riksdagen höjt med 120,000 kronor, vadan detsamma i riksstaten för innevarande budgetår upptagits med 5,420,000 kronor.

I sin förenämnda skrivelse den 27 augusti 1934 har marinförvaltningen meddelat, att varvscheferna vid Karlskrona och Stockholms örlogsvarv i sina medelsäskanden för budgetåret 1935/1936 uppskattat medelsbehovet för underhåll av flottans fartyg och byggnader m. m. vid *Karlskrona* och *Stockholms örlogsstationer* till 4,727,350 kronor respektive 2,297,650 kronor. För underhåll av byggnader och båtar m. m. vid *skeppsgosseskolan i Marstrand* hade chefen för skeppsgossekaptenen därstädes beräknat 15,720 kronor, varjämte chefen för *Göteborgs örlogsdepå* för underhåll av inventarier beräknat 4,700 kronor.

Till de sålunda beräknade beloppen, tillhopa 7,045,420 kronor, borde läggas dels 100,000 kronor för underhåll av undervattensbåtars ackumulatorbatterier, dels ock ett belopp av 300,000 kronor att stå till marinförvaltningens disposition. Sammanlagda medelsbehovet under anslaget uppginge sålunda enligt dessa beräkningar till 7,445,420 kronor.

Inkomster och utgifter för uthyrda bostadsfastigheter m. m. samt för Gustafsviks örlogsdepå beräknades uppgå till följande belopp:

	Inkomster.	Utgifter.
	Kronor.	Kronor.
Bostadsfastigheter i Karlskrona	50,000	30,000
" " Stockholm	13,000	—
Gustafsviks örlogsdepå	8,000	12,000
Summa	71,000	42,000

Behållningen beräknades sålunda komma att uppgå till (71,000 — 42,000 =) 29,000 kronor. Härutöver beräknades hyresmedel komma att inflyta från områden i Djurgårdsstaden ävensom å Beckholmen och å Fjäderholmarna. Dessa hyresmedel skulle emellertid efter avdrag av erforderliga underhållskostnader m. m. för fastigheterna tillföras Stockholms varvs byggnadsfond.

Efter frånräknande av nyssnämnda behållning, 29,000 kronor, komme medelsbehovet under anslaget alltså att enligt dessa beräkningar uppgå till (7,445,420 — 29,000 =) 7,416,420 kronor.

Vid den undersökning, som marinförvaltningen verkställt för utrönande av möjligheterna att nedbringa det sålunda angivna medelsbehovet, hade ämbetsverket, ehuru med tvekan, ansett sig kunna föreslå en reducering av detsamma med sammanlagt 916,420 kronor, vadan anslagsbehovet för nästkommande budgetår alltså skulle uppgå till 6,500,000 kronor. Ämbetsverket hade därvid förutsatt, att för nästkommande budgetår någon reducering icke komme att äga rum av den värnpliktskontingent ur ersättningsreserven, som vore avsedd för tjänstgöring å flottans stationer och varv.

Med hänsyn till det statsfinansiella läget finner jag mig förhindrad att nu föreslå någon höjning av ifrågavarande anslag utan tillstyrker, att detsamma för nästkommande budgetår upptages med samma belopp som för det nu löpande budgetåret eller 5,420,000 kronor.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *underhåll av flottans fartyg och byggnader m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 5,420,000 kronor.

29. Flottans ersättningsbyggnad, *reservationsanslag*.

[100.] Såsom framgår av riksdagens skrivelse den 13 maj 1927 (nr 189), beslöt nämnda års riksdag i enlighet med ett av Kungl. Maj:t i proposition (nr 145) angående ersättningsbyggnad för flottan framlagt förslag, att under budgetåren 1927/1928—1932/1933 ersättningsbyggnad av krigsfartygsmateriel skulle äga rum i enlighet med ett i propositionen framlagt program, samt anvisade för budgetåret 1927/1928 640,000 kronor för påbörjande av det nya byggnadsprogrammet. I berörda skrivelse anförde riksdagen dessutom, att för ett vart av de återstående åren av perioden 1927/1928—1932/1933 syntes böra beräknas, att medelsanvisning för ifrågavarande ändamål skedde med av Kungl. Maj:t i förenämnda proposition föreslaget belopp, 9,198,000 kronor.

I enlighet härmed anvisade riksdagen sedermera på förslag av Kungl. Maj:t för vart och ett av budgetåren 1928/1929—1931/1932 för flottans ersättningsbyggnad 9,198,000 kronor. För budgetåret 1932/1933 nedsattes emellertid anslaget till 5,282,000 kronor, vadan alltså vid utgången av byggnadsperioden 1927/1928—1932/1933 kvarstod oanvisat 3,916,000 kronor av det belopp, som avsetts för nämnda period.

Av den utredning rörande flottans ersättningsbyggnad, som lämnades i 1933 års statsverksproposition (punkten 88), framgår, att det för 1927 års riksdag framlagda krigsfartygsbyggnadsprogrammet jämväl omfattade femårsperioden 1933/1934—1937/1938, under vilken viss angiven fartygsmateriel avsågs att byggas. Såsom i nämnda proposition jämväl omförmäldes, avlämnade marinförvaltningen med skrivelse den 26 november 1932 ett av ämbetsverket i samråd med chefen för marinstaben uppgjort förslag rörande sjöstyrkornas organisation samt fortsatt ersättningsbyggnad för flottan under budgetåren 1933/1934—1937/1938 eller eventuellt under budgetåren 1933/1934—1938/1939.

I avgivet utlåtande den 16 december 1932 över berörda förslag anförde *1930 års försvarskommission*, att kommissionen icke ansåge det lämpligt att redan då, innan den avsedda allsidiga utredningen av försvarsfrågan slutförts, taga definitiv ståndpunkt till ett ersättningsbyggnadsprogram, som omspände en följd av år. Intill dess nyssnämnda utredning föreläge, syntes från fall till fall böra avgöras, vilket byggnadsarbete som i första hand borde komma till utförande.

Vid föredragning av detta ärende inför Kungl. Maj:t i statsrådet den 3 januari 1933 yttrade jag, att jag anslöte mig till den ståndpunkt, som 1930 års försvarskommission intagit beträffande frågan om flottans ersättningsbyggnadsprogram. I avvaktan på resultatet av den pågående försvarsutredningen borde från fall till fall avgöras, vilka byggnadsarbeten som i första hand borde komma till utförande.

På förslag av Kungl. Maj:t anvisades sedermera av 1933 års riksdag under fjärde huvudtiteln för flottans ersättningsbyggnad under budgetåret 1933/1934 ett extra reservationsanslag av 3,624,000 kronor, av vilket belopp 1,700,000 kronor avsågs för fullföljande av byggnadsarbeten, som återstode av det första byggnadsskedets program, och resten, 1,924,000 kronor, för påbörjande av en i det senare byggnadsskedets program ingående jagare. Dessutom upptog nyssnämnda års riksdag under rubriken »Anslag till allmänna arbeten, Statsbeställningar» bland Utgifter för kapitalökning, IV. Fonden för förlag till statsverket, ett belopp av 10,700,000 kronor, varav 7,000,000 kronor avsågos för fullföljande av flottans ersättningsbyggnad genom påbörjande under budgetåret 1933/1934 av arbeten för byggande av en jagare ävensom en undervattensbåt av B-typ och en undervattensbåt av A-typ.

I sin skrivelse rörande sjöförsvarets medelsbehov för det nu löpande budgetåret hemställde marinförvaltningen, dels att beslut måtte fattas angående ersättningsbyggnad av krigsfartygsmateriel i angiven omfattning under

budgetåren 1934/1935—1937/1938, dels ock att för dylik ersättningsbyggnad måtte för budgetåret 1934/1935 anvisas ett belopp av 17,052,000 kronor.

Vid föredragning av detta ärende inför Kungl. Maj:t i statsrådet den 3 januari 1934 framhöll jag, att jag alltjämt vore av den uppfattningen, att det icke vore lämpligt att taga någon definitiv ståndpunkt till frågan om flottans ersättningsbyggnad, förrän resultatet av den pågående utredningen av försvarsfrågan i dess helhet föreläge, varför jag icke funne mig kunna tillstyrka marinförvaltningens förslag angående fastställande av ett ersättningsbyggnadsprogram för budgetåren 1934/1935—1937/1938.

Beträffande medelsanvisningen under anslaget för budgetåret 1934/1935 ansåg jag mig i första hand böra tillstyrka anvisande av erforderliga medel för slutförande av de arbeten, som inginge i första byggnadsskedets program. Av det belopp, som avsetts för nämnda byggnadsskede, återstode fortfarande oanvisat en summa av $(3,916,000 - 1,700,000 =) 2,216,000$ kronor. Emellertid hade å vissa av de fartyg, som byggts under detta skede, uppstått en besparing av cirka 510,000 kronor, med vilken summa nyssnämnda belopp alltså kunde minskas, vadan alltså medelsbehovet för berörda ändamål för budgetåret 1934/1935 uppginge till $(2,216,000 - 510,000 =) 1,706,000$ kronor. Utöver nyssnämnda belopp syntes för nämnda budgetår under förevarande anslag endast böra anvisas erforderliga medel för fullföljande av arbetena på den jagare, för vars påbörjande medel under anslaget anvisats för budgetåret 1933/1934. Då härför erfordrades ett belopp av 2,026,000 kronor, uppginge anslagsbehovet för flottans ersättningsbyggnad för budgetåret 1934/1935 alltså till $(1,706,000 + 2,026,000 =) 3,732,000$ kronor, vilket belopp alltså borde äskas av riksdagen.

Kungl. Maj:ts i enlighet härmed för riksdagen framlagda förslag blev av riksdagen godkänt, och i överensstämmelse härmed har i riksstaten för innevarande budgetår för flottans ersättningsbyggnad upptagits ett extra reservationsanslag av 3,732,000 kronor.

För fullföljande av den ersättningsbyggnad, för vilken medel ställts till förfogande från det för statsbeställningar under budgetåret 1933/1934 avsedda anslaget, har vidare i enlighet med riksdagens beslut från motsvarande anslag för innevarande budgetår anvisats ett belopp av 4,077,000 kronor.

I sin skrivelse rörande sjöförsvarets medelsbehov för nästkommande budgetår har marinförvaltningen gjort framställning om påbörjande av ett pansarskepp samt två större och två mindre vedettbåtar ävensom hemställt, att härför samt för fullföljande av redan påbörjad ersättningsbyggnad för flottan måtte för nämnda budgetår anvisas ett belopp av 14,263,000 kronor.

Vidare har marinförvaltningen i skrivelse den 3 december 1934, under återopande av tidigare gjorda framställningar i ämnet, hemställt om vidtagande av åtgärder för ersättande av det i kustflottan icke längre dugliga pansarskeppet Oscar II med ett nytt modernt pansarskepp.

I detta sammanhang torde vidare böra omnämnas, att marinförvaltningen i skrivelse den 19 januari 1934 framlagt förslag till nytt pansarskepp.

Såsom i annat sammanhang omförmäls, kommer någon framställning om anslag till statsbeställningsarbeten för budgetåret 1935/1936 icke att göras till innevarande års riksdag. Med hänsyn härtill torde erforderliga medel för avslutande av den ersättningsbyggnad för flottan, som påbörjats för medel från anslaget till statsbeställningar, för nästkommande budgetår bära upptagas under förevarande anslag. Enligt vad marinförvaltningen meddelat, erfordras för detta ändamål 3,183,000 kronor. Härutöver torde ett belopp av 1,800,000 kronor bära anvisas för fullföljande av arbetena på den jagare, för vars byggande medel under anslaget anvisats för innevarande och närmast föregående budgetår, varjämte ett belopp av 990,000 kronor torde bära avses för påbörjande av två större och två mindre vedettbåtar. Någon ytterligare medelsanvisning för flottans ersättningsbyggnad finner jag mig icke bära tillstyrka för nästkommande budgetår. Medelsbehovet under anslaget kommer alltså för nämnda budgetår att uppgå till $(3,183,000 + 1,800,000 + 990,000 =) 5,973,000$ kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *flottans ersättningsbyggnad* för budgetåret 1935/1936
anvisa ett *reservationsanslag* av 5,973,000 kronor.

30. Befästningar, kustartilleriets kaserner m. m., *reservationsanslag*.

[101.] Ordinarie reservationsanslaget till befästningar, kustartilleriets kaserner m. m. har i riksstaten för innevarande budgetår upptagits med 300,000 kronor.

För anslaget har av Kungl. Maj:t fastställts stat, enligt vilken anslagsbeloppet, tillika med hyror och arrendemedel till ett belopp av 32,200 kronor, äro fördelade på följande sätt:

Vaxholms fästning	kronor 125,000: —
Karlskrona »	» 95,000: —
Älvsborgs »	» 43,000: —
Hemsö »	» 1,500: —
Fastigheter vid Notviken	» 650: —
» » Fårösund	» 350: —
Till marinförvaltningens disposition för oförutsedda utgifter	» 66,700: —
Summa kronor 332,200: —	

För nästkommande budgetår har marinförvaltningen på grundval av de utav kommandanterna till ämbetsverket ingivna anslagsäskandena beräknat medelsbehovet under anslaget till 448,000 kronor, varifrån dock kunde dragas ett belopp av 33,000 kronor, som beräknats inflyta i form av hyror eller arrendemedel, vadan alltså medelsbehovet under anslaget skulle uppgå till 415,000 kronor. Ehuru marinförvaltningen funnit de av kommandanterna framförda anslagskraven väl motiverade med hänsyn till behovet, hade

dock ämbetsverket av statsfinansiella skäl ansett sig böra begränsa sitt anslagsäskande för ifrågavarande ändamål för nästkommande budgetår till 350,000 kronor.

Marinförvaltningens förslag om höjning av ifrågavarande anslag finner jag mig icke böra biträda utan hemställer, att detsamma för nästkommande budgetår upptages med samma belopp som för det nu löpande budgetåret eller 300,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *befästningar, kustartilleriets kaserner m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 300,000 kronor.

31. Kustartilleriets materiel m. m., reservationsanslag.

[102.] För budgetåret 1934/1935 har medelsbehovet under ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets materiel m. m. beräknats till 600,000 kronor. Med hänsyn till å anslaget förefintlig reservation har detsamma emellertid i riksstaten för nämnda budgetår upptagits med allenast 575,000 kronor.

Enligt av Kungl. Maj:t fastställd stat har anslaget fördelats sålunda:

Vaxholms fästning	kronor	280,000: —
Karlskrona »	»	220,000: —
Älvsborgs »	»	13,500: —
Hemsö »	»	6,000: —
Ersättning för tillsyn och underhåll av anslagstavlor inom kustfästningarnas skyddsområden	»	4,000: —
Till marinförvaltningens disposition för oförutsedda utgifter	»	51,500: —
Summa kronor		575,000: —

Beträffande medelsbehovet för nästkommande budgetår har marinförvaltningen meddelat, att detsamma med hänsyn till de utav fästningskommandanterna till ämbetsverket ingivna medelsäskandena borde beräknas till omkring 713,000 kronor. På grund av det statsfinansiella läget har emellertid ämbetsverket ansett sig böra begränsa sitt anslagskrav till 625,000 kronor.

Även för nästkommande budgetår torde medelsbehovet under förevarande anslag, i likhet med vad som skett för det nu löpande budgetåret, böra uppskattas till 600,000 kronor. Med hänsyn till de reservationer, som lära kunna beräknas förefinnas å anslaget vid utgången av sistnämnda budgetår, torde emellertid medelsanvisningen för budgetåret 1935/1936 kunna begränsas till 575,000 kronor.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *kustartilleriets materiel m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 575,000 kronor.

32. Anskaffning, underhåll och drift av sjöförsvarets motorfordon, reservationsanslag.

[103.] Ordinarie reservationsanslaget till anskaffning, underhåll och drift av sjöförsvarets motorfordon har i riksstaten för innevarande budgetår upptagits med ett belopp av 41,000 kronor.

Medelsbehovet under anslaget har beräknats sålunda:

för anskaffning av 2 nya lastbilar	kronor 12,000: —
» underhåll och drift av 4 person- och 7 lastbilar à 2,000 kronor	kronor 22,000: —
» underhåll och drift av 3 brandbilar i Karlskrona fästning	» 5,000: —
» underhåll och drift av 1 brandbil i Vaxholms fästning	» 2,000: —
	» 29,000: —
	Summa kronor 41,000: —

I sin skrivelse rörande sjöförsvarets medelsbehov för nästkommande budgetår har marinförvaltningen meddelat, att den till befälhavande amirals i Karlskrona förfogande ställda personbilen, vilken vore inköpt 1927, numera vore försliten och droge onormalt höga driftskostnader, varför den borde ersättas med en ny bil. Anskaffningskostnaden härför hade av marinförvaltningen beräknats till 8,700 kronor.

Vidare har marinförvaltningen i sin nyssnämnda skrivelse gjort framställning om anskaffande för Vaxholms fästning av en motorcykel med sidvagn för en kostnad av 2,400 kronor.

Såsom skäl för denna sistnämnda anskaffning har anförts i huvudsak följande.

För närvarande måste tygförvaltningens i Vaxholm lastbil i stor utsträckning användas icke blott för materiel- utan även för persontransporter, vilka betingades av arbeten för telefonnätets underhåll. Då dessa arbeten i regel vore av brådskande natur, inträffade icke sällan, att andra nödvändiga transporter måste eftersättas eller utföras med förhyrd materiel. Ur ekonomisk synpunkt vore det icke tillfredsställande att nödgas på angivet sätt med förtursrätt avse en i drift relativt dyrbar lastbil för lätta men ofta långväga persontransporter. Härtill komme, att på grund av låg körhastighet och begränsad aktionsförmåga i terrängen en lastbil vore föga lämpad för nu berörda ändamål, för vilket däremot en med paketsidvagn och baksäte försedd motorcykel vore det lämpliga fortskaffningsmedlet.

Beträffande drifts- och underhållskostnaderna har marinförvaltningen icke ifrågasatt någon annan ändring i den för innevarande budgetår tillämpade beräkningen, enligt vilken dessa kostnader upptagits med 29,000 kronor, än att nämnda belopp borde ökas med 900 kronor för den ifrågasatta motorcykeln. Medelsbehovet i dess helhet under anslaget har alltså av marinförvaltningen beräknats till $(8,700 + 2,400 + 900 + 29,000 =)$ 41,000 kronor.

Emot marinförvaltningens förslag rörande beräkandet av medelsbehovet under förevarande anslag har jag icke något annat att erinra, än att det för nyanskaffning av en personbil beräknade beloppet synes kunna minskas med 2,200 kronor till 6,500 kronor. Anslaget torde alltså för nästkommande budgetår böra upptagas med ett belopp av $(41,000 - 2,200 =) 38,800$ kronor.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *anskaffning, underhåll och drift av sjöförsvarets motorfordon* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 38,800 kronor.

33. Ombyggnad av ångpanneanläggningen å pansarskeppet Gustaf V, *reservationsanslag.*

[104.] Såsom framgår av 1934 års riksdags skrivelser nr 333 och nr 334, har nämnda riksdag för anordnande av oljeeldning i viss utsträckning å pansarskeppet Drottning Victoria anvisat tillhopa 600,000 kronor, av vilket belopp 300,000 kronor skulle utgå av det för budgetåret 1934/1935 anvisade anslaget till statsbeställningar.

I sin skrivelse rörande sjöförsvarets medelsbehov för nästkommande budgetår har marinförvaltningen framhållit, att de skäl, som föranlett införandet av oljeeldning å pansarskeppet Drottning Victoria, jämväl kunde åberopas för installation av dylik eldning å pansarskeppet Gustaf V, vars nuvarande koleldade ångpannor snart vore i behov av en dyrbar omtubning. I likhet med vad som bestämts beträffande ångpanneombyggnaden å pansarskeppet Drottning Victoria borde endast halva ångpanneanläggningen å Gustaf V omändras för oljeeldning. I den återstående delen av anläggningen borde dock de gamla koleldade pannorna omtubas. Kostnaderna för det ifrågasatta utbytet av koleldade pannor mot oljeeldade beräknades utöver disponibla underhållsmedel uppgå till omkring 750,000 kronor. Marinförvaltningen hemställde förty, att ett reservationsanslag å nämnda belopp måtte anvisas för ifrågavarande ändamål för nästkommande budgetår.

Såsom här förut omförmälts, har riksdagen för innevarande budgetår anvisat medel för installation av oljeeldning å pansarskeppet Drottning Victoria, varvid förutsatts, att endast halva ångpanneanläggningen å pansarskeppet skulle omändras för oljeeldning, under det att pannorna i den återstående delen skulle förbli koleldade. Då en motsvarande anordning synes vara av behovet påkallad jämväl med avseende å ångpanneanläggningen å pansarskeppet Gustaf V, finner jag mig böra tillstyrka, att medel för ändamålet äskas av riksdagen. Emot det av marinförvaltningen beräknade kostnadsbeloppet, 750,000 kronor, har jag icke något att erinra. Emellertid synes den erforderliga medelsanvisningen kunna fördelas på två år med hälften på vardera. Anslagsbehovet för ifrågavarande ändamål skulle alltså för nästkommande budgetår uppgå till 375,000 kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till ombyggnad av ångpanneanläggningen å pansarskeppet *Gustaf V* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 375,000 kronor.

34. Förbättringar i inredningen för underofficerare och manskap å flottans fartyg, *reservationsanslag*.

[105.] I sin skrivelse den 30 augusti 1930 rörande sjöförsvarets medelsbehov för budgetåret 1931/1932 framhöll marinförvaltningen behovet av anvisning av medel till förbättringar i inredningen för underofficerare och manskap å vissa flottans fartyg och beräknade härför erforderligt ett belopp av cirka 100,000 kronor för budgetåret 1931/1932. Efter verkställd närmare utredning i ärendet hemställde ämbetsverket i skrivelse den 20 december 1930, att för nämnda förbättringars utförande måtte äskas ett anslag av 106,250 kronor för nyssnämnda budgetår.

Beträffande de av marinförvaltningen anförda skälen för denna hemställan hänvisas till den å sid. 234—235 i statsverkspropositionen till 1932 års riksdag, fjärde huvudtiteln, lämnade redogörelsen i ämnet.

Berörda förslag föranledde icke någon framställning till riksdagen från Kungl. Maj:ts sida, men sedan marinförvaltningen i sin skrivelse rörande sjöförsvarets medelsbehov för budgetåret 1932/1933 ånyo framlagt förslag angående anvisande av medel för ifrågavarande förbättringsarbeten samt därvid anfört, att ämbetsverket på anförda skäl ansett sig böra för sistnämnda budgetår begränsa sitt anslagskrav för oförmålda ändamål till 34,250 kronor, motsvarande det belopp, som erfordrades för förbättringar av underofficerarnas hytter och badrum samt manskapets tvättrum å det under år 1932 under ombyggnad varande pansarskeppet *Sverige*, föreslog Kungl. Maj:t riksdagen att för budgetåret 1932/1933 anvisa ett extra reservationsanslag av 34,250 kronor för verkställande av förbättringar i inredningen för underofficerare och manskap å flottans fartyg. Detta förslag blev av riksdagen bifallet.

På förslag av Kungl. Maj:t anvisades sedermera av 1933 års riksdag 18,500 kronor för utförande av motsvarande förbättringsarbeten å pansarskeppet *Drottning Victoria*.

I sin skrivelse den 31 augusti 1933 rörande sjöförsvarets medelsbehov för budgetåret 1934/1935 framhöll marinförvaltningen, att behovet av förbättrad inredning för underofficerare och manskap kvarstode å ytterligare en del av flottans fartyg samt hemställde, att medel för dylika förbättringars utförande måtte anvisas jämväl för detta budgetår. Denna marinförvaltningens hemställan föranledde emellertid icke någon åtgärd från Kungl. Maj:ts sida.

Marinförvaltningen har nu i sin skrivelse rörande sjöförsvarets medelsbehov för nästkommande budgetår återupptagit denna fråga och därvid hemställt, att för nämnda budgetår medel åtminstone måtte anvisas för utförande av dylika inredningsarbeten å pansarskeppet *Gustaf V*, som då komme att

undergå större översyn. Kostnaderna för de ifrågasatta inredningsarbetena hava ansetts kunna begränsas till 13,000 kronor, vilket belopp av ämbetsverket äskats för ifrågavarande ändamål för nästkommande budgetår.

Med hänsyn till att pansarskeppet Gustaf V under nästkommande budgetår torde komma att intagas å varv för undergående av översyn, synes det vara lämpligt att då å detsamma vidtaga motsvarande inredningsförbättringar, som tidigare beslutats beträffande pansarskeppen Sverige och Drottning Victoria. Jag finner mig därför böra tillstyrka marinförvaltningens förslag i förevarande avseende och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för verkställande av *förbättringar i inredningen för underofficerare och manskap å flottans fartyg* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 13,000 kronor.

35. Förnyelse av kustfästningarnas båtmateriel, reservationsanslag.

[106.] I skrivelse till Kungl. Maj:t den 4 oktober 1928 framlade marinförvaltningen, efter att i ärendet hava samrått med chefen för marinstaben och chefen för kustartilleriet, förslag rörande ersättningsbyggnad av kustfästningarnas maskindrivna båtmateriel under åttaårsperioden 1929/1930—1936/1937. Totalkostnaderna för hela den under nämnda period erforderliga nybyggnaden och anskaffningen hade av marinförvaltningen beräknats sålunda:

för 2 minutläggare	kronor	784,100: —
» 8 vaktbåtar, mindre, halvdäckade	»	761,450: —
» 16 motorslupar	»	600,000: —
» 1 persontransportbåt	»	80,000: —
» istandsättande av 2 torpedbåtar	»	50,000: —
Summa kronor 2,275,550: —		

eller, då det förutsattes, att en del materiel från utrangerade båtar kunde tagas i bruk å nybyggda båtar, i runt tal, 2,200,000 kronor. Jämnt fördelad på åtta år betingade ifrågavarande kostnad en årskvot av 275,000 kronor.

Det för budgetåret 1929/1930 beräknade beloppet borde avses till:

nybyggnad av 2 vaktbåtar, mindre, halvdäckade, samt på-		
börjande av en dylik	kronor	200,000: —
anskaffning av 2 motorslupar	»	75,000: —
Summa kronor 275,000: —		

I statsverkspropositionen till 1929 års riksdag föreslog Kungl. Maj:t riksdagen att för ersättningsbyggnad av kustfästningarnas båtmateriel för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra reservationsanslag av 275,000 kronor, vilket belopp avsågs för anskaffning av två motorslupar samt nybyggnad av två mindre vaktbåtar och påbörjande av en tredje dylik.

Riksdagen, som ansåg, att det sålunda äskade anslagsbeloppet borde

kunna minskas med den beräknade kostnaden för anskaffning av två motorslupar eller 75,000 kronor, anvisade för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1929/1930 allenast ett belopp av 200,000 kronor.

Även för ett vart av budgetåren 1930/1931—1932/1933 har riksdagen efter framställning av Kungl. Maj:t för berörda ändamål anvisat ett belopp av 200,000 kronor, vilka medel disponerats för inköp av en bogserbåt samt för fortsatt byggande av vedettbåtar och anskaffning av motorslupar. Däremot hava några medel för ifrågavarande ändamål icke anvisats för budgetåren 1933/1934 och 1934/1935.

I sin skrivelse rörande sjöförsvarets medelsbehov för nästkommande budgetår har marinförvaltningen meddelat, att chefen för kustartilleriet hos ämbetsverket gjort framställning om anvisande av medel för fortsatt nybyggnad av båtar för kustartilleriets räkning. Nämnde chef hade därvid framhållit, att den båtmateriel, som vore mest behövlig och snarast borde påbörjas, utgjordes av en minutläggare, en större vedettbåt samt tre motorslupar. Kostnaderna för dessa båtar hade beräknats till cirka 841,000 kronor. Då nybyggnaderna i fråga icke syntes kunna bli slutförda under ett år, kunde emellertid nämnda belopp fördelas på två budgetår.

I anslutning till vad chefen för kustartilleriet sålunda anfört har marinförvaltningen hemställt, att för förnyelse av kustfästningarnas båtmateriel måtte för nästkommande budgetår anvisas ett belopp av 400,000 kronor.

Då en fortsatt nybyggnad av båtar för kustfästningarnas räkning synes vara av behovet påkallad, finner jag mig böra förorda, att medel för detta ändamål anvisas för nästkommande budgetår. Emellertid synes medelsanvisningen böra begränsas till 200,000 kronor, vilket belopp i första hand torde böra avses för påbörjande av en minutläggare.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *förnyelse av kustfästningarnas båtmateriel* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 200,000 kronor.

36. Brännoljecisterner för flottan, reservationsanslag.

[107.] Genom brev den 27 juli 1934 angående anvisande av medel från reservationsanslaget till statsbeställningar för fullföljande av viss ersättningsbyggnad för flottans räkning m. m. har Kungl. Maj:t, bland annat, ställt ett belopp av 218,000 kronor av nyssnämnda anslag till marinförvaltningens förfogande för uppförande av brännoljecisterner för flottan.

Uti särskild skrivelse rörande sjöförsvarets medelsbehov för nästkommande budgetår har marinförvaltningen, under framhållande av att de sålunda anvisade medlen endast försloge till täckande av en mindre del av flottans behov av oljeupplagsplatser, gjort framställning angående vidtagande av åtgärder för uppförande av nya cisternutrymmen för flottans olja samt hemställt, att härför måtte för nyssnämnda budgetår anvisas ett belopp av 700,000 kronor.

Jag finner mig böra tillstyrka, att medel för ifrågavarande ändamål äskas av riksdagen. Emellertid synes den för cisternanläggningen i dess helhet erforderliga medelsanvisningen kunna fördelas på tre budgetår och anslagsbeloppet för budgetåret 1935/1936 begränsas till 230,000 kronor.

Det synes mig icke vara lämpligt att närmare till statsrådsprotokollet redogöra för detta ärende; riksdagens vederbörande utskott torde därom erhålla upplysningar genom de handlingar, som tillhandahållas utskottet.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för uppförande av *brännoljecisterner för flottan* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 230,000 kronor.

37. Inköp av mark för vissa förstärkningsarbeten inom Älvsborgs fästning, *reservationsanslag*.

[108.] I särskild skrivelse den 14 november 1934 har marinförvaltningen gjort framställning om anvisande av ett belopp å 20,000 kronor för inköp av mark för vissa förstärkningsarbeten inom Älvsborgs fästning.

Denna marinförvaltningens framställning finner jag mig böra tillstyrka.

Det synes mig icke lämpligt att närmare till statsrådsprotokollet redogöra för detta ärende; riksdagens vederbörande utskott torde därom erhålla upplysning genom de handlingar, som tillhandahållas utskottet.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *inköp av mark för vissa förstärkningsarbeten inom Älvsborgs fästning* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 20,000 kronor.

38. Bombsäkra skyddsrum för minammunitiön m. m., *reservationsanslag*.

[109.] Uti särskild skrivelse rörande sjöförsvarets medelsbehov för nästkommande budgetår har marinförvaltningen gjort framställning om anvisande av medel för byggande av bombsäkra skyddsrum för Vaxholms fästnings och flottans minammunitiön ävensom för vissa torped- och minsprängmedel. Sammanlagda kostnaderna för berörda skyddsrum hava av marinförvaltningen beräknats uppgå till 343,000 kronor, vilket belopp av marinförvaltningen äskats för ifrågavarande ändamål för nästkommande budgetår.

Med hänsyn till vad marinförvaltningen i nyssnämnda skrivelse anfört angående behovet av omförmälda skyddsrum, finner jag mig böra tillstyrka, att medel för ändamålet äskas av riksdagen. Emellertid torde den för byggandet av skyddsrummen erforderliga medelsanvisningen kunna fördelas på tre budgetår, varför anslagsbeloppet för nästkommande budgetår synes kunna begränsas till 115,000 kronor.

Det synes mig icke vara lämpligt att närmare till statsrådsprotokollet redogöra för detta ärende; riksdagens vederbörande utskott torde därom erhålla upplysningar genom de handlingar, som tillhandahållas utskottet.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för anordnande av *bombsäkra skyddsrum för minammunition m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 115,000 kronor.

Artilleri-, min-, torped-, radio- och annan teknisk materiel.

Av de under denna rubrik upptagna anslagsfrågorna äro åtskilliga av sådan natur, att det icke synes mig lämpligt att till statsrådsprotokollet närmare redogöra för ärendenas innebörd. Riksdagens vederbörande utskott torde därom erhålla upplysningar genom de handlingar, som tillhandahållas utskottet.

39. Skjut- och materielförsök samt inskjutning av kanoner, *reservationsanslag.*

[110.] Ordinarie reservationsanslaget till skjut- och materielförsök samt inskjutning av kanoner har tidigare under en följd av år i riksstaten upptagits med ett belopp av 50,000 kronor. För sistförflutna och innevarande budgetår har anslaget sänkts till 30,000 kronor.

I sin skrivelse rörande sjöförsvarets medelsbehov för budgetåret 1935/1936 har marinförvaltningen — under framhållande av att det för budgetåren 1933/1934 och 1934/1935 anvisade beloppet icke vore tillräckligt för tillgodo-seende av alla de mångskiftande ändamål, som avsåges skola tillgodoses å anslaget — hemställt, att detsamma måtte för nästkommande budgetår ånyo upptagas med 50,000 kronor.

Marinförvaltningens förevarande framställning kan jag med hänsyn till den statsfinansiella situationen icke biträda. För budgetåret 1935/1936 anser jag mig böra förorda samma medelsanvisning som för innevarande budgetår eller 30,000 kronor.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *skjut- och materielförsök samt inskjutning av kanoner* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 30,000 kronor.

40. Luftvärnsmateriel m. m. för flottans fartyg, *reservationsanslag.*

[111.] På därom av Kungl. Maj:t gjorda framställningar har riksdagen för budgetåren 1927/1928—1934/1935 till anskaffning av luftvärnsmateriel m. m. för flottans fartyg anvisat tillhoppa 2,020,000 kronor, varav för innevarande budgetår 80,000 kronor. Därjämte har 1927 års riksdag medgivit, att för samma ändamål finge användas vissa reservationer å sammanlagt 75,614 kronor 99 öre, vilka avsetts att tagas i anspråk för engångskostnader för flottan.

Marinförvaltningen har nu hemställt, att för ifrågavarande ändamål måtte för nästkommande budgetår anvisas ett belopp av 180,000 kronor.

Denna marinförvaltningens framställning finner jag mig endast så tillvida böra biträda, att jag för budgetåret 1935/1936 förordar samma medelsanvisning som för innevarande budgetår eller 80,000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för anskaffning av *luftvärnsmateriel m. m. för flottans fartyg* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 80,000 kronor.

41. Minmateriel för marinen, *reservationsanslag*.

[112.] Under de senare åren har riksdagen anvisat ett årligt belopp av 75,000 kronor till anskaffning av minmateriel för marinen.

Marinförvaltningen har nu hemställt, att för anskaffning av dylik materiel måtte för budgetåret 1935/1936 anvisas ett belopp av 225,000 kronor.

Jag finner mig icke böra i vidare mån tillstyrka marinförvaltningens förslag, än att jag för budgetåret 1935/1936 förordar en medelsanvisning av 125,000 kronor. Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för anskaffning av *minmateriel för marinen* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 125,000 kronor.

42. Prövning och undersökning av brisanta sprängämnen m. m., *reservationsanslag*.

[113.] Från och med år 1922 hava, med undantag för budgetåret 1927/1928, särskilda medel årligen anvisats för vissa undersökningar och prövningar av brisanta sprängämnen. För ett vart av budgetåren 1931/1932—1934/1935 har för ifrågavarande ändamål ävensom för utbyte av kasserade sprängämnen anvisats ett extra reservationsanslag av 25,000 kronor.

Marinförvaltningen har nu hemställt, att ett anslag å samma belopp måtte för nästkommande budgetår anvisas för prövning och undersökning av brisanta sprängämnen ävensom för utbyte av kasserade sprängämnen.

Med tillstyrkan av marinförvaltningens förevarande framställning hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *prövning och undersökning av brisanta sprängämnen m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 25,000 kronor.

43. Motmedel mot undervattensbåtar, *reservationsanslag*.

[114.] Från och med budgetåret 1927/1928 har riksdagen på framställning av Kungl. Maj:t anvisat ett årligt anslag av 75,000 kronor till anskaffning av motmedel mot undervattensbåtar.

Marinförvaltningen hemställer nu, att för samma ändamål måtte jämväl för budgetåret 1935/1936 anvisas ett belopp av 75,000 kronor.

Fjärde huvudtiteln.

Denna marinförvaltningens framställning finner jag mig böra tillstyrka och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för anskaffning av *motmedel mot undervattensbåtar* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 75,000 kronor.

44. Försök med teknisk materiel, reservationsanslag.

[115.] Före budgetåret 1931/1932 anvisade riksdagen under en följd av år särskilda anslag dels för försök med teknisk materiel och dels för vissa försök med och undersökningar av minmateriel. För budgetåret 1930/1931 utgingo dessa anslag med 50,000 respektive 25,000 kronor.

I sin skrivelse den 5 juni 1930, nr 4, angående regleringen för budgetåret 1930/1931 av utgifterna under riksstatens fjärde huvudtitel, anförde riksdagen, att riksdagen ansett sig böra ifrågasätta, huruvida icke anslaget till försök med minmateriel lämpligen borde framdeles sammanföras med anslaget till försök med teknisk materiel. Sedan marinförvaltningen i anledning av riksdagens berörda uttalande i särskild skrivelse angående sjöförsvarets medelsbehov för budgetåret 1931/1932 hemställt, att de medel, som avsåges för ifrågavarande försök, måtte sammanföras till ett gemensamt anslag, föreslog Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen till 1931 års riksdag, att för försök med teknisk materiel — vari jämväl skulle inbegripas försök med minmateriel — måtte för budgetåret 1931/1932 anvisas ett belopp av 75,000 kronor. Detta förslag blev av riksdagen bifallet.

Jämväl för budgetåret 1932/1933 har riksdagen på förslag av Kungl. Maj:t för samma ändamål anvisat ett belopp av 75,000 kronor.

För varterdera av budgetåren 1933/1934 och 1934/1935 har till försök med teknisk materiel anvisats ett belopp av 60,000 kronor.

Marinförvaltningen har nu hemställt, att för dylikt ändamål måtte för budgetåret 1935/1936 anvisas ett belopp av 75,000 kronor.

Denna marinförvaltningens framställning finner jag mig endast så tillvida böra biträda, att jag tillstyrker, att för ifrågavarande ändamål för nästkommande budgetår anvisas samma belopp som för det löpande budgetåret eller 60,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *försök med teknisk materiel* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 60,000 kronor.

45. Brandrör, reservationsanslag.

[116.] I särskild skrivelse rörande sjöförsvarets medelsbehov för nästkommande budgetår har marinförvaltningen gjort framställning om anskaffning av brandrör. Den avsedda materielanskaffningen har beräknats draga en kostnad av 68,000 kronor. Medelsanvisningen kunde dock uppdelas å två budgetår, varvid för nästkommande budgetår borde avses en summa av 40,000 kronor.

Jag anser mig böra tillstyrka, att medel för anskaffning av brandrör äskas av riksdagen. Emellertid synes den för materielanskaffningen i dess helhet erforderliga medelsanvisningen kunna fördelas på tre budgetår och anslagsbeloppet för budgetåret 1935/1936 begränsas till 20,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för anskaffning av *brandrör* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 20,000 kronor.

46. Kortvågsradiomateriel, *reservationsanslag*.

[117.] I särskild skrivelse rörande sjöförsvarets medelsbehov för budgetåret 1932/1933 framlade marinförvaltningen förslag till anskaffning av kortvågsradiomateriel. Kostnaderna för den materiel, som för det dåvarande avsågs att anskaffas, beräknades av marinförvaltningen till 222,000 kronor, vilket belopp emellertid ansågs kunna fördelas på två budgetår. Ämbetsverket hemställde därför, att för ifrågavarande ändamål måtte för budgetåret 1932/1933 anvisas ett belopp av 111,000 kronor.

Vid ärendets anmälan inför Kungl. Maj:t anförde föredragande departementschefen, att han funne sig böra tillstyrka, att medel för ändamålet begärdes hos riksdagen. Dock syntes den för materielanskaffningen i dess helhet erforderliga medelsanvisningen, 222,000 kronor, kunna fördelas på fyra budgetår och anslagsbeloppet för budgetåret 1932/1933 alltså begränsas till 55,500 kronor. Kungl. Maj:ts i enlighet härmed till riksdagen avlåtna förslag bifölls av riksdagen.

För budgetåren 1933/1934 och 1934/1935 har för enahanda ändamål av riksdagen anvisats tillhoppa 111,000 kronor.

Marinförvaltningen har nu hemställt, att det för ifrågavarande ändamål ytterligare erforderliga beloppet, 55,500 kronor, måtte anvisas för nästkommande budgetår.

Denna marinförvaltningens hemställan finner jag mig böra tillstyrka och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för anskaffning av *kortvågsradiomateriel* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 55,500 kronor.

47. Åtgärder för industriens krigsorganisation, *reservationsanslag*.

[118.] På förslag av Kungl. Maj:t har riksdagen till åtgärder för industriens krigsorganisation anvisat för vartdera av budgetåren 1926/1927 och 1927/1928 10,000 kronor samt för vart och ett av budgetåren 1928/1929—1934/1935 25,000 kronor.

Marinförvaltningen har nu hemställt, att för ifrågavarande ändamål måtte för budgetåret 1935/1936 anvisas ett anslag å 80,000 kronor.

Jag finner mig icke kunna i vidare mån tillstyrka marinförvaltningens ifrågavarande förslag, än att jag för budgetåret 1935/1936 förordar medels-

anvisning med samma belopp som för innevarande budgetår. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *åtgärder för industriens krigsorganisation* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 25,000 kronor.

Sjökarteverket.

I sin skrivelse rörande sjökarteverkets medelsbehov för nästkommande budgetår har styrelsen för sjökarteverket hemställt, att den sedan åtskilliga år på dagordningen stående frågan rörande planläggningen av verkets framtida arbete ävensom beträffande verkets organisation och därmed sammanhörande spörsmål nu måtte upptagas till slutlig lösning i enlighet med ett av styrelsen framlagt förslag.

Ehuru en omorganisation i viss utsträckning av sjökarteverket synes vara av behovet påkallad, anser jag mig dock med hänsyn till den kostnadsökning, som ett genomförande av sjökarteverksstyrelsens förenämnda förslag skulle medföra, icke för närvarande kunna biträda detsamma. Bortsett från de mindre jämkningar i förevarande avseende, som jag i det följande föreslår, torde därför verkets nuvarande organisation böra bibehållas jämväl för nästkommande budgetår.

48. Avlöning till personal vid sjökarteverket, *förslagsanslag*.

[119.] Ordinarie förslagsanslaget till avlöning till sjökarteverkets personal är i riksstaten för innevarande budgetår upptaget med ett belopp av 186,550 kronor, varav 125,810 kronor äro avsedda för avlöning till ordinarie personal, 800 kronor för vikariatsersättning, 45,220 kronor för avlöning till icke-ordinarie befattningshavare m. m. samt återstoden, 14,720 kronor, för vissa arvoden.

Under hänvisning till 1934 års riksdags beslut angående ändrade grunder för uppställningen av riksstatens utgiftssida får jag, med åberopande i övrigt av vad chefen för finansdepartementet i ämnet anført vid anmälan denna dag av för flera huvudtitlar gemensamma frågor, beträffande beräkningen av anslaget till avlöning till personal vid sjökarteverket samt i fråga om uppställningen av verkets avlöningsstat anföra följande.

Anslagsposten till avlöningar till civila tjänstemän å ordinarie stat skall enligt de nya grunderna beräknas efter högsta — i stället för såsom nu näst högsta — förekommande löneklass för i löneplanen inplacerade befattningar. Med tillämpning av detta beräkningssätt och efter minskning av lönebeloppen med pensionsavdrag bör anslagsposten uppräknas till, i avrundat tal, 130,000 kronor.

Under rubriken »arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t» torde böra upptagas följande nu utgående arvoden: 2,520 kronor till chefen för sjökarteverket, då denne vid flottan innehar lägre beställning än såsom kommandör, 11,600 kronor till föreståndare vid sjökarteverkets kon-

trollstationer, 600 kronor till den eller de ritare eller gravörer, som förordnas att biträda vid rit- och gravyrarbetenas ledning och övervakande ävensom vid instruktion av yngre ritare och gravörer (dessa arvoden bestridas för närvarande från för ändamålet å staten särskilt uppförda anslagsposter) samt 6,420 kronor till föreståndaren för sjökarteverkets militärdetalj (detta arvode bestrides för närvarande från den å ämbetsverkets stat uppförda anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.).

Dessutom torde under samma rubrik bära upptagas erforderligt arvodesbelopp åt redaktören för publikationen Svensk Lots. Det härför utgående arvodet utgör för närvarande 2,200 kronor för år samt bestrides av anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. Härvid är dock att märka, att uppdraget som redaktör varit förenat med befattningen såsom föreståndare för sjökarteverkets försäljningskontor, för vilket senare uppdrag ävenledes utgått en gottgörelse av 2,200 kronor (av försäljningsmedel). Enligt vad chefen för sjökarteverket meddelat, har det visat sig vara mindre lämpligt, att dessa båda befattningar innehavas av samma person. Under nästkommande budgetår torde därför befattningarna i fråga bära skiljas och uppdraget som redaktör för Svensk Lots anförtros åt en pensionerad officer eller annan för ändamålet lämplig person. Arvodet till denne torde bära bestämmas till 3,000 kronor för år.

Det sammanlagda medelsbehovet för arvoden och särskilda ersättningar skulle alltså uppgå till $(2,520 + 11,600 + 600 + 6,420 + 3,000 =) 24,140$ kronor.

För avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. är, såsom förut omförmäls, i den nu gällande staten upptaget ett belopp av 45,220 kronor. Häri ingår, bland annat, de nyssnämnda arvoden å 6,420 kronor till föreståndaren för sjökarteverkets militärdetalj och 2,200 kronor till redaktören för Svensk Lots. Efter avdrag av dessa båda arvodesbelopp å tillhoppa 8,620 kronor återstår ett belopp av 36,600 kronor, som för närvarande disponeras för avlöningar åt extra-ordinarie och extra personal, renskrivning m. m.

För beredande av möjlighet för vissa ritare och ritbiträden, vilka under flera år tjänstgjort hos sjökarteverket såsom extra personal, att vinna anställning såsom extra ordinarie befattningshavare, torde nyssnämnda belopp 36,600 kronor för nästkommande budgetår bära ökas med 6,780 kronor till 43,380 kronor.

Med tillämpning av enahanda grunder, som angivits beträffande anslagsposten till »avlöningar till övrig icke-ordinarie personal» å försvarsdepartementets kansliavdelning, torde motsvarande post å sjökarteverkets stat bära uppdelas i två poster, avsedda: *den ena* för grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän m. m. och *den andra* för avlöningsförhöjningar till dessa tjänstemän m. m. Den förstnämnda posten, vilken förutsättes ej skola få överskridas, bör — med beaktande av pensionsavdrag å i runt tal 780 kronor — upptagas med 40,300 kronor. Å posten för avlöningsförhöjningar m. m. — beräknad förslagsvis — skulle sålunda anvisas återstoden eller $(43,380 - 780 - 40,300 =) 2,300$ kronor. Medelsbehovet för avlöningar till icke-ordinarie personal skulle alltså uppgå till sammanlagt $(40,300 + 2,300 =) 42,600$ kronor.

Kostnaderna för provisoriskt dyrtidstillägg och dyrtidstillägg åt befattningshavare vid sjökarteverket torde jämväl i fortsättningen få bestridas i enahanda ordning som för närvarande.

I enlighet med vad som nu anförts skulle medelsbehovet för avlöning till personal vid sjökarteverket utgöra (130,000 + 24,140 + 42,600 =) 196,740 kronor. I anslutning till anslagsberäkningen har jag låtit upprätta förslag till ny stat för sjökarteverket, och torde detta förslag underställas riksdagen för godkännande.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels fastställa följande personalförteckning för den civila personalen å ordinarie stat vid sjökarteverket:

Personalförteckning:		Lönegrad
Befattning	Tjänstemän å ordinarie stat.	
3 förste aktuarier		B 26
1 aktuarie		B 22
1 kartograf		B 21
1 redogörare		B 18
12 ritare eller gravörer		B 15
2 ritbiträden		B 7
1 expeditiönsvakt		B 5
1 kontorsbiträde		B 4

dels godkänna följande stat för sjökarteverket, att tillämpas från och med den 1 juli 1935:

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor 130,000: —
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämde av Kungl. Maj:t	» 24,140: —
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:	
a. Grundavlöningar m.m., <i>högst</i>	kronor 40,300: —
b. Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	» 2,300: —
	» 42,600: —
Summa förslagsanslag kronor 196,740: —	

dels ock till avlöning till personal vid sjökarteverket för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av 196,740 kronor.

49. Omkostnader för sjömättningsväsendet, *reservationsanslag*.

[120.] Ordinarie reservationsanslaget till omkostnader för sjömättningsväsendet var i riksstaten för budgetåret 1932/1933 upptaget med ett belopp av 340,400 kronor.

I enlighet med ett av granskningsnämnden framlagt förslag föreslogs i statsverkspropositionen till 1933 års riksdag, att anslaget för budgetåret 1933/1934 skulle nedsättas med 100,000 kronor. Detta förslag blev sedermera av riksdagen bifallet, vadan anslaget alltså i riksstaten för sistnämnda budgetår blev upptaget med ett belopp av 240,400 kronor. Jämväl i riksstaten för det nu löpande budgetåret har för ifrågavarande ändamål upptagits ett belopp av 240,400 kronor.

I sin skrivelse rörande sjökarteverkets medelsbehov för nästkommande budgetår har styrelsen för sjökarteverket hemställt, att anslaget för sistnämnda budgetår måtte höjas till 335,400 kronor.

Denna sjökarteverksstyrelsens hemställan finner jag mig endast så tillvida böra biträda, att jag tillstyrker, att till omkostnader för sjömättningsväsendet för nästkommande budgetår anvisas ett belopp av 291,000 kronor.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *omkostnader för sjömättningsväsendet* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 291,000 kronor.

50. **Omkostnader för kontroll- och undersökningsväsendet, *reservationsanslag*.**

[121.] Ordinarie reservationsanslaget till omkostnader för kontroll- och undersökningsväsendet, som tidigare under ett flertal år i riksstaten varit uppfört med ett belopp av 15,000 kronor, blev på förslag av Kungl. Maj:t för det nu löpande budgetåret höjt till 19,000 kronor. Den sålunda vidtagna ökningen föranleddes av vissa tillfälliga behov, som ansågos böra tillgodoses under nämnda budgetår.

För nästkommande budgetår har styrelsen för sjökarteverket, som förut satt, att en från anslaget för närvarande avlönad extra befattningshavare skulle utbytas mot en ordinarie aktuarie med avlöning från sjökarteverkets avlöningsanslag, beräknat medelsbehovet under anslaget till 15,000 kronor, vartill skulle komma ett belopp av 40,000 kronor för anskaffande av en ny båt för de magnetiska mätningarna. I enlighet härmed har styrelsen hemställt, att anslaget för nämnda budgetår måtte upptagas med ett belopp av 55,000 kronor.

Styrelsens för sjökarteverket beräkning av medelsbehovet för kontroll- och undersökningsväsendet anser jag mig icke kunna biträda, utan förordar, att anslaget för nästkommande budgetår upptages med samma belopp som för budgetåret 1933/1934 eller med 15,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *omkostnader för kontroll- och undersökningsväsendet* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 15,000 kronor.

51. **Tidskriften »Underrättelser för sjöfarande», *reservationsanslag*.**

[122.] Till redigering och utgivning av tidskriften »Underrättelser för sjöfarande», vilket bestyr genom beslut vid 1920 års riksdag överflyttats till

sjökarteverket, har årligen från och med år 1921 anvisats ett extra reservationsanslag. För budgetåret 1934/1935 är anslaget upptaget med ett belopp av 38,000 kronor.

I enlighet med styrelsens för sjökarteverket förslag torde medelsbehovet för ifrågavarande ändamål böra för nästkommande budgetår beräknas till samma belopp som för det nu löpande budgetåret. Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till redigering och utgivning av *tidskriften »Underrättelser för sjöfarande»* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 38,000 kronor.

52. Bidrag till internationella hydrografiska byrån, förslagsanslag.

[123.] Till beredande av bidrag till internationella hydrografiska byrån torde, i enlighet med styrelsens för sjökarteverket förslag, för nästkommande budgetår böra anvisas ett förslagsanslag å samma belopp som för innevarande budgetår eller 12,000 kronor.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till beredande av *bidrag till internationella hydrografiska byrån* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av 12,000 kronor.

53. Förnyelse av sjökarteverkets båtmateriel, reservationsanslag.

[124.] I och för sjömätningen disponerar sjökarteverket över dels ett antal större sjögående mätningsskutor dels ock viss motorbåtmateriel, nämligen 12 större och 15 mindre motorbåtar. Av dessa motorbåtar äro en del ganska gamla — tre av dem äro byggda för över 50 år sedan.

I betänkande och förslag av den 25 oktober 1930 rörande planläggningen av sjökarteverkets framtida arbete ävensom beträffande verkets organisation m. m. framhöll styrelsen för sjökarteverket, att dessa båtar, tack vare gott årligt underhåll, visserligen fortfarande vore användbara för mätningsarbetet, men att underhållskostnaderna för dem bleve oproportionerligt stora i förhållande till det arbetsresultat, som med dem kunde utvinnas. Enligt styrelsens mening måste det ligga i sakens natur, att båtmaterielen i sin helhet successivt förnyades och anpassades efter moderna arbetsmetoder, varigenom ett påskyndande av mätningsarbetet underlättades. Styrelsen funne det visserligen önskvärt, att de tre äldsta motorbåtarna omedelbart ersattes, men ansåge sig dock för det dåvarande endast böra föreslå ersättningsbyggnad av en ny båt under vartdera av de tre följande budgetåren. Kostnaderna för nybyggnaden hade av styrelsen beräknats till 13,000 kronor för båt.

Styrelsens ifrågavarande förslag tillstyrktes av statens organisationsnämnd i nämndens den 8 oktober 1931 avgivna förslag rörande sjökarteverkets organisation och arbetsuppgifter m. m.

Sedan chefen för sjökarteverket uti skrivelse till styrelsen framhållit, att den föreslagna anskaffningen av nya motorbåtar vore av sådan vikt och av

så brådskande natur, att den icke längre borde undanskjutas, hemställde styrelsen, som biträdde detta kartverkschefens uttalande, uti sin skrivelse rörande sjökarteverkets medelsbehov för budgetåret 1934/1935, att ett belopp av 13,000 kronor måtte för nämnda budgetår anvisas för byggande av en motorbåt för sjökarteverkets räkning. Denna hemställan föranledde emellertid icke till någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Med förmälan att behovet av förnyelse av sjökarteverkets båtmateriel blivit alltmera trängande har styrelsen för sjökarteverket nu hemställt, att ett belopp av 26,000 kronor måtte för nästkommande budgetår anvisas för ifrågasvarande ändamål.

Av vad i det föregående anförts torde framgå, att sjökarteverkets ifrågasvarande båtmateriel är i stort behov av förnyelse. Jag finner mig därför böra tillstyrka, att medel för ifrågasvarande ändamål äskas av riksdagen. Emellertid synes medelsanvisningen för nästkommande budgetår böra begränsas till 13,000 kronor.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *förnyelse av sjökarteverkets båtmateriel* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 13,000 kronor.

Diverse.

54. Utgivande av läroböcker, beskrivningar, reglementen och instruktioner m. m., *reservationsanslag*.

[125.] Ordinarie reservationsanslaget till utgivande av läroböcker, beskrivningar, reglementen och instruktioner m. m. har i riksstaten för innevarande och närmast föregående budgetår upptagits med ett belopp av 12,000 kronor.

Marinförvaltningen har hemställt, att anslaget för nästkommande budgetår måtte upptagas med ett belopp av 15,000 kronor.

Denna marinförvaltningens hemställan finner jag mig icke böra biträda utan tillstyrker, att anslaget för nästkommande budgetår upptages med samma belopp som för innevarande budgetår eller 12,000 kronor.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *utgivande av läroböcker, beskrivningar, reglementen och instruktioner m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 12,000 kronor.

55. Extra utgifter, *reservationsanslag*.

[126.] Ordinarie reservationsanslaget till extra utgifter är i riksstaten för innevarande budgetår upptaget med 60,000 kronor.

I enlighet med marinförvaltningens förslag torde anslaget för nästkommande budgetår böra upptagas med oförändrat belopp, 60,000 kronor.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *extra utgifter* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 60,000 kronor.

56. Semester åt vid sjöförsvaret anställda arbetare, förslagsanslag.

[127.] Ordinarie förslagsanslaget till semester åt vid sjöförsvaret anställda arbetare har under de senare budgetåren upptagits i riksstaten med ett belopp av 150,000 kronor.

Marinförvaltningen har icke ifrågasatt någon ändring av anslagsbeloppet för nästkommande budgetår.

Utgifterna under detta anslag hava för budgetåret 1933/1934, då anslaget, som nämnts, var upptaget i riksstaten med 150,000 kronor, uppgått till omkring 170,000 kronor. Sedan arbetarna enligt ett numera mellan marinförvaltningen och försvarsverkens civila personals förbund slutet kollektivavtal tillerkänts förbättrade förmåner i semesterhänseende, torde det vara att förvänta, att utgifterna för ifrågavarande ändamål komma att ytterligare stiga. På grund härav anser jag mig böra förorda, att anslaget för nästkommande budgetår ökas med 30,000 kronor till 180,000 kronor.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *semester åt vid sjöförsvaret anställda arbetare* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av 180,000 kronor.

57. Revidering av vissa sjökort, reservationsanslag.

[128.] I särskild skrivelse rörande sjöförsvarets medelsbehov för innevarande budgetår gjorde marinförvaltningen framställning om anvisande av medel för revidering av vissa sjökort. Kostnaderna för ritning av nya kortoriginal samt för korrekturarbete beräknades av ämbetsverket uppgå till 33,500 kronor, vilket belopp dock ansågs kunna fördelas på tre budgetår. I anslutning härtill hemställde marinförvaltningen, att för nämnda budgetår måtte för revidering av vissa sjökort anvisas ett belopp av 11,000 kronor.

Vid föredragning av detta ärende inför Kungl. Maj:t i statsrådet anförde jag, att jag funne mig böra tillstyrka, att medel för ifrågavarande ändamål äskades av riksdagen. Emellertid syntes medelsanvisningen för budgetåret 1934/1935 böra begränsas till 6,500 kronor. Kungl. Maj:ts i enlighet härmed till riksdagen avlätna förslag blev av riksdagen bifallet.

Marinförvaltningen har nu anhållit, att för ifrågavarande ändamål måtte jämväl för nästkommande budgetår anvisas ett belopp av 6,500 kronor.

Med tillstyrkan av denna marinförvaltningens anhållan hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för *revidering av vissa sjökort* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 6,500 kronor.

58. **Flyttningskostnader m. m. för de sjökrigshistoriska samlingarna,**
reservationsanslag.

[129.] I sin skrivelse rörande sjöförsvarets medelsbehov för nästkommande budgetår har marinförvaltningen meddelat, att marinmusei nämnd i skrivelse till marinförvaltningen den 22 augusti 1934 gjort framställning om anvisande av medel för täckande av vissa kostnader m. m., som beräknats uppstå i samband med överflyttning av statens sjökrigshistoriska samlingar till det blivande sjöhistoriska museet, och därvid anfört i huvudsak följande.

Under förarbetenas gång beträffande statens sjökrigshistoriska samlingars inrymmande i det blivande sjöhistoriska museet hade man kommit till visshet om, att till förfogande stående medel för vissa viktiga områden vore otillräckliga.

I proposition nr 227 till 1932 års riksdag angående anordnande av ett sjöhistoriskt museum i Stockholm vore under rubrik »Kostnader för samlingarnas utställande i den nya museibyggnaden» upptaget ett belopp av 5,000 kronor för inflyttning i det nya museet. Härav hade avsetts 3,000 kronor för statens sjökrigshistoriska samlingar. Till grund för beräkandet av dessa kostnader hade lagts det belopp, som Freys Express år 1926 betingat sig för överflyttning av samlingarna till nuvarande marinmuseet. Beträffande flyttningen av de å Stockholms örlogsvarv magasinerade tyngre föremålen, såsom kanoner, »Amphions» akterspegel och övriga skulpturer, »Vanadis» rundhult m. m. hade räknats med kostnadsfri assistens från sagda varv. Enär emellertid dels den sist nämnda utvägen numera vore stängd och dels under de senast gångna åren ett betydande antal museiföremål från örlogsstationer, örlogsvarv och kustfästningar tillförts samlingarna, komme ett avsevärt större belopp än det förut beräknade att krävas. Vid den förnyade beräkning, som gjorts i detta avseende, hade det visat sig, att ett tillskott på 4,000 kronor för täckande av flyttningskostnaderna vore behöfligt. I och för tillgodoseende av nödig upprustning och konservering m. m. av gamla träskulpturer, avsedda att uppsättas i det nya museet, hade av tilldelade lotterimedel avsetts en summa av 2,100 kronor. Sedan denna beräkning gjordes, hade det emellertid genom undersökningar, verkställda av kompetent konservator, visat sig, att härför erfordrades ytterligare 7,400 kronor. Sålunda hade bland annat framgått, att en stor del av skulpturerna vore överdragna med flera färglager, och först sedan man kommit igenom dessa, framträdde den ursprungliga färgen. Det vore givetvis ur museal synpunkt nödvändigt att återställa skulpturerna i ursprungligt skick, vilket vore förenat med mycket större kostnader än som från början beräknats.

På grund av vad ovan anförts finge marinmusei nämnd hemställa, att marinförvaltningen ville gå i författning om anskaffande av dels 4,000 kronor för täckande av flyttningens merkostnad och dels 7,400 kronor, utgörande erforderligt tillskott till täckande av kostnaden för istandsättande m. m. av de sjökrigshistoriska samlingarna tillhörande skulpturer, avsedda att uppsättas i det nya museet.

På grund av vad marinmusei nämnd sålunda anfört har marinförvaltningen hemställt, att till flyttningskostnader m. m. för de sjökrigshistoriska samlingarna måtte för nästkommande budgetår anvisas ett belopp av 10,000 kronor.

Jag tillstyrker, att medel för ifrågavarande ändamål äskas av riksdagen. Emellertid torde medelsanvisningen för nästkommande budgetår kunna begränsas till 5,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *flyttningskostnader m. m. för de sjökrigshistoriska samlingarna* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 5,000 kronor.

59. **Dyrtidstillägg åt befattningshavare vid sjöförsvaret, förslagsanslag.**

[130.] Under åberopande av vad statsrådet och chefen för finansdepartementet förut denna dag därom anfört får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för bestridande av kostnaderna för *dyrtidstillägg åt befattningshavare vid sjöförsvaret* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av 1,050,000 kronor.

D. FLYGVAPNET.

Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.

1. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m., *förslagsanslag*.

[131.] Ordinarie förslagsanslaget till avlöning, rekrytering, resekostnader m. m. har för innevarande budgetår i riksstaten uppförts med 1,325,000 kronor. Anslaget har beräknats sålunda:

A. Avlöningsförmåner, upptagna i vederbörliga stater, förslagsvis	kronor 1,114,396: —
B. Arvoden för upprätthållande av läkarvården vid vissa truppförband	» 19,360: —
C. Felräkningspenningar, förslagsvis	» 1,200: —
D. Hyresbidrag åt visst underbefäl, förslagsvis	» 5,700: —
E. Anställningspenningar, förslagsvis	» 1,500: —
F. Avlöning till icke-ordinarie personal å kårexpeditionerna, förslagsvis	» 21,144: —
G. Ekiperingshjälp, förslagsvis	» 1,500: —
H. Vissa arvoden m. m., förslagsvis	» 33,098: —
I. Tillfälligt anställande av tjänstemän, oförutsedda utgifter m. m., förslagsvis	» 7,000: —
J. Rekryteringskostnader, förslagsvis	» 4,500: —
K. Flygvapnets reservpersonal, förslagsvis	» 31,318: —
L. Avlöning till reservofficerare vid armén och marinen under tjänstgöring vid flygvapnet, förslagsvis	» 28,416: —
M. Rese- och traktamentspenningar, förslagsvis	» 35,000: —
N. Flyttningssättning, förslagsvis	» 20,000: —
O. Semester åt vid flygvapnet anställda arbetare, förslagsvis	» 20,000: —
P. Dagarvoden för officerare, tjänstgörande i för intendenturpersonal avsedda befattningar, förslagsvis	» 700: —
Q. Inkvarteringssättning åt manskap i Karlskrona, förslagsvis	» 900: —
Summa kronor 1,345,732: —	

Från nyssnämnda summa, 1,345,732 kronor, har dragits ett belopp av 20,000 kronor, motsvarande beräknad ersättning för tjänstebostäder. Återstoden, 1,325,732 kronor, har avrundats till 1,325,000 kronor.

För nästkommande budgetår torde anslaget böra beräknas under samma rubriker som för innevarande budgetår.

A. Avlöningsförmåner, upptagna i vederbörliga stater.

Under denna rubrik upptagas dels staten för officerare och underofficerare m. fl. vid flygvapnet, dels ock manskapsstaterna för de särskilda flygtruppern förbanden.

Enligt 1925 års försvarsbeslut skulle flygvapnets organisation planenligt hava varit fullt genomförd under budgetåret 1930/1931. Den sålunda av 1925 års riksdag godkända organisationsplanen har emellertid icke följts. För innevarande budgetår har flygvapnets organisation en omfattning i stort sett motsvarande 90 % av organisationens storlek efter fullbordad uppsättning.

I sin skrivelse den 31 augusti 1934 rörande flygvapnets medelsbehov för budgetåret 1935/1936 har flygstyrelsen föreslagit, att den år 1925 beslutade organisationen av flygvapnet måtte fullt genomföras under nämnda budgetår.

I likhet med flygstyrelsen anser även jag, att flygvapnets uppsättande till den styrka, som avsågs i 1925 års försvarsbeslut, icke längre bör uppskjutas. Vid beräkningen av medelsbehovet under förevarande anslag för nästkommande budgetår har jag därför förutsatt, att flygvapnets personalstater för nämnda budgetår skola utökas med de ytterligare beställningar, som enligt nyssnämnda beslut skola finnas å desamma, nämligen — förutom visst antal manskapsbeställningar — fyra löjtnants- och fem underofficersbeställningar samt en beställning för tyghantverkare.

I sin förenämnda skrivelse den 31 augusti 1934 har flygstyrelsen vidare under rubriken »Allmänna organisationsfrågor», bland annat, gjort framställning om förläggande under vissa delar av året av ett flygdetachment till Bodens fästning samt i anslutning härtill hemställt dels om anvisande av medel för uppförande av en för det ifrågasatta detachmentet erforderlig verkstadsbyggnad, dels ock om viss vid berörda förslags genomförande erforderlig utökning av flygvapnets personalstater m. m.

Detta flygstyrelsens förslag anser jag mig med hänsyn till pågående försvarsutredning icke böra tillstyrka.

Beträffande flygvapnets olika stater får jag i övrigt anföra följande.

Staten för officerare och underofficerare m. fl. vid flygvapnet. För avlöning till den å förevarande stat uppförda ordinarie militära, civilmilitära och civila personalen är för innevarande budgetår upptagen en anslagspost å 844,784 kronor, varav ett belopp å 825,344 kronor är avsett för avlöning åt de militära och civilmilitära beställningshavarna samt återstoden, 19,440 kronor, för avlöning åt de civila befattningshavarna.

Under staten äro vidare för innevarande budgetår uppförda följande särskilda anslagsposter, nämligen:

för avlöning till ett extra kanslibiträde hos flygstyrelsen ...	kronor	2,676: —
» arvoden till pensionerad personal	»	18,060: —
» avlöningsfyllnad till sekreteraren-kamreraren	»	360: —
» kostnader för renskrivning	»	500: —

Kostnaderna för provisoriskt dyrtidstillägg åt viss personal vid flygvapnet bestridas från det under fjärde huvudtiteln uppförda gemensamma anslaget för sådant ändamål, under det att kostnaderna för dyrtidstillägg åt nämnda personal bestridas från anslaget till dyrtidstillägg åt befattningshavare vid flygvapnet.

Vad den militära och civilmilitära personalen å ordinarie stat angår, torde densamma, i enlighet med vad i det föregående anförts, för uppbringande av flygvapnets personalorganisation till full uppsättning böra utökas med dels fyra officersbeställningar, samtliga i lönegraden O 2, dels fem underofficersbeställningar, därav en förrådsförvaltarbeställning i lönegraden Uo 4, två fanjunkarbeställningar i lönegraden Uo 3 och två sergeantsbeställningar i lönegraden Uo 2, dels ock en tyghantverkarbeställning i lönegraden C 3. Avlöningskostnaderna för dessa nya beställningar torde i enlighet med flygstyrelsens förslag böra beräknas till 17,649 kronor för officerarna, 18,390 kronor för underofficerarna och 3,600 kronor för tyghantverkaren eller tillhopa till 39,639 kronor.

Härjämte torde, likaledes i enlighet med flygstyrelsens förslag, ytterligare en av de i staten uppförda majorsbeställningarna böra uppföras såsom beställning för överstelöjtnant eller major. Den härav föranledda kostnadsökningen uppgår till 450 kronor.

För beredande av vederbörlig befordringsmöjlighet torde vidare den under rubriken intendenturpersonal upptagna beställningen med avlöning i lönegraden O 5 eller O 4 böra utbytas mot en beställning med avlöning i lönegraden O 6 eller O 5, vilket kommer att medföra en kostnadsökning av 1,710 kronor.

Såsom i proposition nr 255 till 1934 års riksdag omförmälles, hade flygstyrelsen i sin skrivelse den 31 augusti 1933 rörande flygvapnets medelsbehov för budgetåret 1934/1935 gjort framställning om vidtagande av vissa ändringar i avseende å organisationen av verkstadsdriften vid flygvapnet, innebärande bland annat upprättande av en försöksavdelning å Malmslätt, samt i samband därmed hemställt om vidtagande av viss utav berörda förslag betingad personalökning. Med hänsyn till att försvarskommissionen, som bereddes tillfälle att yttra sig över berörda framställning, icke ansåg sig för det dåvarande kunna bedöma, huruvida ifrågavarande förslag kunde komma att föregripa kommissionens ställningstagande till de däri omhandlade spörsmålen, ansåg jag mig vid ärendets anmälan inför Kungl. Maj:t i statsrådet den 9 mars 1934 icke kunna tillstyrka vare sig det i framställningen framlagda omorganisationsförslaget eller det av dess genomförande betingade förslaget om personalökning.

Flygstyrelsen har nu åter gjort framställning om upprättande av en försöksavdelning vid flygvapnet. För tillgodoseende av det härav föranledda ökade personalbehovet har flygstyrelsen hemställt, att under rubriken civilmilitär personal m. fl. i förevarande stat måtte upptagas en ny beställning i lönegraden C 10 för en flygingenjör av 3. graden, ävensom att å den under

flygvapnets avlöningsanslag upptagna anslagsposten för vissa arvoden m. m. måtte upptagas två arvoden å vardera 1,200 kronor för en officer och en ingenjör, vilka skulle tjänstgöra å avdelningen i fråga.

Med hänsyn till det under senaste tiden alltmera framträdande behovet av en försöksavdelning vid flygvapnet anser jag mig böra biträda flygstyrelsens ifrågavarande förslag. I förevarande stat torde alltså för nästkommande budgetår böra upptagas en ny beställning för en flygingenjör av 3. graden med placering i lönegraden C 10. Den härav föranledda kostnadsökningen beräknas uppgå till 7,620 kronor.

Till frågan om arvoden åt de båda övriga för tjänstgöring vid försöksavdelningen avsedda beställningshavarna återkommer jag i det följande.

I enlighet med vad som nu anförts skulle kostnaderna för avlöning till militär och civilmilitär personal å ordinarie stat vid flygvapnet uppgå till $(825,344 + 39,639 + 450 + 1,710 + 7,620 =) 874,763$ kronor, vilket belopp å staten torde böra upptagas såsom en särskild anslagspost för ifrågavarande ändamål.

Såsom i det föregående omförmälts, är i förevarande stat för innevarande budgetår för bestridande av avlöning åt de ordinarie civila befattningshavarna vid flygvapnet beräknat ett belopp av 19,440 kronor. Med tillämpning av de nya grunderna för beräkningen av avlöningsposterna för civila befattningshavare och efter minskning av lönebeloppen med pensionsavdrag bör ifrågavarande anslagspost uppräknas från 19,440 kronor till, i runt tal, 20,100 kronor.

Under rubriken »arvoden till pensionerad personal» torde böra upptagas samma belopp som för innevarande budgetår eller 18,060 kronor.

För avlöning till ett extra ordinarie kanslibiträde hos flygstyrelsen är, såsom förut nämnts, för närvarande å förevarande stat uppfört ett belopp av 2,676 kronor, varjämte för kostnader för renskrivning beräknats ett belopp av 500 kronor. I staten för nästkommande budgetår torde dessa båda poster böra sammanföras under en ny rubrik: »Avlöning till övrig icke-ordinarie personal». Med tillämpning av enahanda grunder, som angivits beträffande beräkningen av anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal å försvarsdepartementets kansliavdelning, torde det för avlöning åt flygvapnets motsvarande personal erforderliga anslagsbeloppet böra uppdelas i två poster, av vilka *den ena* avses för grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän m. m. (däri inbegripet kostnader för renskrivning) och *den andra* avses för avlöningsförhöjning m. m. till dessa tjänstemän. Den förstnämnda posten, vilken förutsättes ej skola få överskridas, torde, med beaktande av pensionsavdrag, böra upptagas med, i runt tal, 3,000 kronor. Den för avlöningsförhöjning m. m. avsedda posten torde böra upptagas med ett förslagsvis beräknat belopp av 200 kronor.

Slutligen torde den för närvarande å staten uppförda anslagsposten å 360 kronor för avlöningsfyllnad till sekreteraren-kamreraren böra upptagas i staten för nästkommande budgetår under rubriken »särskild löneförmån».

Utöver vad nu angivits ifrågasätter jag icke för nästkommande budgetår några ändringar i staten för officerare och underofficerare m. fl. vid flygvapnet. Staten slutar å ett belopp av 916,483 kronor.

Vad *flygvapnets manskapsstater* angår, skulle antalet beställningar å desamma enligt 1925 års försvarsbeslut uppgå till 262, varav 6 voro avsedda för sjukvårdspersonal. På förslag av Kungl. Maj:t har sedermera dels 1929 års riksdag medgivit, att antalet beställningar för sjukvårdspersonal finge ökas med 3, dels ock 1932 års riksdag medgivit, att antalet manskapsbeställningar i övrigt finge utökas med 12 för tillgodoseende av det ökade behovet av mekanikerpersonal vid 2. flygkåren och flygskolkåren. Med inräknande av dessa nytillkomna beställningar skola flygvapnets manskapsstater alltså vid full uppsättning omfatta 277 man, varav 9 sjukvårdsbeställningsmän. De för innevarande budgetår gällande staterna upptaga 260 man, därav 9 sjukvårdsbeställningsmän. För uppbringande av staterna till full uppsättning erfordras alltså uppförande å desamma av 17 nya manskapsbeställningar.

I sin skrivelse rörande flygvapnets medelsbehov för nästkommande budgetår har flygstyrelsen hemställt, att flygvapnets manskapsstater för nämnda budgetår måtte, för möjliggörande av staternas utbyggnad till full uppsättning ävensom för tillgodoseende av flygvapnets behov av ytterligare manskapspersonal, utökas med 50 nya manskapsbeställningar.

I anslutning till vad jag i det föregående yttrat angående utbyggnad av flygvapnets organisation anser jag mig böra tillstyrka, att flygvapnets manskapsstater för nästkommande budgetår utökas till den omfattning, dessa stater skola erhålla efter fullt genomförd organisation. Flygstyrelsens förslag om ytterligare utökning av berörda stater härutöver finner jag mig däremot icke böra biträda.

I enlighet med vad nu anförts skulle flygvapnets manskapsstater för nästkommande budgetår utökas med tillhopa 17 nya beställningar. Fördelningen av dessa beställningar på kårer och manskapsgrader framgår av efterföljande tablå.

Manskapsgrader	F. 1	F. 2	F. 3	F. 4	F. 5	Summa
Furirer av 1. klass	1	1	1	1	1	5
Furirer av 2. klass	2	2	1	1	—	6
Korpraler	2	1	1	1	1	6
Summa ökning	5	4	3	3	2	17

Den av ifrågavarande utökning av manskapsstaterna föranledda merkostnaden för löner uppgår till sammanlagt 25,224 kronor, varav respektive 7,272, 6,000, 4,488, 4,488 och 2,976 kronor hänföra sig till respektive första, andra, tredje och fjärde flygkåren samt flygskolkåren.

I övrigt ifrågasätter jag icke för nästkommande budgetår någon ändring i de nu gällande staterna för flygkåren och flygskolkåren.

- B. Arvoden för upprätthållande av läkarvården vid vissa truppförband.
C. Felräkningspenningar. D. Hyresbidrag åt visst underbefäl.
E. Anställningspenningar. F. Avlöning till icke-ordinarie
personal å kårexpeditionerna. G. Ekiperingshjälp.**

Under dessa rubriker torde för budgetåret 1935/1936 böra beräknas samma belopp som för det nu löpande budgetåret eller respektive 19,360, 1,200, 5,700, 1,500, 21,144 och 1,500 kronor.

H. Vissa arvoden m. m.

Under förevarande rubrik upptogs uti den för 1934 års riksdag framlagda beräkningen av flygvapnets avlöningsanslag för budgetåret 1934/1935 ett belopp av 33,098 kronor. Genom brev den 15 juni 1934 har Kungl. Maj:t medgivit, att de i en i brevet intagen förteckning uppförda löner och arvoden finge tillsvidare under sagda budgetår utgå till i förteckningen angivna antal och med högst däri upptagna, för helt år beräknade belopp. Denna förteckning överensstämmer med den för riksdagen framlagda beräkningen och slutar således å ett belopp av 33,098 kronor.

I anslutning till vad jag i det föregående anfört angående upprättande av en försöksavdelning för flygvapnet å Malmslätt, finner jag mig i enlighet med flygstyrelsens förslag böra tillstyrka, att i arvodesförteckningen uppföras två arvoden å vardera 1,200 kronor för en officer och en ingenjör, vilka äro avsedda för tjänstgöring vid nämnda avdelning. I övrigt ifrågasätter jag icke någon ändring med avseende å ifrågavarande anslagspost, vilken alltså för nästkommande budgetår torde böra beräknas till 35,498 kronor.

I. Tillfälligt anställande av tjänstemän, oförutsedda utgifter m. m.

Under denna rubrik torde i enlighet med flygstyrelsens förslag för budgetåret 1935/1936 böra beräknas samma belopp som för det nu löpande budgetåret eller 7,000 kronor.

J. Rekryteringskostnader.

Anslagsposten för rekryteringskostnader har för innevarande budgetår upptagits med 4,500 kronor eller 90 % av det belopp, 5,000 kronor, vartill ifrågavarande kostnader beräknats uppgå vid fullt genomförd organisation av flygvapnet.

Flygstyrelsen har hemställt, att anslagsposten för nästkommande budgetår måtte höjas till 6,000 kronor.

Denna flygstyrelsens hemställan finner jag mig endast i så måtto böra biträda, att jag tillstyrker, att anslagsposten höjes till 5,000 kronor.

K. Flygvapnets reservpersonal.

I enlighet med flygstyrelsens förslag torde förevarande anslagspost, vilken för innevarande budgetår upptagits med 31,318 kronor, för budgetåret 1935/1936 böra uppföras med det belopp, som för ändamålet beräknats enligt 1925 års försvarsbeslut, eller 50,000 kronor.

L. Avlöning till reservofficerare vid armén och marinen under tjänstgöring vid flygvapnet. M. Rese- och traktamentspenningar. N. Flyttningersättning.

Under dessa rubriker torde för budgetåret 1935/1936 böra beräknas samma belopp som för innevarande budgetår eller respektive 28,416, 35,000 och 20,000 kronor.

O. Semester åt vid flygvapnet anställda arbetare.

Under förevarande rubrik har för såväl innevarande som närmast föregående budgetår upptagits ett belopp av 20,000 kronor.

Med förmälan, att utgifterna för semester åt vid flygvapnet anställda arbetare under de senast förflutna fyra budgetåren uppgått till i medeltal 27,000 kronor för år, har flygstyrelsen hemställt, att förevarande anslagspost måtte för nästkommande budgetår höjas till 25,000 kronor.

Detta flygstyrelsens förslag anser jag mig böra biträda.

P. Dagarvoden till officerare, tjänstgörande i för intendenturpersonal avsedda befattningar. Q. Inkvarteringersättning åt manskap i Karlskrona.

Under dessa rubriker torde för budgetåret 1935/1936 böra beräknas samma belopp som för innevarande budgetår eller 700 respektive 900 kronor.

Sammanfattning.

I enlighet med vad nu anförts har jag låtit uppgöra beräkning av utgifterna under anslaget till avlöning, rekrytering, resekostnader m. m. för budgetåret 1935/1936. Denna beräkning (se Bil. nr 37) slutar å 1,447,641 kronor. Från sagda belopp torde kunna avgå 24,000 kronor, motsvarande beräknad ersättning för tjänstebostäder. Anslagssumman skulle följaktligen utgöra 1,423,641 kronor eller, i avrundat tal, 1,424,000 kronor.

Under åberopande av vad jag sålunda anfört ävensom av vad jag under lantförsvarets avlöningsanslag yttrat rörande beredande av möjlighet för avskedad manskap att kvarstå viss tid över stat, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna de vid detta protokoll fogade förslag till stater för officerare och underofficerare m. fl. vid flygvapnet samt för flygkåren och flygskolkåren (se Bil. nr 31—36), att gälla för budgetåret 1935/1936,

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att under budgetåret 1935/1936, i enlighet med av Kungl. Maj:t meddelade närmare bestämmelser, bereda avskedad beställningshavare av manskapet vid flygvapnet med en tjänstetid av minst sex år möjlighet att kvarstå viss tid över stat vid vederbörligt truppförband,

dels ock till *avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av 1,424,000 kronor.

De värnpliktigas avlöning m. m.

2. De värnpliktigas avlöning och färder m. m., *förslagsanslag*.

[132.] För innevarande budgetår är ordinarie förslagsanslaget till de värnpliktigas avlöning och färder m. m. upptaget med 137,300 kronor. Anslaget har beräknats sålunda:

Titel I. De värnpliktigas avlöning		kronor 104.300: —
Titel II. Understöd åt vissa värnpliktigas familjer		» 3.000: —
Titel III. Färdkostnader		» 30.000: —
		Summa kronor 137,300: —

Titel I. De värnpliktigas avlöning. Enligt § 24 värnpliktslagen skall årskontingenten av till linjetjänst vid flygvapnet uttagna värnpliktiga uppgå till 700 man, däri dock icke inräknade studenter och med dem i värnplikts-hänseende likställda.

För nästkommande budgetår har flygstyrelsen ifrågasatt, att flygvapnets värnpliktskontingent av nämnda kategori skulle ökas med 50 man för tillgodoseende av det ökade behov av värnpliktiga, som skulle uppstå vid ett bifall till styrelsens förslag om förläggning under vissa delar av året av ett flygdetachment till Bodens fästning.

Såsom i det föregående omförmäls, har jag icke ansett mig böra biträda flygstyrelsens förslag om förläggning av ett flygdetachment till Boden. Under sådana förhållanden kan jag icke heller biträda styrelsens berörda förslag om ökning av flygvapnets för linjetjänst avsedda värnpliktskontingent, vilken jämväl för nästkommande budgetår torde böra upptagas med det i värnpliktslagen angivna antalet.

Enligt i 1925 års försvarsproposition framlagda beräkningar, mot vilka från riksdagens sida icke gjorts någon erinran, äro 200 ersättningsreserven tillhörande värnpliktiga avsedda att årligen tilldelas flygvapnet.

Under framhållande av att denna kontingent icke visat sig tillräcklig för tillgodoseende av flygvapnets behov av handräckningspersonal har flygstyrelsen vid upprepade tillfällen gjort framställning om ökad tilldelning åt flygvapnet av värnpliktiga ur ersättningsreserven. Jämväl för nästkommande budgetår har flygstyrelsen gjort framställning i sådant hänseende och därvid hemställt, att den flygvapnet tilldelade värnpliktskontingenten ur ersättningsreserven måtte ökas till 300 man.

Med hänsyn till det alltmera framträdande behovet av ökad personal för handräckningstjänstens bestridande vid flygvapnet har jag ansett mig i så måtto böra biträda flygstyrelsens ifrågavarande hemställan, att jag förordar, att antalet flygvapnet tilldelade värnpliktiga ur ersättningsreserven från och med nästkommande budgetår ökas till 250 man, varigenom antalet tjänstgörings-dagar för denna värnpliktskategori kommer att ökas med omkring 6,500 dagar från 26,000 till 32,500 dagar.

Vid beräkningen av antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga vid flygvapnet, vilka avgå före inställelsen till tjänstgöring eller under densamma, har jag, i anslutning till vad som beträffande denna fråga anförts under arméns motsvarande anslag, ansett mig böra för nästkommande budgetår tillämpa de hittills i berörda hänseende använda grunderna.

Den beräkning, jag låtit verkställa av antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga vid flygvapnet under budgetåret 1935/1936 (se Bil. nr 38), utvisar, att tjänstgöringsdagarnas antal skulle utgöra tillhopa 166,000, därav 121,000 med penningbidrag av 50 öre och 45,000 med penningbidrag av 1 krona. För avlöningstillägg åt reservofficersaspiranter torde i enlighet med flygstyrelsens förslag böra beräknas ett belopp av 3,000 kronor. Medelsbehovet under förevarande anslagstitel bör alltså beräknas till $(121,000 \times 0.50 + 45,000 \times 1.00 + 3,000 =)$ 108,500 kronor.

Titel II. Understöd åt vissa värnpliktigas familjer. Denna anslagspost har för innevarande budgetår upptagits med 3,000 kronor.

Flygstyrelsen har meddelat, att kostnaderna för understöd åt vissa värnpliktigas familjer under budgetåret 1933/1934, då anslagsposten likaledes var upptagen med 3,000 kronor, uppgått till 2,551 kronor 8 öre. För nästkommande budgetår torde anslagsposten böra upptagas med oförändrat belopp, 3,000 kronor.

Titel III. Färdkostnader. Under förevarande titel torde, i enlighet med vad flygstyrelsen föreslagit, för nästkommande budgetår böra upptagas samma belopp som för det nu löpande budgetåret eller 30,000 kronor.

Sammanfattning. I enlighet med vad jag nu anført, skulle anslaget till de värnpliktigas avlöning och färder m. m. för nästkommande budgetår beräknas sålunda:

Titel I. De värnpliktigas avlöning	kronor 108,500: —
Titel II. Understöd åt vissa värnpliktigas familjer	» 3,000: —
Titel III. Färdkostnader	» 30,000: —
Summa kronor 141,500: —	

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *de värnpliktigas avlöning och färder m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av 141,500 kronor.

Expenser m. m.

3. Skrivmaterialier och expenser m. m., reservationsanslag.

[133.] Ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier och expenser m. m. har i riksstaten för budgetåret 1934/1935 upptagits med 40,300 kronor.

Flygstyrelsen har för nästkommande budgetår icke ifrågasatt någon ändrad medelsanvisning för ifrågavarande ändamål.

Med åberopande härav får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *skrivmaterialier och expenser m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 40,300 kronor.

4. Tryckningskostnader, *reservationsanslag*.

[134.] För budgetåret 1934/1935 har medelsbehovet under ordinarie reservationsanslaget till tryckningskostnader uppskattats till 11,000 kronor. För huvudtiteln avrundande har anslaget upptagits i riksstaten med 11,009 kronor.

Jämväl för nästkommande budgetår torde, i enlighet med flygstyrelsens förslag, medelsbehovet under förevarande anslag böra beräknas till 11,000 kronor.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *tryckningskostnader* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 11,000 kronor.

Förplägnad, intendenturmateriel och övningar.

5. Mathållning, *förslagsanslag*.

[135.] Ordinarie förslagsanslaget till mathållning har i riksstaten för budgetåret 1934/1935 upptagits med 263,500 kronor.

Till grund för anslagets beräkning har lagts en portionskostnad för man och dag av 95 öre vid tjänstgöring i land och 1 krona 23 öre vid tjänstgöring ombord. Härvid har förutsatts, att för flygvapnets mathållning smör skall komma till användning i stället för margarin.

I sin skrivelse rörande flygvapnets medelsbehov för nästkommande budgetår har flygstyrelsen meddelat, att styrelsen med utgångspunkt från det genomsnittliga normalportionspriset å förläggningssorterna under budgetåret 1933/1934 och de rådande förhållandena på livsmedelsmarknaden funnit sig böra för förstnämnda budgetår räkna med en portionskostnad för man och dag av 95 öre vid tjänstgöring i land och 1 krona 25 öre vid tjänstgöring ombord. De sålunda angivna portionskostnadsbeloppen vore beräknade under förutsättning, att smör även i fortsättningen skulle komma till användning vid flygvapnets mathållning i stället för margarin, och i desamma inginge jämväl de kostnader, som uppstode till följd av den numera genomförda anordningen med utbyte av militär handräckningspersonal mot civil personal samt införande av individuell utspisning vid huvuddelen av flygvapnets matinrättningar. Därest margarin åter skulle komma till användning vid mathållningen i stället för smör, komme dagsportionskostnaden att nedgå till 88 öre vid tjänstgöring i land och 1 krona 17 öre vid tjänstgöring ombord.

Såsom under arméns motsvarande anslag framhållits, torde även under nästkommande budgetår smör böra komma till användning i stället för margarin. Till följd härav och då jag icke har något att erinra mot flygstyrelsens förslag rörande beräkningen av dagsportionskostnaden, torde kostnaderna för landportion böra uppskattas till 95 öre samt kostnaderna för sjöportion till 1 krona 25 öre, vilket sistnämnda belopp överensstämmer med det sjöportionspris, som i det föregående föreslagits för sjöförsvarets räkning.

Antalet tjänstgöringsdagar för de värnpliktiga vid flygvapnet under budgetåret 1935/1936 har, såsom förut nämnts, upptagits till 166,000. För flygvapnets fast anställda manskap torde tjänstgöringsdagarna böra beräknas till 101,500. Sammanlagda antalet tjänstgöringsdagar skulle alltså utgöra $(166,000 + 101,500 =)$ 267,500. I enlighet med vad flygstyrelsen föreslagit, bör antalet dagar för tjänstgöring ombord beräknas till 4,000. Antalet tjänstgöringsdagar i land skulle alltså uppgå till $(267,500 - 4,000 =)$ 263,500, vadan medelsbehovet uppgår till $(263,500 \times 0.95 + 4,000 \times 1.25 =)$ 255,325 kronor eller, i avrundat tal, 255,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *mathållning* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av 255,000 kronor.

6. Beklädnads- och munderingsutrustning samt kasern- och förplägnadsutredning, *reservationsanslag*.

[136.] I riksstaten för innevarande budgetår har ordinarie reservationsanslaget till beklädnads- och munderingsutrustning samt kasern- och förplägnadsutredning upptagits med 212,200 kronor. Anslaget har beräknats å fyra titlar sålunda:

Titel I. Beklädnads- och munderingsutrustning	kronor 139,150: —
Titel II. Speciell flygarbeklädnad	» 30,000: —
Titel III. Kasernutredning	» 25,300: —
Titel IV. Förplägnadsutredning	» 17,710: —
Summa kronor 212,160: —	

eller, i avrundat tal, 212,200 kronor.

Titel I. Beklädnads- och munderingsutrustning. Medelsbehovet under denna titel har för innevarande budgetår beräknats efter 55 öre för man och dag.

I enlighet med flygstyrelsens förslag torde samma beräkningsgrund böra tillämpas vid uppskattandet av medelsbehovet under anslagstiteln för nästkommande budgetår. Då antalet tjänstgöringsdagar, som bör läggas till grund för anslagsberäkningen, uppgår till 267,500, utgör medelsbehovet under anslagstiteln alltså $(267,500 \times 0.55 =)$ 147,125 kronor.

Titel II. Speciell flygarbeklädnad. Under denna titel torde i enlighet med flygstyrelsens förslag böra för budgetåret 1935/1936 upptagas samma belopp, som beräknats för innevarande budgetår, eller 30,000 kronor.

Titel III. Kasernutredning. Förevarande anslagspost har för budgetåret 1934/1935 beräknats efter ett belopp av 10 öre för man och dag. För nästkommande budgetår torde samma beräkningsgrund böra tillämpas och anslagsposten alltså upptagas med ett belopp av $(267,500 \times 0.10 =)$ 26,750 kronor.

Titel IV. Förplägnadsutredning. Medelsbehovet under anslagstiteln till förplägnadsutredning har för innevarande budgetår beräknats efter 7 öre för man och dag. Enahanda öresbelopp torde böra läggas till grund för anslagsberäkningen för budgetåret 1935/1936. Anslagsposten bör alltså upptagas med ett belopp av $(267,500 \times 0.07 =)$ 18,725 kronor.

Sammanfattning. I enlighet med vad jag nu anført bör anslaget till beklädnads- och munderingsutrustning samt kasern- och förplägnadsutredning för nästkommande budgetår beräknas sålunda:

Titel I.	Beklädnads- och munderingsutrustning	kronor 147,125: —
Titel II.	Speciell flygarbeklädnad	» 30,000: —
Titel III.	Kasernutredning	» 26,750: —
Titel IV.	Förplägnadsutredning	» 18,725: —
		Summa kronor 222,600: —

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *beklädnads- och munderingsutrustning samt kasern- och förplägnadsutredning* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 222,600 kronor.

7. Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m., förslagsanslag.

[137.] Ordinarie förslagsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m. är för innevarande budgetår uppfört i riksstaten med ett belopp av 170,000 kronor.

Flygstyrelsen har för nästkommande budgetår icke ifrågasatt någon ändring beträffande medelsanvisningen för ifrågavarande ändamål.

Under åberopande härav får jag anhålla, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av 170,000 kronor.

8. Flygvapnets övningar, reservationsanslag.

[138.] Ordinarie reservationsanslaget till flygvapnets övningar är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med ett belopp av 1,300,000 kronor.

För nästkommande budgetår har flygstyrelsen beräknat medelsbehovet för flygvapnets övningar till 2,140,000 kronor. Med hänsyn till att under nämnda budgetår ett belopp av cirka 200,000 kronor — under förutsättning att av flygstyrelsen beräknat antal flygtimmar bleve godkänt — komme att

inflyta i form av restitution å erlagda tull- och skattemedel för bensin, kunde dock anslagsbehovet nedbringas till 1,940,000 kronor. I anslutning härtill har flygstyrelsen hemställt, att ifrågavarande anslag måtte för budgetåret 1935/1936 upptagas med ett belopp av 1,940,000 kronor.

Denna flygstyrelsens hemställan finner jag mig endast så tillvida böra biträda, att jag tillstyrker, att anslaget för nästkommande budgetår upptages med ett belopp av 1,600,000 kronor.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *flygvapnets övningar* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 1,600,000 kronor.

9. Anskaffning, underhåll och drift av motorfordon och motorbåtar, *reservationsanslag.*

[139.] På förslag av Kungl. Maj:t beslöt 1932 års riksdag att i riksstaten uppföra ett nytt ordinarie reservationsanslag, benämnt »Anskaffning, underhåll och drift av motorfordon och motorbåtar». Från detta anslag skulle bestridas samtliga kostnader för flygvapnets motorfordon och motorbåtar med undantag av dels kostnaderna för de bilar, som vore avsedda för de centrala flygverkstäderna, dels ock anskaffnings- och underhållskostnaderna för radio- och elektricitetsbilar. Kostnaderna för de centrala flygverkstädernas motorfordonsmateriel skulle i fortsättningen liksom dittills i sin helhet bestridas av för verkstädernas drift avsedda medel. Vad radio- och elektricitetsbilarna anginge, skulle kostnaderna för anskaffning och underhåll utgå av anslaget till flygmateriel. Från det nya anslaget skulle jämväl bestridas kostnaderna för underhåll och förnyelse av flygvapnets velocipeder.

För innevarande budgetår är ifrågavarande anslag upptaget i riksstaten med — i avrundat belopp — 172,000 kronor, därav beräknats för underhåll 73,000 kronor, för drift 67,000 kronor samt för förnyelse 31,800 kronor.

I sin skrivelse den 31 augusti 1934 har flygstyrelsen beräknat kostnaderna för motormaterielens underhåll och drift under nästa budgetår till samma belopp som för budgetåret 1934/1935. För det kommande budgetåret vore följande nyanskaffningar enligt flygstyrelsens mening oundgängligen erforderliga:

1 automobilomnibus,	beräknad kostnad.....	kronor 18,000: —
2 lastbilar, lätta,	» »	» 11,600: —
6 motorecyklar med sidvagn,	» »	» 16,800: —
1 tankautomobil,	» »	» 10,700: —
1 motorbåt,	» »	» 5,000: —
		Summa kronor 62,100: —

Kostnaderna för underhåll och drift av flygvapnets motorfordon och motorbåtar böra för nästkommande budgetår beräknas till samma belopp som för det nu löpande budgetåret och sålunda upptagas med 73,000 kronor, respektive 67,000 kronor. Till flygstyrelsens förslag beträffande nyanskaffning kan jag icke ansluta mig i vidare mån, än att medel för budgetåret 1935/1936 synas böra beredas för inköp av

Fjärde huvudtiteln.

1 automobilomnibus,	beräknad kostnad	kronor 18,000: —
1 lastautomobil, lätt,	» »	» 5,800: —
6 motorcyklar med sidvagn,	» »	» 15,600: —
1 tankautomobil,	» »	» 10,600: —
		Summa kronor 50,000: —

I enlighet med vad sålunda anförts skulle medelsbehovet under förevarande anslag för nästkommande budgetår uppgå till (73,000 + 67,000 + 50,000 =) 190,000 kronor.

Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *anskaffning, underhåll och drift av motorfordon och motorbåtar* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 190,000 kronor.

Sjukvård.**10. Sjukvård, förslagsanslag.**

[140.] Ordinarie förslagsanslaget till sjukvård har i riksstaten för innevarande budgetår upptagits med 23,400 kronor. Anslaget har beräknats sålunda:

för sjukvård åt manskap efter en beräknad kostnad av 5 öre för man och tjänstgöringsdag	kronor 12,650: —
för läkarvård m. m. enligt 23 § officersavlösningsreglementet	» 4,500: —
för specialistsjukvård m. m.	» 5,800: —
för animalt ympämne	» 475: —
Summa kronor 23,425: —	

eller, i avrundat tal, 23,400 kronor.

För nästkommande budgetår synes den för sjukvård åt manskap avsedda anslagsposten böra beräknas på samma sätt som för innevarande budgetår. Då såsom förut nämnts antalet manskapstjänstgöringsdagar uppskattats till 267,500, torde alltså anslagsposten böra upptagas med $(267,500 \times 0.05 =)$ 13,375 kronor.

Anslagsposterna för läkarvård m. m. enligt 23 § officersavlösningsreglementet, för specialistsjukvård m. m. samt för animalt ympämne torde böra upptagas med oförändrade belopp, respektive 4,500, 5,800 och 475 kronor.

På grund av vad nu anförts torde anslaget till sjukvård för budgetåret 1935/1936 böra beräknas till $(13,375 + 4,500 + 5,800 + 475 =)$ 24,150 kronor eller, i avrundat tal, 24,100 kronor.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *sjukvård* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av 24,100 kronor.

Vapen och ammunition.**11. Vapen och ammunition, reservationsanslag.**

[141.] Ordinarie reservationsanslaget till vapen och ammunition har i riksstaten för innevarande budgetår upptagits med 167,000 kronor.

I sin förenämnda skrivelse den 31 augusti 1934 har flygstyrelsen hemställt, att förevarande anslag måtte för nästkommande budgetår upptagas med ett till 227,000 kronor förhöjt belopp.

Jag finner mig icke kunna i vidare mån tillstyrka flygstyrelsens ifrågasvarande förslag, än att jag för budgetåret 1935/1936 förordar en medelsanvisning av 183,000 kronor. Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *vapen och ammunition* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 183,000 kronor.

12. Flygbomber, reservationsanslag.

[142.] Från och med budgetåret 1927/1928 hava särskilda medel anvisats för anskaffning av flygbomber. Under budgetåren 1928/1929—1932/1933 och 1934/1935 hava de årliga anslagsbeloppen för ifrågavarande ändamål uppgått till 70,000 kronor. För budgetåret 1933/1934 har anslaget upptagits å riksstaten med ett belopp av 35,000 kronor.

Under återopande av vad flygstyrelsen anfört i särskild skrivelse den 31 augusti 1934 har styrelsen i sin skrivelse rörande flygvapnets medelsbehov för nästkommande budgetår hemställt, att för sistnämnda budgetår måtte för samma ändamål anvisas ett belopp av 328,000 kronor.

Jag finner mig böra tillstyrka flygstyrelsens förevarande framställning så tillvida, att jag för budgetåret 1935/1936 förordar en medelsanvisning av 141,000 kronor.

Det synes mig icke vara lämpligt att närmare till statsrådsprotokollet redogöra för detta ärende; riksdagens vederbörande utskott torde därom erhålla upplysningar genom de handlingar, som tillhandahållas utskottet.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till anskaffning av *flygbomber* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 141,000 kronor.

13. Flygplantorpeder, reservationsanslag.

[143.] 1933 års riksdag har för anskaffning av flygplantorpeder för budgetåret 1933/1934 anvisat ett extra reservationsanslag av 60,000 kronor. Under anslagsrubriken »Flygplantorpeder m. m.» har för innevarande budgetår för anskaffning av flygplantorpeder ävensom för försök med fällningsanordningar m. m. för torpedflygplan anvisats 89,000 kronor.

Uti särskild skrivelse den 31 augusti 1934 har flygstyrelsen hemställt, att ett belopp av 96,000 kronor måtte för anskaffning av flygplantorpeder anvisas för budgetåret 1935/1936.

Jag finner mig icke kunna i vidare mån tillstyrka flygstyrelsens förslag, än att jag för budgetåret 1935/1936 förordar en medelsanvisning av 42.000 kronor.

Det synes mig icke lämpligt att närmare redogöra för detta ärende, utan torde riksdagens vederbörande utskott därom erhålla närmare upplysningar genom de handlingar, som tillhandahållas utskottet.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till anskaffning av *flygplantorpeder* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 42,000 kronor.

Byggnader, flygmateriel m. m.

14. Byggnader, flygfält m. m., *reservationsanslag*.

[144.] Ordinarie reservationsanslaget till byggnader, flygfält m. m. är under innevarande budgetår upptaget i riksstaten med ett belopp av 210,000 kronor.

I sin skrivelse den 31 augusti 1934 angående flygvapnets medelsbehov för budgetåret 1935/1936 har flygstyrelsen hemställt, att anslaget måtte höjas till 250,000 kronor.

Ehuru de skäl, som i flygstyrelsens nyssnämnda skrivelse åberopats till stöd för den föreslagna anslagsökningen synas beaktansvärda, anser jag mig dock på grund av det statsfinansiella läget icke böra förorda, att anslaget för nästkommande budgetår höjes med mera än 15,000 kronor eller alltså till 225,000 kronor.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *byggnader, flygfält m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 225,000 kronor.

15. Skjutbaneanordningar vid 3. flygkåren, *reservationsanslag*.

[145.] I sin skrivelse angående flygvapnets medelsbehov för budgetåret 1934/1935 hemställde flygstyrelsen om anvisande av 12,000 kronor för förbättring av skottvallen vid 3. flygkårens skjutbana å Malmslätt samt anförde därvid följande.

3. flygkåren hade i en till flygstyrelsen ingiven utredning framhållit nödvändigheten av, att skottvallen vid kårens skjutbana försåges med ny krönskärm av effektiv konstruktion i stället för den gamla nu sonderfallande, av ruttnade plankväggar inneslutna jordskärmen. Vid denna skjutbana utfördes kårens skjutningar dels med gevär, dels med rörliga kulsprutor och i flygplan monterade fasta kulsprutor. Den nuvarande krönskärmens otillräckliga höjd (1 meter) och bristfälliga beskaffenhet hade förorsakat rikoschetter och innebure således risk för bakom skjutbanan i »det farliga området» belägna gårdar och trafiken på fält och vägar därstädes. Enligt flygstyrelsens me-

ning borde uppföras en krönskärm av betong enligt vid arméns skjutbanor ofta tillämpad modern konstruktion. Den erforderliga längden på denna skärm uppginge till 120 meter. Kostnaden vore enligt infordrade anbud 100 kronor per löpmeter eller för hela skärmen alltså 12,000 kronor, häri inberäknat byråkostnader och oförutsedda utgifter.

Flygstyrelsens nämnda äskande upptogs icke i 1934 års statsverksproposition.

I sin skrivelse den 31 augusti 1934 har flygstyrelsen gjort förnyad framställning om anvisande av medel för ifrågavarande ändamål samt därvid anført, att för en kostnad av 12,000 kronor komme krönskärmen att kunna givas en höjd av 1.5 meter och en längd av 120 meter. Det hade emellertid visat sig nödvändigt att öka höjden till 2 meter och längden till 165 meter. De beräknade kostnaderna komme härigenom att höjas med 6,000 kronor eller alltså till 18,000 kronor.

Det synes önskvärt, att åtgärd nu vidtages i syfte att den anmälda bristen i fråga om skjutbaneförhållandena vid 3. flygkåren avhjälpes. Jag anser mig därför böra tillstyrka, att medel för ändamålet ställas till förfogande för nästa budgetår.

Enligt de av flygstyrelsen senast gjorda kostnadsberäkningarna skulle 18,000 kronor erfordras för de avsedda arbetena. Mot beräkningarna torde icke vara något att erinra.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för *skjutbaneanordningar vid 3. flygkåren* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 18,000 kronor.

16. Flygmateriel, *reservationsanslag*.

[146.] Ordinarie reservationsanslaget till flygmateriel har i riksstaten för innevarande budgetår upptagits med ett belopp av 2,250,000 kronor. Vid beräkningen av medelsbehovet under anslaget för nämnda budgetår har för ersättande av materielförluster genom fullständiga haverier upptagits ett belopp av 579,000 kronor, motsvarande värdet av den under budgetåret 1932/1933 på grund av totalhaverier kasserade materielen. För medelsbehovet i övrigt har beräknats ett belopp av 1,671,000 kronor.

Flygstyrelsen har nu i sin skrivelse den 31 augusti 1934 hemställt, att anslaget till flygmateriel måtte för budgetåret 1935/1936 upptagas med 3,877,000 kronor.

Enligt vad flygstyrelsen meddelat, uppgår värdet av den materiel, som måst kasseras på grund av under nästlidet budgetår inträffade totalhaverier, till 737,000 kronor. Den för ersättande av dylik materiel avsedda anslagsposten bör upptagas med nämnda belopp, 737,000 kronor.

Med hänsyn till den statsfinansiella situationen kan jag icke förorda, att för täckande av medelsbehovet i övrigt under anslaget avses ett större belopp än 1,713,000 kronor.

Fjärde huvudtiteln.

I enlighet härmed bör anslaget till flygmateriel i riksstaten för budgetåret 1935/1936 upptagas med $(737,000 + 1,713,000 =)$ 2,450,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *flygmateriel* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 2,450,000 kronor.

17. Materielprovning, reservationsanslag.

[147.] Till materielprovning är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört ett ordinarie reservationsanslag av 30,000 kronor.

Flygstyrelsen har i sin skrivelse den 31 augusti 1934 föreslagit, att anslaget måtte i riksstaten för budgetåret 1935/1936 upptagas med oförändrat belopp, 30,000 kronor.

Med tillstyrkan av flygstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *materielprovning* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 30,000 kronor.

18. Engångskostnader för anskaffning av flygmateriel m. m., reservationsanslag.

[148.] Under anslagsrubriken »engångskostnader för anskaffning av flygmateriel m. m.» har för innevarande budgetår anvisats 2,100,000 kronor.

Uti särskild skrivelse den 31 augusti 1934 har flygstyrelsen hemställt, att ett belopp av 5,408,000 kronor måtte för ifrågavarande ändamål anvisas för budgetåret 1935/1936.

Med hänsyn till det statsfinansiella läget anser jag mig icke kunna tillstyrka, att för engångskostnader för anskaffning av flygmateriel m. m. för nästkommande budgetår anvisas högre belopp än 2.300,000 kronor.

Det synes mig icke lämpligt att närmare till statsrådsprotokollet redogöra för detta ärende; riksdagens vederbörande utskott torde därom erhålla upplysningar genom de handlingar, som tillhandahållas utskottet.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *engångskostnader för anskaffning av flygmateriel m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 2,300,000 kronor.

19. Flygindustriens krigsorganisation, reservationsanslag.

[149.] På därom av Kungl. Maj:t gjord framställning har riksdagen för ett vart av budgetåren 1930/1931—1932/1933 anvisat ett extra reservationsanslag av 25.000 kronor för flygindustriens krigsorganisation. För budgetåren 1933/1934 och 1934/1935 har medelsanvisningen med hänsyn till å anslaget förefintliga reservationer begränsats till 5.000 kronor.

Under hänvisning till vad i ämnet anförts uti särskild skrivelse den 31 augusti 1934 har flygstyrelsen hemställt, att för ifrågavarande ändamål måtte för budgetåret 1935/1936 anvisas ett belopp av 316,000 kronor.

Denna flygstyrelsens hemställan finner jag mig endast så tillvida böra biträda, att jag tillstyrker, att för ifrågavarande ändamål för nästkommande budgetår anvisas ett belopp av 40,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *flygindustriens krigsorganisation* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 40,000 kronor.

Diverse.

20. Extra utgifter, *reservationsanslag*.

150.] Ordinarie reservationsanslaget till extra utgifter är i riksstaten för innevarande budgetår upptaget med ett belopp av 25,000 kronor.

Flygstyrelsen har för nästkommande budgetår icke ifrågasatt någon ändring av anslaget.

I enlighet härmed får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *extra utgifter* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 25,000 kronor.

21. Dyrtidstillägg åt befattningshavare vid flygvapnet, *förslagsanslag*.

[151.] Under återopande av vad chefen för finansdepartementet förut denna dag därom anfört får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *dyrtidstillägg åt befattningshavare vid flygvapnet* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av 110,000 kronor.

E. GEMENSAMMA ANSLAG.

1. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond, *förslagsanslag*.

[152.] Under åberopande av vad chefen för finansdepartementet förut i dag vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört angående inrättande av en statens allmänna fastighetsfond hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på den proposition i ämnet, som kan varda riksdagen förelagd, till *ersättning till statens allmänna fastighetsfond* för budgetåret 1935/1936 beräkna ett *förslagsanslag* av 309,600 kronor.

2. Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, *reservationsanslag*.

[153.] Ordinarie reservationsanslaget till kommittéer och utredningar genom sakkunniga har i riksstaten för innevarande budgetår upptagits med 140,000 kronor.

Då någon ändring av anslagsbeloppet ej ifrågasättes för nästa budgetår, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 140,000 kronor.

3. Försvarsväsendets lönenämnd.

[154.] I riksstaten för budgetåret 1934/1935 har upptagits ett extra anslag å 11,000 kronor för försvarsväsendets lönenämnd. För budgetåret 1935/1936 torde för ändamålet utgå ett oförändrat anslag.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *försvarsväsendets lönenämnd* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett anslag av 11,000 kronor.

4. Befrämjande av den andliga vården vid försvarsväsendet, *reservationsanslag*.

[155.] Ordinarie reservationsanslaget till befrämjande av den andliga vården vid försvarsväsendet har i riksstaten för innevarande budgetår upptagits med 44,500 kronor.

Jämväl för budgetåret 1935/1936 torde för ifrågavarande ändamål böra utgå ett anslag å enahanda belopp.

I enlighet härmed hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *befrämjande av den andliga vården vid försvarsväsendet* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av 44,500 kronor.

5. Tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen, *förslagsanslag*.

156.] Under återopande av vad chefen för finansdepartementet förut denna dag vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anført om beredande av tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avvaktan på den proposition, som kan komma att till riksdagen avlätas angående *tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen*, under fjärde huvudtiteln för budgetåret 1935/1936 beräkna ett *förslagsanslag* av 8,000 kronor.

6. Provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst m. m., *förslagsanslag*.

[157.] Under återopande av vad chefen för finansdepartementet förut denna dag vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anført angående beredande av provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avvidan på den proposition i ämnet, som kan varda riksdagen förelagd, för beredande av *provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst* under fjärde huvudtiteln för budgetåret 1935/1936 beräkna ett *förslagsanslag* av 285,000 kronor.

7. Rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap.

[158.] För rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap har å riksstaten för vart och ett av budgetåren 1928/1929—1934/1935 anvisats ett extra anslag av 78,000 kronor.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 21 september 1934 har rikskommissionen, med överlämnande av förslag till stat för kommissionen för budgetåret 1935/1936, hemställt, *dels* att den nuvarande anslagsposten å 15,000 kronor för särskilda utredningar m. m. måtte höjas till 25,000 kronor, *dels ock* att den å staten uppförda skrivbiträdesbefattningen i lönegraden B 2 enligt 6 § av kungörelsen den 26 juni 1925 (nr 356) måtte — med hänsyn till det stora intresset för kommissionen att för denna befattning kunna förvärva och kvarhålla kompetent arbetskraft — utbytas mot en befattning i lönegraden B 5 enligt samma författningsrum, varvid av kommissionen förutsatts, att härav uppkommande merkostnad skulle täckas genom motsvarande reducering av anslagsposten till expenser, bränsle, lyse m. m.

Med avseende å det av rikskommissionen framförda yrkandet om höjning av anslagsposten till särskilda utredningar m. m. vill jag erinra, att av kommissionen i enahanda syfte gjorda framställningar i dess anslagsäskanden

för sistförflutna och innevarande budgetår ej föranlett någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Jag finner mig ej heller för budgetåret 1935/1936 böra tillstyrka bifall till den anslagsökning, varom här är fråga.

Till kommissionens sekreterare utgår enligt staten lön i lönegraden B 24 enligt 33 § av kungörelsen den 26 juni 1925 (nr 356) med en begynnelseavlönning av 7,212 kronor. Den nuvarande sekreteraren är officer på övergångsstat med delägarskap i arméns pensionskassa. Uti en till staten fogad anmärkning har meddelats föreskrift av innehåll, bland annat, att nämnde sekreterare av den i staten anvisade lönen allenast må åtnjuta lönefyllnad till så stort belopp, att densamma jämte lönen å övergångsstat uppgår till det i staten angivna lönebeloppet för sekreteraren. Av pensionstekniska skäl torde den förändringen beträffande ifrågavarande lön böra vidtagas, att densamma upptages som arvode att utgå med det belopp, som framkommer, om den i staten för närvarande upptagna grundavlöningen, 7,212 kronor, ökas med summan av de av befattningens nuvarande innehavare intjänade löneförhöjningarna jämte ifrågakommande provisoriskt dyrtortstillägg. I enlighet härmed bör arvodesbeloppet i staten angivas till 8,358 kronor. Det förutsättes, att arvodet skall höjas i mån av intjänad ytterligare löneförhöjning. Förenämnda anmärkning till kommissionens stat torde böra bibehållas med nuvarande lydelse.

Rikskommissionens hemställan i fråga om förändrad löneställning för skrivbiträdet anser jag på det sätt bör vinna beaktande, att i stället för skrivbiträdestjänsten uppföres en befattning för ett extra ordinarie kontorsbiträde med placering i 4:e lönegraden enligt 6 § av omförmälda kungörelse den 26 juni 1925. Avlöningsmedlen till det nuvarande kanslibiträdet samt nämnda kontorsbiträde torde böra upptagas å en särskild anslagspost samt beräknas efter högsta ifrågakommande löneklassplacering och med tagen hänsyn till pensionsavdrag. Å anslagsposten bör sålunda anvisas 5,727 kronor.

Beträffande rikskommissionens stat ifrågasättes i övrigt ej annan ändring än att anslagsposten till expenser, bränsle, lyse m. m., nu 4,472 kronor, för avjämnande av kommissionens anslag nedsättes till 3,955 kronor.

I enlighet med vad sålunda anförts har jag låtit uppgöra förslag till ny stat för rikskommissionen (se Bil. nr 39), slutande å 80,000 kronor; och får jag alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, med godkännande av nämnda förslag till stat (Bil. nr 39), att gälla under budgetåret 1935/1936, till *rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap* för samma budgetår anvisa ett anslag av 80,000 kronor.

8. Militärmeteorologisk informationstjänst, förslagsanslag.

[159.] För bestridande av telegramkostnader för den militärmeteorologiska informationstjänsten har å riksstaten för innevarande budgetår anvisats ett extra förslagsanslag av 17,000 kronor. Jämlikt beslut av Kungl. Maj:t den 30 juni 1934 har ifrågavarande anslag disponerats på följande sätt:

För grundavlöning till föreståndaren för statens meteorologisk-hydrografiska anstalts militäravdelning	kronor	5,676: —
För avlöningsförhöjningar, läkarvård m. m.	»	824: —
» expenser	»	500: —
» telegram- och telefonkostnader m. m. för informations-tjänsten	»	10,000: —
Summa kronor		17,000: —

Med skrivelse den 13 september 1934 har *styrelsen för statens meteorologisk-hydrografiska anstalt* överlämnat av anstalten uppgjort förslag angående behovet av medel, beräknade till 28,900 kronor, för den militärmeteorologiska informationstjänsten under budgetåret 1935/1936; och har styrelsen för egen del hemställt om avlåtande av förslag till 1935 års riksdag om anvisande av medel i enlighet med nämnda förslag.

Anstaltens föreliggande beräkningar äro skiljaktiga från beräkningarna för innevarande budgetår i det hänseendet, att medel upptagits för bestridande av utgifter för grundavlöning — enligt 18:e lönegraden i löneplanen för extra ordinarie befattningshavare — jämte avlöningsförhöjning till två assistenter, som avses att anställas vid anstaltens militäravdelning i stället för två för närvarande såsom biträden därstädes kommenderade befattningshavare ur marinens respektive flygvapnets stam.

Arméförvaltningens civila departement har i utlåtande den 21 september 1934 anført, att — då enligt anstaltens framställning avsäges, att vid besättandet av de till nyinrättande föreslagna två befattningarna såsom assistenter skulle ifrågakomma äldre underbefäl från försvarsväsendet — departementet ansåge det tveksamt, om det kunde vara påkallat, att ifrågavarande assistenter erhöile avlöning efter en så hög lönegrad som den föreslagna. I yttrande den 26 november 1934 har *statskontoret* uttalat, att med hänsyn till de för assistenttjänsterna avsedda tvenne befattningshavarnas nuvarande löneställning borde en placering av tjänsterna i 14:e lönegraden av den för extra ordinarie tjänstemän gällande löneplanen vara tillräcklig.

Förevarande förslag om inrättandet av särskilda befattningar för de två till tjänstgöring vid meteorologisk-hydrografiska anstaltens militäravdelning beordrade militära befattningshavarna framfördes första gången i styrelsens anslagsäskande för budgetåret 1933/1934. Motivet till förslaget hänför sig till angelägenheten av, att de nuvarande biträdena, som anses synnerligen väl kvalificerade för tjänstgöringen därstädes, måtte kunna bibehållas vid sitt arbete hos avdelningen. Tid efter annan återkommande personalombyten på dessa tjänster innebära uppenbarligen stora olägenheter för avdelningens verksamhet. Sedan numera yppat sig bestämda svårigheter att fortsättningsvis kommendera personerna i fråga för tjänstgöring utom respektive marinen och flygvapnet, anser jag, att åtgärd bör vidtagas i syfte att lämpligare än för närvarande tillgodose anstaltens behov av biträdande personal för ombesörjande av den militärmeteorologiska informationstjänsten. Jag finner

mig emellertid ej nu böra förorda en lösning av frågan genom inrättande för ändamålet av två extra ordinarie befattningar utan vill i stället föreslå, att två arvoden å skäligen belopp avses för ifrågavarande assistenter. Storleken av arvodesbeloppen torde, i viss anslutning till den av statskontoret ifrågasatta löneställningen för dessa befattningshavare, böra fastställas till 4,000 kronor.

Beträffande avlöningsmedlen till föreståndaren för militäravdelningen, vilken är aktiv sjöofficer med delägareskap i flottans pensionskassa, torde — av pensionstekniska skäl — den förändringen vidtagas, att ett arvode bestämmas att utgå till honom med det belopp, som framkommer, om grundavlöningen ökas med summan av intjänta löneförhöjningar jämte ifrågakommande provisoriskt dyrortstillägg. I enlighet härmed bör arvodesbeloppet med hänsyn till nuvarande tjänsteinnehavarens löneplacering angivas till 7,434 kronor.

Utgifterna för expenser ävensom telegram- och telefonkostnader för informationstjänsten beräknas till samma belopp som för närvarande.

I överensstämmelse härmed skulle anslagsbehovet för den militärmeteorologiska informationstjänsten under budgetåret 1935/1936 utgöra (7,434 + 8,000 + 500 + 10,000 =) i avjämnat tal 25,900 kronor.

På grund av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *militärmeteorologisk informationstjänst* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av 25,900 kronor.

9. Kommunalutskylder för försvarsväsendets till tjänstebostäder upplåtna fastigheter, *förslagsanslag*.

[160.] Ordinarie förslagsanslaget till bestridande av kommunalutskylder för försvarsväsendets till tjänstebostäder upplåtna fastigheter har å riksstaten för innevarande budgetår upptagits med 83,000 kronor.

Någon ändring av anslagsbeloppet för nästa budgetår har ej ifrågasatts. Jag hemställer förty, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *kommunalutskylder för försvarsväsendets till tjänstebostäder upplåtna fastigheter* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av 83,000 kronor.

10. Reglering av vissa kursförluster, *förslagsanslag*.

[161.] I riksstaten för innevarande budgetår har anvisats ett extra förslagsanslag av 30,000 kronor för bestridande av kostnader för beredande av ersättning för kursförlust åt innehavarna av beställningarna såsom militär- och marinattachéer.

Med hänsyn till utgiftsbelastningen å förevarande anslag under det senast tilländalupna budgetåret anser jag mig böra föreslå en förhöjning av anslaget till 50,000 kronor för nästkommande budgetår.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *reglering av vissa kursförluster* för budgetåret 1935/1936
anvisa ett *förslagsanslag* av 50,000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt, behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Nils Kinnander.

**Stat
för Arméförvaltningen.**

	An- tal.	Löneplan och löne- grad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente.		An- tal.	Löneplan och löne- grad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente.
Civila tjänstemän.					
Å ordinarie stat.			Å extra stat.		
Generalkrigskommissarie	1	Avd. A. 3	Sekreterare	1	Avd. B. 24
Krigsråd	4	Avd. B. 30	Notarie	1	Avd. B. 21
Ombudsman	1	Avd. B. 26			
Revisionskommisssarie	2	Avd. B. 26	Civilmilitär personal.		
Sekreterare	1	Avd. B. 26	Å sjukvårdsstyrelsen:		
Pensionskamrerare	1	Avd. B. 24	Ordinarie personal.		
Kamrerare	3	Avd. B. 24	Generalfältläkare	1	C. 16
Krigskassör	1	Avd. B. 24	Överfältläkare	1	C. 14
Revisionskommisssarie	1	Avd. B. 24	Överfältveterinär	1	C. 14
Sekreterare	1	Avd. B. 24	Byråassistent, regementsläkare	1	C. 11
Sekreterare och kamrerare	2	Avd. B. 24	Byråassistent, regementsveteri- när	1	C. 9
Bokhållare	2	Avd. B. 21	Förrädsvaktmästare	1	C. 1
Notarier	4	Avd. B. 21			
Registrator	1	Avd. B. 21	Pensionerad personal.		
Revisorer	8	Avd. B. 21	Sjukvårdsintendent, arvode	1	—
Kansliskrivare	5	Avd. B. 11	Förrädsförvaltare, arvode	1	—
Förste expeditionsvakt	1	Avd. B. 7			
Kanslibiträden	8	Avd. B. 7			
Expeditionsvakter	6	Avd. B. 5			
Kontorsbiträden	13	Avd. B. 4			

1. Avlöningar till civila tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis* kronor 396 500:—
 2. Avlöningar till civila tjänstemän å extra stat, *förslagsvis* " 15 340:—
 3. Avlöningar till civilmilitär personal å ordinarie stat, *förslagsvis* " 61 400:—
 4. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t " 12 400:—
 5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:
 - a. Grundavlöningar m. m., *högst* kronor 58 880:—
 - b. Avlöningsförhöjningar m. m., *förslagsvis* " 6 020:—
 6. Särskild löneförmån, *förslagsvis* " 960:—
- Summa förslagsanslag kronor 551 500:—

Till arméförvaltningen hörande militär och civilmilitär personal, som åtnjuter avlöning å andra stater.

Å artilleridepartementet:

generalfälttygmästaren, fälttygmästaren, artilleristabsofficerare, 1 infanteriofficer och departementsskrivare;

Å fortifikationsdepartementet:

chefen för fortifikationen, regementsofficerare, officerare och underofficerare vid fortifikationen efter behov;

Å intendentsdepartementet:

generalintendenten, 2 regementsofficerare, officerare och underofficerare vid intendenturkåren efter behov;

Å sjukvårdsstyrelsen:

1 generalstabsofficer.

Anm. Befattningarna såsom sjukvårdsintendent och förrädsförvaltare skola, därest Kungl. Maj:t icke annorlunda bestämmer, tillsvidare upprätthållas av personal på övergångsstat.

Bil. nr 2.

**Stat
för Generalstaben.**

	An- tal.	Löneplan och löne- grad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente.		An- tal.	Löneplan och löne- grad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente.
Militär personal.					
Överadjutanter och stabs- adjutanter.					
Överste	1	O. 6	Aktuarie å organisationsavdelnin- gen, arvode	1	—
Överstelöjtnanter	4	O. 5	Aktuarier, arvoden	2	—
Majorer	11	O. 4	Arkivofficerare, arvoden	3	—
Kaptener	34	O. 3	Expeditionsunderofficerare, arvo- den	2	—
Militärattachéer.					
Överstelöjtnant	1	O. 5	Civil personal.		
Majorer	3	O. 4	Professor	1	Avd. B. 30
Pensionerad personal.					
Redogörare, tillika redogörare vid rikets allmänna kartverk, arvode	1	—	Krigsarkivarie	1	Avd. B. 26
Bibliotekarie, arvode	1	—	Förste expeditionsvakt	1	Avd. B. 7
			Expeditionsvakter	3	Avd. B. 5
			Extra ordinarie tjänstemän med lön enligt av Kungl. Maj:t fastställd löneplan.		
			Automobilförare	1	—
			Telefonvakt	1	—

Löner till ovanstående officerare, förslagsvis	kronor	457 246:—
Löner till ovanstående ordinarie civil personal, förslagsvis	"	33 900:—
Arvode till bibliotekarie	"	3 600:—
Arvode till aktuarien å organisationsavdelningen	"	3 600:—
Arvoden å 3 180 kronor till 2 aktuarier och 3 arkivofficerare	"	15 900:—
Arvoden m. m. till militärattachéer	"	48 000:—
Löner till ovanstående extra ordinarie tjänstemän, förslagsvis	"	5 352:—
Till chefens för generalstaben förfogande för avlönande av extra tjänstemän (amanuenser) i krigsarkivet	"	4 600:—
Till chefens för generalstaben förfogande för bestridande av kostnaderna dels för författningsenligt medgiven ersättning åt officer på aktiv stat, som inkommenderas till generalstaben eller kommenderas till järnvägarna, dels ock för passagesystemets genomförande i kaptensgraden	"	42 000:—

Summa förslagsanslag kronor 614 198:—

- Anm. 1.* Innehavare av i staten uppförd militärattachébeställning skall vara underkastad transport till annan beställning i innehavande grad inom armén.
- Anm. 2.* Befattningarna såsom redogörare och expeditionunderofficerare skola, därest Kungl. Maj:t icke annorlunda bestämmer, tillsvidare upprätthållas av personal på övergångsstat.
- Anm. 3.* Arvodena till bibliotekarie, aktuarier och arkivofficerare må icke utgå, därest för resp. befattningars uppehållande förordnas officerare på aktiv stat eller övergångsstat.
- Anm. 4.* Den sista av de här ovan upptagna anslagsposterna må, därest Kungl. Maj:t för särskilt fall lämnar medgivande därtill, disponeras för bestridande av ersättning åt officer, som ej tillhör aktiv stat under tjänstgöring vid generalstaben.

**Stat
för Artilleristaben.**

	An- tal.	Löneplan och löne- grad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente.	Summa kronor	
Ordinarie beställningshavare.				
Överste, chef	1	O. 6	—	—
Majorer	2	O. 4	—	—
Kaptener	9	O. 3	—	—
Kaptener eller löjtnanter	3	O. 3 el. O. 2	—	—
Expeditionsvakt	1	Avd. B. 5	—	—
Pensionerad personal.				
Expeditionsofficer, arvode	1	—	—	—
Expeditionsunderofficer, arvode	1	—	—	—
Löner till ovanstående ordinarie militära beställningshavare, förslagsvis	—	—	123 612	—
Lön till expeditionsvakten, förslagsvis	—	—	3 096	—
Arvode till 1 artilleristabsofficer, chef för konstruktionsavdelningen	—	—	1 200	—
Arvoden å 600 kronor till 11 artilleristabsofficerare och 1 infanteriofficer	—	—	7 200	—
Summa förslagsanslag kronor			135 108	—

- Anm. 1.* Innehavare av i staten uppförd officersbeställning skall vara underkastad transport till annan beställning i innehavande grad inom armén.
- Anm. 2.* Befattningarna såsom expeditionsofficer och expeditionsunderofficer skola, därest Kungl. Maj:t icke annorlunda bestämmer, tillsvidare upprätthållas av personal på övergångsstat.
- Anm. 3.* I staten uppfört arvode utgår endast under förutsättning, att vederbörande officer innehar beställning högst såsom kompaniofficer.

Bil. nr 4.

Stat
för Krigshögskolan.

	Antal.	Löneplan och löne- grad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente.	Summa kronor.
A. Ordinarie beställningshavare.			
Överstelöjtnant, chef	1	O. 5	—
Kapten, adjutant, arvode	1	O. 3	—
Majorer, lärare	3	O. 4	—
Kaptener, lärare, arvoden	3	O. 3	—
Förste expeditionsvakt	1	Avd. B. 7	—
Expeditionsvakt	1	Avd. B. 5	—
Löner resp. arvoden till ovanstående officerare, förslagsvis	—	—	70 712
Löner till ovanstående expeditionsvakter, förslagsvis	—	—	6 525
B. Icke-ordinarie befattningshavare.			
Biträdande adjutant, tillika redogörare, arvode	1	—	—
Till lärarna i tvångsämnena, arvoden efter ett till 960 timmar beräknat läsår å 14 kronor för varje timmes undervis- ningsskyldighet eller 14×960	—	—	13 440
Till lärarna i de valfria ämnena, arvoden efter ett till 1 200 tim- mar beräknat läsår å 10 kronor för varje timmes under- visningsskyldighet eller $10 \times 1 200$	—	—	12 000
Lärare i ridning, arvoden	—	—	960
Repetitörer, arvoden	—	—	1 800
Summa förslagsanslag kronor			105 437

Anm. 1. Innehavare av i staten uppförd regementsofficersbeställning skall vara underkastad transport till annan beställning i innehavande grad inom armén. Kapten, som förordnas till adjutant eller lärare, frånträder innehavande lön på stat vid vederbörligt truppförband samt åtnjuter under tiden för förordnandet i denna stat upptaget arvode. I den på respektive truppförbands stat uppförda beställning, som på grund härav icke kommer att uppehållas av ordinarie innehavare, må vederbörande truppförbandschef förordna den närmast i tur till kaptensbefordran stående kompetente löjtnanten och i succession efter sålunda förordnad löjtnant den närmast i tur stående kompetente underlöjtnanten (surnummeräre underlöjtnanten eller fänriken). Sålunda förordnad beställningshavare äger att, mot avstående av de med hans innehavande beställning på stat förenade avlöningsförmåner, under tiden för förordnandet åtnjuta den lön och de övriga förmåner, som enligt stat och gällande avlöningsbestämmelser äro förenade med den beställning, han förordnats uppehålla, dock med avdrag å lönen av belopp, motsvarande pensionsavgifter å denna beställning, eller, där den förordnade har att erlagga pensionsavgifter å av honom på stat innehavd beställning, skillnaden mellan pensionsavgifterna å de båda beställningarna.

Anm. 2. Beställningen såsom förste expeditionsvakt indrages vid nuvarande beställningshavarens avgång.

Anm. 3. Befattningen såsom biträdande adjutant m. m. skall, därest Kungl. Maj:t icke annorlunda bestämmer, tillsvidare bestridas av personal på övergångsstat.

Stat
för Artilleri- och ingenjörhögskolan.

	An- tal.	Löneplan och löne- grad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente	Summa kronor.
A. Ordinarie beställningshavare.			
Överstelöjtnant, chef	1	O. 5	—
Major eller kapten, lärare ¹⁾	1	O. 4 el. O. 3	—
Kaptener (därav 1 adjutant och 4 lärare), arvoden	5	O. 3	—
Förste expeditionsvakt	1	Avd. B. 7	—
Expeditionsvakt	1	Avd. B. 5	—
Löner resp. arvoden till ovanstående officerare, förslagsvis	—	—	57 018
Löner till ovanstående expeditionsvakter, förslagsvis	—	—	6 525
B. Icke-ordinarie befattningshavare.			
1. Personal med arvoden.			
Redogörare för medels- och persedeluppbörden	1	—	2 610
Lärare i artilleri och tillämpad mekanik vid högre artillerikursen	1	—	2 760
Lärare i artilleri vid allmänna artillerikursen med undervisnings- skyldighet jämväl vid högre fortifikationskursen	1	—	2 760
Lärare i befästningskonst vid högre och allmänna fortifikations- kurserna	1	—	2 760
Lärare i förbindelselära och tillämpad mekanik vid högre fortifika- tionskursen med undervisningsskyldighet i befästningskonst med förbindelselära vid allmänna artillerikursen	1	—	2 160
Lärare i krigskonst vid högre artilleri- och fortifikationskurserna	1	—	1 740
Förste lärare i krigskonst vid allmänna artilleri- och fortifikations- kurserna	1	—	1 440
Andre lärare i krigskonst vid allmänna artilleri- och fortifikations- kurserna	1	—	1 200
Lärare i signaltjänst	1	—	360
Lärare i byggnadskonst och beskrivande geometri	1	—	1 680
Lärare i matematik vid högre artilleri- och fortifikationskurserna	1	—	2 880
Lärare i matematik vid allmänna artilleri- och fortifikationskurserna	1	—	2 460
Lärare i fysik (värmelära m. m.)	1	—	3 120
Lärare i fysik (elektricitetslära m. m.)	1	—	2 280
Lärare i kemi	1	—	2 880
Lärare i franska språket	1	—	360
Till biträdande lärare och repetitörer	—	—	3 600
2. Extra ordinarie tjänsteman med lön enligt av Kungl. Maj:t fastställd löneplan.			
Laboratoriebiträde	1	—	—
Lön till ovanstående extra ordinarie tjänsteman, förslagsvis	—	—	3 144
Summa förslagsanslag kronor			103 737

¹⁾ Därest befattningshavaren uppbär avlönning såsom kapten, utgår avlöningen i form av arvode.

Anm. 1. Innehavare av i staten uppförd regementsofficersbeställning skall vara underkastad transport till annan beställning i innehavande grad inom armén. Kapten, som förordnas till adjutant eller lärare, frånträder innehavande lön på stat vid vederbörligt truppförband samt åtnjuter under tiden för förordnandet i denna stat upptaget arvode. I den på respektive truppförbands stat uppförda beställning, som på grund harav icke kommer att uppehållas av ordinarie innehavare, må vederbörande truppförbandschef förordna den närmast i tur till kaptensbefordran stående kompetente

löjtnanten och i succession efter sålunda förordnad löjtnant den närmast i tur stående kompetente underlöjtnanten (surnumeräre underlöjtnanten eller fänriken). Sålunda förordnad beställningshavare äger att, mot avstående av de med hans innehavande beställning på stat förenade avlöningsförmåner, under tiden för förordnandet åtnjuta den lön och de övriga förmåner, som enligt stat och gällande avlöningsbestämmelser äro förenade med den beställning, han förordnats uppehålla, dock med avdrag å lönen av belopp, motsvarande pensionsavgifter å denna beställning, eller, där den förordnade har att erlægga pensionsavgifter å av honom på stat innehavd beställning, skillnaden mellan pensionsavgifterna å de båda beställningarna.

- Anm. 2.* Beställningen såsom förste expeditionsvakt indrages vid nuvarande befattningshavarens avgång och ersättes med en expeditionsvakt.
- Anm. 3.* Arvodet till redogöraren för medels- och persedeluppbörden må icke utgå, därest för befattningens uppehållande förordnas officer eller underofficer på aktiv stat eller på övergångsstat.

Stat
för Skjutskolan för infanteriet och kavalleriet.

	An- tal.	Löneplan och löne- grad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente.	Enhets- kostnad. Arvode. Kronor.	Summa kronor.
A. Ordinarie beställningshavare.				
Överstelöjtnant, chef	1	O. 5	—	—
Kaptener, förste lärare, arvoden	3	O. 3	—	—
Löjtnant, adjutant, tillika bibliotekarie, arvode	1	O. 2	—	—
Lön resp. arvoden till ovanstående ordinarie beställnings- havare, förslagsvis	—	—	—	37 524
B. Icke-ordinarie befattningshavare.				
1. Personal med arvoden m. m.				
Läkare, inbeordrad under högst 200 dagar	1	—	—	—
Redogörare, arvode	1	—	—	1 200
Förvaltare (inkvartering, vedbrand och lyse in natura), arvode	1	—	—	1 740
Väbel (d:o, d:o), arvode	1	—	—	1 740
Köksföreståndare, arvode	1	—	—	—
Vapenhantverkare, inbeordrad under högst 200 dagar	1	—	—	—
Vapenhantverkare, " " " 50 "	1	—	—	—
Förste lärare, inbeordrade under högst 185 dagar, ar- voden	3	—	1 080	3 240
Andre lärare, inbeordrade under högst 160 dagar, arvoden	5	—	540	2 700
Repetitörer " " " 160 " "	7	—	200	1 400
Andre lärare för sergeantkursen, inbeordrade under högst 50 dagar, arvoden	2	—	180	360
Repetitörer för sergeantkursen, inbeordrade under högst 50 dagar, arvoden	2	—	60	120
Andre lärare för kulsprutekursen, inbeordrade under högst 50 dagar, arvoden	5	—	180	900
Repetitörer för kulsprutekursen, inbeordrade under högst 50 dagar, arvoden	3	—	60	180
Veterinär, arvode	1	—	—	300
Subalternofficerare, inbeordrade under högst 70 dagar	54	—	—	—
Majorer (överstelöjtnanter) " " " 30 "	6	—	—	—
Kaptener " " " 30 "	24	—	—	—
Sergeanter " " " 40 "	22	—	—	—
Kulsprutekursens officerare " " " 40 "	30	—	—	—
Regementschefer " " " 10 "	5	—	—	—
Tjänstgöringstraktamenten åt adjutanten ävensom, efter ovan angivna respektive dagantal, åt vapenhantver- kare, lärare, repetitörer och för utbildning kommen- derade officerare, förslagsvis	—	—	—	72 800
Tjänstgöringstraktamenten åt officerare och underoffi- cerare vid övningsgrupp, förslagsvis	—	—	—	16 500
2. Extra ordinarie tjänsteman med lön enligt av Kungl. Maj:t fastställd löneplan.				
Maskinist	1	—	—	—
Eldare	1	—	—	—
Löner till ovanstående extra ordinarie tjänstemän, för- slagsvis	—	—	—	5 328
Summa förslagsanslag kronor				146 032

- Anm. 1.* Chefen skall vara underkastad transport till annan beställning i innehavande grad inom armén. Kapten eller löjtnant, som förordnas till förste lärare, resp. adjutant, frånträder innehavande lön på stat vid vederbörligt truppförband samt åtnjuter under tiden för förordnandet i denna stat upptaget arvode. I den på respektive truppförbands stat uppförda beställning, som på grund härav icke kommer att uppehållas av ordinarie innehavare, må vederbörande truppförbandschef förordna den närmast i tur till kapten-(löjtnants-)befordran stående kompetente löjtnanten (underlöjtnanten) och i succession efter sålunda förordnad löjtnant (underlöjtnant) den närmast i tur stående kompetente underlöjtnanten (surnumeräre underlöjtnanten eller fänriken). Sålunda förordnad beställningshavare äger att, mot avstående av de med hans innehavande beställning på stat förenade avlöningsförmåner, under tiden för förordnandet åtnjuta den lön och de övriga förmåner, som enligt stat och gällande avlöningsbestämmelser äro förenade med den beställning, han förordnats uppehålla, dock med avdrag å lönen av belopp, motsvarande pensionsavgifter å denna beställning, eller, där den förordnade har att erlägga pensionsavgifter å av honom på stat innehavd beställning, skillnaden mellan pensionsavgifterna å de båda beställningarna.
- Anm. 2.* De i staten för lärarna och repetitörerna beräknade tjänstgöringstraktamentena — vari icke inräknas de under förekommande resdagar utgående traktamenten — skola, med iakttagande av att det för varje lärare eller repetitör angivna antalet dagar för år icke överskrides, till dem utgå enligt i vederbörlig författning gällande grunder under de tider, då de äro inkallade till tjänstgöring vid pågående skola eller för utförande av skjutförsök.
- Anm. 3.* Läkaren åtnjuter under tjänstgöring vid skjutskolan ersättning från skolans anslag allenast under förutsättning, att ersättningen icke skall enligt särskilda bestämmelser utgå av andra anslagsmedel.
- Anm. 4.* Befattningen såsom köksföreståndare skall, därest Kungl. Maj:t icke annorlunda bestämmer, tillsvidare upprätthållas av personal på övergångsstat.
- Anm. 5.* Tjänstgöringstraktamente till den i högst 50 dagar inbeordrade vapenhantverkaren utgår endast under förutsättning, att kulsprutekursen för subalternofficerare förlägges å annan ort än Rosersberg.

Stat
för Artilleriets skjutskola.

			An- tal.	Summa kronor.	
Staben.					
Chef,	inbeordrad	under 59 dagar	1	—	—
Lärare, arvoden å 180 kronor,	inbeordrade	" 59 "	2	360	—
Adjutant, kapten,	inbeordrad	" 59 "	1	—	—
Adjutanter, löjtnanter,	inbeordrade	" 59 "	2	—	—
Redogörare,	inbeordrad	" 59 "	1	—	—
Läkare,	"	" 59 "	1	—	—
Styckjunkare,	inbeordrade	" 59 "	2	—	—
Kurser.					
Ur artilleriet.					
Majorer,	inbeordrade	under 49 dagar	5	—	—
Kaptener och löjtnanter,	"	" 49 "	23	—	—
Ur infanteriet.					
Majorer,	inbeordrade	under 15 dagar	3	—	—
Kapten eller löjtnant,	inbeordrad	" 15 "	1	—	—
Formationer.					
Kaptener och löjtnanter,	inbeordrade	under 57 dagar	10	—	—
Styckjunkare och sergeanter,	"	" 57 "	7	—	—
Övningstruppen.					
Kaptener och löjtnanter,	inbeordrade	under 140 dagar	6	—	—
Styckjunkare och sergeanter,	"	" 140 "	5	—	—
Tjänstgöringstraktamenten enligt författningsenligt gällande grunder åt per- sonal vid staben och förestående kurser och formationer, förslagsvis . . .				—	19 640
Tjänstgöringstraktamenten enligt författningsenligt gällande grunder åt per- sonal vid övningstruppen, förslagsvis				—	10 000
Summa förslagsanslag kronor				30 000	—

Anm. Läkare åtnjuter under tjänstgöring vid skjutskolan ersättning från skolans anslag allenast under förutsättning, att ersättningen icke skall enligt särskilda bestämmelser utgå av andra anslagsmedel.

Stat
för Arméns underofficersskola.

	Antal.	Löneplan och lönegrad enligt vederbörligt avlönings- reglemente.	Summa kronor.	
I. Allmänna kursen.				
Ordinarie beställningshavare.				
Överstelöjtnant, chef	1	O. 5		
Adjutant, kapten, arvode	1	O. 3		
Kompanichefer, kaptener, arvoden	2	O. 3		
Avdelningschefer, kaptener eller löjtnanter, arvoden	6	O. 3 eller O. 2		
Maskinist	1	C. 3		
Eldare av första klassen	1	C. 1		
Löner resp. arvoden till ovanstående ordinarie beställnings- havare, förslagsvis	—	—	67 416	—
Ikke-ordinarie befattningshavare.				
Intendent (redogörare) m. m., arvode	1	—	—	—
Veterinär, med skyldighet att bestrida veterinärvården även vid Upplands regemente, arvode	1	—	3 180	—
Expeditionsunderofficer, arvode	1	—	—	—
Kompaniadjutanter, arvoden	2	—	—	—
Förrådsförvaltare m. m., arvode	1	—	—	—
Köksföreståndare m. m., arvode	1	—	—	—
Kasernunderofficer m. m., arvode	1	—	—	—
Officer ur intendenturkåren, lärare, arvode	1	—	600	—
Officerare ur fortifikationen och trängen, tillfälligt beordrade lärare	2	—	—	—
Studierektor, arvode	1	—	9 500	—
Timlärare, arvoden	—	—	68 400	—
Arvoden till extra personal, avsedd för skrivhjälp	—	—	6 000	—
Tjänstgöringstraktamenten till ovanstående officerare ur forti- fikationen och trängen, förslagsvis	—	—	4 300	—
Säger för allmänna kursen, förslagsvis	—	—	159 396	—
II. Förberedande kursen.				
Ikke-ordinarie befattningshavare.				
Kaptener (ryttmästare), beordrade under 225 dagar	2	—	—	—
Subalternofficerare. " " " "	9	—	—	—
Fanjunkare, " " " "	2	—	—	—
Sergeanter, " " " "	6	—	—	—
Tjänstgöringstraktamenten till ovanstående officerare och underofficerare, förslagsvis	—	—	30 000	—
Timlärare, arvoden	—	—	32 000	—
Säger för förberedande kursen, förslagsvis	—	—	62 000	—
Summa förslagsanslag kronor	—	—	221 396	—

Antm. 1. Chefen skall vara underkastad transport till annan beställning i innehavande grad inom armén. Kapten eller löjtnant, som förordnas till adjutant, kompanichef eller avdelningschef, frånträder innehavande lön på stat vid vederbörligt truppförband samt Åtnjuter under tiden för förordnandet i denna stat upptaget arvode. I den på respektive truppförbands stat uppförda beställning, som på grund härav icke kommer att uppehållas av ordinarie innehavare, må vederbörande truppförbandschef förordna

Fjärde huvudtiteln.

den närmast i tur till kaptens-(löjtnants-)befordran stående kompetente löjtnanten (underlöjtnanten) och i succession efter sålunda förordnad löjtnant (underlöjtnant) den närmast i tur stående kompetente underlöjtnanten (surnumeräre underlöjtnanten eller fänriken). Sålunda förordnad beställningshavare äger att, mot avstående av de med hans innehavande beställning på stat förenade avlöningsförmåner, under tiden för förordnandet åtnjuta den lön och de övriga förmåner, som enligt stat och gällande avlöningsbestämmelser äro förenade med den beställning, han förordnats uppehålla, dock med avdrag å lönen av belopp, motsvarande pensionsavgifter å denna beställning, eller, där den förordnade har att erlagga pensionsavgifter å av honom på stat innehavd beställning, skillnaden mellan pensionsavgifterna å de båda beställningarna.

- Anm. 2.* Befattningarna såsom intendent, expeditiionsunderofficer, kompaniadjutant, förrådsförvaltare, köksföreståndare och kasernunderofficer skola, därest Kungl. Maj:t icke annorlunda bestämmer, tillsvidare bestridas av personal på övergångsstat.

Stat
för Svea livgarde.

	An- tal.	Löneplan och löne- grad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente.		An- tal.	Löneplan och löne- grad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente.
Officerare.			Musikpersonal.		
Överste	1	O. 6	Musikdirektör	1	O. 2
Överstelöjtnant	1	O. 5	Musikfanjunkare	1	Uo. 3
Majorer	2	O. 4	Musiksergeanter	6	Uo. 2
Kaptener	10	O. 3	Musikfurirer av första klassen	4	Maf. 5
Löjtnanter	19	O. 2	Musikfurirer av andra klassen	3	Maf. 4
Underlöjtnanter och fänrikar	7	O. 1	Musikkorporaler	4	Maf. 3
Underofficerare.			Musikvicekorpraler	4	Maf. 2
Fanjunkare	8	Uo. 3	Musikvolontärer	10	Maf. 1
Sergeanter	18	Uo. 2	Civilmilitär personal m. fl.		
Manskap.			Regementsläkare	1	C. 11
Furirer av första klassen	12	Maf. 5	Bataljonsläkare	1	C. 9
Furirer av andra klassen	25	Maf. 4	Vapenhantverkare	1	C. 3
Korporaler	24	Maf. 3	Förrådsvaktmästare	1	C. 1
Vicekorpraler	24	Maf. 2	Maskinist	1	C. 3
Volontärer	37	Maf. 1	Eldare av första klassen	1	C. 1
Sjukvårdsfurir av första klassen	1	Maf. 5	Pensionerad personal.		
Sjukvårdsfurir av andra klassen	1	Maf. 4	Officerare (expeditionsofficerare), arvoden	2	—
Sjukvårdskorporaler	2	Maf. 3	Expeditionsunderofficerare, arvo- den	2	—
Sjukvårdsvicekorpraler	2	Maf. 2	Vapenunderofficer, arvode	1	—
Sjukvårdssoldater	2	Maf. 1	Underofficer, biträde åt regements- intendenten, arvode	1	—
Hovslagarvicekorpral	1	Maf. 2			
Vapenhantverkarsfurirer av andra klassen	2	Maf. 4			
Vapenhantverkarkorpral	1	Maf. 3			
Vapenhantverkarsvicekorpral	1	Maf. 2			
Vapenhantverkarsoldat	1	Maf. 1			

Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare, förslagsvis kronor 562 000: —

Summa förslagsanslag kronor 562 000: —

¹⁾ Därav 1 avsedd för skjutskolan för infanteriet och kavalleriet.

Anm. 1. Vid vakans i underbefäls eller beställningsmans volontärnummer må de löner, som till följd därav inbesparas, användas till avlöande av ett mot vakanserna svarande antal underbefäl av lägre grad eller menige.

Anm. 2. Kan uppkommen vakans i löjtnantsbeställning icke besättas eller förordnande i sådan beställning enligt de i vissa stater lämnade medgivanden icke meddelas, till följd därav, att till befordran eljest närmast stående underlöjtnant(er) icke uppnått för sådan befordran fastställd tjänsteålder, må, intill dess sådan vakans kan fyllas eller förordnande, varom nyss nämnts, kan meddelas, surnumerar underlöjtnant eller fänrik från de genom vakansen besparade medel uppbära den lön och i övrigt åtnjuta de förmåner, som enligt stat och gällande avlöningsbestämmelser äro förordnade med beställning i 1:a lönegraden & löneplan för officerare i vederbörligt avlöningsreglemente, dock med skyldighet att å lönen vidkännas avdrag med belopp, motsvarande pensionsavgifter & underlöjtnants-(fänriks-)beställning.

Anm. 3. Befattningarna såsom expeditionsofficer, expeditionsofficer, vapenunderofficer och biträde åt regementsintendenten skola, därest Kungl. Maj:t icke annorlunda bestämmer, tillsvidare upprätthållas av personal på övergångsstat.

Stat
för Göta livgarde.

Regementet.	An- tal.	Löneplan och löne- grad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente.		An- tal.	Löneplan och löne- grad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente.
Officerare.					
Överste	1	O. 6	Vapenunderofficerare, arvoden	2	—
Majorer	2	O. 4	Underofficer, biträde åt regements- intendenten, arvode	1	—
Kaptener	6	O. 3	Underofficer, förrådsförvaltare, arvode	1	—
Löjtnanter	7	O. 2			
Underlöjtnanter och fänrikar	3	O. 1			
Underofficerare.					
Fanjunkare	6	Uo. 3	Stridsvagnsbataljonen.		
Sergeanter	9	Uo. 2	Officerare.		
			Överstelöjtnant eller major	1	{ O. 5 eller O. 4
			Kaptener, arvoden	2	O. 3
			Löjtnanter, arvoden	6	O. 2
Manskap.					
Furirer av första klassen	10	Maf. 5	Underofficerare.		
Furirer av andra klassen	17	Maf. 4	Fanjunkare	2	Uo. 3
Korpraler	16	Maf. 3	Sergeanter	4	Uo. 2
Vicekorpraler	16	Maf. 2			
Volontärer	24	Maf. 1	Manskap.		
Sjukvårdsfurir av andra klassen	1	Maf. 4	Furirer av första klassen	3	Maf. 5
Sjukvårdskorpral	1	Maf. 3	Furirer av andra klassen	6	Maf. 4
Sjukvårdssoldat	1	Maf. 1	Korpraler	8	Maf. 3
Hovslagarvicekorpral	1	Maf. 2	Vicekorpraler	8	Maf. 2
Vapenhantverkarfurirer av andra klassen	2	Maf. 4	Volontärer	12	Maf. 1
Vapenhantverkarvicekorpral	1	Maf. 2	Sjukvårdskorpral	1	Maf. 3
Civilmilitär personal m. fl.					
Vapenhantverkare	1	C. 3	Civilmilitär personal.		
Förrådsvaktmästare	1	C. 1	Verkmästare av andra klassen	1	C. 4
Maskinister	2	C. 3	Tyghantverkare	1	C. 3
Eldare av första klassen	2	C. 1			
Pensionerad personal.					
Expeditionsunderofficerare, arvo- den	2	—	Pensionerad personal.		
			Förrådsunderofficer, arvode	1	—

Löner resp. arvoden till ovanstående ordinarie beställningshavare, förslagsvis kronor 415 350: —

Summa förslagsanslag kronor 415 350: —

Anm. 1. Vid vakans i underbefäls eller beställningsmans volontärnummer må de löner, som till följd därav inbesparas, användas till avlöande av ett mot vakanserna svarande antal underbefäl av lägre grad eller menige.

Anm. 2. Regementsofficeren vid stridsvagnsbataljonen skall vara underkastad transport till annan beställning i innehavande grad inom armén. Kapten eller löjtnant, som förordnas vid stridsvagnsbataljonen, frånträder innehavande lön på stat vid vederbörligt truppförband samt åtnjuter under tiden för förordnandet i denna stat upptaget arvode. I den på respektive truppförbands stat uppförda beställning, som på grund härav icke kommer att uppehållas av ordinarie innehavare, må vederbörande truppförbandschef förordna den närmast i tur till kaptens-(löjtnants-) befordran stående kompetente löjtnanten (underlöjtnanten) och i succession efter sålunda förordnad löjtnant (underlöjtnant) den närmast i tur stående kompetente underlöjtnanten (surnumeräre

underlöjtnanten eller fänriken). Sålunda förordnad beställningshavare äger att, mot avstående av de med hans innehavande beställning på stat förenade avlöningsförmåner, under tiden för förordnandet åtnjuta den lön och de övriga förmåner, som enligt stat och gällande avlöningsbestämmelser äro förenade med den beställning, han förordnats uppehålla, dock med avdrag å lönen av belopp, motsvarande pensionsavgifter å denna beställning, eller, där den förordnade har att erlægga pensionsavgifter å av honom på stat innehavd beställning, skillnaden mellan pensionsavgifterna å de båda beställningarna.

Anm. 3. Kan uppkommen vakans i löjtnantsbeställning icke besättas eller förordnande i sådan beställning enligt de i vissa stater lämnade medgivanden icke meddelas, till följd därav, att till befordran eljest närmast stående underlöjtnant(-er) icke uppnått för sådan befordran fastställd tjänsteålder, må, intill dess sådan vakans kan fyllas eller förordnande, varom nyss nämnts, kan meddelas, surnummerär underlöjtnant eller fänrik från de genom vakansen besparade medel uppbära den lön och i övrigt åtnjuta de förmåner, som enligt stat och gällande avlöningsbestämmelser äro förenade med beställning i 1:a lönegraden å löneplan för officerare i vederbörligt avlöningsreglemente, dock med skyldighet att å lönen vidkännas avdrag med belopp, motsvarande pensionsavgifter å underlöjtnants-(fänriks-)beställning.

Anm. 4. Befattningar, som äro avsedda att uppehållas av pensionerad personal, skola, därest Kungl. Maj:t icke annorlunda bestämmer, tillsvidare upprätthållas av personal på övergångsstat.

.

Stat

för officerare och underofficerare med vederlikar m. fl. vid fortifikationen.

	An- tal.	Löneplan och löne- grad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente.		An- tal.	Löneplan och löne- grad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente.
Officerare.					
Överstar	3	O. 6	Departementsskrivare	1	C. 6
Överstelöjtnanter	4	O. 5	Tygverkmästare	8	C. 6
Majorer	8	O. 4	Vapenhantverkare	4	C. 3
Kaptener	44	O. 3	Tyghantverkare	20	C. 3
Löjtnanter	52	O. 2	Förrådsvaktmästare	4	C. 1
Underlöjtnanter och fänrikar	22	O. 1	Maskinister	4	C. 3
			Eldare av första klassen	6	C. 1
Underofficerare.					
Fanjunkare	31	Uo. 3	Civil personal.		
Sergeanter	60	Uo. 2	Expeditionsvakt vid fortifikations- stabens huvudstation	1	Avd. B. 5
Musikunderofficerare.					
Musikfanjunkare	1	Uo. 3	Pensionerad personal.		
Musiksergeant	1	Uo. 2	Bibliotekarie, arvode	1	—
Civilmilitär personal m. fl.					
Elektroingenjör av 1. graden	1	C. 12	Expeditionsöficer, arvode	1	—
Regementsläkare	¹⁾ 1	C. 11	Förvaltningsöficer, arvode	1	—
Elektroingenjör av 2. graden	1	C. 10	Expeditionsunderofficerare, ar- voden	7	—
Bataljonsläkare	2	C. 9	Förvaltningsunderofficerare, ar- voden	2	—
Bataljonsveterinärer	3	C. 8	Underofficerare, biträden åt rege- mentsintendenterna, arvoden	4	—
Fortifikationskassörer	8	C. 7	Tillsyningsmän, arvoden	2	—

Löner till ovanstående ordinarie militära och civilmilitära beställningshavare m. fl., förslagsvis	kronor 1 428 592:—
Lön till ovanstående ordinarie expeditionsvakt, förslagsvis	3 096:—
Arvoden till 5 stabsofficerare av kaptens eller löjtnants grad å 600 kr.	3 000:—
Summa förslagsanslag kronor 1 434 688:—	

¹⁾ Ersättes vid inträffande avgång med bataljonsläkare.

Anm. 1. Kan uppkommen vakans i löjtnantsbeställning icke besättas eller förordnande i sådan beställning enligt de i vissa stater lämnade medgivanden icke meddelas, till följd därav, att till befordran eljest närmast stående underlöjtnant(er) eller fänrik(ar) icke uppnått för sådan befordran fastställd tjänsteålder eller genomgått för sådan befordran fastställd utbildning, må, intill dess sådan vakans kan fyllas eller förordnande, varom nyss nämnts, kan meddelas, till artilleri- och ingenjörhögskolan såsom elev beordrad underlöjtnant (surnumerär underlöjtnant), vilken uppnått för befordran till löjtnant fastställd tjänsteålder, under elevtiden vid skolan (vederbörliga uppehåll däri inräknade) ävensom efter avlagd godkänd examen från högskolan och intill dess han befordras till löjtnant på stat eller erhåller förordnande å sådan beställning, från de genom vakansen besparade medel — mot avstående i förekommande fall av de med hans innehavande beställning på stat förenade avlöningsförmåner — uppbära den lön och i övrigt åtnjuta de förmåner, som enligt stat och gällande avlöningsbestämmelser äro förenade med beställning i 2:a lönegraden å löneplan för officerare i vederbörligt avlöningsreglemente, dock med skyldighet att å lönen vidkännas avdrag med belopp, motsvarande skillnaden mellan pensionsavgifterna å löjtnants respektive underlöjtnants beställning, eller, där vederbörande icke har att er-

lägga pensionsavgifter, dylika avgifter för löjtnantsbeställning. I succession efter nu nämnd beställningshavare ävensom i övrigt där vakans i löjtnantsbeställning av ovan angiven anledning icke kan besättas eller förordnande å sådan beställning icke meddelas, må surnumerär underlöjtnant (fänrik) av de genom vakansen besparade medel tilldelas den lön och i övrigt åtnjuta de förmåner, som enligt stat och gällande avlöningsbestämmelser äro förenade med beställning i 1:a lönegraden å löneplan för officerare i vederbörligt avlöningsreglemente, dock med skyldighet att å lönen vidkännas avdrag med belopp, motsvarande pensionsavgifter å underlöjtnants- (fänriks-) beställning.

Anm. 2. Befattningarna såsom bibliotekarie, expeditionsofficer, förvaltningsofficer, expeditionsofficer, förvaltningsunderofficer, biträde åt regementsintendenten och tillsyningsman skola, därest Kungl. Maj:t icke annorlunda bestämmer, tillsvidare upprätthållas av personal på övergångsstat.

Stat
för Intendenturkåren.

	An- tal.	Löneplan och löne- grad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente		An- tal.	Löneplan och löne- grad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente.
Officerare.			Civilmilitär personal. Departementsskrivare	2	C. 6
Överstar	2	O. 6			
Överstelöjtnanter	5	O. 5			
Majorer	8	O. 4			
Kaptener	62	O. 3			
Löjtnanter	9	O. 2	Civil personal.		
Underofficerare.			Expeditionsvakt vid intendentur- staben	1	Avd. B. 5
Förvaltare	53	Uo. 4	Pensionerad personal.		
Fanjunkare	5	Uo. 3	Expeditionsofficerare, arvoden .	2	—
Sergeanter	10	Uo. 2	Expeditionsunderofficerare, arvo- den	7	—
Manskap.					
Furirer av första klassen	11	Maf. 5			
Furirer av andra klassen	11	Maf. 4			

Löner till ovanstående ordinarie militära och civilmilitära beställningshavare, förslagsvis	kronor	967 512: —
Lön till ovanstående ordinarie expeditionsvakt, förslagsvis	»	3 096: —
Tjänstgöringstraktamenten till sådana intendents- eller förvaltaraspiranter, som avlagt intendents- eller förvaltarexamen, under tjänstgöring utom eget truppförbands förläggningssort, förslagsvis	»	19 500: —
Dagarvoden till officerare och underofficerare, vilka, utan att uppbära lön å intendenturkårens stat eller vara berättigade till tjänstgöringstraktamente, förordnas att vid nämnda kår uppehålla, officer befattning, med vilken är förenat uppdrag såsom chef för kassaförvaltning, och underofficer befattning, vilken är avsedd för förvaltare, förslagsvis	»	11 000: —
Summa förslagsanslag kronor 1 001 108: —		

Anm. Befattningarna såsom expeditionsofficer och expeditionsunderofficer skola, därest Kungl. Maj:t icke annorlunda bestämmer, tillsvidare upprätthållas av personal på övergångsstat.

Bil. nr 13.

Stat
för garnisonssjukhuset i Stockholm.

	An- tal.	Löneplan och löne- grad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente.	Enhets- kostnad. Kronor.	Summa kronor.
A. Ordinarie beställningshavare.				
Överläkare, regementsläkare	2	C. 11	—	—
Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare, för- slagsvis	—	—	—	19 080
Arvode till den överläkare, som förordnas såsom chef- läkare	—	—	—	1 170
B. Icke-ordinarie befattningshavare.				
1. Personal med arvoden.				
Överläkare vid avdelningen för hud- och könssjukdomar, tillika föreståndare för polikliniken för nämnda sjuk- domar	1	—	—	4 650
Läkare vid polikliniken för öron-, näs- och halssjukdomar	1	—	—	3 480
Läkare vid ögonpolikliniken	1	—	—	2 340
Läkare vid röntgen- och ljusavdelningen	1	—	—	5 280
Föreståndare för tandpolikliniken	1	—	—	2 910
Underläkare, förutom fri bostad med möbler och säng- servis, bränsle och lyse samt kost	2	—	3 480	6 960
Underläkare, d:o, d:o	1	—	—	3 270
Apotekare	2	C. 8	—	—
Arvoden till ovanstående två apotekare, förslagsvis	—	—	—	13 632
Arvode till den apotekare, som förordnas såsom apoteks- föreståndare	—	—	—	2 040
Obducent	1	—	—	1 170
Sjukgymnast	1	—	—	1 050
Sjukhusintendent	1	—	—	—
Förrädsförvaltare, tillika biträde åt intendenten	1	—	—	1) 2 440
Sjukhuspredikant	1	—	—	600
Juridiskt biträde	1	—	—	360
Sjukhusväbel, förutom fri bostad med bränsle och lyse	1	—	—	1 740
Portvakt, förutom fri bostad med bränsle och lyse	1	—	—	1 410
2. Extra ordinarie tjänstemän med lön enligt av Kungl. Maj:t fastställd löneplan.				
Maskinist	1	—	—	—
Eldare av första klassen	1	—	—	—
Automobilförare	1	—	—	—
Eldare av andra klassen	1	—	—	—
Gårdsvaktmästare, tillika snickare	1	—	—	—
Gårdsvaktmästare, tillika trädgårdsmästare	1	—	—	—
Löner till ovanstående extra ordinarie tjänstemän, för- slagsvis	—	—	—	17 208
3. Kvinnlig sjukvårds- och ekonomipersonal med lön enligt av Kungl. Maj:t fastställd löneplan.				
Husmoder	1	—	—	—
Översköterskor	8	—	—	—
Transport	—	—	—	90 790

1) Därav 700 kronor i ersättning för bostad med bränsle och lyse.

	An- tal.	Löneplan och löne- grad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente.	Enhets- kostnad. Kronor.	Summa kronor.
Transport	—	—	—	90 790
Undersköterskor	8	—	—	—
Köksförestånderska	1	—	—	—
Kokerskor	3	—	—	—
Tvättförestånderska	1	—	—	—
Löner till ovanstående kvinnlig sjukvårds- och ekonomi- personal, förslagsvis	—	—	—	22 140
C. Särskilda anslagsposter.				
Till chefläkarens förfogande för anställande av följande betjäningsspersonal, nämligen:				
8 kvinnliga sjukhusbiträden, 1 apoteksbiträde, 6 köks- biträden, 2 städerskor, 5 tvättbiträden, 1 sömmerska, 1 baderska och 1 köksvaktmästare, högst	—	—	—	24 148
Till arvode åt extra personal jämlikt § 25 reglementet för sjukhuset	—	—	—	3 500
Till vikariatsersättning under sjukdom	—	—	—	640
För beredande av tjänstledighet åt sjukhusets personal	—	—	—	7 860
Sjukvård och underhåll åt sjuk personal	—	—	—	530
Summa förslagsanslag kronor				149 608

- Anm. 1. Befattningen såsom sjukhusintendent skall, därest Kungl. Maj:t icke annorlunda be-
stämmer, tillsvidare upprätthållas av personal på övergångsstat.
- Anm. 2. Löner till undersköterskor utgå endast, för såvitt dessa platser icke beklädas av sjuk-
sköterskeelever från Röda korset.
- Anm. 3. Därest fri bostad tillhandahålles apoteksföreståndaren, skall han därför erlagga ersätt-
ning enligt de i 19 § i avlöningsreglementet för officerare och underofficerare samt
civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid försvarsväsendet stadgade
grunder.
- Anm. 4. Om samtliga underläkarbefattningar ej äro besatta, må av därigenom uppkommande
besparing förhöjt arvode av Kungl. Maj:t tilldelas tjänstgörande underläkare.
- Anm. 5. Därest fri bostad med bränsle och lyse beredes förrädsförvaltaren, skall, så länge denna
förmån kvarstår, ersättning för bostad med bränsle och lyse ej till honom utgå.
- Anm. 6. Under rubriken »C. Särskilda anslagsposter» upptagen betjäningsspersonal åtnjuter
naturaförmåner enligt av Kungl. Maj:t utfärdade bestämmelser.
- Anm. 7. Vid ombyte i befattningen såsom sjukhusväbel skall frågan om med befattningen
förenade löneförmåner underställas Kungl. Maj:ts prövning.
- Anm. 8. Vid sjukhuset anställd oavlönad assistentläkare åtnjuter enahanda naturaförmåner,
som enligt staten tillkommer underläkare.

Förteckning

Över vissa i stat icke uppförda löner och arvoden m. fl. ersättningar.

	1.	2.	3.	4.		5.		6.		7.		8.
	A. Arvoden till ordinarie befattningshavare med avlöning från anslag under fjärde huvudtiteln, lantförsvaret, m. fl.			B. Löner enligt vederbörliga av Kungl. Maj:t fastställda löneplaner eller arvoden till vissa civila icke-ordinarie befattningshavare m. fl. ersättningar.								Summa kronor.
	kökföreståndare.	furageuppbörds-män.	övrig personal.	förräds-män.		eldare.		kokerskor.		övrig personal.		
				antal.	löne-grad.	antal.	löne-grad.	antal.	löne-grad eller arvodes-belopp.	antal.	löne-grad eller arvodes-belopp.	
Arméförvaltningen m. m.												
Värmeingenjör & arméförvaltningens fortifikationsdepartement	—	—	11 610	—	—	—	—	—	—	—	—	11 610
Officer, sakkunnig i fråga om skjutbanor, för biträde & arméförvaltningens fortifikationsdepartement	—	—	1) 1 410	—	—	—	—	—	—	—	—	1 410
Chefen för arméns centrala beklädnadsverkstad	—	—	1 500	—	—	—	—	—	—	—	—	1 500
Maskinist vid arméförvaltningens ämbetshus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	Eo 7	—
Portvakt vid arméförvaltningens ämbetshus	—	—	768	—	—	—	—	—	—	—	—	768
Biträde vid arméförvaltningens arkiv	—	—	468	—	—	—	—	—	—	—	—	468
Föreståndaren för modellkammaren	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 340	2 340
Föreståndaren för livrustkammaren	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 050	1 050
Föreståndaren och uppbörds-mannen för armémuseum	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 400 930	2 400 930
Biträde vid armémuseum	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vaktmästaren vid artilleristabens lokaler vid artillerigården	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	Eo 5	—
Vaktmästaren vid militärförvaltningskursen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	Eo 5	—
Södra arméfördelningen.												
Till juridiskt biträde vid arméfördelningen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	348	348
Vissa arvoden att utbetalas från arméfördelningens stab	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	642	642
Tillsyningsman för övningsfältet Ljungbyhed (disponeras av arméfördelningschefen)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	336	336
Tillsyningsman för lantförsvaret tillhöriga byggnader och jordområden i Lund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	300	300
Tillsyningsman över kronans egendom i Varberg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	630	630
Tillsyningsman vid Rosenholm	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	600	600

1) Detta arvode må efter arméförvaltningens fortifikationsdepartements beprövande utgå jämväl till annan än ordinarie beställningshavare.

Fjärde huvudtiteln.

	1.	2.	3.	4.		5.		6.		7.		8.	
	A. Arvoden till ordinarie befattningshavare med avlöning från anslag under fjärde huvudtiteln, landförsvaret, m. fl.			B. Löner enligt vederbörliga av Kungl. Maj:t fastställda löneplaner eller arvoden till vissa civila icke-ordinarie befattningshavare m. fl. ersättningar.									Summa kronor.
	köksföreståndare.	furage- upp- börds- män.	öfrig personal.	förråds- män.		eldare.		kokerskor.		öfrig personal.			
				antal.	löne- grad.	antal.	löne- grad.	antal.	löne- grad eller arvo- des- belopp.	antal.	löne- grad eller arvo- des- belopp.		
Tillsyningsman vid Bredåkra f. d. mötesplats	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	200	
Tillsyningsman vid Senoren	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	120	120	
Norra skånska infanteriregementet	348	144	—	1	Eo 5	1	Eo 5	1	K 2	—	—	492	
Södra skånska infanteriregementet	348 282	144	—	1	Eo 5	—	—	2	K 2	—	—	774	
Kronobergs regemente	348 282	144 72	—	2	Eo 5	1	Eo 5	2	K 2	—	—	846	
Göta ingenjörkårs kustingenjörkompani	—	—	—	—	—	—	—	1	K 2	—	—	—	
Tillsyningsman vid Kronobergs- hed	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	234	234	
Hallands regemente	348	144	—	1	Eo 5	1	Eo 5	1	K 2	—	—	492	
Skogvaktare för biträde vid skötseln av skogen & öv- ningsfältet vid Halmstad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50 60	50 60	
Tillsyningsman för Skedala hed Skånska kavalleriregementet	282	348	—	1	Eo 5	—	—	1	K 2	—	—	630	
Tillsyningsmän för vissa bygg- nader & Ljungbyhed	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	414	414	
Vendes artilleriregemente	282 282	282 282	—	1	Eo 5	2	Eo 5	3	K 2	—	—	1 128	
För uppbörden och redovis- ningen vid Råbelöv	—	—	348	—	—	—	—	—	—	—	—	348	
Vaktare vid Råbelövs kruthus Tillsyningsman för skogen & Rinkaby skjutfält	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	468	468	
Tillsyningsman vid Rinkaby skjutfält och byggnader	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	300	300	
Vaktare vid etablissemangen & s. k. Blekedammen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	582	582	
Skånska trängkåren	210	210	—	1	Eo 5	—	—	1	K 2	—	348	348	
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	420	
Västra arméfördelningen.													
Till juridiskt biträde vid armé- fördelningen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	348	348	
Vissa arvoden att utbetalas från arméfördelningens stab	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	96	96	
Skogvaktare för biträde vid skötseln av skogen & öv- ningsfältet vid Skövde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	300	300	
Tillsyningsman över kronans byggnader vid Karlstens fäst- ning	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	468	468	
Tillsyningsman över kronans byggnader & skansen Kronan Garnissonssjukhuset i Skövde: sjukhusväbel, tillika förval- tare	—	—	120	—	—	—	—	—	—	—	—	120	
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 240	2 240	

¹⁾ Därav 500 kr. i ersättning för bostad, bränsle och lyse.

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.			
	A. Arvoden till ordinarie befattningshavare med avlöning från anslag under fjärde huvudtiteln, lantförsvaret, m. fl.			B. Löner enligt vederbörliga av Kungl. Maj:t fastställda löneplaner eller arvoden till vissa civila icke-ordinarie befattningshavare m. fl. ersättningar.				Summa kronor.			
	köksföreståndare.	furageupp- börds- män.	övr ^{ig} personal.	förråds- män.		eldare.			kokerskor.	övr ^{ig} personal.	
				antal.	löne- grad.	antal.	löne- grad.		antal.	löne- grad eller arvo- des- belopp.	antal.
eldare och gårdskarlar	—	—	—	—	1	Eo 4	—	—	—	—	—
kokerskor	—	—	—	—	—	—	1	K 3	—	—	—
Skaraborgs regemente	348	144	—	1	Eo 5	1	Eo 5	1	K 2	—	492
Tillsyningsman över byggnader & Axvall	—	—	—	—	—	—	—	—	—	348	348
Älvsborgs regemente	348	144	—	1	Eo 5	1	Eo 5	1	K 2	—	492
Skogvaktare för biträde vid skötseln av skogen & övnings- fältet vid Borås	—	—	—	—	—	—	—	—	—	150	150
Bohusläns regemente	348	144	—	1	Eo 5	1	Eo 5	1	K 2	—	492
Tillsyningsman över byggnader & Backamo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	234	234
Skogvaktare för biträde vid skötseln av skogen & övnings- fältet vid Uddevalla	—	—	—	—	—	—	—	—	—	400	400
Värmlands regemente	348	144	—	1	Eo 5	1	Eo 5	1	K 2	—	492
Tillsyningsman för Trossnäs f. d. mötesplats	—	—	—	—	—	—	—	—	—	250	250
Livregementets husarer	282	348	—	1	Eo 5	—	—	1	K 2	—	630
Göta artilleriregemente	282	282	—	1	Eo 5	1	Eo 5	1	K 2	—	564
Vaktare vid Tänga hed	—	—	—	—	—	—	—	—	—	348	348
Tillsyningsman vid Remmene skjutfält	—	—	—	—	—	—	—	—	—	348	348
Karlsborgs artilleriregemente .	282	210	—	1	Eo 5	—	—	1	K 2	—	492
Tillsyningsman vid Karlsborgs skjutfält	—	—	—	—	—	—	—	—	—	800	800
Göta trängkår	210	210	—	1	Eo 5	—	—	1	K 2	—	420
Organisten & Karlsborg	—	—	400	—	—	—	—	—	—	—	400
Skogvaktare för biträde vid skötseln av skogarna vid Karlsborg	—	—	—	—	—	—	—	—	1	Eo 8	—
Vårdaren av tornuret & Karls- borg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	100
Brandchefen & Karlsborg	—	—	720	—	—	—	—	—	—	—	720
Förrådsvaktmästaren & Karls- borg	—	—	—	—	—	—	—	—	1	Eo 7	—
Vallmästaren & Karlsborg	—	—	—	—	—	—	—	—	1	Eo 6	—
För tillsyn av Karlsborgs ång- spruta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	200
För tillsyn av Karlsborgs mo- torspruta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	200
Östra arméfördelningen samt östra brigaden.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Till juridiskt biträde vid armé- fördelningen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	348	348
Vissa arvoden att utbetalas från arméfördelningens stab	—	—	—	—	—	—	—	—	—	550	550

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
	A. Arvodentillordinarie befattningshavare med avlöning från anslag under fjärde huvudtiteln, lantförsvaret, m. fl.			B. Löner enligt vederbörliga av Kungl. Maj:t fastställda löneplaner eller arvoden till vissa civila icke-ordinarie befattningshavare m. fl. ersättningar.				
	köks-före-ståndare.	furage-uppbörds-män.	övrig personal.	förräds-män.	eldare.	kokerskor.	övrig personal.	Summa kronor.
				antal.	antal.	antal.	antal.	
				löne-grad.	löne-grad.	löne-grad eller arvodes-belopp.	löne-grad eller arvodes-belopp.	
Militärstabsbyggnaden i kvarteret Uppfinnaren i Stockholm:								
vice vörd	—	—	—	—	—	—	2 400	2 400
garageförman	—	—	—	—	—	—	1 Eo 10	—
portvakt	—	—	—	—	—	—	2 Eo 9	—
eldare	—	—	—	—	1 Eo 5	—	—	—
Domänofficer vid Järvafältet .	—	—	—	—	—	—	3 480	3 480
Skogvaktare vid skogsförvaltningen å Järvafältet	—	—	—	—	—	—	{1 Eo 9 1 Eo 8 1 Eo 2	—
Vaktmästare vid högvakten .	—	—	—	—	—	—	—	—
Kyrkogårdsfogden å Järvafältet	—	—	210	—	—	—	—	210
Tillsyningsman vid skjutbanorna å Järvafältet	—	—	348	—	—	—	—	348
Skogvaktare för biträde vid skötseln av skogen å Vaxön	—	—	—	—	—	—	200	200
Svea livgarde	348	144	—	1 Eo 5	1 Eo 5	1 K 3	—	492
Göta livgarde	{348 282	{72 72	{2 920	1 Eo 5	—	{1 K 3 1 K 2	—	3 694
Livregementets grenadjärer .	348	144	—	1 Eo 5	1 Eo 5	1 K 2	—	492
Tillsyningsman för regementets skjutbana	—	—	—	—	—	—	100	100
Skogvaktare för biträde vid skötseln av skogen å övningsfältet vid Örebro	—	—	—	—	—	—	50	50
Livgrenadjärregementet . . .	348	144	—	1 Eo 5	1 Eo 5	1 K 2	—	492
Garnisonssjukhuset i Linköping: sjukhusväbel, tillika förvaltare	—	—	—	—	—	—	2 240	2 240
eldare, tillika gårdskarlar . .	—	—	—	—	1 Eo 4	—	—	—
kokerska	—	—	—	—	—	1 K 3	—	—
Skogvaktare för biträde vid skötseln av övningsfältet vid Linköping	—	—	—	—	—	—	400	400
Tillsyningsman för vissa lägeretablissemang å Malmen . .	—	—	—	—	—	—	300	300
Upplands regemente	348	144	—	1 Eo 5	1 Eo 5	1 K 2	—	492
Tillsyningsman för skogen å övningsfältet vid Uppsala .	—	—	—	—	—	—	75	75
Arméns underofficersskola	210	210	—	—	—	1 K 2	—	420
Södermanlands regemente . . .	348	144	—	1 Eo 5	1 Eo 5	1 K 2	—	492
Skogvaktare för biträde vid skötseln av skogen å övningsfältet vid Strängnäs	—	—	—	—	—	—	300	300
Jönköpings-Kalmar regemente	348	144	—	1 Eo 5	1 Eo 5	{1 K 3 1 K 2}	—	492
Skogvaktare för biträde vid tillsyn av övningsfältet vid Ränneslätt	—	—	—	—	—	—	350	350
Livregementet till häst	282	348	—	1 Eo 5	—	1 K 3	—	630
Svea artilleriregemente	282	282	—	1 Eo 5	1 Eo 5	1 K 3	—	564

1) Därav 500 kr. i ersättning för bostad, bränsle och lyse samt möbler och sängservis.

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.		
	A. Arvoden till ordinarie befattningshavare med avlöning från anslag under fjärde huvudtiteln, lantförsvaret, m. fl.			B. Löner enligt vederbörliga av Kungl. Maj:t fastställda löneplaner eller arvoden till vissa civila icke-ordinarie befattningshavare m. fl. ersättningar.				Summa kronor.		
	köksföreståndare.	furageuppbörds-män.	övr.ig personal.	förräds-män.		eldare.	kokerskor.		övr.ig personal.	
				antal.	löne-grad.	antal.	löne-grad.		antal.	löne-grad eller arvodes-belopp.
Förrädsförvaltare vid Marma skjutfält	—	—	—	—	—	—	—	—	1 410	1 410
Vaktare vid Marma skjutfält	—	—	—	—	—	—	—	—	1 050	1 050
Skogvaktare för skötseln av skogen å Marma skjutfält	—	—	—	—	—	—	—	—	250	250
Smålands arméartilleriregemente	282	282	—	1	Eo 5	—	1	K 2	—	564
Förvaltare och tillsyningsman vid Skillingaryds skjutfält	—	—	—	—	—	—	—	—	1 584	1 584
Svea ingenjörkår	210 144 30	210	—	1	Eo 5	1	Eo 5	1 1 K 3 K 2	—	594
Göta ingenjörkår	210	210	—	1	Eo 5	—	1	K 2	—	420
Fälttelegrafkåren	210 210	210	—	1	Eo 5	—	2	K 3	—	840
Bataljonsläkaren vid fälttelegrafkåren för resor till och från Nedre Frösunda	—	—	—	—	—	—	—	—	150	150
Bataljonsveterinären vid d:o för d:o	—	—	—	—	—	—	—	—	75	75
Förrädsförvaltaren vid fälttelegrafkåren för resor till och från kårens förråd vid Nedre Frösunda	—	—	—	—	—	—	—	—	150	150
Fortifikationskassören vid fälttelegrafkåren för d:o	—	—	—	—	—	—	—	—	150	150
Svea trängkår	210	210	—	1	Eo 5	—	1	K 2	—	420
Tillsyningsman å Sanna hed samt för kronans byggnader och materiel därstädes	—	—	—	—	—	—	—	—	300	300
Generalstabens stalltablissemang i Stockholm:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
stallföreståndare	—	—	—	—	—	—	—	—	1 Eo 13	—
fodermarsk	—	—	—	—	—	—	—	—	1 Eo 6	—
hästskötare	—	—	—	—	—	—	—	—	9 Eo 2	—
Krigsskolan	354	—	—	—	—	—	—	—	—	354
Infanteriskjutskolan	144	—	—	—	—	—	1	2) 490	—	634
” för tillsyn av jordområden och byggnader	—	—	—	—	—	—	—	—	600	600
Ridskolan	144	—	—	—	—	—	1	K 2	—	144
Köksbiträde därstädes	—	—	—	—	—	—	—	426	—	426
Norra arméfördelningen.										
Till juridiskt biträde vid arméfördelningen	—	—	—	—	—	—	—	—	348	348
Jämtlands fältjägarregemente	348	144	—	1	Eo 5	1	Eo 5	1	K 2	492
Skogvaktare för biträde vid skötseln av skogen å övningsfältet vid Östersund	—	—	—	—	—	—	—	—	100	100
Dalregementet	348	144	—	1	Eo 5	1	Eo 5	1	K 2	492

1) Utgår jämväl för uppehållande av befattningen såsom furageuppbördsman.

2) Att utbetalas med 70 kr. per månad under högst 7 månader.

	1.			2.			3.			4.			5.			6.			7.			8.			Summa kronor.
	A. Arvoden till ordinarie befattningshavare med avlöning från anslag under fjärde huvudtiteln, lantförsvaret, m. fl.									B. Löner enligt vederbörliga av Kungl. Maj:t fastställda löneplaner eller arvoden till vissa civila icke-ordinarie befattningshavare m. fl. ersättningar.									Summa kronor.						
	köks-före-ståndare.			furage-upp-börds-män.			övrig personal.			förråds-män.			eldare.			kokerskor.						övrig personal.			
	antal.	antal.	antal.	antal.	antal.	antal.	antal.	antal.	antal.	antal.	antal.	antal.	antal.	antal.	antal.	antal.	antal.	antal.				antal.	antal.	antal.	
	antal.	antal.	antal.	antal.	antal.	antal.	antal.	antal.	antal.	antal.	antal.	antal.	antal.	antal.	antal.	antal.	antal.	antal.	antal.	antal.	antal.				
Tillsyningsman å Rommehed .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 410	—	1 410			
Skogvaktare för biträde vid skötseln av skogen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	250	—	250			
å övningsfältet vid Falun .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	250	—	250			
" " " vid Rommehed	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Hälsinge regemente	348	—	144	—	—	—	—	—	1	Eo 5	—	1	Eo 5	—	1	K 2	—	—	—	—	—	492			
Skogvaktare för biträde vid skötseln av skogen å övningsfältet vid Gävle	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—	200			
Västernorrlands regemente . .	348	—	144	—	—	—	—	—	1	Eo 5	—	1	Eo 5	—	1	K 2	—	—	—	—	—	492			
Militärsjukhuset i Sollefteå . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	K 5	—	—			
Tillsyningsman å Sollefteå läger	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—	200			
Eldare vid f. d. sjukhuspaviljongen å d:o	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	250	—	250			
Norrlands dragonregemente . .	282	—	348	—	—	—	—	—	1	Eo 5	—	—	—	—	1	K 2	—	—	—	—	—	630			
Norrlands artilleriregemente .	282	—	282	—	—	—	—	—	1	Eo 5	—	—	—	—	1	K 2	—	—	—	—	—	564			
Vaktaren vid kruthuset i Östersund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	522	—	522			
Norrlands trängkår	210	—	210	—	—	—	—	—	1	Eo 5	—	—	—	—	1	K 2	—	—	—	—	—	420			
Övre Norrlands trupper.																									
Till juridiskt biträde vid militärbefälet för övre Norrland	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	348	—	348			
Vissa arvoden att utbetalas från militärbefälets stab	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 290	—	1 290			
Norrbottens regemente	348	—	144	—	—	—	—	—	1	Eo 5	—	1	Eo 5	—	2	K 2	—	—	—	—	—	492			
Västerbottens regemente	348	—	144	—	—	—	—	—	1	Eo 5	—	1	Eo 5	—	1	K 2	—	—	—	—	—	492			
Tillsyningsman för kronans byggnader och materiel å Vännäs läger samt för biträde vid skötseln av skogen därstädes	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 020	—	1 020			
Norrbottens artillerikår	210	—	210	—	—	—	—	—	1	Eo 5	—	—	—	—	1	K 2	—	—	—	—	—	420			
Bodens artilleriregemente	282	—	210	—	—	—	—	—	1	Eo 5	—	—	—	—	1	K 2	—	—	—	—	—	492			
Bodens ingenjörkår	210	—	210	—	—	—	—	—	1	Eo 5	—	—	—	—	1	K 2	—	—	—	—	—	420			
Tredje intendenturkompaniet . .	144	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	K 2	—	—	—	—	—	144			
Till chefsens för intendenturförrådet i Boden förfogande för anlåtande av besiktningssman vid förrådet (beloppet må, om så erfordras, helt eller delvis disponeras även å annan än ordinarie befattningshavare, vilken tages i anspråk för förekommande besiktningsgörsmål) högst	—	—	—	—	—	—	1 500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 500			
Fyra fortväblar vid Bodens fästning å 1 980 kronor	—	—	—	—	—	—	7 920	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7 920			
Brandchefen vid Bodens fästning	—	—	—	—	—	—	468	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	468			

	1.			2.			3.			4.			5.			6.			7.			8.	
	A. Arvoden till ordinarie befattningshavare med avlöning från anslag under fjärde huvudtiteln, landförsvaret, m. fl.									B. Löner enligt vederbörliga av Kungl. Maj:t fastställda löneplaner eller arvoden till vissa civila icke-ordinarie befattningshavare m. fl. ersättningar.									Summa kronor.				
	köks föreståndare.	furage-uppbörds-män.	övrig personal.	förråds-män.	eldare.	kokerskor.	övrig personal.	antal.	löne-grad.	antal.	löne-grad.	antal.	löne-grad eller arvo-des-belopp.	antal.	löne-grad eller arvo-des-belopp.								
Biträdande montör vid Bodens fästning	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	Eo 7	—	—	—	—	—	—		
Eldare och gårdskarlar vid kommandants- och fortifikationsbyggnaderna i Boden	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	Eo 2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Skogvaktare i Boden	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	Eo 8	—	—	—	—	—	—		
Förrårdspersonal vid fortifikationsförvaltningen i Boden:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	Eo 7	—	—	—	—	—	—		
förrådsvaktmästare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
1 förrådshandräckningskarl	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
2 604 kronor och 1 do	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
2 040 kronor	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
1 skrivare och bokförare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
2 460 kronor samt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
1 kontorsvakt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
1 050 kronor	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
För tillsyn av den för garnisonen gemensamma brandredskapen m. m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	420	—	420		
Gotlands trupper.																							
Till juridiskt biträde vid militärbefälet på Gotland	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	234	—	234		
Uppbördsman vid kronobageriet å Visborgs slätt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	300	—	300		
Gotlands infanterikår	348	144	—	—	—	—	—	1	Eo 5	1	Eo 5	1	K 2	—	—	—	—	—	—	—	492		
Gotlands artillerikår	210	210	—	—	—	—	—	1	Eo 5	—	—	1	K 2	—	—	—	—	—	—	—	420		
Tillsyningsman vid Tofta skjutfält	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	800	—	800		
Uppbördsman vid förplägnadsmagasinet i Tingstäde	—	—	—	300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	300		
Tillsyningsman vid kronans byggnader, fästningsverk och fortifikationens förråd i Tingstäde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	720	—	720		
Skogvaktare för skogen å Tingstäde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	Eo 8	—	—	—	—	—	—		
En kokerska vid bevakningsstyrkan i Tingstäde	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	660	—	660		
Köksbiträde vid kokinrättningen därstädes	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1) 720	—	720		
Artilleriets fabriker och tyg-anstalter samt kontrollpersonal.																							
Fyra kontrollofficerare å 1 200 kronor	—	—	—	4 800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4 800		
Tre kontrollbiträden (underofficerare) å 750 kronor	—	—	—	2 250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 250		
Ledaren av arbetena vid artilleriets huvudlaboratorium	—	—	—	468	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	468		

1) Därav 180 kronor såsom ersättning för bostad med bränsle och lyse.

Fjärde huvudtiteln.

[illegible]

Bil. nr 15.

Beräkning

av ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl.
för budgetåret 1935/1936.

	Kronor.	Kronor.	Summa kronor.
A. Avlöningsförmåner, upptagna i vederbörliga sta- ter för:			
Generalitetet, staber m. m.			
Generalitetet	183 000	—	
Arméfördelningsstaber, militärbefäl och inspektioner	205 114	—	
Generalstaben	614 198	—	
Artilleristaben	135 108	—	
Kommendantskapet i Boden	96 458	—	
Rullföringsbefälhavare med biträden	486 240	—	
Bataljonsläkare vid fältläkarkåren	85 950	—	1 806 068
Undervisningsverken.			
Krigsskolan	225 242	—	
Krigshögskolan	105 437	—	
Artilleri- och ingenjörhögskolan	103 737	—	
Ridskolan	64 000	—	
Skjutskolan för infanteriet och kavalleriet	146 032	—	
Artilleriets skjutskola	30 000	—	
Arméns underofficersskola	221 396	—	895 844
Truppförbanden m. m.			
Infanteriet.			
Svea livgarde	562 000	—	
Göta "	415 350	—	
Livregementets grenadjärer	530 000	—	
Livgrenadjärregementet	530 000	—	
Jämtlands fältjägarregemente	491 000	—	
Norra skånska infanteriregementet	498 000	—	
Södra " "	459 000	—	
Upplands regemente	530 000	—	
Skaraborgs regemente	498 000	—	
Södermanlands "	522 000	—	
Kronobergs "	636 000	—	
Jönköpings-Kalmar regemente	490 000	—	
Dalregementet	469 000	—	
Hälsinge regemente	469 000	—	
Älvsborgs "	530 000	—	
Hallands "	472 000	—	
Bohusläns "	522 000	—	
Gotlands infanterikår	290 000	—	
Norrbottnens regemente	588 000	—	
Västerbottnens "	487 000	—	
Västernorrlands "	487 000	—	
Värmlands "	487 000	—	10 962 350

	Kronor.	Kronor.	Summa kronor.
<i>Kavalleriet.</i>			
Livregementet till häst	472 000	—	
Skånska kavalleriregementet	461 000	—	
Livregementets husarer	407 000	—	
Norrlands dragonregemente	501 000	—	
Överstelöjtnanter och majorer vid kavalleriregemen- tena	38 000	1 879 000	—
<i>Artilleriet.</i>			
Svea artilleriregemente	544 000	—	
Göta "	563 000	—	
Vendes "	537 000	—	
Norrlands "	536 000	—	
Norrbottens artillerikår	171 500	—	
Smålands arméartilleriregemente	593 394	—	
Gotlands artillerikår	214 000	—	
Bodens artilleriregemente	473 000	—	
Karlsborgs "	368 610	—	
Artilleriets fabriker och tyganstalter	587 000	4 587 504	—
<i>Fortifikationen och ingenjörtrupperna.</i>			
Officerare och underofficerare med vederlikar m. fl. vid fortifikationen	1 434 688	—	
Svea ingenjörkår	153 000	—	
Göta "	131 000	—	
Bodens "	108 000	—	
Fälttelegrafkåren	157 000	1 983 688	—
<i>Trängen.</i>			
Officerare och underofficerare med vederlikar m. fl. vid trängen	742 000	—	
Svea trängkår	56 000	—	
Göta "	56 000	—	
Norrlands trängkår	56 000	—	
Skånska trängkåren	67 000	977 000	—
<i>Intendenturen.</i>			
Intendenturkåren	—	1 001 108	—
<i>Garnisonssjukhusen m. m.</i>			
Garnisonssjukhuset i Stockholm	149 608	—	
" å Karlsborg	24 622	—	
" i Boden	115 296	—	
Arméns sjuksköterskekår	68 790	358 316	—
<i>Polispersonalen.</i>			
Polispersonalen i Boden och Karlsborg	—	129 000	24 579 878
B. Kallortstillägg, förslagsvis			78 000
C. Arvoden för upprätthållande av veterinärvården vid vissa truppför- band			5 000
D. Felräkningspenningar, förslagsvis			16 000
E. Arvoden å 50 öre pr dag åt sergeanter, kommenderade såsom biträden hos regementsintendenter, förslagsvis			7 500
F. Hyresbidrag åt visst underbefäl, förslagsvis			138 000

		Summa kronor.	
G.	Anställningspenningar, förslagsvis	70 000	—
H.	Dagavlönning och dagavlönningstillägg åt indelt manskap, förslagsvis	99 000	—
I.	Kostnader för musikelever	14 000	—
J.	Gottgörelse för tjänstehästar, förslagsvis	55 000	—
K.	Stipendier å 2 000 kronor för underlättande av officersrekryteringen i Boden, förslagsvis	12 000	—
L.	Ekiperingshjälp, förslagsvis	49 000	—
M.	Vissa arvoden m. m., förslagsvis	726 470	—
N.	Tillfälligt anställande av tjänstemän, oförutsedda utgifter m. m., förslagsvis	50 000	—
Summa kronor		25 899 848	—
Avgår beräknad ersättning för tjänstebostäder kronor 880 000:—			
Avgår för beräknad ersättning från respektive landsting till vissa militära sjukhus " 120 000:—		1 000 000	—
Återstå kronor		24 899 848	—

Beräkning

av antalet tjänstgöringsdagar för fast anställt manskap och värnpliktiga vid armén
för budgetåret 1935/1936.

	Antal tjänstgöringsdagar:		
	för fast anställt manskap	för värnpliktiga	
		med penning- bidrag å 50 öre	med penning- bidrag å 1 kr.
I. Fast anställt manskap	2 424 000		
II. Värnpliktiga:			
a. Linjen.			
Studenter och likställda	—	334 600	405 900
Övriga värnpliktiga	—	2 597 200	448 300
b. Ersättningsreserven	—	850 000	
Tillkommer enligt lagen om värnpliktiga, vilka hysa samvetsbetänkligheter mot värnplikts- tjänstgöring	—	92 000	
Summa tjänstgöringsdagar	2 424 000	3 873 800	854 200
		4 728 000	
		7 152 000	

Bil. nr 17.

Beräkning

av underhållsdagar för stam- och ackordhästar, egna tjänstehästar samt remonter
för budgetåret 1935/1936.

		Antal hästunderhållsdagar vid beräkning av anslagen till:		
		munderings- utrustning.	kasern- utredning, intendentur- fordon m. m. (tit. II) och furagering.	sjuk- och veterinär- vård m. m. (tit. VII).
Stamhästar.				
Vid staber m. fl.	106 hästar i 365 dagar =			
» infanteriet	448 » i » » =			
» kavalleriet	2 210 » i » » =			
» trängen	184 » i » » =			
» intendenturtrup- perna	3 » i » » =			
» artilleriet	1 449 » i » » =			
» ingenjörtrupperna	160 » i » » =			
Säger 4 560 hästar i 365 dagar =		1 077 115	1 077 115	1 077 115
		—	587 285	587 285
Ackordhästar.				
Vid infanteriet	dagar 31 250			
» kavalleriet	» 800			
» trängen	» 20 000			
» intendenturtrupperna	» 1 000	53 050	53 050	53 050
» artilleriet	» 81 000			
» ingenjörtrupperna	» 34 800	—	115 800	115 800
Säger ackordhästdagar				
Egna tjänstehästar.				
Vid staber m. fl.	78 hästar i 365 dagar =			
» infanteriet	21 » i » » =			
» kavalleriet	107 » i » » =			
» artilleriet	9 » i » » =			
Säger 215 hästar i 365 dagar =		75 190	75 190	75 190
		—	3 285	3 285
Remonter.				
Vid kavalleriet och trängen	238 hästar i 45 dagar =	10 710	10 710	10 710
» artilleriet och ingenjör- trupperna	143 » i » » =	—	6 435	6 435
Underhållsdagar för remonter vid depåerna	—	—	—	200 000
Säger remontdagar vid truppförband				
Summa hästunderhållsdagar		1 216 065	1 928 870	2 128 870
Avgå underhållsdagar för utackorderade stamhästar		1) 36 500	54 750	54 750
Återstående antal hästunderhållsdagar		1 179 565	1 874 120	2 074 120

¹⁾ I detta antal ingå icke underhållsdagar för stamhästar ur artilleriet eller ingenjörtrupperna.

**Stat
för Marinförvaltningen.**

	An- tal.	Löneplan och löne- grad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente.		An- tal.	Löneplan och löne- grad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente.		
Å ordinarie stat.							
Artilleriavdelningen.							
Kemist	1	C. 12	Expeditionsvakter	2	B. 5		
Expeditionsunderofficer (pensione- rad underofficer)	1	—	Kontorsbiträden	4	B. 4		
Torpedavdelningen.							
Expeditionsunderofficer (pensione- rad underofficer)	1	—	Kameralbyrån.				
Minavdelningen.							
Expeditionsunderofficer (pensione- rad underofficer)	1	—	Amiralitetsråd	1	B. 30		
Intendentavdelningen.							
Expeditionsunderofficer (pensione- rad underofficer)	1	—	Förste revisor	1	B. 26		
Civilavdelningen.							
Marinöverkommissarie	1	A. 1	Kamrerare	1	B. 24		
Sekreterare	1	B. 24	Marinkassör	1	B. 21		
Aktuarie och registrator	1	B. 21	Revisorer	2	B. 21		
Notarie	1	B. 21	Revisor och bokhållare	1	B. 21		
Förste expeditionsvakt	1	B. 7	Å övergångsstat.				
Artilleriavdelningen.							
Andre kemist						1	C. 9
Civilavdelningen.							
Expeditionsvakt						1	B. 5
Å extra stat.							
Kameralbyrån.							
Revisorer						2	B. 21

Stat

för flottans officerskår, underofficerskår, sjömanskår och skeppsgossekår m. fl.

	Antal.	Löneplan och lönegrad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente.		Antal.	Löneplan och lönegrad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente.
Officerskåren.			Sjömanskåren.		
Flaggmän	5	O. 8	Flaggkorpraler	259	Mm. 3
Kommendörer	7	O. 6	Korpraler och högbåtsmän . . .	1 064	Mm. 2
Kommendörkaptenener av 1. gra- den	17	O. 5	Meniga	1 700	Mm. 1
Kommendörkaptenener av 2. gra- den	18	O. 4	Meniga under 5 månader . . .	135	Mm. 1
Kaptener	111	O. 3	Skeppsgossekåren.		
Löjtnanter	100	O. 2	Skeppsgossar	450	—
Underlöjtnanter och fänrikar . .	46	O. 1	Musikpersonal.		
Underofficerskåren.			Musikdirektörer	2	O. 2
Förrådsförvaltare	17	Uo. 4	Pensionerad personal.		
Flaggunderofficerare	171	Uo. 3	Underofficerare	29	—
Underofficerare av 2. graden . .	340	Uo. 2			
Underofficerare av 3. graden . .	81	Uo. 1			

Löner till ovanstående beställningshavare, förslagsvis	kronor 7 989 795:—
Arvode till beställningshavare, som förordnas att samtidigt uppehålla befäl- havande amirals- och stationsbefälhavarämbetena i Karlskrona	» 3 480:—
Arvode till varvschefen i Karlskrona	» 1 800:—
Arvode till varvschefen i Stockholm	» 900:—
Anställningspenning för förslagsvis 525 man	» 26 250:—
Lönetillägg åt korpraler, riktare, förslagsvis	» 25 000:—
Hyresbidrag åt manskap, förslagsvis	» 190 000:—
Inkvarteringsersättning till manskap, förslagsvis	» 47 800:—
Dagavlönning till skeppsgossar å 0,35 krona i 3:e, 0,25 krona i 2:a och 0,15 krona i 1:a årskursen, förslagsvis	» 32 558:—
Ordningssmannaarvoden åt skeppsgossar	» 730:—
Arvoden till pensionerade underofficerare	» —:—

Summa förslagsanslag kronor 8 318 313:—

¹⁾ Därav högst 150 högbåtsmän.

- Anm. 1.* I mån av avgång, på grund av befordran eller eljest, bland underofficerare av 3. graden skall antalet flaggkorpraler utökas med avgången motsvarande antal.
- Anm. 2.* För högbåtsmän avsedda beställningar skola hållas vakanta, i den mån övertalig personal (underofficerare av 3. graden, kockar och hovmästare, korpraler med underofficers av 3. graden löneförmåner samt poliser) tages i anspråk för bestridande av för högbåtsmän avsedda befattningar.
- Anm. 3.* Vid vakanser inom korpralsgraden, utöver i anm. 2 nämnda, må de löner, som till följd därav inbesparas, användas till avlöande av ett mot vakanserna svarande antal meniga.
- Anm. 4.* För rekryteringens ändamålsenliga tillgodoseende må antalet meniga inom sjömanskåren tidvis ökas under förutsättning att under övriga delar av budgetåret manskapbeställningar hållas vakanta till antal och tid motsvarande de sålunda övertaliga sammanlagda anställningstid.
- Anm. 5.* Vid sådana vakanser inom sjömanskåren, som icke föranledas av bestämmelserna i anm. 4, må skeppsgossekåren ökas med ett vakanserna motsvarande antal nummer, dock högst 100.
- Anm. 6.* För pensionerade underofficerare avsedda befattningar skola, därest Kungl. Maj:t icke annorlunda bestämmer, tillsvidare bestridas av personal å övergångsstat.

Stat

för kustartilleriets officerskår, underofficerskår och manskap m. fl.

	An- tal.	Löneplan och löne- grad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente		An- tal.	Löneplan och löne- grad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente.
Officerskåren.					
Chef	1	O. 8	Manskap.		
Överstar	2	O. 6	Flaggkorpraler	37	Mm. 3
Överstelöjtnanter	4	O. 5	Korpraler	212	Mm. 2
Majorer	7	O. 4	Meniga	352	Mm. 1
Kaptener	32	O. 3	Musikpersonal.		
Löjtnanter	34	O. 2	Musikdirektörer	2	O. 2
Underlöjtnanter och fänrikar	16	O. 1	Pensionerad personal.		
Underofficerskåren.			Underofficerare	11	—
Förrådsförvaltare	6	Uo. 4			
Flaggunderofficerare	30	Uo. 3			
Underofficerare av 2. graden	60	Uo. 2			
Underofficerare av 3. graden	22	Uo. 1			

Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare, förslagsvis kronor 1 684 600: —
 Anställningspenning för förslagsvis 175 man " 8 750: —
 Hyresbidrag åt manskap, förslagsvis " 32 000: —
 Arvoden till pensionerade underofficerare " —: —

Summa förslagsanslag kronor 1 725 350: —

- Anm. 1.* I mån av avgång, på grund av befordran eller eljest, bland underofficerare av 3. graden skall antalet flaggkorpraler utökas med avgången motsvarande antal.
Anm. 2. Vid vakanser inom korpralsgraden må de löner, som till följd därav inbesparas, användas till avlöande av ett mot vakanserna svarande antal meniga.
Anm. 3. För pensionerade underofficerare avsedda befattningar skola, därest Kungl. Maj:t icke annorlunda bestämmer, tillsvidare bestridas av personal å övergångsstat.

Stat

för mariningenjörkåren, marinintendenturkåren, marinläkarkåren, flottans ecklesiastikstat och flottans poliskår m. fl.

	An- tal.	Löneplan och löne- grad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente.		An- tal.	Löneplan och löne- grad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente.
Mariningenjörkåren.			Ecklesiastikstaten.		
Marinöverdirektör	1	—	Amiralitetspastorer	2	—
Marindirektörer av 1. graden . .	2	C. 14	Amiralitetspredikanter	2	—
Marindirektörer av 2. graden . .	3	C. 13	Klockare	2	—
Mariningenjörer av 1. graden, 1. löneklassen	9	C. 12	Kyrkvaktare	1	—
Mariningenjörer av 1. graden, 2. löneklassen	5	C. 10	Poliskåren.		
Mariningenjörer av 2. graden . .	6	C. 9	(Arvoden enligt § 36 i officersavlönings- reglementet till:)		
Extra mariningenjörer och marin- ingenjörer av 2. graden i flottans reserv	5	—	Överkonstaplar, tillika tjänst- görande såsom poliskommis- saries	2	C. 4
Specialingenjörer av 1. graden .	4	C. 13	Överkonstaplar	2	C. 3
Specialingenjörer av 2. graden .	8	C. 12	Konstaplar	9	C. 2
Specialingenjörer av 3. graden .	4	C. 10	Extra konstaplar	2	—
Mariningenjörsstipendiater . .	3	—	A övergångsstat.		
Marinintendenturkåren.			Överkonstapel	1	C. 3
Marinöverintendent	1	O. 6	Konstaplar	19	C. 2
Förste marinintendenter, 1. löne- klassen	2	O. 5	Civil personal.		
Förste marinintendenter, 2. löne- klassen	5	O. 4	Expeditionsvakter vid Karlskrona station	3	B. 5
Marinintendenter av 1. graden .	28	O. 3	Expeditionsvakter vid Stockholms station	2	B. 5
Marinintendenter av 2. graden .	14	O. 2	Advokatfiskal vid Karlskrona sta- tion	1	—
Marinunderintendenter	6	O. 1	A övergångsstat.		
Marinläkarkåren.			Expeditionsvakt vid Stockholms station	1	B. 5
Marinöverläkare	1	C. 15			
Förste marinläkare	3	C. 13			
Marinläkare av 1. graden . . .	6	C. 10			
Marinläkare av 2. graden . . .	16	—			
Marinläkarstipendiater	8	—			

Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare vid mariningenjörkåren,
marinintendenturkåren och marinläkarkåren, förslagsvis kronor 832 000: —
Arvoden till ovanstående överkonstaplar och konstaplar, förslagsvis " 126 824: —
Löner till ovanstående ordinarie expeditionsvakter, förslagsvis " 17 892: —
Arvode till marinöverdirektören " 16 000: —
Arvoden enligt löneplan C, löneklass 14, till 3 extra mariningenjörer och
enligt samma löneplan, löneklass 15, till 2 frivilligt tjänstgörande
mariningenjörer av 2. graden i flottans reserv, förslagsvis " 28 956: —

Transport kronor 1 021 672: —

	Transport kronor 1 021 672: —
Lönefyllnad till specialingenjör av 2. eller 3. graden, som förestår torped-verkstaden i Karlskrona	480: —
Lönefyllnad till specialingenjör av 3. graden, verkstadsingenjör vid flottans station i Karlskrona	480: —
Arvoden till 3 mariningenjörsstipendiater à 1,740 kronor	5 220: —
Dagarvoden till officerare, vilka, utan att vara berättigade till tjänstgörings-traktamente, förordnas att uppehålla befattning vid marinintendentur-kåren, förslagsvis	500: —
Arvoden till 2 marinläkare av 1. graden, sjukhusläkare, à 1,170 kronor . .	2 340: —
Arvode till 1 röntgenläkare vid flottans sjukhus i Karlskrona	2 300: —
Två arvoden à 1,170 kronor för verkställande av ögonundersökningar och ögonbehandling	2 340: —
Ersättning för verkställande av ögonundersökningar av sjöofficerare och sjö-kadetter	1 500: —
Arvoden à 2,700 kronor till 16 marinläkare av 2. graden	43 200: —
Arvodesförhöjning à 300 kronor till 16 marinläkare av 2. graden	4 800: —
Arvoden till 8 marinläkarstipendiater à 1,410 kronor	11 280: —
Dagarvoden à 12 kronor till marinläkare av 2. graden och marinläkar-stipendiater samt marinläkarstipendiater över stat under tjänstgöring i land, förslagsvis högst	20 000: —
Ekiperingshjälp vid första anställning till marinläkarstipendiat över stat, förslagsvis högst	5 000: —
Avlöning till 1 amiralitetspastor vid flottans station i Karlskrona	2 000: —
Avlöning till 1 amiralitetspastor vid flottans station i Stockholm	1 860: —
Avlöning till 1 amiralitetspredikant vid flottans station i Karlskrona	1 200: —
Avlöning till 1 amiralitetspredikant vid flottans station i Stockholm	1 410: —
Avlöning till klockaren vid amiralitetsförsamlingen i Karlskrona	600: —
Avlöning till klockaren vid Skeppsholms församling	720: —
Arvode 150 kronor samt ersättning för mistad bostadsförmån 350 kronor till 1 kyrkvaktare vid amiralitetsförsamlingen i Karlskrona	500: —
Avlöning till extra konstaplar i Karlskrona	5 832: —
Vikariatsersättning åt polispersonal, förslagsvis	2 000: —
Arvode till 1 advokatfiskal vid Karlskrona station	3 000: —

Summa förslagsanslag kronor 1 140 234: —

Anm. 1. Skulle det i staten bestämda antalet marinläkare av 2. graden icke finnas fulltaligt, må de arvoden, som i följd därav sakna innehavare, till så stor del, som erfordras, användas till avlöning av ett vakanserna bland marinläkare av 2. graden motsvarande antal marinläkarstipendiater.

Anm. 2. Av arvodet till advokatfiskalen i Karlskrona anses 700 kronor utgöra tjänstgöringspenningar.

Bil. nr 22.

Stat
för vid Marinstaben anställd personal.

	Antal.	Löneplan och löne- grad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente.
Officer, pensionerad eller eljest tillhörande reserven, ledare av sjöhisto- risk forskningssarbete	1	—
Bibliotekarie (pensionerad officer)	1	—
Expeditionsunderofficer (pensionerad underofficer)	1	—
Arkivarie	1	—
Expeditionsvakt	1	B. 5
Lön till expeditionsvakten, förslagsvis	kronor	3 096: —
Arvode till ovanstående ledare av sjöhistoriska forskningsarbeten	»	3 180: —
Arvode till bibliotekarien	»	—: —
Arvode till expeditionssunderofficeren	»	—: —
Arvode till arkivarien	»	2 400: —
Avlöningar till icke-ordinarie befattningsshavare m. m., förslagsvis	»	5 000: —
Ortstillägg m. m. till marinattachéer	»	36 000: —

Summa förslagsanslag kronor 49 676: —

Anm. Befattningarna såsom bibliotekarie och expeditionssunderofficer skola, därest Kungl. Maj:t icke annorlunda bestämmer, tillsvidare bestridas av personal å övergångssstat.

Stat
för Sjökrigshögskolan.

	An- tal.	Löneplan och löne- grad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente.	Summa kronor.
Lärare och repetitörer m. m.			
Lärare i allmänna kursen, arvoden för ett till 25 veckor beräknat läsår å 350 kronor för varje timmes undervisningsskyldighet i veckan	—	—	10 500
samt å 250 kronor för varje veckotimmes undervisning i ryska språket	—	—	750
Lärare i högre kurserna, arvoden för ett till 25 veckor beräknat läsår å 350 kronor för varje timmes undervisningsskyldighet i veckan	—	—	20 650
å 250 kronor för varje veckotimmes undervisning i ryska språket samt å 125 kronor för varje veckotimmes laborationer i radioteknik	—	—	750
Repetitörer, arvoden å högst 116 kronor per månad enligt chefens för högskolan fördelning	—	—	250
Ersättning för extra föreläsningar och övningar	—	—	1 400
	—	—	1 000
Summa högst kronor	—	—	35 300
Betjäning.			
Expeditionsvakt	1	B. 5	—
Lön till ovanstående expeditiönsvakt, förslagsvis	—	—	—
Summa förslagsvis kronor	—	—	35 300

Anm. Befattningen såsom expeditiönsvakt uppehålls tillsvidare av personal å övergångsstat.

Bil. nr 24.

Stat
för Sjökrigsskolan.

Lärare.	An- tal.	Löneplan och löne- grad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente.	Enhets- kostnad. Kronor.	Summa kronor.
Arvoden för ett till 25 veckor beräknat läsår å 350 kronor för varje timmes undervisningsskyldighet i veckan för lärare i elektroteknik och matematik jämte mekanik å sjöofficers- och kustartillerilinjerna, å 250 kronor för lärare i franska och engelska språken, national-ekonomi, varukännedom, bokföring, handelsrätt och handelslära, å 75 kronor för lärare i förvaltnings-tjänst och organisationslära, krigs- och sjölagar, i reglementen å marinintendents- och reservintendents-linjerna, i reglemente för marinen och krigslagar m. m., å kustartillerilinjerna ävensom i sjökrigskonst, befälsutbildning, vapenlära och förbindelsetjänst å reservofficerslinjen, samt å 175 kronor för lärare i elektroteknik å reservofficerslinjen ävensom för lärare i övriga militära ämnen vid skola i land:				
20 × 350 kronor				7 000: —
51 × 250 »				12 750: —
89 × 175 »				15 575: —
53 × 75 »				3 975: —
Lärare i gymnastik och vapenföring, tillika ledare av kadetternas idrottsövningar, arvode				39 300 —
				800 —
Befälspersonal.				
Kadettofficerare och kadettintendenter från flottan, arvoden	7	—	540	3 780 —
Kadettofficer från kustartilleriet, arvode	1	—	—	540 —
Kadettofficerare från flottan, arvoden å 45 kronor i 5 månader	2	—	—	450 —
Läkare, arvode	1	—	—	1 020 —
Betjäning.				
Expeditionsvakt	1	B. 5	—	—
Portvakt, arvode jämte fri bostad	1	—	—	870 —
			Summa högst kronor	46 760 —
Lön till ovanstående expeditionsvakt, förslagsvis kronor				3 096: —
			Summa förslagsanslag kronor	49 856: —

Ann. 1. Chefen för sjökrigsskolan äger att till extra undervisning och vikariatsarvoden disponera möjligen på grund av ändrad undervisningsplan uppstående besparingar i arvodesanslaget till lärarna.

Ann. 2. Då läraren i gymnastik icke samtidigt med tjänstgöringen vid skolan uppehåller egen beställning vid marinen, skall arvodet utgå allenast med 510 kronor för år.

Stat

för marinens underofficersskolor m. m.

För bestridande av undervisning i språk m. fl. ämnen vid:

Flottans underofficersskola i Karlskrona	kronor	8 025: —
Flottans underofficersskola i Stockholm	»	6 840: —
Kustartilleriets underofficersskola	»	9 250: —
Korpralskurser för radiomatroser samt certifikatkurser vid radioskola	»	896: —
Till marinförvaltningens disposition	»	500: —
Summa kronor		25 511: —

Anm. I för flottans underofficersskola i Stockholm anvisat belopp ingå 1 000 kronor för laborationer i maskinistklassen.

Stat

för skeppsgosseskolorna.

	Antal.	E n h e t s k o s t n a d.					
		Lön. Arvode.	Tjänstgörings- penningar.	Summa kronor.			
Skolan i Karlskrona.							
Rector	1	4 000	—	2 000	—	6 000	—
Ordinarie ämneslärare	5	2 400	—	1 200	—	3 600	—
Extra ordinarie ämneslärare	3	2 600	—	—	—	2 600	—
Skolan i Marstrand.							
Ordinarie ämneslärare	1) 3	2 400	—	1 200	—	3 600	—
Extra ordinarie ämneslärare	2	2 600	—	—	—	2 600	—

Löner och tjänstgöringspenningar till ovanstående ordinarie beställningshavare	kronor	34 800: —
Arvoden till ovanstående extra ordinarie ämneslärare	»	13 000: —
Arvode till en förste lärare vid skolan i Marstrand	»	600: —
Arvoden till timlärare å 110 kronor för varje timmes undervisnings-skyldighet i veckan	»	4 486: —
Arvoden till lärare i slöjd	»	2 200: —
Arvoden m. fl. kostnader för inövande av hornblåsare och trumslagare	»	714: —

Summa kronor 55 800: —

¹⁾ Därav en tillika förste lärare.

Anm. 1. Pensionsunderlaget för rektor skall utgöra 4,300 kronor. Därest befattningshavare varit tillförordnad rektor, skall sådant vid bestämmande av pensionens belopp räknas honom tillgodo på samma sätt, som om han varit befullmäktigad rektor.

Anm. 2. För ordinarie ämneslärare kan lönen höjas efter 5 år med 400 kronor, efter 10 år med ytterligare 400 kronor och efter 15 år med än ytterligare 400 kronor.

Förteckning
över i stat icke uppförda arvoden m. m.

	A. Arvoden till ordinarie befattnings- havare med avlönning från anslag under fjärde huvud- titeln, sjöför- svaret, m. fl.	B. Arvoden till vissa icke- ordinarie befattnings- havare m. fl. ersättningar.	Summa kronor.
Marinens centrala myndigheter m. fl.			
Portvakt hos marinförvaltningen	468 —	— —	468 —
Portvakt i marinstaben (jämte fri bostad samt bränsle och lyse)	— —	540 —	540 —
1 kontrollofficer i Bofors	1 200 —	— —	1 200 —
Tillsyningsman vid Hårsfjärdens depå	— —	600 —	600 —
Föreståndare för de sjökrigshistoriska samlingarna . .	— —	1 800 —	1 800 —
Biträdande föreståndare för de sjökrigshistoriska sam- lingarna	— —	¹⁾ 600 —	600 —
Tillsyningsman för de sjökrigshistoriska samlingarna .	1 200 —	— —	1 200 —
Karlskrona örlogsstation.			
Underekipagemästaren vid Karlskrona örlogsstation .	600 —	— —	600 —
Verkstadsintendenten vid marinens centrala beklädnads- verkstad	1 200 —	— —	1 200 —
1 uppbördsman vid sjömanskårens matinrättning . . .	348 —	— —	348 —
1 " " skeppsgossekårens "	282 —	— —	282 —
1 " " sjöreservens "	210 —	— —	210 —
1 " " flottans sjukhus "	— —	144 —	144 —
1 eldare i stationsbefälhavarens kanslihus	— —	1 570 —	1 570 —
1 " i sjömanskårens matinrättning	— —	2 450 —	2 450 —
1 " i skeppsgossekårens "	— —	2 450 —	2 450 —
1 tillsyningsman vid stationens häkte och arrester . .	174 —	— —	174 —
Uppbördsman vid skjutbanorna	600 —	— —	600 —
Avdelningsföreståndare vid inskjutningsstationerna .	468 —	— —	468 —
Biträde vid radiotelegrafverkstaden	348 —	— —	348 —
Uppbördsman vid fyrverkslaboratoriet	1 000 —	— —	1 000 —
Stockholms örlogsstation.			
1 uppbördsman vid sjömanskårens matinrättning . . .	348 —	— —	348 —
1 " " sjöreservens "	204 —	— —	204 —
Tillsyningsman vid stationens häkte och arrester . . .	174 —	— —	174 —
" " flottans kruthus & Bergholmen . . .	1 320 —	— —	1 320 —
Örlogsdepån i Göteborg.			
1 uppbördsman vid matinrättningen	204 —	— —	204 —
Skeppsgossekåren i Marstrand.			
1 läkare	— —	2 340 —	2 340 —
Till vakthållning	— —	5 846 —	5 846 —
1 uppbördsman vid matinrättningen	282 —	— —	282 —
Transport	10 630 —	18 340 —	28 970 —

¹⁾ Å arvodet till biträdande föreståndare för de sjökrigshistoriska samlingarna utgår icke dyrtidstillägg.

	A. Arvoden till ordinarie befattnings- havare med avlönning från anslag under fjärde huvud- titeln, sjöför- svaret, m. fl.	B. Arvoden till vissa icke- ordinarie befattnings- havare m. fl. ersättningar.	Summa kronor.
Transport	10 630	18 340	28 970
Vaxholms fästning och Vaxholms kustartilleriregemente.			
Till juridiskt biträde åt kommandanten	—	300	300
1 uppbördsman vid matinrättningen å Oscar-Fredriksborg	282	—	282
1 " " " " Vaxholms kastell	210	—	210
1 " " " " Siaröfortet	48	—	48
1 " " " " Ångsholmsfortet	48	—	48
1 " " " " vid batterivärn	—	—	—
Torsberg eller Lagnöberg	48	—	48
Tillsyningspersonal för bevakning:			
1 tillsyningsman för Värmdö kruthus	200	—	200
1 " " Siaröfortet	870	—	870
1 " " Ångsholmsfortet	870	—	870
Övrig tillsyningspersonal	—	¹⁾ 3 940	3 940
1 maskinist vid varmbadinrättningen	—	2 920	2 920
1 " (tillika tillsyningsman) vid batterivärn Tors- berg	—	3 600	3 600
Karlskrona fästning och Karlskrona kustartilleriregemente.			
Till juridiskt biträde	—	300	300
1 uppbördsman vid matinrättningen i stadskasernen	282	—	282
1 " " " " Å Kungsholms fort	210	—	210
1 " " " " Västra Håst- holms fort	144	—	144
2 uppbördsmän " matinrättningarna " Almö, Aspö eller Oscarsvärn	144	—	144
Tillsyningsman vid batterivärn Aspöberg	—	700	700
Vaktkarl, tillika eldare vid batterivärn Aspöberg	—	1 460	1 460
Tillsyningspersonal för bevakning	—	¹⁾ 4 980	4 980
1 maskinist och eldare vid Kungsholms fort	—	3 000	3 000
1 " " " " badinrättningen och värme- ledningen i exercishuset i stadskasernen	—	2 700	2 700
1 maskinist och eldare vid matinrättningen i stads- kasernen	—	2 700	2 700
2 eldare vid värmeledningen i stadskasernen	—	3 744	3 744
Älvsborgs fästning.			
Tillsyningspersonal för bevakning:			
1 tillsyningsman för Älvsborgsön	600	—	600
Övrig tillsyningspersonal	—	¹⁾ 1 450	1 450
Hemsö fästning.			
Tillsyningspersonal för bevakning	—	¹⁾ 840	840
Summa kronor	14 586	50 974	65 560

¹⁾ Arvodena utgå enligt av marinförvaltningen fastställd fördelning.

Anm. 1. Arvudet till uppbördsman vid skjutbanorna i Karlskrona må jämväl kunna disponeras till en pensionerad underofficer.

Anm. 2. Arvudet till maskinist (tillika tillsyningsman) vid batterivärn Torsberg må jämväl kunna disponeras till ordinarie beställningshavare men skall i sådant fall endast utgå med 870 kronor.

Bil. nr 28.

Beräkning

av ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal vid kårer och stater m. fl.
för budgetåret 1935/1936.

	Kronor.	Kronor.	Summa kronor.
A. Avlöningsförmåner, upptagna i vederbörliga stater för:			
Kårer och stater m. m.			
Flottans officerskår, underofficerskår, sjömanskår och skeppsgossekår m. fl.	8 318 313	—	—
Kustartilleriets officerskår, underofficerskår och manskap m. fl.	1 725 350	—	—
Mariningenjörkåren, marinintendenturkåren, marinläkarkåren m. fl.	1 140 234	—	—
Vid marininstaben anställd personal	49 676	—	—
Vid flottans sjukhus i Karlskrona anställd personal	48 868	—	—
Sjöruddföringsbefälhavare med biträden	22 950	—	—
		11 305 391	—
Undervisningsverken.			
Sjökrigshögskolan	35 300	—	—
Sjökrigsskolan	49 856	—	—
Marinens underofficersskolor m. m.	25 511	—	—
Skeppsgosseskolorna	55 800	—	—
		166 467	—
B. Felräkningspenningar, förslagsvis	—	—	3 460
C. Inkvarteringsbidrag till kadetter m. fl., förslagsvis	—	—	7 000
D. Avlöning till icke-ordinarie personal vid vissa expeditioner, förslagsvis	—	—	67 488
E. Kvinnlig sjukvårds- och ekonomipersonal vid kustartilleriet och skeppsgossekåren i Marstrand, förslagsvis	—	—	4 380
F. Ekiperingshjälp, förslagsvis	—	—	29 450
G. Arvoden m. m. enligt förteckning	—	—	65 560
H. Kostnader för musikelever vid flottan	—	—	2 000
I. Kostnader för musikelever vid kustartilleriet	—	—	800
J. Kostnadsfria hemresor för skeppsgossar, förslagsvis	—	—	10 000
K. Tillfälligt anställande av tjänstemän, oförutsedda utgifter m. m., förslagsvis	—	—	12 000
L. Åldersutlägg, förslagsvis	—	—	10 400
Summa kronor	—	—	11 684 396
Härutöver beräknas i merkostnad för manskap, kvarstående å äldre löneplan	—	—	74 500
Härifrån avgå följande poster:			11 758 896
Besparing på grund av vakanser bland högbåtsmän	—	42 000	—
Ersättning för tjänstebostäder	—	173 000	215 000
Återstår summa	—	—	11 543 896

Stat
för marinens reservstat.

	Antal.	Enhetskostnad. Lön. Kronor.		Summa kronor.	
A. Flottan (övergångsstat).					
Kommendörkapten av 2. graden	1	4 800	—	4 800	—
Kaptener i lägsta löneklassen	3	1 620	—	4 860	—
B. Kustartilleriet.					
Överste i lägsta löneklassen	1	5 940	—	5 940	—
Major	1	4 800	—	4 800	—
Kaptener i högsta löneklassen	2	2 820	—	5 640	—
Kaptener i mellersta löneklassen	2	2 220	—	4 440	—
Kaptener (löjtnanter) i lägsta löneklassen	2	1 620	—	3 240	—
Underofficerare i högre löneklassen	3	1 560	—	4 680	—
Underofficerare i lägre löneklassen	2	1 260	—	2 520	—
Säger för löner	—	—	—	40 920	—

- Anm. 1.* Därest förhållandena sådant påkalla, äger Kungl. Maj:t vidtaga jämkning i antalet beställningar inom de olika tjänstegraderna och löneklasserna av kustartilleriets reservstat, dock att de särskilda summorna av i nämnda stat upptagna löner för regements-officerare, för kaptener (löjtnanter) samt för underofficerare härigenom icke må överskridas.
- Anm. 2.* Årliga avlöningstillägg utgå till kapten i mellersta löneklassen efter uppnådd 43 års ålder med 360 kronor, till kapten i lägsta löneklassen eller löjtnant efter uppnådd 37 års ålder med 360 kronor och efter uppnådd 43 års ålder med ytterligare 360 kronor samt till underofficer i lägre löneklassen efter uppnådd 42 års ålder med 180 kronor.
- Anm. 3.* Under tjänstgöring utom bostadsorten utgår tjänstgöringstraktamente enligt av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser.

Bil. nr 30.

Beräkning
av antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga m. fl. vid marinen
för budgetåret 1935/1936.

	Antal tjänstgöringsdagar		Summa tjänstgöringsdagar	
	med penningbidrag		för värnpliktiga	för kadetter m. fl.
	å 50 öre	å 1 krona		
Flottan.				
Värnpliktiga i linjetjänst	309 500	136 000	445 500	—
Ersättningsreserv	46 200	—	46 200	—
Kadetter m. fl.	3 100	17 600	—	20 700
Säger för flottan	358 800	153 600	491 700	20 700
Kustartilleriet.				
Värnpliktiga i linjetjänst	99 700	37 300	137 000	—
Ersättningsreserv	80 000	—	80 000	—
Värnpliktiga studenter	8 800	7 600	16 400	—
Kadetter m. fl.	2 100	6 300	—	8 400
Säger för kustartilleriet	190 600	51 200	233 400	8 400
Sammanlagt antal tjänstgöringsdagar	549 400	204 800	725 100	29 100
	754 200		754 200	

Bil. nr 32.

Stat
för 1. flygkåren.

	Antal.	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente.		Antal.	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente.
Manskap.					
Furirer av 1. klassen ...	3	Maf. 5	Menige.....	26	Maf. 1
” ” 2. ” ...	6	Maf. 4	Sjukvårdsfurir av 2. klassen.....	1	Maf. 4
Korpraler	7	Maf. 3	Sjukvårdskorpral	1	Maf. 3
Vicekorpraler.....	11	Maf. 2			

Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare, förslagsvis..... kronor 52 536:—

Summa förslagsanslag kronor 52 536:—

Anm. Vid vakans i underbefäls eller beställningsmans nummer må de löner, som till följd därav inbesparas, användas till avlönande av ett mot vakanserna svarande antal underbefäl av lägre grad eller menige.

Bil. nr 33.

Stat
för 2. flygkåren.

	Antal.	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente.		Antal.	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente.
Manskap.					
Furirer av 1. klassen ...	4	Maf. 5	Menige.....	27	Maf. 1
” ” 2. ” ...	8	Maf. 4	Sjukvårdsfurir av 2. klassen.....	1	Maf. 4
Korpraler	10	Maf. 3	Sjukvårdskorpral	1	Maf. 3
Vicekorpraler.....	13	Maf. 2			

Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare, förslagsvis..... kronor 63 468:—

Summa förslagsanslag kronor 63 468:—

Anm. Vid vakans i underbefäls eller beställningsmans nummer må de löner, som till följd därav inbesparas, användas till avlönande av ett mot vakanserna svarande antal underbefäl av lägre grad eller menige.

Stat
för 3. flygkåren.

Manskap.	Antal.	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente.		Antal.	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente.
Furirer av 1. klassen ...	4	Maf. 5	Menige	34	Maf. 1
” ” 2. ” ...	7	Maf. 4	Sjukvårdsfurir av 2.		
Korpraler	12	Maf. 3	klassen	1	Maf. 4
Vicekorpraler	13	Maf. 2	Sjukvårdskorpral	1	Maf. 3

Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare, förslagsvis kronor 69 120: —

Summa förslagsanslag kronor **69 120:** —

Anm. Vid vakans i underbefäls eller beställningsmans nummer må de löner, som till följd därav inbesparas, användas till avlöande av ett mot vakanserna svarande antal underbefäl av lägre grad eller menige.

Stat
för 4. flygkåren.

Manskap.	Antal.	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente.		Antal.	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente.
Furirer av 1. klassen ...	4	Maf. 5	Menige	11	Maf. 1
” ” 2. ” ...	4	Maf. 4	Sjukvårdsfurir av 2.		
Korpraler	6	Maf. 3	klassen	1	Maf. 4
Vicekorpraler	5	Maf. 2	Sjukvårdskorpral	1	Maf. 3

Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare, förslagsvis kronor 34 860: —

Summa förslagsanslag kronor **34 860:** —

Anm. Vid vakans i underbefäls eller beställningsmans nummer må de löner, som till följd därav inbesparas, användas till avlöande av ett mot vakanserna svarande antal underbefäl av lägre grad eller menige.

Bil. nr 36.

Stat
för flygskolkåren.

	Antal.	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente.		Antal.	Löneplan och lönegrad enligt veder- börligt avlönings- reglemente.
Manskap.					
Furirer av 1. klassen ...	4	Maf. 5	Vicekorpraler	15	Maf. 2
» » 2. » ...	4	Maf. 4	Menige.....	20	Maf. 1
Korpraler	10	Maf. 3	Sjukvårdsfurir av 2. klassen.....	1	Maf. 4

Löner till ovanstående ordinarie beställningshavare, förslagsvis kronor 53 256: —

Summa förslagsanslag kronor 53 256: —

Anm. Vid vakans i underbefäls eller beställningsmans nummer må de löner, som till följd därav inbesparas, användas till avlöande av ett mot vakanserna svarande antal underbefäl av lägre grad eller menige.

Beräkning
av ordinarie förslagsanslaget till avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.
för budgetåret 1935 1936.

	Kronor.	Summa kronor.
A. Avlöningsförmåner, upptagna i vederbörliga stater för:		
Officerare och underofficerare m. fl. vid flygvapnet . .	916 483 —	
1. flygkåren	52 536 —	
2. "	63 468 —	
3. "	69 120 —	
4. "	34 860 —	
Flygskolkåren	53 256 —	1 189 723 —
B. Arvoden för upprätthållande av läkarvården vid vissa trupp- förband	— —	19 360 —
C. Felräkningspenningar, förslagsvis	— —	1 200 —
D. Hyresbidrag åt visst underbefäl, förslagsvis	— —	5 700 —
E. Anställningspenningar, förslagsvis	— —	1 500 —
F. Avlöning till icke-ordinarie personal å kårexpeditionerna, förslagsvis	— —	21 144 —
G. Ekiperingshjälp, förslagsvis	— —	1 500 —
H. Vissa arvoden m. m., förslagsvis	— —	35 498 —
I. Tillfälligt anställande av tjänstemän, oförutsedda utgifter m. m., förslagsvis	— —	7 000 —
J. Rekryteringskostnader, förslagsvis	— —	5 000 —
K. Flygvapnets reservpersonal, förslagsvis	— —	50 000 —
L. Avlöning till reservofficerare vid armén och marinen under tjänstgöring vid flygvapnet, förslagsvis	— —	28 416 —
M. Rese- och traktamentspenningar, förslagsvis	— —	35 000 —
N. Flyttningssersättning, förslagsvis	— —	20 000 —
O. Semester åt vid flygvapnet anställda arbetare, förslagsvis	— —	25 000 —
P. Dagarvoden för officerare, tjänstgörande i för intendentur- personal avsedda befattningar, förslagsvis	— —	700 —
Q. Inkvarteringsersättning åt manskap i Karlskrona, förslagsvis	— —	900 —
Summa kronor	— —	1 447 641 —

*Bil. nr 38.***Beräkning****av de värnpliktigas vid flygvapnet tjänstgöringsdagar för budgetåret 1935/1936.**

	Tjänstgöringsdagar	
	med penningbidrag å 50 öre	med penningbidrag å 1 krona
I. Linjen.		
Studenter och likställda	4 800	9 600
Övriga värnpliktiga	83 700	35 400
Säger för linjen	88 500	45 000
II. Ersättningsreserven	32 500	—
Summa tjänstgöringsdagar	121 000	45 000
	166 000	

Register

till

Fjärde huvudtiteln för budgetåret 1935/1936.

A. Försvarsdepartementet.

Sid.		Kronor
5	Avlöningar	300,100
9	Dyrtidstillägg.....	25,000
9	Omkostnader	75,000
	Säger för departementet	400,100

B. Lantförsvaret.

Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.

11	Avlöning till personal vid arméförvaltningen	551,500
14	Avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl. ...	25,800,000
42	Avlöning till personal å övergångsstat vid armén	3,420,000
43	Inkvarteringsordnande i Stockholm	21,450
43	Rekryteringskostnader	90,000
46	Avskedspremier m. m.	130,000
46	Arméns reservstater	655,600
50	Reservstat för furirer vid Gotlands trupper	21,000
50	Arméns personal över stat	1,040,000
52	Rese- och traktamentspenningar	150,000
53	Rese- och traktamentskostnader m. m. för hästuttagnings- myndigheterna	28,000
53	Flyttningersättning	170,000
	Säger för avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.	32,077,550

De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.

54	De värnpliktigas avlöning	2,819,000
56	Understöd åt vissa värnpliktigas familjer	75,000
56	Inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m.	1,000,000
	Säger för de värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning	3,894,000

Undervisning, understöd, expenser m. m.

56	Undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisnings- anstalter och utbildningskurser	800,000
61	Granatkastarkurs vid infanteriskjutskolan	12,900
62	Studiestipendier	100
62	Understöd åt föreningar och till skrifers utgivande	12,600
64	Frivilliga skytteväsendets befrämjande	—
65	Skrivmaterialier och expenser	605,000
67	Tryckningskostnader	90,000
	Transport	1,520,600

		Kronor
	Transport	1,520,600
67	Vissa arbeten å mobiliseringsverket	30,000
68	Generalstabens översiktskarta över Sverige	7,200
68	Konsivering av vissa samlingar i krigsarkivet	9,000
68	Verket »Sveriges krig åren 1611—1632»	10,000
70	Tryckning av verket »Sveriges krig åren 1611—1632»	25,000
	Säger för undervisning, understöd, expenser m. m.	1,601,800
	Förplägnad, intendenturmateriel, remontering, övningar m. m.	
71	Mathållning	6,294,000
72	Munderingsutrustning	3,650,000
74	Kasernutredning, intendenturfordon m. m.	1,100,000
75	Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt	3,050,000
76	Remontering	431,000
77	Furagering	2,054,000
78	Anskaffning, underhåll och drift av motorfordon	400,000
79	Anskaffning av kok-, tält- och packkärror	50,000
80	Engångskostnader för anskaffning av intendenturmateriel ..	—
80	Truppförbandens övningar	1,384,000
84	Fält- och fälttjänstövningar	600,000
86	Luftförsvarsövningar	36,000
	Säger för förplägnad, intendenturmateriel, remontering, övningar m. m.	19,049,000
	Sjukvård m. m.	
87	Sjuk- och veterinärvård m. m.	546,000
88	Arméns bakteriologiska laboratorium	2,000
88	Frivilliga sjukvårdsväsendet i krig	20,000
88	Engångskostnader för anskaffning av sjuk- och veterinär- vårdsmateriel	—
	Säger för sjukvård m. m.	568,000
	Vapen och ammunition.	
89	Vapen och ammunition m. m.	4,200,000
91	Engångskostnader för anskaffning av artillerimateriel	700,000
93	Underhåll av och försök med stridsvagnar	50,000
93	Underhåll, drift och förnyelse av motorfordon vid artilleriet ..	300,000
94	Underhåll av kavalleriets pansarbilmateriel	20,000
95	Anskaffning av gasmasker.....	200,000
96	Anskaffning av ammunition för granatkastare	100,000
96	Anskaffning av spränggranater	150,000
96	Anskaffning av signal- och kulsprutekärrior m. m.	50,000
97	Anskaffning av infanterikanoner	407,000
97	Anskaffning av materiel för utbildning i gasskyddstjänst ..	25,000
98	Förnyelse av vissa motorfordon vid Göta livgardes strids- vagnsbataljon	15,000
	Säger för vapen och ammunition	6,217,000
	Byggnader och ingenjörmateriel.	
99	Byggnader, övningsfält och skjutbanor	1,850,000
101	Förrådsbyggnader för granatkastarammunition och hand- granater	34,000
	Transport	1,884,000

Fjärde huvudtiteln.

251

Sid.		Kronor
	Transport	1,884,000
102	Ändringsarbeten inom garnisonssjukhuset i Linköping	11,970
104	Ingenjörmateriel	110,000
105	Underhåll och drift av arméns radiomateriel	65,000
105	Försök med ny ingenjörmateriel	20,000
107	Engångskostnader för anskaffning av ingenjörmateriel	75,000
108	Arméns brevduveväsende	5,000
108	Materiel för en luftbevakningscentral	35,000
	Säger för byggnader och ingenjörmateriel	2,205,970

Diverse.

109	Ersättning för rustning och rotering	190,000
109	Extra utgifter	275,000
110	Semester åt vid lantförsvaret anställda arbetare	185,000
111	Dyrtidstillägg åt befattningshavare vid lantförsvaret	2 650,000
	Säger för diverse	3,300,000
	Säger för lantförsvaret	68,913,320

C. Sjöförsvaret.

Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.

112	Avlöning till personal vid marinförvaltningen	239,600
115	Avlöning till personal vid kårer och stater m. fl.	11,550,000
127	Avlöning till personal å övergångsstat vid marinen	1,400,000
127	Rekryteringskostnader	120,000
129	Marinens reservstat	62,440
130	Marinens reservpersonal	140,000
130	Rese- och traktementspenningar	80,000
131	Flyttningersättning	50,000
	Säger för avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.	13,642,040

De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.

131	De värnpliktigas avlöning	480,000
132	Understöd åt vissa värnpliktigas familjer	15,000
132	Inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m.	138,000
	Säger för de värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning	633,000

Undervisning, understöd, expenser m. m.

133	Undervisningsmateriel samt undervisningsanstalter m. m....	34,000
133	Studiestipendier	100
134	Understöd åt föreningar	9,600
134	Skrivmaterialier och expenser m. m.	343,400
135	Tryckningskostnader	35,000
136	Biblioteksverksamhet för underbefäl och manskap vid marinen	5,500
	Säger för undervisning, understöd, expenser m. m.	427,600

Sid.		Kronor
	Förplägnad, beklädnad m. m.	
136	Förplägnad	2,338,000
137	Beklädnad	1,239,000
137	Kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m. ...	151,300
138	Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m.	795,000
139	Modernisering av vissa matinrättningar vid marinen	52,000
	Säger för förplägnad, beklädnad m. m.	4,575,300
	Övningar.	
142	Flottans krigsberedskap och övningar	3,800,000
143	Ökade förmåner under sjökommendering åt personal, tjänstgörande å undervattensbåt ..	55,000
143	Kustartilleriets krigsberedskap och övningar	475,000
145	Krigsövningar vid kustfästningarna	20,000
	Säger för övningar	4,350,000
	Sjukvård.	
145	Sjukvård för marinen	193,900
	Flytande materiel och byggnader.	
146	Underhåll av flottans fartyg och byggnader m. m.	5,420,000
147	Flottans ersättningsbyggnad	5,973,000
150	Befästningar, kustartilleriets kaserner m. m.	300,000
151	Kustartilleriets materiel m. m.	575,000
152	Anskaffning, underhåll och drift av sjöförsvarets motorfordon	38,800
153	Ombyggnad av ångpanneanläggningen å pansarskeppet Gustaf V	375,000
154	Förbättringar i inredningen för underofficerare och manskap å flottans fartyg	13,000
155	Förnyelse av kustfästningarnas båtmateriel	200,000
156	Brännoljecистерner för flottan	230,000
157	Inköp av mark för vissa förstärkningsarbeten inom Älvsborgs fästning	20,000
157	Bombsäkra skyddsrum för minammunition m. m.	115,000
	Säger för flytande materiel och byggnader	13,259,800
	Artilleri-, min-, torped-, radio- och annan teknisk materiel.	
158	Skjut- och materielförsök samt inskjutning av kanoner	30,000
158	Luftvärnsmateriel m. m. för flottans fartyg	80,000
159	Minmateriel för marinen	125,000
159	Prövning och undersökning av brisanta sprängämnen m. m.	25,000
159	Motmedel mot undervattensbåtar	75,000
160	Försök med teknisk materiel	60,000
160	Brandrör	20,000
161	Kortvägsradiomateriel	55,500
161	Åtgärder för industriens krigsorganisation	25,000
	Säger för artilleri-, min-, torped-, radio- och annan teknisk materiel	495,500
	Sjökarteverket.	
162	Avlöning till personal vid sjökarteverket	196,740
164	Omkostnader för sjömättningsväsendet	291,000
	Transport	487,740

Fjärde huvudtiteln.

253

Sid.		Kronor
	Transport	487,740
165	Omkostnader för kontroll- och undersökningsväsendet.....	15,000
165	Tidskriften »Underrättelser för sjöfarande»	38,000
166	Bidrag till internationella hydrografiska byrån	12,000
166	Förnyelse av sjökarteverkets båtmaterial	13,000
	Säger för sjökarteverket	565,740

Diverse.

167	Utgivande av läroböcker, beskrivningar, reglementen och instruktioner m. m.	12,000
167	Extra utgifter.....	60,000
168	Semester åt vid sjöförsvaret anställda arbetare.....	180,000
168	Revidering av vissa sjökort	6,500
169	Flyttningskostnader m. m. för de sjökrigshistoriska samlingarna.....	5,000
170	Dyrtidstillägg åt befattningshavare vid sjöförsvaret	1,050,000
	Säger för diverse	1,313,500
	Säger för sjöförsvaret	39,456,380

D. Flygvapnet.

Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.

171	Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.	1,424,000
-----	---	-----------

De värnpliktigas avlöning m. m.

178	De värnpliktigas avlöning och färder m. m.	141,500
-----	---	---------

Expenser m. m.

179	Skrivmaterialier och expenser m. m.	40,300
180	Tryckningskostnader	11,000
	Säger för expenser m. m.	51,300

Förplägnad, intendenturmateriel och övningar.

180	Mathållning	255,000
181	Beklädnads- och munderingsutrustning samt kasern- och förplägnadsutredning	222,600
182	Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m.	170,000
182	Flygvapnets övningar	1,600,000
183	Anskaffning, underhåll och drift av motorfordon och motorbåtar	190,000
	Säger för förplägnad, intendenturmateriel och övningar	2,437,600

Sjukvård.

184	Sjukvård	24,100
-----	----------------	--------

Vapen och ammunition.

185	Vapen och ammunition	183,000
185	Flygbomber	141,000
185	Flygplantorpeder	42,000
	Säger för vapen och ammunition	366,000

Fjärde huvudtiteln.

Sid.

Kronor

Byggnader, flygmateriel m. m.

186	Byggnader, flygfält m. m.	225,000
186	Skjutbaneanordningar vid 3. flygkåren	18,000
187	Flygmateriel	2,450,000
188	Materielprovning	30,000
188	Engångskostnader för anskaffning av flygmateriel m. m.	2,300,000
188	Flygindustriens krigsorganisation	40,000
	Säger för byggnader, flygmateriel m. m.	5,063,000

Diverse.

189	Extra utgifter	25,000
189	Dyrortstillägg åt befattningshavare vid flygvapnet	110,000
	Säger för diverse	135,000
	Säger för flygvapnet	9,642,500

E. Gemensamma anslag.

190	Ersättning till statens allmänna fastighetsfond	¹⁾ 309,600
190	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga	140,000
190	Försvarsväsendets lönenämnd	11,000
190	Befrämjande av den andliga vården vid försvarsväsendet ...	44,500
191	Tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen	¹⁾ 8,000
191	Provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst	¹⁾ 285,000
191	Rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap	80,000
192	Militärmeteorologisk informationstjänst	25,900
194	Kommunalutskylder för försvarsväsendets till tjänstebostäder upplåtna fastigheter	83,000
194	Reglering av vissa kursförluster	50,000
	Säger för gemensamma anslag	1,037,000
	Summa	119,449,300

¹⁾ Beräknat belopp.

BIHANG
TILL
RIKSDAGENS PROTOKOLL
VID
LAGTIMA RIKSDAGEN I STOCKHOLM
ÅR 1935

FÖRSTA SAMLINGEN

ANDRA BANDET

*Bilagor till Kungl. Maj:ts proposition nr 1 angående
statsverkets tillstånd och behov: femte, sjätte och
sjunde huvudtillarna*

Bilaga till

1935 års statsverksproposition.

Femte huvudtiteln.

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 4 januari 1935.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Departementschefen, statsrådet MÖLLER, anmäler de frågor, som tillhöra regleringen för *budgetåret 1935/1936* av utgifterna under *riksstatens femte huvudtitel*, omfattande anslagen till *socialdepartementet*, samt anför därvid följande.

A. Socialdepartementet.

[1.] 1. **Socialdepartementet: Avlöningar, förslagsanslag.** I riksstaten för budgetåret 1934/1935 äro för socialdepartementet uppförda följande tre anslag:

Departementschefen, ordinarie anslag	kronor	24,000
Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli, ordinarie förslagsanslag	»	237,300
Förstärkning av arbetskrafterna å departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli, extra anslag.....	»	10,020
Summa kronor		271,320

Den 19 maj 1933 har Kungl. Maj:t fastställt följande ordinarie avlöningsstat för socialdepartementet:

Femte huvudtiteln.

Ordinarie avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor 175,200
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., förslagsanslag	» 52,900
Ersättning till sakkunniga biträden åt statens inspektör för fattigvård och barnavård	» 1,500
	Summa kronor 229,600

Vidare har Kungl. Maj:t den 9 maj 1930 fastställt följande övergångsstat:

Övergångsstat.

Avlöningar, förslagsanslag

kronor 7,700

Å övergångsstaten är enligt Kungl. Maj:ts beslut den 9 maj 1930 uppförd en registrator i lönegraden B 22.

Antalet ordinarie befattningshavare i socialdepartementet är enligt Kungl. Maj:ts brev den 18 juni 1926 och den 6 maj 1927 bestämt på följande sätt.

Befattning	Lönegrad
1 statssekreterare, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 expeditionschef, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 byråchef för lagärenden, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
2 kansliråd	B 30
1 kansliråd, tillika statens inspektör för fattigvård och barnavård ...	B 30
4 förste kanslisekreterare	B 26
1 förste kanslisekreterare, tillika assistent hos statens inspektör för fattigvård och barnavård	B 26
3 andre kanslisekreterare	B 21
1 registrator	B 15
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
2 kanslibiträden	B 7
2 expeditionsvakter	B 5
3 kontorsbiträden	B 4

Så länge den å övergångsstat uppförde registratorn kvarstår såsom registrator, skall den ordinarie registratorsbefattningen i lönegraden B 15 hållas obesatt.

Beträffande dispositionen av den i den ordinarie avlöningsstaten intagna anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. har Kungl. Maj:t i samband med fastställande av nämnda stat medgivit, att av sagda anslagspost må användas

till grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän, högst	kronor 37,000
och till extra befattningshavare, tillfällig personal, renskrivning, övertid ersättning m. m., högst	» 14,300

samt att därutöver må från ifrågavarande anslagspost utgå vad som erfordras till beredande av avlöningsförhöjningar åt extra ordinarie tjänstemän ävensom enligt gällande författningar uppkommande kostnader för läkarvård jämte läkemedel och dylikt samt begravningshjälp till sådan personal.

Från anslaget till förstärkning av arbetskrafterna å departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli avlönas en befattningshavare i lönegraden B 30 (kansliråd) för handläggning av ärenden rörande hälso- och sjukvård.

Vid sidan av de tre för departementet uppförda anslagen bestridas vissa avlöningskostnader för departementets befattningshavare, nämligen provisoriskt dyrortstillägg och dyrtidstillägg, från huvudtitelns allmänna anslag för dessa ändamål.

Enligt de av riksdagen godkända grunderna för den nya riksstatsupställningen skola de tre förstnämnda anslagen sammanföras till ett gemensamt avlöningsanslag för socialdepartementet av förslagsanslags natur. Under detta anslag skola även beräknas medel för provisoriskt dyrortstillägg åt befattningshavare i departementet, varemot kostnaderna för dyrtidstillägg alltjämt skola bestridas från ett å huvudtiteln uppfört gemensamhetsanslag. Till sagda avlöningsanslag skola jämväl överföras kostnaderna för arvode till skyddshemsinspektören, vilket arvode för närvarande bestrides från förslagsanslaget till skyddsuppfostran.

Innan jag ingår på en närmare beräkning av det nya avlöningsanslaget, ber jag att få framlägga förslag angående överförande till ordinarie stat av det kansliråd för handläggning av ärenden rörande hälso- och sjukvård, som enligt vad nyss anförts för närvarande avlönas från det extra anslaget till förstärkning av arbetskrafterna å departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli.

Jag vill då till en början erinra, hurusom intill den 1 juli 1926 inom socialdepartementet fanns en byrå för sociala ärenden i allmänhet och en byrå för ärenden angående hälso- och sjukvård ävensom att vardera av dessa byråer förestods av ett ordinarie kansliråd.

Sedan från och med den 1 juli 1926 enligt statsmakternas beslut antalet ordinarie befattningar i departementet avsevärt minskats, bland annat genom indragning av två kanslirådstjänster, sammanslogos formellt sett nämnda två byråer till en. I realiteten kvarstodo dock alltjämt de äldre byråerna såsom två fullt självständigt arbetande avdelningar med var sin chef, därvid avdelningen för sociala ärenden i allmänhet förestods av ett kansliråd å ordinarie stat, medan avdelningen för hälso- och sjukvårdsärenden stod under ledning av ett år 1926 till övergångsstat överfört kansliråd. Denna organisation fortbestod till och med den 30 juni 1930, då sagda kansliråd å övergångsstat avgick med pension.

Vid behandlingen i 1930 års statsverksproposition av frågan om anslag till departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli efter den 1 juli 1930 hänvisade föredragande departementschefen till den betydande ökning av arbetet, som sedan år 1926 ägt rum, såväl vad anginge departementet i dess

helhet som ock beträffande de till medicinalväsendet hörande ärendena. Departementschefen anförde, att medicinalärendena i fortsättningen liksom dittills ofrånkomligen måste handläggas å en särskild avdelning under en egen byråchef samt påpekade även, att de förutsättningar i fråga om decentraliseringen av stora grupper av ärenden, från vilka man år 1926 utgått vid prövningen av personalbehovet, icke kunde förverkligas. Departementschefen föreslog därför, att befattningen såsom kansliråd för medicinalärendena måtte från och med budgetåret 1930/1931 återföras till socialdepartementets ordinarie stat.

Kungl. Maj:t godkände departementschefens förslag i ämnet.

Riksdagen behandlade förevarande spörsmål i skrivelse den 9 april 1930, nr 5 A. Riksdagen uttalade däri, bland annat, att riksdagen funnit vissa omständigheter hava anförts, som kunde anses tala för det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget, men att riksdagen dock i betraktande av den korta tid, som förflutit, sedan riksdagen beslutit indragning av befattningen, ansett ytterligare erfarenhet böra vinnas, innan en åtgärd som den av Kungl. Maj:t ifrågasatta vidtoges. Med hänsyn därtill ansåg riksdagen det försiktigast att icke för det dåvarande binda sig för en förstärkning av departementets ordinarie personal genom att återföra befattningen till ordinarie stat. Enär riksdagen emellertid med hänsyn till departementets arbetsbörda fann medel erforderliga jämväl under budgetåret 1930/1931 för avlönande av en befattningshavare i kansliråds tjänsteställning å avdelningen för hälso- och sjukvårdsärenden, anvisade riksdagen för samma budgetår till förstärkning av arbetskrafterna å departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli ett extra anslag av 10,020 kronor.

Dylikt anslag har sedermera anvisats för vart och ett av följande budgetår.

Alltsedan den 1 juli 1930 har i enlighet härmed socialdepartementets byrå för hälso- och sjukvårdsärenden, den s. k. medicinalbyrån, föreståtts av ett kansliråd med avlöning från extra anslag. Under denna tid har ingående erfarenhet inhämtats rörande arbetsbelastningen såväl inom departementet såsom helhet som ock å medicinalbyrån. Och därvid har den uppfattning, åt vilken vederbörande departementschef år 1930 gav uttryck, till fullo bekräftats. Belysande för arbetsbelastningen inom departementet är att, medan de inkomna ärendena år 1926 uppgingo till 2,879 och år 1929 till 3,264, hade antalet år 1933 stigit till 4,638. År 1934 hade till och med den 15 december 4,550 ärenden inkommit till departementet. Härvid hava ärenden rörande arvsfonden (1933 890), fattigvårdsbyråns särskilda ärenden (1933 1,246) och samtliga vapenärenden (1933 382) lämnats å sido. Vad särskilt medicinalbyrån angår, har någon minskning av arbetsbördan å densamma icke inträtt. Till belysning härav vill jag nämna, att antalet å densamma handlagda ärenden uppgick år 1926 till 684, 1929 till 652 och 1933 till 703. Under tiden t. o. m. den 15 december 1934 hade 633 ärenden inkommit till byrån. Med kännedom om den utvidgning av statens verksamhet på både kroppssjukvårdens och sinnessjukvårdens områden, som under senare år ägt rum — en utveckling som för övrigt ingalunda kan anses av-

slutad — lär man förvisso icke för framtiden kunna räkna med någon avlastning. Snarare föreligger anledning att förutsätta en ytterligare ökad arbetsbörda. Under dessa omständigheter har det ej syntts mig försvarligt att längre uppskjuta åtgärder för att departementet må kunna i förevarande avseende erhålla en organisation, som motsvarar föreliggande arbetsuppgifter. Jag vill alltså föreslå, att den nuvarande kanslirådsbefattningen å extra stat från och med den 1 juli 1935 utbytes mot en ordinarie kanslirådstjänst. Den merkostnad, som härigenom uppkommer, begränsar sig till 480 kronor årligen.

Jag anser mig — med hänsyn till de synpunkter, som tidigare gjort sig gällande vid bedömandet av nu förevarande spörsmål — böra tillfoga, att frågan om fattigvårds- och barnavårdsärendenas handläggning bör bli va föremål för slutligt övcrvägande i samband med beslutad utredning rörande socialstyrelsens organisation. En överflyttning av fattigvårdsinspektionen till nämnda ämbetsverk, för vilken åtskilliga skäl tala, har uppenbarligen icke något sakligt eller formellt samband med den fråga, som nu närmast påkallar avgörande.

I fråga om departementets organisation må vidare erinras, att därstädes äro anställda två befattningshavare, vilka beräknas stadigvarande erfordras för föredragning i regeringsrätten. Av dessa avlönas den ene från anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän, därvid för ändamålet disponeras avlöningen å en förste kanslisekreterartjänst, vilken tjänst hålles vakant. Den andre föredraganden avlönas från det till grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän avsedda beloppet. I anslutning till det förslag, som förut denna dag under för flera huvudtitlar gemensamma frågor av chefen för finansdepartementet förordats beträffande anställningsform och löneställning för föredragande i regeringsrätten, torde för nämnda två föredragande böra uppföras befattningar å extra stat i lönegraden B 29. I samband därmed bör omförmälda vakanta förste kanslisekreterartjänst indragas.

Beträffande beräkningen av det nya avlöningsanslaget och statuppställningen för detsamma må anföras följande.

I anslaget bör såsom särskild post ingå avlöning till departementschefen med 24,000 kronor.

Under anslagsposten till avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat böra lönerna för de i lönegrad inplacerade befattningarna beräknas efter högsta — i stället för såsom nu näst högsta — förekommande löneklass. Det sålunda beräknade lönebeloppet utgör i avrundat tal 189,600 kronor. Sagda belopp bör emellertid, i enlighet med vad chefen för finansdepartementet föreslagit vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor, minskas med summan av pensionsavdragen enligt civila tjänstepensionsreglementet för en var i personalförteckningen upptagen med pensionsrätt förenad ordinarie tjänst eller med i runt tal 4,500 kronor till 185,100 kronor. Med hänsyn därtill att den i nämnda förteckning upptagna registratorstjänsten i lönegraden B 15 tills vidare är obesatt, bör ytterligare avdragas avlöningen

för nämnda registrator eller i runt tal 5,200 kronor. Posten bör alltså beräknas till (185,100 — 5,200) 179,900 kronor.

För avlöning till tjänsteman å övergångsstat bör upptagas en särskild anslagspost, från vilken bör bestridas avlöningen till den nuvarande å övergångsstat uppförde registratorn i lönegraden B 22. Då även avlöningen till denne befattningshavare skall beräknas enligt högsta löneklass, bör för ändamålet upptagas ett belopp av 8,100 kronor, vilket belopp emellertid på grund av pensionsavdrag bör minskas till 7,900 kronor.

I anslutning till vad förut anförts torde å staten böra uppföras en anslagspost till avlöningar till tjänstemän å extra stat för bestridande av avlöningskostnaderna till två föredragande i regeringsrätten i lönegraden B 29. Även för nämnda befattningar böra lönerna beräknas efter högsta förekommande löneklass, varefter lönesumman minskas med pensionsavdrag. Efter denna beräkningsgrund torde ifrågavarande anslagspost böra bestämmas till 21,200 kronor.

För arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t lärer böra upptagas en post å 6,500 kronor, därav 5,000 kronor avses för arvode åt skyddshemsinspektören och 1,500 kronor för ersättning till sakkunniga biträden åt statens inspektör för fattigvård och barnavård.

Anslagsmedlen för avlönande av övrig icke-ordinarie personal skola enligt de nya grunderna för statuppställningen fördelas på två poster: den ena avsedd för grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän, avlöningar till extra befattningshavare, ersättning till tillfällig personal, renskrivning, övertidsersättning — jämväl till ordinarie personal — och dylikt, den andra avsedd för avlöningsförhöjningar till extra ordinarie tjänstemän ävensom enligt gällande författningar uppkommande kostnader för läkarvård jämte läkemedel och dylikt, avlöning under tjänstledighet för sjukdom m. m. samt begravningshjälp för personal med extra ordinarie anställning. För den förstnämnda gruppen av utgiftsändamål finnes å det nuvarande ordinarie förslagsanslaget till departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli beräknat ett belopp av tillhoppa (37,000 + 14,300) 51,300 kronor, vilket belopp emellertid med hänsyn till utbrytningen ur posten av avlöningen till en extra föredragande i regeringsrätten bör minskas med det belopp, 8,580 kronor, vilket för närvarande erfordras för avlöning av sagde föredragande. Det belopp, som blir erforderligt till grundavlöningar m. m., skulle alltså utgöra (51,300 — 8,580) 42,720 kronor eller i avrundat tal 42,800 kronor. Det sålunda beräknade beloppet bör emellertid enligt de av chefen för finansdepartementet denna dag förordade grunderna för avlöningsanslagens beräkning minskas med 900 kronor motsvarande omkring 60 procent av pensionsavdragen för i departementet anställd icke-ordinarie personal. Anslagsposten till grundavlöningar m. m., torde alltså böra upptagas till 41,900 kronor.

Kostnaderna för avlöningsförhöjningar m. m. å extra ordinarie tjänstemän utgjorde för budgetåret 1933/1934 i runt tal 800 kronor. För nästa budgetår torde ifrågavarande kostnader kunna beräknas till omkring 1,500 kronor.

Anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal skulle följaktligen i staten utföras med ett sammanlagt belopp av 43,400 kronor.

Enligt grunderna för den nya uppställningen av avlöningsstaterna skola, såsom nämnts, under förevarande anslag — å en särskild post med rubriken särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän — beräknas medel för provisoriskt dyrortstillägg. Kostnaderna för dylikt tillägg åt departementets befattningshavare utgjorde för budgetåret 1933/1934 i runt tal 5,600 kronor, med vilket belopp ifrågavarande anslagspost bör uppföras.

Enligt de i det föregående framlagda beräkningarna skulle medelsbehovet å förevarande anslag uppgå till sammanlagt 288,500 kronor, vilket innebär en ökning i förhållande till de nu till departementet utgående anslagen med 17,180 kronor. Av ökningen hänför sig ett belopp av 480 kronor till utbytet av den nu från anslaget till förstärkning av arbetskrafterna å departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli avlönade kanslirådstjänsten mot en ordinarie kanslirådstjänst samt ett belopp av omkring 3,000 kronor till regeringsrättsföredragandenas ändrade avlöningsförhållanden. Den återstående ökningen har uppkommit dels genom omräkning av lönerna (+ 3,100 kronor), dels genom överflyttning till förevarande anslag av kostnaderna för provisoriskt dyrortstillägg (+ 5,600 kronor) och av arvudet till skyddshemsinspektören (+ 5,000 kronor).

Under åberopande av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna följande personalförteckning för socialdepartementet:

Personalförteckning.	
Befattning	Lönegrad
Tjänstemän å ordinarie stat.	
1 statssekreterare, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 expeditionschef, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 byråchef för lagärenden, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
3 kansliråd	B 30
1 kansliråd, tillika statens inspektör för fattigvård och barnavård	B 30
3 förste kanslisekreterare	B 26
1 förste kanslisekreterare, tillika assistent hos statens inspektör för fattigvård och barnavård	B 26
3 andre kanslisekreterare	B 21
1 registrator	B 15
1 kansliskrivare	B 11

Femte huvudtiteln.

Befattning	Lönegrad
1 förste expeditionsvakt	B 7
2 kanslibiträden	B 7
2 expeditionsvakter	B 5
3 kontorsbiträden	B 4

Tjänsteman å övergångsstat.

1 registrator	B 22
---------------------	------

Tjänstemän å extra stat.

2 föredragande i regeringsrätten	B 29;
<i>dels</i> godkänna följande avlöningsstat för socialdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1935/1936:	

Avlöningsstat.

1. Avlöning till departementschefen	kronor 24,000	
2. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	»	179,900
Anm. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>		
Avgår: för en registrators- befattning i lönegraden B 15, som skall hållas obe- satt, så länge den på över- gångsstat uppförde regi- stratorn i lönegraden B 22 kvarstår såsom registrator, <i>förslagsvis</i>		» 5,200
		kronor 179,900
3. Avlöning till en tjänsteman å övergångsstat, <i>förslagsvis</i>	»	7,900
4. Avlöningar till tjänstemän å extra stat, <i>för- slagsvis</i>	»	21,200
5. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	6,500
6. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:		
a. Grundavlöningar m. m. kronor 41,900		
b. Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	»	1,500
	»	43,400
7. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	»	5,600
Summa förslagsanslag kronor 288,500;		

dels ock till Socialdepartementet: Avlöningar för budgetåret
1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av kronor 288,500

[2.] 2. **Socialdepartementet: Omkostnader, förslagsanslag.** Omkostnaderna för socialdepartementet hava hittills bestritts från vissa å femte huvudtiteln anvisade gemensamhetsanslag, nämligen expenskostnader från förslagsanslaget till skrivmaterialier och expenser, ved m. m., utgifter för tryckning från förslagsanslaget till tryckningskostnader samt kostnader för tjänsteresor från förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar. Enligt grunderna för den beslutade omläggningen av riksstatens utgiftssida skola medel för samtliga hithörande utgifter för departementet anvisas å ett för ändamålet uppfört särskilt riksstatsanslag. Beträffande uppställningen av staten för detta anslag samt de allmänna regler, som böra gälla för dispositionen av medel från anslaget, ber jag att få hänvisa till vad chefen för finansdepartementet förut i dag under »För flera huvudtitlar gemensamma frågor» yttrat angående omkostnadsanslagen. I fråga om beräkningen av socialdepartementets anslag till omkostnader torde jag få anföra följande.

Kostnaderna för tjänsteresor synas kunna beräknas till omkring 8,000 kronor för år. Därvid hava medräknats även utgifterna för skyddshemsinspektörens resor. För *reseersättningar* torde därför böra upptagas ett belopp av 8,000 kronor.

Enligt beslut den 27 april 1934 har Kungl. Maj:t medgivit, att socialdepartementet finge för bestridande av *expenser* under budgetåret 1934/1935 från förslagsanslaget till skrivmaterialier och expenser, ved m. m. använda sammanlagt ett belopp av högst 40,000 kronor. Av detta belopp beräknas omkring 4,500 kronor åtgå till bestridande av kostnader för bränsle och lyse samt omkring 35,500 kronor för övriga expenser. Jämlikt bestämmelserna i Kungl. Maj:ts beslut den 16 maj 1930 bestridas för närvarande skyddshemsinspektörens kostnader för telefon och skrivmaterialier från gemensamhetsanslaget till skrivmaterialier m. m. Jämväl dessa kostnader torde hädanefter böra gäldas från departementets omkostnadsanslag. Med hänsyn därtill torde departementets expensutgifter böra för nästa budgetår upptagas till 41,000 kronor.

Departementets kostnader för *tryckning* hava under budgetåret 1933/1934 belastat huvudtiteln allmänna anslag till tryckningskostnader med omkring 16,900 kronor. Medelsbehovet för ifrågavarande ändamål kan på förhand endast ungefärligen beräknas, då detsamma är beroende av propositionsarbetets omfattning. För nästa budgetår synes för ändamålet böra upptagas ett belopp av förslagsvis 16,000 kronor.

I anslutning till vad nu föreslagits skulle departementets omkostnadsanslag för budgetåret 1935/1936 beräknas enligt följande uppställning:

	Kronor
1. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	8,000
2. <i>Expenser, förslagsvis</i>	41,000
3. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	16,000
Summa kronor	65,000

Femte huvudtiteln.

Sistnämnda belopp, 65,000 kronor, bör äskas såsom förslagsanslag. Stat för anslagets användning torde i sinom tid få fastställas av Kungl. Maj:t. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Socialdepartementet*: *Omkostnader* för budgetåret 1935/1936
anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 65,000

B. Sociala verk och inrättningar.

[3.] 1. Socialstyrelsen: *Avlöningar, förslagsanslag*. Av de i riksstaten för budgetåret 1934/1935 upptagna anslagen äro — fränsett medel för avlöningsförhöjningar, provisoriskt dyrtidstillägg och dyrtidstillägg — följande belopp beräknade för avlöning av befattningshavare i socialstyrelsen:

	Kronor
hela det ordinarie förslagsanslaget till socialstyrelsen	330,600
av det extra förslagsanslaget till socialstyrelsens verksamhet å 217,000 kronor ett belopp av	186,000
hela det extra förslagsanslaget till vissa kostnader för arbetslöshetsförsäkringens organisation m. m.	50,000
av det extra förslagsanslaget till förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m. å 75,000 kronor ett belopp av	11,278
av det extra reservationsanslaget till främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m. å 75,000 kronor ett belopp av	8,000
Summa kronor	585,878

Användningen av det ordinarie anslaget till socialstyrelsen framgår av följande ordinarie avlöningsstat för styrelsen, som av Kungl. Maj:t faststälts den 30 juni 1933.

Ordinarie avlöningsstat.	Kronor
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	297,200
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	5,000
Arvoden å 500 kronor till två fullmäktige	1,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	27,400
Summa kronor	330,600

Antalet ordinarie befattningshavare i socialstyrelsen är enligt Kungl. Maj:ts brev den 27 juni 1929 bestämt på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 generaldirektör, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
5 byråchefer	B 30
1 byråassistent	B 26
3 förste aktuarier	B 24
1 förste byråingenjör	B 24
3 sekreterare	B 24
1 sekreterare och inspektörsassistent	B 24
4 aktuarier	B 21
1 bibliotekarie och arkivarie	B 21
1 byråingenjör	B 21
7 kansliskrivare	B 11

Femte huvudtiteln.

	Befattning	Lönegrad
1	förste expeditiönsvakt	B 7
8	kanslibiträden	B 7
2	expeditiönsvakter	B 5
13	kontorsbiträden	B 4
1	skrivbiträde	B 2

Från anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. utbetalas enligt beslut av Kungl. Maj:t ett belopp av 2,000 kronor för år såsom arvode till en sakkunnig i hygieniska frågor. Återstoden eller 25,400 kronor är avsedd för avlöning till extra ordinarie tjänstemän.

Från det extra anslaget till socialstyrelsens verksamhet avlönas följande befattningshavare i lönegraderna B 30—B 21 (befattningshavare å extra stat):

	Befattning	Lönegrad
1	byråchef (femte byrån)	B 30
1	byråchef (för ärenden rörande arbetsförmedling och arbetslöshetsförsäkring)	B 30
1	byrådirektör (för ärenden rörande arbetsförmedling)	B 28
1	byrådirektör (för ärenden rörande omorganisation av sjukkasseeväsendet)	B 28
1	förste aktuarie	B 24
1	byråinspektör (för ärenden rörande arbetsförmedling)	B 24
1	sekreterare (för ärenden rörande omorganisation av sjukkasseeväsendet)	B 24
1	aktuarie	B 21
1	aktuarie (för ärenden rörande arbetsförmedling)	B 21
1	aktuarie (för ärenden rörande omorganisation av sjukkasseeväsendet)	B 21
1	notarie (för ärenden rörande främlingskontroll)	B 21

Avlöningsförhöjningar till ifrågakvarande befattningshavare gäldas för närvarande från det under sjunde huvudtiteln uppförda extra förslagsanslaget till avlöningsförhöjningar åt vissa icke-ordinarie befattningshavare inom den civila statsförvaltningen. Det belopp, som sålunda utbetalas i avlöningsförhöjningar, uppgår till omkring 4,800 kronor för år. Från anslaget till socialstyrelsens verksamhet bestrides alltså blott avlöningen enligt lägsta förekommande löneklass. För detta ändamål disponeras av anslaget ett belopp av 83,988 kronor.

Från förevarande anslag utgå vidare enligt Kungl. Maj:ts beslut dels arvode till en sakkunnig för ärenden rörande alkoholistvården med 3,600 kronor för år, dels ock arvode till en expert rörande levnadskostnader och kooperatör med likaledes 3,600 kronor för år.

Återstoden av den del av anslaget till socialstyrelsens verksamhet, som avses för avlöningar till befattningshavare hos styrelsen, eller (186,000 — 83,988 — 3,600 — 3,600) 94,812 kronor användes för avlöande av andra icke-ordinarie befattningshavare än de förut omförmälda.

Av det extra anslaget till vissa kostnader för arbetslöshetsförsäkringens organisation m. m. är ett belopp av omkring 29,500 kronor avsett för avlöning av följande befattningshavare å extra stat:

	Befattning	Lönegrad
1 byrådirektör		B 28
1 sekreterare		B 24
1 tjänsteman		B 24
1 tjänsteman		B 21

Avlöningarna hava därvid beräknats enligt lägsta förekommande löneklass. Återstoden av anslaget eller omkring 20,500 kronor är avsedd för avlöning av annan icke-ordinarie personal. Såsom framgår av anslagsbenämningen, äro samtliga från anslaget avlönade tjänstemän avsedda för ärenden rörande arbetslöshetsförsäkring. De två sistnämnda i förteckningen upptagna befattningarna äro ännu icke tillsatta.

Från det belopp av 11,278 kronor, som av det extra anslaget till förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m. är avsett till avlöningar åt befattningshavare i socialstyrelsen, utgår avlöning till en sekreterare å extra stat i lönegraden B 24 å styrelsens förlikningsmannae Expedition samt till ett extra ordinarie kontorsbiträde å samma Expedition jämte vissa vikariats- och övertidsersättningar.

Det belopp av 8,000 kronor, som av det extra anslaget till främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m. avses för avlönande av personal hos styrelsen, användes dels för avlöning till en sekreterare å extra stat i lönegraden B 24 med uppgift att å styrelsens första byrå biträda vid handläggning av ärenden rörande nykterhetsnämnderna m. m., dels till avlönande av vikarie för sekreteraren under dennes semester m. m.

Förutom nu angivna belopp utbetalas till befattningshavare i socialstyrelsen provisoriskt dyrtidstillägg och dyrtidstillägg från de under femte huvudtiteln anvisade gemensamhetsanslagen för dylika tillägg.

Enligt de nya grunderna för riksstatens uppställning skola samtliga kostnader för här omförmälda ändamål utom dyrtidstilläggen bestridas från ett gemensamt förslagsanslag, betecknat socialstyrelsen: avlöningar.

I särskilda, den 8 september 1934 dagtecknade skrivelser har socialstyrelsen i överensstämmelse med nämnda grunder gjort framställning om anvisande av avlöningsanslag för styrelsen för budgetåret 1935/1936.

Styrelsen har däri bland annat hemställt om ökning i olika hänseenden eller förändring i övrigt av styrelsens personal. Styrelsens framställning är i denna del och därmed sammanhängande delar av i huvudsak följande innehåll.

Beträffande styrelsens första byrå, byrån för sociala ärenden i allmänhet framhåller styrelsen, att å byrån handläggas bland annat ärenden rörande nykterhetsnämndernas verksamhet och alkoholistvården samt erinrar,

att för handläggningen av dessa ärenden sedan flera år finnes anställd en sekreterare å extra stat i lönegraden B 24. Med hänsyn till den omfattning dessa ärenden numera tagit, har styrelsen föreslagit, att byråns arbetskrafter för sagda ärenden måtte från och med nästa budgetår förstärkas dels med en notarie å extra stat i lönegraden B 21 dels med en extra ordinarie kansliskrivare i 11:e lönegraden.

Styrelsen har vidare begärt utökning av arbetskrafterna för handläggningen av ärendena rörande främlingskontroll, vilka ärenden jämväl falla inom första byråns arbetsområde. Styrelsen framhåller, att styrelsen — förutom den notarie å extra stat, vilken finnes anställd speciellt för dessa ärenden — under åtskilliga år vid ärendenas handläggning kunnat anlita den biträdande tjänsteman för arbetsförmedlings- och arbetsmarknadsärenden, vilken tjänstgjort inom styrelsen. Denna befattning hade emellertid från och med löpande budgetår indragits, utan att densamma för första byråns vidkommande ersatts med annan arbetskraft. På grund härav och under hänvisning till att arbetsbördan å avdelningen för främlingskontrollen oavbrutet ökats, har styrelsen hemställt, att å avdelningen måtte — utöver den nuvarande notarietjänsten — inrättas en sekreteraretjänst å extra stat i lönegraden B 24.

I fråga om styrelsens andra byrå, byrån för arbetarskyddsärenden, har styrelsen förnyat ett tidigare framfört krav om inrättande av en befattning såsom byråingenjör å extra stat i lönegraden B 21. Till stöd för kravet har styrelsen anfört, bland annat, att bristen på arbetskrafter å byrån medfört, att större utredningsarbeten måst i beklaglig utsträckning efter sättas samt att handläggningen av de löpande ärendena rörande den tekniskt-praktiska tillämpningen av arbetarskyddslagstiftningen i stor omfattning försenats.

Beträffande personalbehovet å styrelsens tredje byrå — byrån för sjukkasseväsendet — har styrelsen till en början erinrat, hurusom för de senaste åren anvisats särskilda medel för förstärkning av styrelsens arbetskrafter för den nya sjukkassereformens genomförande. Rörande behovet av sådana medel jämväl för nästa budgetår har styrelsen anfört i huvudsak följande.

För att kunna medhinna det egentliga omorganisationsarbetet, vilket måste vara slutfört före 1934 års utgång, hade styrelsen i brist på tillräckliga arbetskrafter sett sig nödsakad att till en senare tidpunkt undanskjuta behandlingen av alla sådana ärenden, vilka icke oundgängligen krävt ett mera omedelbart avgörande. Till följd härav hade bland annat beträffande sådana ärenden, som rörde nyregistrering av tidigare icke registrerade sjukkassor och andra understödsföreningar, uppstått en arbetsbalans av ganska betydande omfattning (för närvarande omkring 500). Av dessa ärenden torde endast ett ringa fåtal kunna slutbehandlas före 1934 års utgång.

Till detta antal ännu icke avgjorda registreringsärenden borde vidare läggas det mycket betydande antal sådana ärenden, som ännu icke inkommit men med säkerhet vore att emotse under åren 1934 och 1935. Registreringsansökningar vore sålunda att emotse från alla sådana enligt 1910 års lag registrerade sjukkassor, vilka hade för avsikt att fortsätta verksamheten

såsom registrerade understödsföreningar men utan att söka antagande som erkända sjukkassor. Såvitt nu kunde bedömas torde det komma att röra sig om cirka 300 dylika kassor, av vilka likaledes allenast ett mindre fåtal torde kunna få sin registrering ordnad före årets utgång.

En tredje mycket betydande grupp av registreringsärenden, av vilka endast en ringa del ännu anmälts, vore slutligen att emotse, då de erkända sjukkassor, vilka före antagandet meddelat begravningshjälp, skulle avveckla denna senare verksamhet och därvid antingen bilda fristående egna begravningshjälpföreningar eller ock överlåta begravningshjälpverksamheten på andra understödsföreningar (eller försäkringsbolag). Toges vidare i betraktande att det med säkerhet funnes ett betydande antal sammanslutningar, vilka dreve verksamhet som understödsföreningar men på grund av obekantskap med gällande bestämmelser eller av annan anledning dittills undandragit sig registreringsplikten, syntes det icke innebära någon överdrift, om antalet registreringsärenden, redan anhängiggjorda eller framdeles under åren 1934 och 1935 inkommande, uppskattades till i runt tal 1,200—1,500. Vid denna uppskattning hade någon hänsyn icke tagits till de registreringsärenden, som avsåge ändring i redan registrerade föreningsstadgar och som även de kunde väntas bli ganska talrika.

En annan grupp av ärenden, vilkas handläggning på grund av det pågående omorganisationsarbetet kommit att fördröjas eller undanskjutas, utgjordes av s. k. tvistemål, d. v. s. frågor rörande sjukhjälp, rätt till medlemskap m. m., vilka av medlemmar eller andra understödsberättigade underställdes styrelsen i egenskap av tillsynsmyndighet. Antalet dylika framställningar, som sedan flera år tillbaka befunnit sig i stigande, hade sedan den nya sjukasselagstiftningens tillkomst ökats till den grad, att antalet till styrelsen inkomna, ännu icke avgjorda dylika ärenden belöpte sig till cirka 300. Särskilt med hänsyn till dessa ärenden vore en ytterligare förstärkning av arbetskrafterna å byrån, utöver den som styrelsen för det dåvarande såge sig nödsakad begära, i hög grad önskvärd. Många av dem, som i dylika ärenden gjort framställning till styrelsen, befunne sig i små omständigheter, och det kunde kännas hårt för dem att behöva vänta kanhända ett helt år eller mera på styrelsens beslut.

Till följd av arbetet med omorganisationen hade vidare arbetet med sjuk-kassestatistiken i hög grad eftersatts. Senaste redogörelse rörande registrerade sjukkassors verksamhet, som utkommit av trycket, omfattade åren 1925—1927. Sedan det direkta omorganisationsarbetet avslutats, bleve det nödvändigt för styrelsen att inrikta till buds stående arbetskrafter på det statistiska arbetet. En särskild anledning, varför det statistiska arbetet rörande de erkända sjukkassorna, i vart fall granskningen av de statistiska redogörelserna, icke kunde alltför mycket undanskjutas, låge däri, att dessa redogörelser skulle utgöra underlag för alla försäkringstekniska utredningar rörande kassorna ävensom för granskning av kassornas räkenskaper samt för eventuella revisionsåtgärder.

Redan föregående år hade styrelsen framhållit, att handläggningen av frågor om statsbidrag åt sjukkassorna i framtiden komme att kräva ett mycket betydande arbete. Erfarenheten från handläggningen av dylika ärenden under år 1934 hade till fullo bekräftat riktigheten av detta uttalande.

Under hänvisning till det anförda samt efter erinran, att styrelsen under hösten 1933 beräknat medelsbehovet för personalförstärkning å sjukkassebyrån för budgetåret 1934/1935 till 37,000 kronor, har styrelsen hemställt, att för nästa budgetår för ändamålet måtte beräknas samma belopp. Styrelsen har därvid förutsatt, att beloppet skulle användas dels till avlönande

av en byrådirektör, en sekreterare och en aktuarie å extra stat, dels ock till avlöande av annan icke-ordinarie personal. För motsvarande ändamål har för löpande budgetår i anslaget till socialstyrelsens verksamhet inräknats ett belopp av 27,000 kronor.

I detta sammanhang har styrelsen — i anslutning till tidigare förslag i ämnet — hemställt om beviljande av ett särskilt tilläggsarvode till byråchefen å styrelsens sjukkassebyrå såsom ersättning för det av sjuk-kassereformen föranledda ökade arbetet att utgå, efter 3,000 kronor för år räknat, för tiden från och med den 1 juli 1931 och till den dag, då han komme att frånträda tjänsten. Med hänsyn till byråchefens levnadsålder har styrelsen därvid utgått från att han skulle komma att lämna tjänsten vid utgången av september månad 1935.

Styrelsen har vidare erinrat, att i anslaget till socialstyrelsens verksamhet för löpande budgetår inräknats ett belopp av 10,000 kronor avsett för personalkostnader å styrelsens fjärde byrå — byrån för allmän socialstatistik m. m. — i anledning av styrelsens arbete med dyrortsgrupperingen. Styrelsen framhåller, att något belopp för nämnda ändamål icke behöver beräknas för nästa budgetår.

Vad slutligen angår styrelsens sjätte byrå — byrån för lag- och administrativa ärenden — har styrelsen under återopande av flera tidigare framställningar i ämnet hemställt om uppflyttning från lönegraden B 11 till lönegraden B 14 eller högre lönegrad av den ordinarie kansliskrivare å byrån, vilken tjänstgör såsom styrelsens registrator och kassör. Som motivering för detta förslag har styrelsen nu särskilt återopat, att såsom följd av den nya lagstiftningen rörande arbetslöshetsförsäkring och arbetsförmedling registratorn och kassören fått sitt arbete och ansvar i icke oväsentlig grad utökade.

Jag övergår härefter till en redogörelse för de av styrelsen beräknade anslagsbeloppen.

Anslagsposten till avlöningar till befattningshavare å ordinarie stat har av styrelsen uppskattats till 311,500 kronor. Posten motsvarar de i den nuvarande ordinarie avlöningsstaten upptagna posterna till avlöningar till ordinarie tjänstemän och till vikariatsersättningar å tillhopa 302,200 kronor. Höjningen — 9,300 kronor — föranledes därav, att styrelsen beräknat avlöningarna enligt högsta förekommande löneklass. Dock har styrelsen icke ansett erforderligt att räkna med någon höjning av posten med hänsyn till förslaget om uppflyttning i högre lönegrad av kassören och registratorn.

Posten till avlöningar till befattningshavare å extra stat har av styrelsen upptagits till 173,500 kronor. Styrelsen har härvid räknat med avlöning *dels* till samtliga de befattningshavare å extra stat, för vilkas avlöande anvisats medel för löpande budgetår, *dels ock* till de tre nya befattningar å extra stat (1 sekreterare, 1 byråingenjör, 1 notarie) vilka av styrelsen föreslagits. Även här hava lönerna beräknats efter högsta förekommande löneklass. Lönerna för de hittillsvarande befattningarna hava uppskattats till omkring 150,500 kronor, medan för de nya befattningarna

räknats med ett belopp av (8,580 + 7,212 + 7,212) 23,004 eller i avrundat tal 23,000 kronor.

Utgifterna för grundavlöningar till andra icke-ordinarie befattningshavare m. m. har styrelsen uppskattat till i avrundat tal 142,700 kronor. Summan av de anslagsmedel, vilka vid bestämmande av anslagen till socialstyrelsen för löpande budgetår beräknats för motsvarande ändamål, utgör omkring 139,600 kronor. Sistnämnda belopp har *å ena sidan minskats* med det belopp av 10,000 kronor, som för löpande budgetår beräknats för arbetet med dyrortsgrupperingen men som icke erfordras för nästa budgetår, samt *å andra sidan ökats dels* med 10,000 kronor eller det belopp, varmed det av styrelsen för nästa budgetår begärda beloppet för förstärkning av arbetskrafterna å sjukkassebyrån överstiger det belopp, som vid bestämmande av nämnda anslag för löpande budgetår beräknades för samma ändamål, *dels ock* med ett belopp av 3,144 kronor, motsvarande avlöningen till den av socialstyrelsen begärda extra ordinarie kansliskrivaren i 11:e lönegraden.

För avlöningsförhöjningar m. m. till andra icke-ordinarie befattningshavare än de å extra stat har styrelsen beräknat ett belopp av 3,200 kronor.

För särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie befattningshavare har styrelsen upptagit ett belopp av 19,000 kronor avsett för provisoriskt dyrortstillägg till styrelsens befattningshavare.

Utgifterna för arvoden och dylika särskilda ersättningar har styrelsen beräknat på sätt framgår av följande uppställning:

	Kronor
arvoden å 500 kronor till två fullmäktige.....	1,000
arvode till en sakkunnig i hygieniska frågor.....	2,000
» » » » för ärenden rörande alkoholistvården	3,600
» » » expert rörande levnadskostnader och Kooperation	3,600
tilläggsarvode till byråchefen å sjukkassebyrån	12,750
	Summa kronor 22,950

Styrelsen har sålunda i sina skrivelser den 8 september 1934 beräknat de sammanlagda avlöningskostnaderna för styrelsen under nästa budgetår till (311,500 + 173,500 + 142,700 + 3,200 + 19,000 + 22,950) 672,850 kronor.

Sedermera har *styrelsen i en den 8 november 1934 dagtecknad skrivelse* hemställt, att för budgetåret 1935/1936 måtte anvisas ytterligare medel till förstärkning av arbetskrafterna å sjukkassebyrån. I skrivelsen har styrelsen anfört bland annat följande.

Arbetsbalansen å byrån hade under senaste tiden i stället för att minskas visat tendens till ökning. Den starka tillväxten av till byrån inkommande ärenden hade medfört, att arbetskrafterna i än högre grad än tidigare måste sysselsättas med ärenden, som krävde omedelbart avgörande. Otåligheten över dröjsmålet med ärendenas avgörande gjorde sig också starkt gällande, och till byrån inginge dagligen, skriftligen och per telefon, förfrågningar och

påminnelser om ännu icke avgjorda ärenden. Den fördröjda handläggningen av vissa ärenden å byrån hade även ådragit sig uppmärksamhet från riksdagens revisorer.

Då flertalet av de balanserade ärendena vore av den natur, att dröjsmål med deras avgörande för sökandena innebure olägenheter och obehag, hade styrelsen ansett det vara högst angeläget, att ett snabbast möjligt avverkande av balansen komme till stånd. Enligt styrelsens förmenande borde balansen i allt väsentligt avverkas före utgången av nästkommande budgetår, så att arbetet å byrån från och med budgetåret 1936/1937 kunde komma in i normala gängor.

För möjliggörande av en dylik avarbetning av balansen har styrelsen hemställt om anvisande för nästa budgetår av ytterligare 20,000 kronor till förstärkning av byråns arbetskrafter. Styrelsen har därvid beräknat, att av beloppet i runt tal 16,000 kronor skulle användas för avlöning till en förste aktuarie å extra stat i lönegraden B 24 och till en notarie å extra stat i lönegraden B 21, medan återstoden eller 4,000 kronor skulle användas för avlönande av annan icke-ordinarie personal.

Departements-
chefen.

Med anledning av socialstyrelsens förslag rörande utökande av styrelsens personal vill jag erinra, att Kungl. Maj:t den 31 december 1934 på min hemställan fattat beslut om verkställande av utredning rörande socialstyrelsens organisation. Innan resultatet av nämnda utredning föreligger, synes det mig icke kunna ifrågakomma att vidtaga andra åtgärder till utökning av styrelsens personal än sådana, vilka icke utan uppenbar olägenhet kunna uppskjutas till en senare tidpunkt. Med hänsyn härtill kan jag icke nu förorda inrättande av de föreslagna befattningarna såsom notarie och byråingenjör å extra stat och ej heller tillstyrka anvisande av medel för avlönande av den ifrågasatta nya extra ordinarie kansliskrivaren. Lika litet kan jag nu biträda förslaget om uppflyttande i högre lönegrad av den ordinarie kansliskrivare, vilken tjänstgör såsom registrator och kassör.

Ej heller till det av styrelsen framförda förslaget att å avdelningen för ärenden rörande främlingskontroll inrätta en ny sekreterartjänst å extra stat kan jag av angivna skäl ansluta mig. Emellertid torde en viss förstärkning av arbetskrafterna å sagda avdelning vara ofrånkomlig. Jag förordar i sådant hänseende, att medel anvisas för anställande å avdelningen av en förste amanuens.

Vad angår behovet av arbetskrafter å styrelsens sjukkassebyrå får jag först framhålla, hurusom det belopp av 27,000 kronor, som av statsmakterna beräknats för löpande budgetår för förstärkning av byråns personal, visat sig otillräckligt samt att därför Kungl. Maj:t efter hemställan av socialstyrelsen genom beslut den 30 november 1934 nödgats att för samma budgetår av femte huvudtiteln anslag till extra utgifter för ändamålet ställa till styrelsens förfogande ett belopp av ytterligare 10,000 kronor.

Av det belopp å sammanlagt 37,000 kronor, som sålunda för löpande budgetår ställts till styrelsens förfogande för personalförstärkning å sjukkassebyrån, hava omkring 22,300 kronor avsetts för avlöningar till de tre förut omförmälda befattningshavarna å extra stat (1 byrådirektör, 1 sekre-

terare, 1 aktuarie) och återstoden, omkring 14,700 kronor, för avlönande av annan personal. Det belopp å 20,000 kronor, som styrelsen härutöver begärt för nästa budgetår, har styrelsen avsett att använda dels för anställande av en förste aktuarie och en notarie å extra stat, dels ock för avlönande av annan icke-ordinarie personal. Den förebragta utredningen har övertygat mig om att styrelsens sjukkassebyrå för nästa budgetår måste förstärkas utöver vad för löpande budgetår varit fallet. För denna ytterligare förstärkning synes mig, på sätt styrelsen föreslagit, böra beräknas ett belopp av 20,000 kronor. Då här väsentligen är fråga om tillgodoseende av ett rent tillfälligt behov, bör emellertid detta belopp icke lämpligen disponeras på sätt styrelsen ifrågasatt utan avses allenast till avlöning av de extra ordinarie och extra tjänstemän, som må kunna erfordras. Jag förutsätter alltså, att sjukkassebyrån icke skall förstärkas med någon befattningshavare å extra stat utöver de tre, som redan där tjänstgöra. Det torde få bli föremål för särskilt överbäggande, på vad sätt personalökningen må kunna ske till största fördel för ärendenas snabba handläggning och den betänkligt stora balansens avarbetande inom kortast möjliga tid.

Sedan jag sålunda — såvitt rör nästa budgetår — tagit ställning till de föreliggande frågorna rörande styrelsens personalbehov, går jag att framlägga en beräkning av de belopp, vartill de av styrelsen upptagna anslagsposterna böra uppskattas för nästa budgetår.

Mot det av socialstyrelsen till avlöningar till befattningshavare å ordinarie stat upptagna beloppet av 311,500 kronor har jag icke annat att erinra, än att detsamma med hänsyn till pensionsavdragen torde böra minskas med 8,300 kronor. För ändamålet bör alltså beräknas ett belopp av 303,200 kronor.

Såsom redan omförmäls har socialstyrelsen bland kostnaderna till avlöningar till befattningshavare å extra stat räknat med ett belopp av 150,500 kronor till avlöning åt sådana befattningshavare å extra stat, för vilkas anställande medel anvisats redan för löpande budgetår. Då jag icke räknar med någon förändring med avseende å antalet befattningshavare å extra stat, utgår jag vid uppskattningen av medelsbehovet från denna siffra. Härifrån bör emellertid frånräknas ett belopp motsvarande pensionsavdragen, vilka kunna uppskattas till 4,100 kronor. För avlöningar till dessa befattningshavare bör därför upptagas ett belopp av 146,400 kronor.

Utgifterna för grundavlöningar till andra icke-ordinarie befattningshavare hava av styrelsen i september 1934 uppskattats till 142,700 kronor. Detta belopp bör enligt mitt förslag ökas dels med 4,400 kronor, vilket belopp efter vederbörligt pensionsavdrag motsvarar avlöningen till den av mig förordade förste amanuensen, dels med 20,000 kronor i anledning av styrelsens senare framställning om ytterligare förstärkning av personalen å sjukkassebyrån. Å andra sidan bör beloppet minskas med avlöningen till den av styrelsen ifrågasatta extra ordinarie kansliskrivaren, omkring 3,150 kronor, ävensom med det belopp av omkring 2,250 kronor, som bör avgå på grund av pensionsavdragen. Till följd härav lärers ifråga-

varande utgifter kunna beräknas till (142,700 + 4,400 + 20,000 — 3,150 — 2,250) 161,700 kronor.

Mot styrelsens beräkning av avlöningsförhöjningarna m. m. till nyssnämnda befattningshavare har jag intet att erinra.

Även styrelsens förslag rörande utgifterna till särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie befattningshavare biträder jag.

Vad angår de av styrelsen beräknade beloppen till arvoden och dylika särskilda ersättningar, kan jag med hänsyn till det alltjämt ansträngda statsfinansiella läget icke tillstyrka det av styrelsen begärda tilläggsarvodet till byråchefen å styrelsens sjukkasseyrå. Då jag i öfrigt icke har något att invända mot styrelsens beräkning av de under arvodesposten upptagna utgifterna, föreslår jag, att för ifrågavarande ändamål upptages ett belopp av (22,950 — 12,750) 10,200 kronor.

I enlighet med dessa beräkningar lär avlöningsanslaget till socialstyrelsen få för nästa budgetår beräknas till (303,200 + 146,400 + 161,700 + 3,200 + 19,000 + 10,200) 643,700 kronor. I förhållande till de anslagsmedel, som beräknats för löpande budgetår, har ökning skett med omkring 58,000 kronor. Omräkningen av lönerna har därvid medfört en höjning av omkring 14,600 kronor och överflyttningen av de provisoriska dyrortstilläggen en ökning av 19,000 kronor. Den återstående delen av ökningen, uppgående till omkring 24,400 kronor, föranledes av den förordade förstärkningen av styrelsens personal.

Avlöningsstaten för socialstyrelsen bör uppställas i enlighet med de grunder rörande avlöningsstaternas uppställning, för vilka chefen för finansdepartementet förut denna dag redogjort. Detta innebär, att vissa jämkningar böra företagas med avseende å de olika anslagsposternas rubricering och inbördes ordningsföljd.

Under åberopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

*del*s godkänna följande personalförteckning för socialstyrelsen:

Personalförteckning.		Lönegrad
Befattning	Tjänstemän å ordinarie stat.	
1 generaldirektör, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet		—
5 byråchefer		B 30
1 byråassistent		B 26
3 förste aktuarier		B 24
1 förste byråingenjör		B 24
3 sekreterare		B 24
1 sekreterare och inspektörsassistent		B 24
4 aktuarier		B 21
1 bibliotekarie och arkivarie		B 21
1 byråingenjör		B 21
7 kansliskrivare		B 11

Befattning	Lönegrad
1 förste expeditionsvakt	B 7
8 kanslibiträden	B 7
2 expeditionsvakter.....	B 5
13 kontorsbiträden	B 4
1 skrivbiträde	B 2

Tjänstemän å extra stat.

1 byråchef (femte byrån).....	B 30
1 byråchef (för ärenden rörande arbetsförmedling och arbetslöshetsförsäkring)	B 30
1 byrådirektör (för ärenden rörande arbetsförmedling)	B 28
1 byrådirektör (för ärenden rörande arbetslöshetsförsäkring)	B 28
1 byrådirektör (för ärenden rörande omorganisation av sjukkasseeväsendet).....	B 28
1 förste aktuarie	B 24
1 byråinspektör (för ärenden rörande arbetsförmedling)	B 24
1 sekreterare (å förlikningsmannaexpeditionen)	B 24
1 sekreterare (för ärenden rörande nykterhetsnämnder och alkoholistvård)	B 24
1 sekreterare (för ärenden rörande arbetslöshetsförsäkring).....	B 24
1 tjänsteman (för ärenden rörande arbetslöshetsförsäkring).....	B 24
1 sekreterare (för ärenden rörande omorganisation av sjukkasseeväsendet).....	B 24
1 aktuarie	B 21
1 aktuarie (för ärenden rörande arbetsförmedling)	B 21
1 tjänsteman (för ärenden rörande arbetslöshetsförsäkring)	B 21
1 aktuarie (för ärenden rörande omorganisation av sjukkasseeväsendet)	B 21
1 notarie (för ärenden rörande främlingskontroll).....	B 21;

dels godkänna följande avlöningsstat för socialstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1935/1936:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor 303,200
2. Avlöningar till tjänstemän å extra stat, <i>för-</i> <i>slagsvis</i>	» 146,400
3. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t	» 10,200
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:	
a. Grundavlöningar m. m.	kronor 161,700
b. Avlöningsförhöjningar m. m., <i>för-</i> <i>slagsvis</i>	kronor 3,200 » 164,900

Femte huvudtiteln.

5. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 19,000
Summa förslagsanslag	kronor 643,700;
<i>dels ock till Socialstyrelsen: Avlöningar för budgetåret 1935/1936</i>	
anvisa ett <i>förslagsanslag</i> av	kronor 643,700

[4.] 2. **Socialstyrelsen: Omkostnader, förslagsanslag.** Från det under näst-föregående punkt omförmälda extra förslagsanslaget till socialstyrelsens verksamhet bestridas sedan flera år socialstyrelsens utgifter för resor, som företagas av styrelsens tjänstemän. Genom brev den 15 juni 1934 har Kungl. Maj:t bemyndigat styrelsen att av sagda anslag under budgetåret 1934/1935 för ändamålet använda ett belopp av högst 13,000 kronor.

Socialstyrelsens expenser hava hittills till huvudsaklig del gäldats från det under femte huvudtiteln uppförda ordinarie förslagsanslaget till skrivmaterialier och expenser, ved m. m. Från detta anslag har för löpande budgetår ställts till styrelsens förfogande ett belopp av 59,000 kronor. Den del av styrelsens expenser, som hänför sig till den inom styrelsen anordnade förlikningsmannaexpeditionen, har emellertid icke gäldats från nämnda anslag utan i stället från det extra förslagsanslaget till förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m. Sistnämnda expenser hava för innevarande budgetår beräknats till 2,300 kronor.

Socialstyrelsens kostnader för publikationstryck bestridas för närvarande från det ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader. För budgetåret 1934/1935 har härför anvisats ett belopp av 35,000 kronor.

Jämlikt de nya grunderna för riksstatens uppställning skola socialstyrelsens utgifter för här angivna ändamål framdeles bestridas från ett särskilt anslag med beteckningen socialstyrelsen: omkostnader.

I skrivelse den 8 september 1934 har *socialstyrelsen* framlagt förslag rörande beräkningen av nämnda anslag för budgetåret 1935/1936.

Styrelsen har däri — under hänvisning till att styrelsens verksamhet i anledning av den nya lagstiftningen rörande arbetslöshetsförsäkring och arbetsförmedling, särskilt under organisationstiden, syntes påkalla ökade tjänsteresor — beräknat anslagsposten till reseersättningar under nästa budgetår till 15,000 kronor.

Efter erinran att styrelsen på grund av nyssnämnda lagstiftning utvidgats med en ny byrå, har styrelsen uppskattat anslagsposten till expenser till 75,000 kronor, därav 7,000 kronor beräknats för bränsle, lyse och vatten samt 68,000 kronor för övriga expenser.

Beträffande utgifterna för publikationstryck anför styrelsen, att de samma borde beräknas till 40,000 kronor. Emellertid hade man även att räkna med inkomst av försålda publikationer. Denna inkomst kunde uppskattas till 5,000 kronor. Nettoutgifterna för publikationstryck kunde alltså beräknas till 35,000 kronor, vilket belopp motsvarade vad som för ändamålet beräknats åtgå för löpande budgetår.

Styrelsen har alltså uppskattat de sammanlagda omkostnaderna för nästa budgetår till (15,000 + 75,000 + 40,000 — 5,000) 125,000 kronor.

Vad först angår utgifterna till reseersättningar, vill jag framhålla, att redan vid anvisande för ändamålet av det nuvarande beloppet å 13,000 kronor beaktats de ökade resor, som föranledas av lagstiftningen rörande arbetsförmedling och arbetslöshetsförsäkring. Det synes mig därför sannolikt, att resekostnaderna under nästa budgetår icke skola behöva överstiga 14,000 kronor.

Departements-
chefen.

Beträffande posten till expenser är att märka, att de verkliga utgifterna för detta ändamål under sistförflutna budgetår, inklusive utgifterna å förlikningsmannarexpeditionen, uppgått till mer än 60,000 kronor. För budgetåret 1935/1936 är med hänsyn till den nytillkomna byrån med säkerhet att räkna med ett större utgiftsbehov. Det av styrelsen upptagna beloppet synes mig dock vara väl högt. Ifrågavarande utgifter torde icke böra beräknas högre än till 68,000 kronor.

Mot styrelsens uppskattning av utgifterna för publikationstryck samt av inkomsterna för försålda publikationer har jag icke något att erinra.

Socialstyrelsens omkostnader för budgetåret 1935/1936 skulle alltså beräknas enligt följande uppställning:

Utgifter:

1. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	kronor 14,000
2. <i>Expenser, förslagsvis</i>	» 68,000
3. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	» 40,000
	Summa kronor 122,000

Särskilda uppbördsmedel:

Inkomst av försålda publikationer, <i>förslagsvis</i>	kronor 5,000
	Nettoutgift kronor 117,000

Sistnämnda belopp, 117,000 kronor, bör äskas såsom förslagsanslag. Stat för anslaget användning bör fastställas av Kungl. Maj:t.

På grund av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Socialstyrelsen*: *Omkostnader* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 117,000

[5.] 3. **Socialstyrelsen: Socialstyrelsens ortsombud.** De arvoden, som utgå till socialstyrelsens ortsombud, bestridas för närvarande från det extra förslagsanslaget till socialstyrelsens verksamhet. För ändamålet har för vart och ett av de senare budgetåren beräknats ett belopp av 18,000 kronor.

Jämlikt de nya grunderna för riksstatens uppställning skall för ifrågavarande arvoden anvisas ett särskilt anslag betecknat socialstyrelsen: socialstyrelsens ortsombud.

I skrivelse den 8 september 1934 har *socialstyrelsen* hemställt, att nämnda anslag till ortsombuden måtte för nästa budgetår beräknas till 18,000 kronor.

Departements-
chefen.

Mot detta förslag har jag icke något att erinra och hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Socialstyrelsen*: *Socialstyrelsens ordsombud* för budget-
året 1935/1936 anvisa ett anslag av kronor 18,000

[6.] 4. **Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.: Avlöningar, förslagsanslag.** För närvarande är i riksstaten uppfört ett extra förslagsanslag å 75,000 kronor till förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m. Från detta anslag bestridas arvodena till förlikningsmännen inom de sju förlikningsmannadistrikten, arvodena till särskilda förlikningsmän och ledamöter i förlikningskommissioner, vidare utgifterna för expenser till förlikningsmän och ledamöter i förlikningskommissioner samt slutligen kostnaderna för den inom socialstyrelsen anordnade förlikningsmannarexpeditionen. Där emot gäldas kostnaderna för resor, vilka företagas av förlikningsmän och ledamöter i förlikningskommissioner, från femte huvudtitelns allmänna förslagsanslag till rese- och traktamentspenningar.

Enligt de nya grunderna för riksstatens uppställning skola — såsom redan i det föregående berörts — kostnaderna för förlikningsmannarexpeditionen bestridas från olika under socialstyrelsen uppförda anslag. Övriga här ifrågavarande utgifter skola fördelas på två förslagsanslag, avsedda det ena för avlöningar och det andra för omkostnader.

I skrivelse den 8 september 1934 har *socialstyrelsen* i enlighet med nämnda grunder gjort framställning om anslag för berörda ändamål för budgetåret 1935/1936, därvid styrelsen hemställt, att avlöningsanslaget måtte beräknas till 56,500 kronor och omkostnadsanslaget till 18,500 kronor.

Departements-
chefen.

Vad till en början angår avlöningsanslaget torde under detsamma bära upptagas dels en anslagspost till arvoden till de ordinarie distriktsförlikningsmännen, dels ock en anslagspost till arvoden till särskilda förlikningsmän och ledamöter i förlikningskommissioner m. m. Den förra posten torde bära uppskattas till 47,000 kronor, motsvarande det belopp, varmed arvodena till distriktsförlikningsmännen sammanlagt utgått under budgetåret 1933/1934. De utgifter, vilka äro att hänföra under den senare posten, äro av naturliga skäl svåra att på förhand mera exakt uppskatta. I allmänhet torde de emellertid variera mellan 10,000 kronor och 15,000 kronor per år. Med hänsyn härtill synes denna post kunna bestämmas till förslagsvis 13,000 kronor. Avlöningsanslaget skulle enligt dessa beräkningar få för nästa budgetår upptagas till (47,000 + 13,000) 60,000 kronor.

Vidkommande härefter omkostnadsanslaget har, enligt vad jag från socialstyrelsen inhämtat, styrelsen beräknat, att av det av styrelsen äskade anslaget å 18,500 kronor 14,500 kronor skulle avses för reseersättningar och 4,000 kronor för expenser. Mot denna beräkning, som uppgjorts med ledning av erfarenheterna rörande det normala medelsbehovet för ifrågava-

rande ändamål, har jag icke annat att erinra, än att beloppet för reseersättningar synes kunna avrundas till 14,000 kronor. Omkostnadsanslaget torde alltså kunna beräknas enligt följande uppställning:

	Kronor
1. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	14,000
2. Expenser, <i>förslagsvis</i>	4,000
	Summa kronor 18,000

Omkostnadsanslaget lärer alltså få bestämmas till 18,000 kronor. Stat rörande anslagets användning bör fastställas av Kungl. Maj:t. Beträffande detta anslag gör jag hemställan under nästföljande punkt.

Här hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels till Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.: Avlöningar för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av kronor 60,000;

dels ock fastställa följande stat, att tillämpas tills vidare från och med nämnda budgetår:

Stat.

1. Arvoden till distriktsförlikningsmän, <i>förslagsvis</i>	kronor 47,000
2. Arvoden till särskilda förlikningsmän, ledamöter av förlikningskommissioner m. m., <i>förslagsvis</i>	» 13,000

Summa förslagsanslag kronor 60,000

[7.] 5. **Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.: Omkostnader, förslagsanslag.** Under åberopande av vad jag under nästföregående punkt anfört beträffande omkostnaderna för ifrågavarande ändamål, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.: Omkostnader för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av kronor 18,000.

[8.] 6. **Arbetsdomstolen: Avlöningar, förslagsanslag.** För löpande budgetår är i riksstaten för arbetsdomstolen uppfört ett extra förslagsanslag å 70,000 kronor. Genom brev den 7 juni 1934 har Kungl. Maj:t fastställt följande stat för användningen av anslaget.

Stat.

	A. Avlöningar.	Kronor
Årsarvode åt ordföranden	1)	21,000
» » en ledamot, tillika vice ordförande		2,000
» » en ledamot		1,500
» » fyra ledamöter		6,000

¹⁾ Därest befattningen skulle komma att innehavas av person, som icke förut varit innehavare av justitierådsämbete, utgår arvode med 19,000 kronor.

	Kronor	Kronor
Dagarvoden åt ledamöter och ersättare för dem, förslagsvis	15,630	
Avlöning åt en sekreterare i 24:e lönegraden, förslagsvis.....	7,212	
» » ett kameralbiträde i 8:e lönegraden, förslagsvis	2,676	
» » » kontorsbiträde i 4:e lönegraden, förslagsvis	2,052	
Ersättningar åt extra tjänstemän och övriga biträden samt för vakthållning, högst.....	4,300	
Vikariatsersättningar samt ersättningar åt ledamöter för mistade avlöningsförmåner, förslagsvis	3,660	66,030

B. Omkostnader.

Resekostnads- och traktamentsersättningar åt ordföranden, ledamöter och sekreteraren samt ersättare för ledamöter ävensom kostnader för särskilda utredningar genom tekniskt sakkunniga, förslagsvis	70
Expenser, högst.....	3,900
Summa kronor	70,000

Samtidigt har Kungl. Maj:t förordnat, att ledamot eller ersättare för ledamot i arbetsdomstolen skall äga att för varje dag han deltagit i offentligt sammanträde i domstolen, dock beträffande ledamot högst 55 dagar under helt budgetår, åtnjuta dagarvode, som skall utgå med 60 kronor till vice ordföranden och hans ersättare, med 50 kronor till den andre utan förslag utsedde ledamoten och dennes ersättare samt med 40 kronor till annan ledamot och ersättare för sådan ledamot.

Provisoriskt dyrortstillägg och dyrtidstillägg till befattningshavare hos arbetsdomstolen bestridas för närvarande från femte huvudtiteln allmänna anslag för dessa ändamål. Dessutom gäldas viss avlöningsförhöjning till sekreteraren hos domstolen från det under sjunde huvudtiteln uppförda anslaget till avlöningsförhöjningar åt vissa icke-ordinarie befattningshavare inom den civila statsförvaltningen.

Jämlikt de av riksdagen godkända grunderna för uppställningen av riksstaten skola för arbetsdomstolen anvisas ett avlöningsanslag och ett omkostnadsanslag. Från det förra anslaget skola därvid bestridas de i gällande stat under rubriken avlöningar upptagna utgifterna, kostnaderna för särskilda utredningar genom tekniskt sakkunniga samt utgifterna för avlöningsförhöjningar och för provisoriska dyrortstillägg. Från det senare anslaget skola bestridas expenskostnader. För resekostnads- och traktamentsersättningar åt ordföranden, ledamöter och sekreteraren har icke ansetts erforderligt att upptaga något belopp.

I skrivelse den 14 september 1934 har *arbetsdomstolen*, med iakttagande av nämnda grunder, gjort framställning om anvisande av anslag till avlöningar för domstolen för budgetåret 1935/1936.

Arbetsdomstolen har till en början till belysning av omfattningen av domstolens verksamhet lämnat följande tablå.

År	Antal inkomna mål	Antal meddelade domar	År	Antal inkomna mål	Antal meddelade domar
1929	81	65	1932	221	206
1930	150	123	1933	228	186
1931	190	143			

I anslutning därtill har domstolen meddelat, att under månaderna januari—augusti 1934 inkommit 152 mål och expedierats 129 domar. Antalet inkomna mål hade för sistnämnda tid varit större än för motsvarande tid något föregående år, och antalet under samma tid expedierade domar låge nära den mycket höga siffra — 134 — som för motsvarande tid uppnåts år 1932 och som förklarades av stor balans vid 1932 års ingång och obetydlig balans vid samma års slut.

Domstolen har härefter övergått till en beräkning av de särskilda avlöningsposterna.

Domstolen har upptagit anslagsposten till arvoden och dylika särskilda ersättningar till 49,500 kronor. Beloppet är beräknat på följande sätt:

	Kronor
Arvode åt ordföranden	21,000
Arvode åt en ledamot, tillika vice ordförande	2,000
Arvode åt en ledamot	1,500
Arvode åt fyra ledamöter	6,000
Dagarvoden åt ledamöter och ersättare för dem	16,000
Ersättning åt ledamöter för mistade avlöningsförmåner	2,900
Kostnader för särskilda utredningar genom tekniskt sakkunniga	100
Summa kronor	49,500

De fyra första arvodesbeloppen i denna uppställning överensstämma med utgiftsposterna för motsvarande ändamål i gällande stat.

Beträffande posten för dagarvoden åt ledamöter och ersättare för dem har domstolen anfört i huvudsak följande.

Det arvode, som för närvarande utginge till vice ordföranden, kunde icke anses skäligt avvägt för de tider, då vice ordföranden inträdde i ordförandens ställe.

Visserligen erhöles han då ersättning för de avlöningsförmåner å ordinarie tjänst, från vilka han nödgades avstå genom att taga tjänstledighet för upprätthållandet av ordförandebefattningen i arbetsdomstolen. Men han erhöles icke å domstolens stat någon verklig gottgörelse för utövandet av ordförandeskapet såsom sådant. Det särskilda ansvar, som vore förenat med denna post, och den större arbetsbörda, som densamma otvivelaktigt representerade, hade icke fått utöva tillbörlig inverkan vid bestämmande av vice ordförandens arvode, när han tjänstgjorde såsom ordförande. På grund därav föreslog domstolen, att vice ordföranden eller dennes ersättare erhöles ett särskilt dagarvode av 40 kronor vid de sammanträden, då han tjänstgjorde såsom ordförande. Detta särskilda dagarvode skulle, under antagande att ordförandeskapet vid 20 sammanträden uppehöles av någon av nämnda befattningshavare, kräva ett belopp av 800 kronor. Med hänsyn till att den fak-

tiska kostnaden för dagarvoden under budgetåret 1933/1934 uppgått till allenast 15,180 kronor eller 450 kronor mindre än det i staten upptagna beloppet, syntes behovet av medel för dagarvoden under nästa budgetår kunna uppskattas till i runt tal 16,000 kronor.

För ersättning åt ledamöter för mistade avlöningsförmåner har domstolen beräknat ett belopp av 2,900 kronor. Enligt vad handlingarna utvisa, överstiger detta belopp med 150 kronor det belopp, som för närvarande är beräknat för motsvarande ändamål. Domstolen framhåller i sin skrivelse, att de verkliga utgifterna för ändamålet under budgetåret 1933/1934 på grund av särskilda förhållanden uppgått till icke mindre än 4,350 kronor.

I fråga om kostnaderna för särskilda utredningar genom tekniskt sakkunniga anmärker domstolen, att posten härför, vilken hittills icke behövt tagas i anspråk, syntes böra upptagas med ett till 100 kronor avrundat belopp.

Anslagsposten till avlöningar till befattningshavare å extra stat beräknar domstolen till 8,580 kronor, vilket belopp motsvarar avlöningen enligt högsta förekommande löneklass till domstolens sekreterare. För närvarande avses av anslaget till arbetsdomstolen till avlöning till sekreteraren samt ersättning till hans vikarie ett belopp av (7,212 + 586) 7,798 kronor, varförutom från anslag under sjunde huvudtiteln såsom avlöningsförhöjning åt sekreteraren utgår ett belopp av 456 kronor.

Beträffande anslagsposten till avlöningar till andra icke-ordinarie befattningshavare m. m. har domstolen först uppehållit sig vid det för grundavlöningar m. m. erforderliga beloppet. Domstolen meddelar, att för löpande budgetår för motsvarande ändamål står till domstolens förfogande ett belopp av 9,352 kronor, avsett att disponeras på följande sätt:

	Kronor
Amanuenshjälp	1,000
Grundavlöning åt ett e. o. kameralbiträde	2,676
Grundavlöning åt ett e. o. kontorsbiträde	2,052
Avlöning åt ett extra vaktbiträde	2,043
Ersättningar åt tillfälliga skrivbiträden, övertidsersättningar m. m.	1,000
Ersättning för vakthållning under domstolens sessioner	257
Vikariatsersättningar	324
Summa kronor 9,352	

I fråga om medelsbehovet för nästa budgetår framhåller domstolen, att en väsentlig höjning av det för amanuenshjälp avsedda beloppet vore ofrånkomlig, därest det skulle bliva möjligt för domstolen att på tillfredsställande sätt fullgöra sina arbetsuppgifter utan att, på sätt för närvarande skedde, en alltför tung arbetsbörd pålades ordföranden. Domstolen hemställer därför om en höjning av det för sagda ändamål avsedda beloppet till 4,500 kronor.

Domstolen har vidare föreslagit, att de nuvarande kameralbiträdes- och kontorsbiträdesbefattningarna hos domstolen i 8:e och 4:e lönegraderna måtte utbytas mot respektive kansliskrivar- och kanslibiträdesbefattningar och där-

med uppflyttas till 11:e respektive 7:e lönegraden. Till stöd för dessa förslag har domstolen anfört bland annat, att under de senaste åren allt flera av sekreterarens kansligöromål måst överflyttas på kameralbiträdet, för att därigenom bereda sekreteraren tillfälle att biträda ordföranden, och att samtidigt en avsevärd del av kameralbitrådets göromål överlämnats till kontorsbiträdet. Kostnaderna för avlöning av ifrågavarande befattningshavare har domstolen uppskattat till 3,144 respektive 2,520 kronor.

Vidare anser domstolen erforderligt, att från och med nästa budgetår i stället för den nuvarande vaktribrådessysslan inrättas en befattning såsom extra ordinarie expeditionsvakt i 5:e lönegraden. För ändamålet upptager domstolen ett belopp av 2,208 kronor.

Slutligen beräknar domstolen för ersättningar åt tillfälliga skrivbiträden, övertidsersättningar m. m., 1,500 kronor, till ersättning för vakthållning under domstolens sessioner 250 kronor och för vikariatsersättningar 328 kronor.

I överensstämmelse härmed har domstolen beräknat de sammanlagda utgifterna för grundavlöningar m. m. under nästa budgetår till $(4,500 + 3,144 + 2,520 + 2,208 + 1,500 + 250 + 328)$ 14,450 kronor.

För avlöningsförhöjningar m. m. skulle — anför domstolen — under förutsättning av oförändrad organisation, för nästa budgetår erfordras ett belopp av 312 kronor, motsvarande en avlöningsförhöjning för såväl kameralbiträdet som kontorsbiträdet. Då emellertid vid bifall till domstolens förslag rörande utbyte av nämnda befattningar mot befattningar i högre lönegrad ifrågavarande utgift skulle helt bortfalla, har domstolen för avlöningsförhöjningar allenast beräknat ett belopp av 60 kronor.

Till särskilda löneförmåner har domstolen beräknat ett belopp av 510 kronor, avsett för provisoriskt dyrortstillägg till icke-ordinarie befattningshavare hos domstolen.

Domstolen har i enlighet med dessa beräkningar hemställt, att domstolens avlöningsanslag måtte för budgetåret 1935/1936 upptagas till $(49,500 + 8,580 + 14,450 + 60 + 510)$ 73,100 kronor.

Över förevarande framställning har *statskontoret* den 12 oktober 1934 avgivit utlåtande.

Statskontoret har däri inledningsvis anmärkt, att enligt ämbetsverkets uppfattning löneförbättring nu borde undvikas, såvida icke alldeles särskilda omständigheter kunde åberopas till förmån för sådan förbättring. I anslutning därtill har ämbetsverket förklarat sig icke kunna understödja domstolens förslag om särskilt dagarvode åt vice ordföranden eller dennes ersättare vid de sammanträden, då vederbörande tjänstgör såsom ordförande.

Med anledning av domstolens förslag om utbyte av den nuvarande kameralbitrådestjänsten i 8:e lönegraden mot en kansliskrivartjänst i 11:e lönegraden har statskontoret erinrat, att befattningen ursprungligen, i enlighet med ett av statskontoret år 1927 avgivet förslag, placerats i 7:e lönegraden men år 1931 — efter det domstolen gjort framställning om befattningens ersättande med en kansliskrivartjänst — på förslag av allmänna civilförvalt-

ningens lönenämnd uppflyttats till 8:e lönegraden. Under hänvisning härtill har statskontoret icke funnit skäl förorda ytterligare höjning av vederbörandes löneplacering. Statskontoret har vidare avstyrkt domstolens förslag rörande förändringen av kontorsbiträdesbefattningen och den nuvarande vaktmästarsysslan.

Domstolens begäran om ökade medel till amanuenshjälp anser statskontoret vara värd beaktande men föreslår, att anslagsökningen för ändamålet begränsas till 3,000 kronor.

Slutligen har statskontoret framhållit, att därest de nuvarande kameral- och kontorsbiträdesbefattningarna bibehållas oförändrade, posten till avlöningsförhöjningar m. m. måste beräknas till högre belopp än det av domstolen upptagna.

Departements-
chefen.

Av den förut lämnade redogörelsen framgår, att enligt gällande bestämmelser vice ordföranden hos arbetsdomstolen dels åtnjuter ett fixt årsarvode, som är 500 kronor högre än övriga ledamöters, dels ock uppbär dagarvode per sammanträdesdag, som med 10 à 20 kronor överstiger motsvarande arvode till övriga ledamöter. Med hänsyn härtill synes det mig icke påkallat att, på sätt arbetsdomstolen föreslagit, härutöver tillerkänna vice ordföranden ett särskilt dagarvode för de sammanträden, då han tjänstgör såsom ordförande. Jag förordar därför, att de nuvarande bestämmelserna rörande dagarvodena bibehållas oförändrade. Då — såsom domstolen framhållit — kostnaderna för dagarvoden åt ledamöter och ersättare för dem under sistförflutna budgetår allenast uppgått till 15,180 kronor, torde motsvarande kostnader för nästa budgetår kunna beräknas till 15,200 kronor, vilket belopp med 800 kronor understiger det av domstolen upptagna beloppet. Beträffande övriga utgifter till arvoden och dylika särskilda ersättningar ansluter jag mig till domstolens förslag. Enligt denna beräkning skulle här ifrågavarande utgifter få beräknas till (49,500 — 800) 48,700 kronor.

Kostnaderna för avlöning till befattningshavare å extra stat lära böra upptagas på av domstolen föreslaget sätt, dock att beloppet på grund av det pensionsavdrag, varmed här är att räkna, bör nedsättas till 8,300 kronor.

Vad angår utgifterna till grundavlöningar m. m. kan jag icke ansluta mig till domstolens förslag rörande ombildning av befattningarna såsom kameralbiträde och kontorsbiträde till befattningar av högre grad utan anser liksom statskontoret, att befattningarna böra bibehållas oförändrade. Icke heller domstolens förslag om anvisande av ytterligare medel för amanuenshjälp finner jag mig för närvarande kunna förorda. De totala utgifterna för här avsedda ändamål synas mig böra beräknas med utgångspunkt från det för löpande budgetår upptagna beloppet av 9,352 kronor. Detta belopp bör i anledning av pensionsavdragen nedsättas till 9,300 kronor.

Vid bifall till vad jag föreslagit beträffande kameral- och kontorsbiträdena, torde till avlöningsförhöjningar få beräknas ett belopp av 300 kronor.

Slutligen lär för särskilda löneförmåner få upptagas ett avrundat belopp av 500 kronor.

Anslaget till avlöningar för arbetsdomstolen skulle i enlighet härmed behöva uppskattas till (48,700 + 8,300 + 9,300 + 300 + 500) 67,100 kronor. Detta belopp överstiger med 1,000 kronor den del av det nuvarande anslaget till arbetsdomstolen, som är avsedd för avlöningar. Å ena sidan ha de beräknade utgifterna till arvoden och dylika särskilda ersättningar minskats med 250 kronor. Å den andra sidan hava övriga utgifter ökats med 1,250 kronor. Av ökningen är ett belopp av 450 kronor att hänföra till ändrat beräknings sätt av lönerna, medan densamma i övrigt föranledes av vissa avlöningsför höjningar och av överflyttningen till anslaget av de provisoriska dyrtortstilläggen.

I den avlöningsstat, som bör fastställas för domstolen, torde de särskilda posterna böra erhålla en beteckning, som överensstämmer med de grunder rörande statuppställningar, för vilka redogörelse denna dag lämnats av chefen för finansdepartementet.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna följande personalförteckning för arbetsdomstolen:

Personalförteckning.		Lönegrad
Befattning	Tjänsteman å extra stat.	
1 sekreterare		B 24;

dels godkänna följande avlöningsstat för arbetsdomstolen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1935/1936:

Avlöningsstat.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	kronor	48,700
2. Avlöning till tjänsteman å extra stat, <i>förslagsvis</i>	»	8,300
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:		
a. Grundavlöningar m. m.	kronor	9,300
b. Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	»	300
	»	9,600
4. Särskilda löneförmåner till vissa icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	»	500

Summa förslagsanslag kronor 67,100;

dels ock till Arbetsdomstolen: Avlöningar för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av kronor 67,100

[9.] 7. **Arbetsdomstolen: Omkostnader, förslagsanslag.** Såsom framgår av vad anförts under föregående punkt bestridas för närvarande arbetsdomstolens omkostnader från förslagsanslaget till arbetsdomstolen, under det att dessa omkostnader enligt den nya riksstatsuppställningen skola gäldas från ett särskilt för ändamålet uppfört anslag.

I skrivelse den 14 september 1934 har *arbetsdomstolen* hemställt, att ifråga-
varande omkostnadsanslag måtte för nästa budgetår upptagas till 3,900 kronor,
vilket belopp beräknats erforderligt för expenser.

Departements-
chefen.

Även enligt min mening böra domstolens expenser för nästa budgetår
beräknas till 3,900 kronor. Då vidare anledning icke synes föreligga att nu
räkna med nämnvärda omkostnader av annat slag än expenser, torde om-
kostnadsanslaget icke behöva upptagas till högre belopp än sagda summa.
Anslaget bör erhålla natur av förslagsanslag.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte
föreslå riksdagen

att till *Arbetsdomstolen*: *Omkostnader* för budgetåret 1935/1936
anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 3,900

[10.] 8. **Domstolen för ekonomiska stridsåtgärder: Avlöningar, förslags-
anslag.** I det förslag till lag om vissa ekonomiska stridsåtgärder, som den
2 november 1934 för yttrande remitterats till lagrådet och som är avsett att
föreläggas innevarande års riksdag, har förutsatts, att mål enligt den nämnda
lagen skulle handläggas av en särskild för ändamålet upprättad domstol, be-
nämnd domstolen för ekonomiska stridsåtgärder. Kostnaderna för denna
domstol böra bestridas av statsverket.

Då den nya lagstiftningen är avsedd att träda i kraft den 1 juli 1935,
erfordras uppenbarligen anslag för uppehållande av domstolens verksamhet
under budgetåret 1935/1936.

Emellertid föreligger ärendet icke i så utrett skick, att slutgiltigt förslag
i ämnet nu kan föreläggas riksdagen. Preliminära beräkningar giva vid
handen, att utgifterna för domstolen kunna för nästa budgetår uppskattas
till 50,000 kronor.

För bestridande av dessa utgifter torde böra anvisas ett avlöningsanslag
och ett omkostnadsanslag, båda av förslagsanslags natur. Avlöningsanslaget,
som bör uppföras med rubriken domstolen för ekonomiska stridsåtgärder:
avlöningar, synes kunna beräknas till 40,000 kronor, medan omkostnadsan-
slaget, som bör betecknas domstolen för ekonomiska stridsåtgärder: om-
kostnader, lärer kunna beräknas till 10,000 kronor.

Beträffande omkostnadsanslaget gör jag hemställan under nästföljande
punkt.

Här hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Domstolen*
för ekonomiska stridsåtgärder: Avlöningar för budgetåret 1935/1936
beräkna ett *förslagsanslag* av kronor 40,000

[11.] 9. **Domstolen för ekonomiska stridsåtgärder: Omkostnader, förslags-
anslag.** Under åberopande av vad jag under nästföregående punkt anført, får
jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Domstolen för ekonomiska stridsåtgärder: Omkostnader* för budgetåret 1935/1936 beräkna ett *förslagsanslag* av kronor 10,000

[12.] 10. **Yrkesinspektionen: Avlöningar, förslagsanslag.** Kostnaderna för yrkesinspektionen bestridas sedan åtskilliga år från två särskilda förslagsanslag, nämligen ett ordinarie med rubriken yrkesinspektionen och ett extra, rubricerat yrkesinspektionens verksamhet. I riksstaten för innevarande budgetår äro anslagen uppförda med 284,400 respektive 176,000 kronor.

Nu gällande ordinarie stat för yrkesinspektionen, vilken stat godkänts av 1933 års riksdag, är av följande utseende:

	Stat.	Kronor
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	...	282,400
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	...	2,000
	Summa kronor	284,400

Antalet ordinarie befattningar hos yrkesinspektionen är genom Kungl. Maj:ts brev den 9 maj 1930 bestämt på följande sätt.

Befattning	Lönegrad
9 yrkesinspektörer	B 28
1 skogs- och flottledsinspektör	B 27
1 yrkesinspektris	B 26
9 yrkesinspektörsassistenter	B 21
2 yrkesinspektrisassistenter	B 18
18 underinspektörer	B 16

För användningen under budgetåret 1934/1935 av anslaget till yrkesinspektionens verksamhet har Kungl. Maj:t den 27 april 1934 fastställt följande stat.

	Kronor
Avlöningar samt vikariats- och övertidsersättningar till icke-ordinarie befattningshavare ävensom ersättning till experter och för tillfällig skrivhjälp, högst	59,240
Expenser, högst	16,760
Reseersättningar vid yrkesinspektionen, förslagsvis	100,000
	Summa kronor 176,000

Enligt de av riksdagen godkända grunderna för riksstatens uppställning skola de nuvarande anslagen till yrkesinspektionen och yrkesinspektionens verksamhet utbytas mot två nya anslag, ett avlöningsanslag och ett omkostnadsanslag, därvid anslagen skola betecknas yrkesinspektionen: avlöningar respektive yrkesinspektionen: omkostnader. Från avlöningsanslaget skola bestridas de i gällande ordinarie stat angivna utgifterna ävensom de utgifter, som enligt förenämnda stat för användningen av anslaget till yrkesinspektionens verksamhet bestridas från posten till avlöningar samt vikariats- och övertidsersättningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. Från anslaget

skall jämväl utgå provisoriskt dyrortstillägg, vilket tillägg för närvarande gäldas från femte huvudtitelns allmänna anslag för sådant tillägg. Från omkostnadsanslaget åter skola bestridas utgifter för expenser samt reseersättningar.

I skrivelse den 8 september 1934 har *socialstyrelsen* framlagt förslag till beräkning av såväl avlönings- som omkostnadsanslaget för nästa budgetår. Till förslaget i sistnämnda del återkommer jag under nästa punkt.

Vad åter avlöningsanslaget beträffar, har styrelsen föreslagit, att posten till avlöningar till befattningshavare å ordinarie stat upptages till 300,900 kronor. Häri ingå dels det belopp av 284,400 kronor, som för innevarande budgetår finnes uppfört å yrkesinspektionens ordinarie stat, dels ock ett belopp av 16,500 kronor, utgörande den ökning, som föranledes av verkställd uppräknings till högsta förekommande löneklass av lönerna till de ordinarie befattningshavarna vid yrkesinspektionen.

Posten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. har föreslagits till 59,300 kronor. Mot detta belopp svarar det för innevarande budgetår i staten för användningen av anslaget till yrkesinspektionens verksamhet upptagna beloppet av 59,240 kronor till avlöningar samt vikariats- och övertidsersättningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., vilket belopp av styrelsen på angivet sätt avrundats. Enligt styrelsens beräkning skulle av beloppet erfordras 52,000 kronor till grundavlöningar m. m. och 7,300 kronor till avlöningsförhöjningar m. m.

Till särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie befattningshavare har styrelsen räknat med ett belopp av 4,500 kronor, avsett för provisoriskt dyrortstillägg.

Yrkesinspektionens avlöningsstat skulle följaktligen enligt styrelsens förslag sluta å ett belopp av $(300,900 + 59,300 + 4,500)$ 364,700 kronor.

Departements-
chefen.

Mot socialstyrelsens anslagsberäkningar har jag i och för sig icke något att erinra. Dock böra med hänsyn till pensionsavdragen de beräknade utgifterna för avlöningar till befattningshavare å ordinarie stat nedsättas till 292,000 kronor och de uppskattade utgifterna till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare reduceras till 58,500 kronor, därav 51,200 kronor avses för grundavlöningar och 7,300 kronor för avlöningsförhöjningar. På grund härav uppskattar jag föreliggande anslagsbehov till $(292,000 + 58,500 + 4,500)$ 355,000 kronor.

I förhållande till de medel, som under de nuvarande anslagen till yrkesinspektionen beräknats till avlöningar, innebär mitt förslag en anslagshöjning av 11,360 kronor. Det ändrade beräkningssättet av avlöningarna till ordinarie och icke-ordinarie personal har därvid föranlett en höjning av 6,860 kronor, medan den återstående höjningen — 4,500 kronor — sammanhänger med överflyttningen av utgifterna för provisoriskt dyrortstillägg.

Avlöningsstaten för yrkesinspektionen torde böra uppställas i enlighet med de allmänna grunder, för vilka chefen för finansdepartementet denna dag redogjort.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna följande personalförteckning för yrkesinspektionen:

Personalförteckning.		Lönegrad
Befattning	Tjänstemän å ordinarie stat.	
9 yrkesinspektörer		B 28
1 skogs- och flottledsinspektör		B 27
1 yrkesinspektris		B 26
9 yrkesinspektörsassistenter		B 21
2 yrkesinspektrisassistenter		B 18
18 underinspektörer		B 16;

dels godkänna följande avlöningsstat för yrkesinspektionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1935/1936:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor 292,000
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:	
a. Grundavlöningar m. m.	kronor 51,200
b. Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	» 7,300 » 58,500
3. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	» 4,500
Summa förslagsanslag kronor 355,000;	

dels ock till Yrkesinspektionen: Avlöningar för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 355,000

[13.] 11. Yrkesinspektionen: Omkostnader, *förslagsanslag*. Under föregående punkt har jag omnämnt, att *socialstyrelsen* i skrivelse den 8 september 1934 avgivit förslag beträffande yrkesinspektionens omkostnadsanslag för budgetåret 1935/1936. Styrelsen har därvid upptagit posten för reseersättningar till 100,000 kronor och posten för expenser till 16,700 kronor. Det totala anslagsbehovet har styrelsen i enlighet härmed uppskattat till 116,700 kronor, vilket belopp med 60 kronor understiger de medel, som för innevarande budgetår stå till förfogande för samma ändamål.

Såsom jag under nyssnämnda punkt framhållit, skola yrkesinspektionens omkostnader hädanefter bestridas från ett särskilt *förslagsanslag*, betecknat yrkesinspektionen: omkostnader. I anslutning till *socialstyrelsens* förslag, som jag förordar, skulle omkostnadsanslaget för budgetåret 1935/1936 beräknas enligt följande uppställning:

Departements-
chefen.

	Kronor
1. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	100,000
2. Expenser, <i>förslagsvis</i>	16,700
Summa kronor 116,700	

Å Kungl. Maj:t torde få ankomma att fastställa stat för anslagets användning.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Yrkesinspektionen*: *Omkostnader* för budgetåret 1935/1936
anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 116,700

[14.] 12. **Arbetsrådet: Avlöningar, förslagsanslag.** I riksstaten för budgetåret 1934/1935 är för arbetsrådet anvisat ett extra förslagsanslag å 44,300 kronor. Genom brev den 7 juni 1934 har Kungl. Maj:t fastställt följande stat för användningen av nämnda anslag.

	Stat.	Kronor
1) { Ordförande och chef, årsarvode		4,000
1) { 1 ledamot tillika byråchef, lönegraden B 30		10,020
1 ledamot, tillika ställföreträdare för ordföranden, årsarvode		1,300
5 ledamöter, årsarvoden à 1,200 kronor		6,000
Dagarvoden till ledamöter och suppleanter, förslagsvis		5,400
Ersättningar till ledamöter för särskilda utredningar eller undersökningar, högst		2,000
Avlöningar till extra ordinarie och extra befattningshavare, avlöningsförhöjningar m. m., högst		13,590
Vikariatsersättningar m. m., förslagsvis		90
Ersättningar för särskilda utredningar genom tekniskt eller ekonomiskt sakkunniga, ersättningar till på arbetsrådets föranstaltande vid allmän underrätt hörda vittnen och sakkunniga ävensom resekostnads- och traktamentsersättningar åt suppleanter, då de inkallas såsom ersättare för rådets ledamöter, förslagsvis		100
Expenser, högst		1,800
		Summa kronor 44,300

¹⁾ Dessa tjänster innehavas av samma person.

Vid sidan av ifrågavarande anslag bestridas vissa avlöningskostnader för arbetsrådets befattningshavare, nämligen provisoriskt dyrortstillägg och dyrtidstillägg från femte huvudtitelns allmänna anslag för dessa ändamål. Rådets omkostnader bestridas, i vad de avse reseersättningar till suppleanter i rådet ävensom expenser, från anslaget till arbetsrådet samt, i vad de avse resekostnader för arbetsrådets ordinarie ledamöter ävensom för rådets befattningshavare, från samma huvudtitels anslag till rese- och traktamentspenningar.

Enligt de av riksdagen godkända grunderna för riksstatens uppställning skola för arbetsrådet anvisas två anslag, ett för avlöningar och ett för omkostnader. Under det förra anslaget skola beräknas medel *dels* för samtliga de ändamål, för vilka det nuvarande anslaget till arbetsrådet är avsett, med undantag av resekostnads- och traktamentsersättningar åt suppleanter för

ledamöter i rådet samt av expenser, dels för provisoriskt dyrortstillägg till rådets befattningshavare. Under det senare anslaget skulle upptagas samtliga rådets utgifter för reseersättningar och för expenser.

I skrivelse den 12 september 1934 har *arbetsrådet* hemställt om anvisande av medel för rådet för budgetåret 1935/1936. Vid beräkning av medelsbehovet har ämbetsverket härvid följt nyss angivna grunder för riksstatens uppställning. I fråga om beräkningen av anslaget till avlöningar framgår av nämnda skrivelse följande.

Anslagsposten till arvoden och dylika särskilda ersättningar har av rådet upptagits till 19,600 kronor. Detta belopp är beräknat på följande sätt:

	Kronor
Ordförande och chef, årsarvode	4,000
1 ledamot, tillika ställföreträdare för ordföranden, årsarvode.....	1,300
5 ledamöter, årsarvoden à 1,200 kronor.....	6,000
Dagarvoden till ledamöter och suppleanter, förslagsvis	6,200
Ersättningar till ledamöter för särskilda utredningar och undersökningar, högst	2,000
Ersättningar för särskilda utredningar genom tekniskt eller ekonomiskt sakkunniga och ersättningar till på arbetsrådets föranstaltande vid allmän underrätt hörda vittnen och sakkunniga, förslagsvis	100
Summa kronor	19,600

Härav framgår, att arbetsrådet beträffande ifrågavarande arvoden och ersättningar föreslagit ändring allenast vad angår utgifterna till dagarvoden till ledamöter och suppleanter. I fråga om dessa utgifter är att märka, att enligt särskilda av Kungl. Maj:t meddelade beslut från och med budgetåret 1933/1934 tills vidare gäller, att ledamot eller suppleant äger att för varje dag han deltagit i sammanträde i arbetsrådet, dock beträffande ledamot högst 45 dagar under hela budgetåret, åtnjuta dagarvode, som skall utgå med trettio kronor till ordförandens ställföreträdare och dennes suppleant samt med tjugu kronor till annan ledamot och suppleant för sådan ledamot. Vid beräkning av det för närvarande för ifrågavarande dagarvoden upptagna beloppet har man antagit, att de ordinarie ledamöterna skulle komma att deltaga i 40 sammanträden per år. Rådet har rörande dessa arvoden anfört i huvudsak följande.

Posten till dagarvoden hade jämväl i staten för budgetåret 1933/1934 varit upptagen till 5,400 kronor. Beloppet hade emellertid visat sig otillräckligt, varför Kungl. Maj:t på hemställan av rådet höjt posten till 6.240 kronor. De verkliga utgifterna hade sedermera stannat vid 5,942 kronor, förnämligast tack vare det förhållandet, att tre av arbetsrådets ordinarie ledamöter, som tjänstgjort under det högsta antal sammanträden, för vilket dagarvode utgår, eller 45, varit villiga att utan ersättning tjänstgöra under ytterligare respektive 1, 3 och 4 sammanträden. Då en dylik tjänstgöring utan ersättning icke skäligen syntes kunna påfordras, syntes bestämmelserna rörande dagarvode till ledamöterna böra ändras därhän, att sådant

arvode i fortsättningen finge utgå för högst 50 sammanträden. Utgifterna för dagarvoden syntes för nästa budgetår böra beräknas till 6,200 kronor.

Anslagsposten avlöning till befattningshavare å extra stat har rådet beräknat till 11,460 kronor, vilket belopp motsvarar avlöningen enligt högsta förekommande löneklass till ledamoten och byråchefen hos rådet. I gällande stat för rådet är räknat med motsvarande belopp, därav 10,020 kronor utgå från posten »1 ledamot, tillika byråchef, lönegraden B 30» och 1,440 kronor från det för avlöningsförhöjningar avsedda beloppet.

Anslagsbehovet för avlöningar till andra icke-ordinarie befattningshavare m. m. uppskattar rådet till 12,840 kronor, därav 11,286 kronor för grundavlöningar och 1,554 kronor för avlöningsförhöjningar. De för närvarande för dessa ändamål beräknade beloppen uppgå till sammanlagt 12,240 kronor, därav 10,779 kronor för grundavlöningar och 1,461 kronor för avlöningsförhöjningar. Av den föreslagna höjningen å 600 kronor belöper alltså 507 kronor å utgifterna för grundavlöningar och 93 kronor å avlöningsförhöjningarna. Höjningen av anslagsmedlen för grundavlöningar har rådet motiverat med att de belopp, som för närvarande vore avsedda för ersättningar åt tillfälliga skrivbiträden, övertidsersättningar samt vikariatsersättningar, uppenbarligen vore alltför låga. Uppskattningen av utgifterna för avlöningsförhöjningar grundar sig på en beräkning av det belopp, som för nämnda ändamål erfordras för de nuvarande icke-ordinarie befattningshavarna hos rådet.

För provisoriskt dyrortstillägg har arbetsrådet under rubriken särskilda löneförmåner till vissa icke-ordinarie befattningshavare beräknat ett belopp av 600 kronor.

Det sammanlagda medelsbehovet under förevarande anslag har arbetsrådet alltså upptagit till (19,600 + 11,460 + 12,840 + 600) 44,500 kronor.

Departements-
chefen.

Vad först angår utgifterna till arvoden och dylika särskilda ersättningar synas mig tillräckliga skäl icke föreligga att företaga någon ändring i gällande grunder för dagarvodena till ledamöterna i rådet. Med hänsyn till de verkliga utgifterna för dagarvoden till ledamöter och suppleanter under sistförflutna budgetår torde emellertid det för sagda ändamål beräknade beloppet lämpligen böra höjas till förslagsvis 5,800 kronor. Övriga nu ifrågavarande utgifter torde böra uppskattas i enlighet med rådets förslag. Vid bifall härtill bör här räknas med ett belopp av 19,200 kronor.

Kostnaderna för avlöning till befattningshavare å extra stat torde böra beräknas på av rådet föreslaget sätt, dock att beloppet med hänsyn till beräknat pensionsavdrag bör nedsättas till 11,100 kronor.

Beträffande utgifterna till avlöningar till andra icke-ordinarie befattningshavare får jag, med hänsyn till vad rådet anfört, föreslå en höjning av grundavlöningarna till 11,000 kronor. I anledning av pensionsavdragen bör emellertid detta belopp åter nedsättas med 100 kronor till 10,900 kronor. För avlöningsförhöjningar torde böra upptagas ett belopp av 1,500 kronor. Summan av dessa belopp utgör 12,400 kronor.

Mot arbetsrådets beräkning av utgifterna till särskilda löneförmåner har jag icke något att erinra.

Arbetsrådets avlöningsanslag skulle enligt dessa kalkyler få upptagas till (19,200 + 11,100 + 12,400 + 600) 43,300 kronor. Det för motsvarande ändamål för löpande budgetår beräknade beloppet uppgår till 42,500 kronor. Höjning har alltså skett med 800 kronor. Omräkningen av avlöningarna har medfört en minskning av 460 kronor. Överflyttningen av de provisoriska dyrortstilläggen har föranlett ökning med 600 kronor. Härutöver har höjning ägt rum med 400 kronor för utgifterna till arvoden och dylika ersättningar och med 260 kronor för avlöningar till andra icke-ordinarie befattningshavare.

Med hänsyn till de grunder för avlöningsstaternas uppställning, för vilka chefen för finansdepartementet denna dag redogjort, torde i förhållande till arbetsrådets förslag vissa jämkningar böra göras med avseende å rubriceringen av de i staten för rådet ingående posterna.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna följande personalförteckning för arbetsrådet:

Personalförteckning.	
Befattning	Lönegrad
Tjänsteman å extra stat.	
1 ledamot, tillika byråchef.....	B 30;

dels godkänna följande avlöningsstat för arbetsrådet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1935/1936:

Avlöningsstat.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	kronor 19,200
2. Avlöning till tjänsteman å extra stat, <i>förslagsvis</i>	» 11,100
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:	
a. Grundavlöningar m. m.	kronor 10,900
b. Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	» 1,500 » 12,400
4. Särskilda löneförmåner till vissa icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	» 600

Summa förslagsanslag kronor 43,300;

dels ock till Arbetsrådet: *Avlöningar* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 43,300

[15.] 13. **Arbetsrådet: Omkostnader, förslagsanslag.** Såsom förut nämnts bestridas för närvarande arbetsrådets kostnader för expenser från anslaget

Femte huvudtiteln.

till arbetsrådet samt rådets utgifter för reseersättningar, till den del de avse resor för ordinarie ledamöter ävensom för befattningshavare hos rådet, från femte huvudtiteln anslag till rese- och traktamentspenningar och till den del de avse resor för suppleanter från förstnämnda anslag. Jämlikt de nya grunderna för riksstatsuppställningen skola ifrågavarande kostnader bestridas från ett särskilt anslag för arbetsrådets omkostnader.

I sin beräkning av förevarande anslag har *arbetsrådet* med ledning av erfarenheterna från senaste budgetår uppskattat rådets samtliga utgifter för reseersättningar under nästa budgetår till 5,000 kronor. I fråga om behovet av medel för expenser har rådet anfört i huvudsak följande.

För expenser hade i arbetsrådets stat för budgetåret 1932/1933 anvisats 3,500 kronor, medan för vart och ett av de följande två budgetåren blott upptagits 1,800 kronor. Sistnämnda belopp motsvarade icke ens tillnärmelsevis arbetsrådets behov. De verkliga expensutgifterna hade för de tre senaste budgetåren uppgått till respektive 3,820, 2,906 och 2,354 kronor. Den minskning i utgifterna, som rådet lyckats åstadkomma för budgetåret 1933/1934, hade vunnits allenast genom att rådet under nämnda budgetår helt inställt alla inköp av inventarier och underlåtit att i sedvanlig ordning förnya sitt förråd av kontorsmaterialier. För budgetåret 1935/1936 kunde rådets expenser beräknas till 3,200 kronor.

I enlighet med dessa beräkningar har arbetsrådet hemställt, att till bestridande av omkostnader för arbetsrådet måtte anvisas ett förslagsanslag av 8,200 kronor.

Departements-
chefen.

Mot arbetsrådets uppskattning av utgifterna till reseersättningar har jag icke något att invända. Däremot anser jag mig icke kunna förorda den av rådet ifrågasatta höjningen av utgiftsposten till expenser. Denna post bör alltjämt upptagas till 1,800 kronor. Rådets omkostnadsanslag för budgetåret 1935/1936 skulle alltså beräknas enligt följande uppställning:

1. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	kronor 5,000
2. Expenser, <i>förslagsvis</i>	» 1,800
	Summa kronor 6,800

Sistnämnda belopp, 6,800 kronor, bör äskas såsom förslagsanslag. Stat för anslagets användning torde i sinom tid få fastställas av Kungl. Maj:t.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Arbetsrådet*: *Omkostnader* för budgetåret 1935/1936
anvisa ett *förslagsanslag* av .. kronor 6,800

[16.] 14. **Bidrag till den offentliga arbetsförmedlingen, förslagsanslag.** Sedan lång tid tillbaka har statsbidrag utgått till den offentliga arbetsförmedlingen. För ändamålet har under senare år i riksstaten varit uppfört ett anslag, be-

nämnt offentliga arbetsförmedlingen. Anslaget, som haft karaktär av extra förslagsanslag, har för budgetåret 1933/1934 upptagits till 260,000 kronor och för budgetåret 1934/1935 till 290,000 kronor.

Hittills gällande statsbidragsgrunder återfinnas i kungörelsen den 30 juni 1916 (nr 319) angående bidrag av statsmedel till täckande av viss del av resekostnader för medellösa arbetssökande ävensom kungörelsen samma dag (nr 320) angående understöd av statsmedel till befrämjande och organiserande av den offentliga arbetsförmedlingen i riket.

Dessa kungörelser hava emellertid upphävts genom en den 15 juni 1934 (nr 267) utfärdad lag om offentlig arbetsförmedling. Enligt 1 § av denna lag skall offentlig förmedling av arbetsanställning vara anordnad inom varje landstingsområde och i varje stad, som icke deltagar i landsting. För sådant ändamål åligger det landsting och stadsfullmäktige i stad, som nu nämnts, att anordna en arbetsförmedlingsanstalt med ett huvudkontor och erforderligt antal på lämpliga platser förlagda avdelningskontor eller ombud. Sådan skyldighet har tidigare icke funnits.

Då den hittillsvarande organisationen på detta område i åtskilliga avseenden är otillräcklig, förutsätta dessa bestämmelser, att en avsevärd utbyggnad av den offentliga arbetsförmedlingen äger rum. För att underlätta denna utbyggnad hava anstalterna för sin verksamhet tillförsäkrats statsbidrag enligt grunder, som äro för dem betydligt förmånligare än de hittills gällande. Bestämmelserna om statsbidrag, vilka äro meddelade i 10 § av nämnda lag, innehålla i huvudsak följande.

Arbetsförmedlingsanstalt är berättigad att av statsmedel åtnjuta ersättning för nödvändiga utgifter för tryckning av vissa formulär och blanketter samt för post-, telegraf- och telefonavgifter.

Arbetsförmedlingsanstalt, som bekostat resa, vilken arbetssökande företagit för tillträdande av honom å annan ort inom riket anvisad anställning, är berättigad att under vissa villkor av statsmedel erhålla ersättning med tre fjärdedelar av resekostnaden.

För andra utgifter än de nämnda äger arbetsförmedlingsanstalt, i den mån de kunna anses hava varit av behovet påkallade, av statsmedel åtnjuta ersättning med hälften av det utgivna beloppet. Om så med hänsyn till särskilt förhållande provas skäligt, kan Kungl. Maj:t medgiva, att viss anstalts utgifter må till mer än hälften ersättas av statsmedel.

Skulle för förmedling av arbete inom viss verksamhetsgren eller åt visst slag av arbetssökande särskild anordning finnas påkallad vid arbetsförmedlingsanstalt, kan vidare Kungl. Maj:t, där så med hänsyn till särskilt förhållande provas skäligt, förordna, att de med anordningen förenade kostnaderna skola till mer än hälften ersättas av statsmedel. Liknande förordnande kan meddelas beträffande kostnader, som föranledas av arbetsförmedlingsanstalternas samverkan eller av särskilda anordningar för underlättande av yrkesval och för arbetsanvisning åt ungdom.

I 11 § av lagen föreskrives, att statsbidragen utbetalas av socialstyrelsen.

I kungörelse den 23 november 1934 (nr 553) har Kungl. Maj:t meddelat bestämmelser angående handläggningen av frågor om statsbidrag till offentlig arbetsförmedling. Därvid har bestämts, att statsbidragen skola utbetalas årsvis eller i vissa fall halvårsvis i efterskott. Detta medför, att under löpande budgetår statsbidrag komma att utbetalas enligt hittills gällande grunder, medan statsbidrag enligt de nya grunderna komma att utbetalas från och med nästa budgetår.

I skrivelse den 8 september 1934 har *socialstyrelsen* gjort framställning om anslag för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1935/1936. Däri har styrelsen — efter hänvisning till i ämnet utfärdade lagbestämmelser — anfört i huvudsak följande.

De nya statsbidragsföreskrifterna komme att medföra avsevärt ökade anspråk på anslaget till den offentliga arbetsförmedlingen. Huru stor belastningen komme att bli, vore emellertid ganska svårt att för närvarande med någon större grad av säkerhet bedöma.

Utbyggnaden av den offentliga arbetsförmedlingen under loppet av år 1935 komme givetvis att bli beroende bland annat på den omfattning, i vilken erkända arbetslöshetskassor komme att inrättas och börja sin verksamhet. Då utbyggnaden sålunda borde ske med hänsynstagande jämväl till det behov av förstärkning och effektivisering, som betingades av förhållandena på arbetsmarknaden ävensom av den statliga och statsunderstödda hjälpverksamheten för arbetslösa, måste man under alla förhållanden räkna med att en utbyggnad och förstärkning av anstaltsnätet komme till stånd i och med lagens ikraftträdande. Vid de beräkningar rörande anslagsbehovet för budgetåret 1935/1936, som verkstälts inom socialstyrelsen, hade man ansett sig böra räkna med ett belopp av 850,000 kronor. Till jämförelse kunde nämnas, att statens årliga kostnader för den offentliga arbetsförmedlingen vid fullt utbyggd organisation vid förarbetena till den nya lagen uppskattats till 1,800,000 kronor.

Styrelsen har därför hemställt, att ifrågavarande anslag måtte för nästa budgetår beräknas till 850,000 kronor.

Departements-
chefen.

Medelsbehovet för den offentliga arbetsförmedlingen för nästa budgetår kan endast approximativt beräknas. Sannolikheten torde emellertid tala för att utgifterna skola bli avsevärt mindre, än socialstyrelsen förutsatt. Med hänsyn tagen till den utsträckning, vari, enligt vad jag under nästa punkt anför, erkända arbetslöshetskassor kunna väntas träda i verksamhet under nästa budgetår, torde det av styrelsen föreslagna beloppet kunna nedsättas till 500,000 kronor.

Anslaget för ifrågavarande ändamål synes lämpligen kunna upptagas under rubriken bidrag till den offentliga arbetsförmedlingen.

Under åberopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till den offentliga arbetsförmedlingen* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av ... kronor 500,000

[17.] 15. **Bidrag till erkända arbetslöshetskassor, förslagsanslag.** Den 15 juni 1934 har Kungl. Maj:t utfärdat dels förordning (nr 264) om erkända

arbetslöshetskassor, dels ock förordning (nr 265) om statsbidrag till dylika kassor. Båda dessa förordningar hava trätt i kraft den 1 januari 1935. Enligt den senare av förordningarna utgår till erkänd arbetslöshetskassa statsbidrag dels såsom daghjälsbidrag, dels såsom förvaltningsbidrag. Daghjälsbidrag utgår för kalenderår med viss procentuell andel av kassans sammanlagda kostnader för understöd vid arbetslöshet under tid av året, då antagande till erkänd arbetslöshetskassa varit gällande. Förvaltningsbidrag utgår för kalenderår dels med ett belopp i kronor motsvarande två gånger antalet årsmedlemmar i kassan under året, dels med belopp motsvarande vad under året utgivits i arvode till styrelseledamot och revisor, som utsetts av tillsynsmyndigheten över kassorna (socialstyrelsen). Statsbidrag utbetalas årsvis i efterskott efter ansökan; dock att kassa må kunna efter varje kvartals slut erhålla utbetalning intill tre fjärdedelar av det bidrag, som skäligen kan antagas belöpa å kvartalet.

I skrivelse den 8 september 1934 har *socialstyrelsen* hemställt om anslag till bidrag till erkända arbetslöshetskassor för nästa budgetår. Däri har styrelsen anfört i huvudsak följande.

Förordningen den 15 juni 1934 (nr 264) om erkända arbetslöshetskassor trädde i kraft den 1 januari 1935. Före denna dag kunde någon arbetslöshetskassa sålunda ej antagas till erkänd arbetslöshetskassa eller påbörja sin verksamhet såsom dylik kassa. Antagandet av de erkända arbetslöshetskassorna komme att ske successivt, allt efter som vederbörande yrkesgrupper fattade sina beslut om startande av sådana kassor och erforderliga förhandlingar och utredningar hunne ske. Dittills hade följande yrkesgrupper under hand meddelat styrelsen, att överläggningar påginge om bildande av erkända arbetslöshetskassor, nämligen beklädnadsarbetare, bokbindare, gjutare, metallindustriarbetare, målare, vissa kategorier transportarbetare, stenindustriarbetare och kontorsanställda. Det vore emellertid icke möjligt att nu angiva tidpunkten, då antagande kunde meddelas för de av dessa yrkesgrupper bildade arbetslöshetskassorna eller då tillstånd att påbörja utbetalning av understöd till medlemmarna kunde lämnas. Det vore icke uteslutet, att jämväl andra yrkesgrupper kunde få arbetslöshetskassor färdigbildade i så god tid, att de kunde antagas till erkända arbetslöshetskassor under loppet av nästkommande år. Vid sådant förhållande syntes det vara omöjligt att med någon exakthet angiva, till vilka belopp statens kostnader under budgetåret 1935/1936 för förvaltningsbidrag och daghjälsbidrag till de erkända arbetslöshetskassorna kunde komma att uppgå. För vissa av de förut omförmälda yrkesgrupperna hade på begäran beräkningar av försäkringsteknisk natur utförts. På grundval av dels dessa beräkningar, dels under arbetena till lagstiftningen utförda beräkningar uppskattade styrelsen kostnaderna för nämnda statsbidrag under budgetåret 1935/1936 till 3,000,000 kronor, varav omkring $\frac{1}{10}$ torde komma att hänföra sig till titeln förvaltningsbidrag och återstoden till titeln daghjälsbidrag.

Behovet av anslagsmedel för här ifrågavarande ändamål är först och främst beroende av huru snabbt erkända arbetslöshetskassor enligt den nya lagstiftningen skola hinna att bildas och träda i verksamhet. Då läget i detta avseende nu låter sig bättre överblicka, än förhållandena medgävo vid tidpunkten för avgivandet av socialstyrelsens framställning, har jag från sty-

Departements-
chefen.

relsen införskaffat mera detaljerade kostnadsberäkningar. En till mig den 11 december 1934 överlämnad promemoria giver vid handen, att styrelsen numera för nästa budgetår anser sig böra räkna med ett sannolikt maximitbelopp av statsbidrag till erkända kassor å 2,365,000 kronor. Emellertid upplyses tillika, att det vore i hög grad ovisst, huruvida sko- och läderindustriarbetarna samt metallindustriarbetarna komme att bilda erkända kassor från sådan tidpunkt, att statsbidrag behövde utgivas under budgetåret 1935/1936. Då daghjälpbidragen till nämnda båda kassor, som av styrelsen inräknats i omförmälda summa, angivits till 1,430,000 kronor, torde anledning knappast föreligga att vid övervägandet av medelsbehovet taga sistberörda belopp i beräkning. Därest anslaget upptages till 1,000,000 kronor, synes erforderlig marginal förefinnas för mötandet av bidragskrav, som nu icke med någon större grad av säkerhet kunna bedömas. Jag förordar därför, att under rubriken bidrag till erkända arbetslöshetskassor för nästa budgetår upptages ett förslagsanslag å nämnda belopp.

Under återopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till erkända arbetslöshetskassor* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 1,000,000

Bekämpande av arbetslösheten.

[18.] 16. **Statens arbetslöshetskommission, förslagsanslag.** För den genom statens arbetslöshetskommission bedrivna verksamheten hava för budgetåret 1934/1935 anvisats tre anslag, nämligen dels under femte huvudtiteln till bekämpande av arbetslösheten ett reservationsanslag å 9,000,000 kronor och till särskilda åtgärder i anledning av ungdomsarbetslösheten ett reservationsanslag å 5,500,000 kronor dels under utgifter för kapitalökning, fonden för förslag till statsverket, till statliga och statskommunala reservarbeten ett reservationsanslag av 46,000,000 kronor, att täckas av lånemedel.

Anslaget till bekämpande av arbetslösheten är i första hand avsett för kontant understödsverksamhet. Det har dock förutsatts, att även detta anslag skall kunna disponeras för åtgärder av olika slag i anledning av ungdomsarbetslösheten. Från anslaget till statliga och statskommunala reservarbeten bestridas förutom de direkta kostnaderna för dessa arbeten även de med arbetslöshetskommissionens verksamhet förenade centrala administrationskostnaderna.

I skrivelse den 30 november 1934 har statens arbetslöshetskommission framlagt beräkningar rörande anslagsbehovet för kommissionens verksamhet under innevarande och nästa budgetår. I skrivelsen har kommissionen anmält, att kommissionen å ena sidan beräknade, att medelsbehovet för löpande budgetår till statliga och statskommunala reservarbeten komme att överstiga de för ändamålet anvisade medlen med omkring 20,000,000 kronor men att kommissionen å andra sidan antog, att vid utgången av innevarande budgetår

skulle å anslaget till bekämpande av arbetslösheten förefinnas en reservation av 3,500,000 kronor och å anslaget till särskilda åtgärder i anledning av ungdomsarbetslösheten en reservation av 2,000,000 kronor.

I skrivelsen har kommissionen vidare meddelat, att utgifterna för den statliga och statsunderstödda hjälpverksamheten för budgetåret 1935/1936 syntes kunna preliminärt uppskattas till 50,000,000 kronor, därav 1,400,000 kronor för kommissionens centrala administrationskostnader, 4,600,000 kronor för kontant understödsverksamhet, 3,000,000 kronor för särskilda åtgärder i anledning av ungdomsarbetslösheten och 41,000,000 kronor för statliga och statskommunala reservarbeten.

Med anledning av den beräknade medelsbristen för innevarande budgetår har kommissionen hemställt om vidtagande av åtgärder för tillgodoseende av ytterligare medelsbehov av 20,000,000 kronor till statliga och statskommunala reservarbeten.

Kommissionen har däremot icke framlagt något slutgiltigt förslag rörande anslagsbehovet för budgetåret 1935/1936 utan hemställer att senare under innevarande budgetår få inkomma med de närmare beräkningar rörande medelsbehovet för nämnda budgetår, som då kunna vara möjliga att verkställa.

Till frågan om anvisande av ytterligare medel för löpande budgetår till statliga och statskommunala reservarbeten återkommer jag i annat sammanhang.

Departements-
chefen.

Vad angår medelsbehovet för nästa budgetår, är jag i likhet med arbetslöshetskommissionen av den uppfattningen, att med den definitiva anslagsberäkningen bör något anstå, till dess att det är möjligt att vinna en säkrare överblick över arbetslöshetens utveckling.

Vid beräklandet av erforderliga medel har givetvis kommissionen icke kunnat beakta omfattningen av de övriga åtgärder, som av Kungl. Maj:t kunde komma att föreslås för ökande av arbetstillfällena. Härvid gäller emellertid, att under olika huvudtitlar anslag till betydande belopp upptagits i huvudsakligt syfte att bereda arbetsmöjligheter i öppna marknaden. Vid mitt övervägande av frågan om medelsbehovets storlek har jag stannat för att godtaga kommissionens beräkningar beträffande erforderliga medel för understödsverksamheten och för särskilda åtgärder i anledning av ungdomsarbetslösheten, medan jag för statliga och statskommunala reservarbeten för närvarande, i avvaktan på ytterligare erfarenhet om det ekonomiska lägets utveckling, ansett mig kunna begränsa mig till att beräkna ett anslag av 31,000,000 kronor. Med hänsyn till de beräknade reservationerna, vilkas belopp icke nu kan bestämt fixeras men som torde kunna i runt tal uppskattas till sammanlagt 5,000,000 kronor, synes det totala anslagsbehovet kunna angivas till 35,000,000 kronor.

Jag utgår från att de anslag, som behövas, böra i sin helhet bestridas av skattemedel och anvisas under femte huvudtiteln. Anslagsmedlen torde lämpligen böra uppdelas å tre anslag, nämligen ett förslagsanslag, avsett för

kommissionens centrala administrationskostnader och rubricerat statens arbetslöshetskommission, ett reservationsanslag, avsett för kontant understödsverksamhet samt för åtgärder i anledning av ungdomsarbetslösheten och betecknat kontantunderstödsverksamhet m. m., ävensom ett reservationsanslag för statliga och statskommunala reservarbeten, betecknat statliga och statskommunala reservarbeten.

I enlighet med kommissionens förslag torde det förstnämnda av dessa tre anslag böra preliminärt beräknas till 1,400,000 kronor. Reservationsanslaget till kontantunderstödsverksamhet m. m. torde tills vidare få upptagas till 2,600,000 kronor och reservationsanslaget till statliga och statskommunala reservarbeten till 31,000,000 kronor.

Beträffande reservationsanslagen gör jag hemställen under nästföljande två punkter.

Här hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Statens arbetslöshetskommission* för budgetåret 1935/1936 beräkna ett *förslagsanslag* av kronor 1,400,000

[19.] 17. **Kontantunderstödsverksamhet m. m., reservationsanslag.** Under åberopande av vad jag under nästföregående punkt anfört, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Kontantunderstödsverksamhet m. m.* för budgetåret 1935/1936 beräkna ett *reservationsanslag* av kronor 2,600,000

[20.] 18. **Statliga och statskommunala reservarbeten, reservationsanslag.** Hänvisande till vad jag under punkten 18 anfört, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Statliga och statskommunala reservarbeten* för budgetåret 1935/1936 beräkna ett *reservationsanslag* av kronor 31,000,000

[21.] 19. **Statliga och kommunala beredskapsarbeten, reservationsanslag.** Bland de anslag, som 1934 års riksdag under utgifter för kapitalökning IV Fonden för förlag till statsverket anvisade i väsentligen arbetslöshetslindrande syfte, voro, förutom anslag till vissa särskilda byggnadsarbeten och till statliga och statskommunala reservarbeten, följande anslag till allmänna arbeten och låneunderstöd under socialdepartementet, nämligen

statliga beredskapsarbeten, reservationsanslag.....	kronor 3,000,000
bidrag till kommunala beredskapsarbeten, reservationsanslag	» 3,000,000
lån till kommunala beredskapsarbeten, reservationsanslag	» 4,000,000
främjande av bostadsbyggande, reservationsanslag	» 8,000,000
lån till främjande av enskild företagsamhet, reservationsanslag	» 3,000,000

I enahanda syfte synas medel för flera av de ifrågavarande ändamålen böra beräknas för nästkommande budgetår. Sålunda torde i nästa års rikstat böra upptagas anslag till statliga och kommunala beredskapsarbeten samt främjande av bostadsbyggande. Vad däremot angår lån till främjande av enskild företagsamhet, föreligger efter min mening icke tillräcklig anledning att härför beräkna ytterligare medel.

Å andra sidan synas mig medel böra beräknas för ett nytt ändamål. Efter vad jag inhämtat, har bostadssociala utredningen för avsikt att under den närmaste tiden framlägga förslag rörande dels statlig stödverksamhet för uppförande i städer och stadsliknande samhällen genom kommuners eller stiftelsers medverkan av bostadshus, avsedda för mindre bemedlade, barnrika familjer, dels ock årliga bidrag till hyreskostnaderna för sådana familjer. Det synes mig sannolikt, att detta ärende skall kunna föreligga färdigberett i sådan tid, att förslag må kunna föreläggas riksdagen. I nu förevarande sammanhang torde anslag böra beräknas för sistberörda ändamål, medan anslagsbehovet för stödverksamheten lämpligen tillgodoses i annan ordning.

Vad beträffar de anslag, som skulle upptagas även för budgetåret 1935/1936, har den förbättring i arbetslöshetsläget, som inträtt under innevarande år och som, såvitt nu kan skönjas, kan väntas fortsätta, föranlett mig att räkna med väsentligen lägre belopp än för budgetåret 1934/1935.

Medelsbehovet för *statliga och kommunala beredskapsarbeten*, vilket lämpligen tillgodoses genom ett för de båda slagen av arbeten gemensamt, under femte huvudtiteln uppfört reservationsanslag, synes mig böra uppskattas till 3,500,000 kronor.

I fråga om *främjande av bostadsbyggande* har statens egnahemsstyrelse i skrivelse den 1 december 1934, under framhållande bland annat att ifrågavarande byggnadsverksamhet vore av den största betydelse för folkhälsans bibehållande och förbättrande samt för avhjälpan av arbetslösheten, hemställt, att för nämnda ändamål måtte å tilläggsstat till riksstaten för löpande budgetår anvisas ett reservationsanslag av 15,000,000 kronor.

I denna form anser jag mig likväl icke kunna förorda framställningen. Verksamheten förtjänar emellertid för visso att fullföljas, även om tillgodo-seendet av det obestriddigen starkt kännbara behovet måste utsträckas över en längre period.

Anslagsbehovet har jag för nästkommande budgetår uppskattat till 5,000,000 kronor. Medel böra äskas såsom reservationsanslag under femte huvudtiteln.

Vidkommande slutligen det ifrågasatta nya anslaget till *främjande av bostadsförsörjningen för mindre bemedlade, barnrika familjer* har jag med utgångspunkt från de upplysningar, som av bostadssociala utredningen lämnats rörande medelsbehovet för budgetåret 1935/1936, ansett mig böra för detta ändamål beräkna ett reservationsanslag av 1,500,000 kronor.

Vid det tillfälle, då jag återkommer med slutlig framställning rörande här omförmälda anslag, torde jag även få framlägga redogörelse för hur anslagen för innevarande år kommit till användning ävensom för den uppskattning

rörande effekten i fråga om arbetslösheten, som med ledning av då vunna erfarenheter kan göras.

Rörande anslagen till främjande av bostadsbyggande och till främjande av bostadsförsörjningen för mindre bemedlade, barnrika familjer gör jag framställning i det följande. Här hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Statliga och kommunala beredskapsarbeten* för budgetåret 1935/1936 beräkna ett *reservationsanslag* av..... kronor 3,500,000

Förbättrande av bostadsförhållandena.

[22.] 20. **Främjande av bostadsbyggande, reservationsanslag.** Under åberopande av vad jag under nästföregående punkt anført, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Främjande av bostadsbyggande* för budgetåret 1935/1936 beräkna ett *reservationsanslag* av kronor 5.000,000

[23.] 21. **Främjande av bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer, reservationsanslag.** Med hänvisning till vad jag i det föregående under punkt 21 anført i samband med behandlingen av frågan om anslag till statliga och kommunala beredskapsarbeten, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på den proposition i ämnet, som må varda riksdagen förelagd, till *Främjande av bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer* för budgetåret 1935/1936, beräkna ett *reservationsanslag* av kronor 1,500,000

Olycksfallsförsäkring.

[24.] 22. **Riksförsäkringsanstalten: Avlöningar, förslagsanslag.** Under rubriken olycksfallsförsäkringen upptager riksstaten för budgetåret 1934/1935 bland annat ett ordinarie förslagsanslag till riksförsäkringsanstalten å 368,500 kronor samt ett extra förslagsanslag till riksförsäkringsanstaltens verksamhet å 1,242,500 kronor. Därjämte utbetalas för varje budgetår ett belopp av 22,000 kronor till anstalten av dess olycksfallsförsäkringsfonds medel såsom ersättning till statsverket för anstaltens bestyr med förvaltningen av sagda fond. Sistnämnda belopp disponeras för samma ändamål som det extra anslaget till riksförsäkringsanstaltens verksamhet och har, såsom i det följande skall visas, tagits i beräkning vid fastställandet av stat för användningen av detta anslag.

Det sätt, varpå det ordinarie anslaget till riksförsäkringsanstalten är avsett att användas, framgår av följande den 22 april 1932 fastställda stat.

Stat.	Kronor
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	356,000
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	7,500
Arvode till en överläkare	5,000
	Summa kronor 368,500

Antalet ordinarie befattningshavare i riks försäkringsanstalten är enligt Kungl. Maj:ts beslut den 22 april 1932 bestämt på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 generaldirektör, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
3 byråchefer	B 30
2 förste aktuarier	B 24
1 förste byråingenjör	B 24
3 sekreterare	B 24
7 aktuarier	B 21
2 byråingenjörer	B 21
6 notarier	B 21
1 registrator	B 21
5 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
16 kanslibiträden	B 7
3 expeditionsvakter	B 5
20 kontorsbiträden	B 4

Den 7 juni 1934 har Kungl. Maj:t för budgetåret 1934/1935 fastställt följande stat för användningen av det extra anslaget till riks försäkringsanstaltens verksamhet och det belopp av 22,000 kronor, som utbetalas av anstaltens olycksfallsförsäkringsfonds medel.

Stat.	Kronor
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., högst	908,000
enligt följande fördelning:	
a) grundavlöningar och vikariatsersättningar till befattningshavare å extra stat och övriga extra ordinarie tjänstemän, arvoden till hos riks försäkringsanstalten anställda läkare, särskild gottgörelse enligt 31 § avlöningsreglementet samt personliga lönetillägg, högst	765,000
b) extra befattningshavare, tillfällig personal, ersättningar till sakkunniga, ackords- och övertidsersättningar m. m., högst	30,000
c) avlöningsförhöjningar åt befattningshavare å extra stat och övriga extra ordinarie tjänstemän ävensom enligt gällande författningar uppkommande kostnader för läkarvård jämte läkemedel och dylikt samt begravningshjälp till icke-ordinarie personal, förslagsvis	113,000

	Kronor
Tryckningskostnader, högst	3,000
Expenser, högst	110,000
Resekostnads- och traktamentsersättningar, högst	7,500
Kostnad för ortsombuden samt andra dylika kostnader, förslagsvis	220,000
Omkostnader för förvaltningen av riks försäkringsanstaltens fonder (däri inberäknat avlöning till en extra ordinarie befattningshavare i 11:e lönegraden samt kostnad för erforderligt skrivbiträde ävensom arvoden och ersättning till särskilda ledamöter, jämte suppleanter, vid behandling inom anstalten av frågor rörande fondförvaltningen), förslagsvis	16,000
Summa kronor	1,264,500

Från det extra anslaget till riks försäkringsanstaltens verksamhet avlönas enligt Kungl. Maj:ts beslut den 7 juni 1934 följande befattningshavare i lönegraderna B 30—B 21 (befattningar å extra stat).

Befattning	Lönegrad
1 byråchef	B 30
3 ledamöter och byrådirektörer	B 28
2 förste byråingenjörer	B 24
1 sekreterare	B 24
3 aktuarier	B 21
2 byråingenjörer	B 21
6 notarier	B 21

Riks försäkringsanstaltens utgifter för provisoriskt dyrortstillägg bestridas från femte huvudtitelns allmänna anslag till dylikt tillägg och anstaltens utgifter för dyrtidstillägg från samma huvudtitels dyrtidstilläggsanslag.

Jämlikt de av riksdagen godkända grunderna för riksstatens uppställning skola från och med nästa budgetår tre anslag anvisas för riks försäkringsanstalten, nämligen ett avlöningsanslag — från vilket jämväl kostnaderna för provisoriskt dyrortstillägg skola bestridas — ett omkostnadsanslag och ett anslag för ortsombud m. m. Dyrtidstilläggen skola alltjämt utgå från ett under femte huvudtiteln uppfört gemensamhetsanslag. De nya anslagen torde böra erhålla förslagsanslags natur och betecknas riks försäkringsanstalten: avlöningar, riks försäkringsanstalten: omkostnader och riks försäkringsanstalten: riks försäkringsanstaltens ortsombud m. m.

I skrivelse den 31 augusti 1934 har *riks försäkringsanstalten* gjort framställning om beviljande av anslagsmedel för budgetåret 1935/1936. Vid beräkningen av medelsbehovet har anstalten följt nyss omförmälda grunder. Anstalten har vidare utgått från att ersättningen för förvaltningen av olycksfallsförsäkringsfondens medel hädanefter icke skulle tillgodoföras anstaltens anslag utan i stället redovisas å riksstatens inkomstsida.

Till en början skall jag redogöra för anstaltens beräkning av *anslaget till avlöningar* och anstaltens i samband därmed framlagda förslag.

Vad då först anslagsposten till avlöningar till befattningshavare å ordinarie stat angår, har anstalten hemställt om överförande å ordinarie stat av 96 icke-ordinarie befattningar.

Förslag av liknande innebörd hava vid åtskilliga tillfällen varit föremål för statsmakternas prövning. Frågan upptogs senast till behandling i statsverkspropositionen till 1932 års riksdag, varvid anstaltens då gjorda framställning om överförande å ordinarie stat av 123 befattningar bifölls beträffande 30 av dessa. Antalet ordinarie befattningar har därefter varit bestämt på sätt, som framgår av min förut lämnade redogörelse.

Enligt anstaltens nu framlagda förslag skulle av förut omförmälda befattningar å extra stat till ordinarie stat överföras 1 byråchefstjänst i lönegraden B 30, 2 tjänster såsom ledamot och byrådirektör i lönegraden B 28, 1 förste byråingenjörstjänst och 1 sekreterartjänst i lönegraden B 24 samt 1 aktuarietjänst och 2 notarietjänster i lönegraden B 21. Anstaltens förslag innebär vidare, att å ordinarie stat skulle uppföras 5 förste kontorsskrivare i lönegraden B 17 och 15 kontorsskrivare i lönegraden B 15. Därjämte föreslår anstalten, att å ordinarie stat ytterligare måtte uppföras 1 materialförvaltare i lönegraden B 15, 1 förste kassör i lönegraden B 12, 1 kansliskrivare i lönegraden B 11, 8 kanslibiträden i lönegraden B 7, 2 expeditiionsvakter i lönegraden B 5 och 55 kontorsbiträden i lönegraden B 4.

För ifrågavarande förslag har anstalten i sin framställning lämnat en utförlig motivering, till vilken jag tillåter mig att i huvudsak hänvisa. Här anser jag mig med hänsyn till den hemställan, jag i det följande kommer att göra, endast böra närmare ingå på vissa delar av framställningen.

Vad då först angår anstaltens förslag i fråga om de nya tjänsterna i lönegraderna B 15 och B 17, har anstalten till stöd härför anfört bland annat följande.

Å riks försäkringsanstaltens ordinarie stat saknades motsvarighet till de befattningar, som i de affärsdrivande verken funnes uppförda under benämningen kontorsskrivare respektive postassistent (15:e gr.) eller bokhållare respektive förste postassistent (17:e gr.) och i tullverket under benämningen kammarskrivare (16:e gr.). Emellertid hade det, kort efter den stora utvidgningen av anstalten år 1918, av kostnadsskäl visat sig nödvändigt att införa en grupp extra ordinarie befattningshavare med löneställning närmast motsvarande kontorsskrivares vid de affärsdrivande verken.

Hos anstalten funnes för närvarande 13 extra ordinarie befattningshavare med avlöning enligt 15:e lönegraden, 17 med avlöning enligt 14:e lönegraden och 2 med avlöning enligt 12:e lönegraden (oberäknat materialförvaltaren). De hade alla samma arbetstid som ordinarie tjänstemän. I 12:e lönegraden brukade i allmänhet till en början placeras yngre befattningshavare utan akademisk eller motsvarande utbildning. Då de utförde samma slags göromål som befattningshavarna med avlöning enligt 14:e graden, torde de i allmänhet komma att efter någon tid uppflyttas i denna grad.

Ifrågavarande tjänstemän hade, bland annat, följande göromål:

å försäkringsbyrån

självständigt handhavande av korrespondens av försäkringsteknisk natur i ett stort antal ärenden;

granskning för försäkringsavgifternas bestämmande av från arbetsgivare

inkomna uppgifter samt fattande av beslut i normala fall rörande försäkringsplikt och angående de sakförhållanden, som skulle läggas till grund för dessa avgifters bestämmande, såsom antalet årsarbetare, arbetstid, avlöningar, försäkringsvillkor m. m. (avgifternas uträknande verkställdes i regel av kvinnliga biträden);

kontroll av vissa på grund av inkomna dagsverks- och löneuppgifter upprättade uppgifter, som skulle ligga till grund för olycksfallsstatistiken; samt fattande av beslut i klara fall i anledning av klagomål över mindre arbetsgivare påförda försäkringsavgifter och kontroll av de omräkningar av försäkringsavgifter, som verkställdes av kvinnliga biträden;

å skaderegleringsbyråerna

fattande av beslut i enklare fall om ersättning för läkar- och sjukhusvård samt för resekostnader, massage, röntgenundersökning m. m.;

självständigt handhavande i ett stort antal ärenden av korrespondens rörande läkar- och sjukhusvård samt resor för erhållande av sådan vård (kostnadens överensstämmelse med fastställda taxor för vården samt i fråga om resor för järnvägar, bussar, bilar och andra skjutsar);

fattande av beslut i enklare fall om tiden för sjukpenningens utgående samt till vem utbetalningen skulle ställas (arbetsgivaren, fattigvårdsstyrelsen, arbetaren);

biträde med utredningar och uppsättande av skrivelser i svårare ärenden av nu omförmäld beskaffenhet samt med föredragning av dylika ärenden inför anstaltens läkare och inför vederbörande överordnad tjänsteman ävensom med utredningar rörande beräkning av skadad persons arbetsförtjänst; samt

granskning av utanordningar av livränta.

Av det anförda framginge, enligt anstalten, att ifrågavarande tjänstemän i ett flertal fall hade att utöva anstaltens beslutanderätt, även i frågor av ekonomisk betydelse, samt att självständigt handlägga dem anförtrodda ärenden.

Anstalten framhåller, att det, då dessa tjänstemän i de flesta fall icke kunde räkna på att erhålla befordran till befattningar i lönegraden B 21 eller högre grad, vore av synnerlig vikt att för tjänstemännen, som utgjorde en fast stam inom anstaltens personal, inrättades en ordinarie grad, ägnad att utgöra en tillfredsställande slutlig placering.

Beträffande den extra ordinarie personalen i lönegraderna 2—11 har anstalten anført bland annat följande.

Antalet befattningshavare i dessa lönegrader uppginge till ej mindre än 243, varav endast 45 vore på ordinarie stat. De befattningar i dessa lönegrader, som vanligen uppehöles av kvinnor (kansliskrivare, kanslibiträden, kontorsbiträden och skrivbiträden), uppginge till ett antal av 228, varav 41 vore på ordinarie stat. Härav framginge, att de kvinnliga biträdena hos anstalten vore synnerligen missgynnade i avseende å möjligheterna att erhålla ordinarie anställning.

För närvarande funnes 9 kansliskrivare, därav 5 på ordinarie stat. En av kansliskrivarna tjänstgjorde såsom anstaltens kassör. Denna borde placeras i 12:e lönegraden under benämningen förste kassör. Av återstående extra ordinarie kansliskrivare borde en överföras å ordinarie stat.

Antalet kanslibiträden utgjorde 38, varav 16 vore på ordinarie stat. Enligt anstalten borde ytterligare 8 överflyttas å sådan stat.

Av kontorsbiträdesbefattningarna borde 55 befattningar överflyttas på

ordinarie stat. Vid bifall här till skulle 75 kontorsbiträden bli ordinarie och 47 fortfarande vara extra ordinarie. Därjämte skulle finnas 54 extra ordinarie skrivbiträden. Hela antalet extra ordinarie kvinnliga biträden i olika grader skulle därefter utgöra 122.

Vad slutligen expeditionsvakterna anginge, vore 3 på ordinarie stat och 8 icke-ordinarie. Enligt anstalten borde ytterligare 2 överflyttas.

I samband med förslaget om inrättande av nya ordinarie tjänster har anstalten därjämte hemställt om meddelande av vissa särskilda bestämmelser rörande rätten för de blivande innehavarna av nämnda tjänster att tillgodoräkna tidigare tjänstetid inom anstalten. Anstalten har i sådant hänseende anfört bland annat följande.

Bestämmelserna i 12 § av gällande avlöningsreglemente kunde i åtskilliga fall föranleda därtill, att innehavare av befattning å extra stat eller annan extra ordinarie befattning hos riksförsäkringsanstalten vid övergång till motsvarande tjänst å ordinarie stat erhöle en alltför oförmånlig löneplacering. Om befattningshavaren vid befordran till den ordinarie tjänsten jämte sin extra ordinarie befattning innehade en lägre ordinarie tjänst, kunde han nämligen enligt 12 § 1 mom. 4 stycket för löneklassplacering endast få tillgodoräkna den tid utöver tre år, under vilken han såsom ordinarie tjänsteman inom de närmaste nio åren före befordringen på förordnande eller å extra stat uppehållit likvärdig befattning. Ifall han däremot vid övergången icke innehade lägre ordinarie tjänst, kunde han enligt 11 § 1 mom. för löneklassplacering få tillgodoräkna hela den tid utöver tre år, under vilken han efter fyllda 18 år i en följd haft likvärdig anställning. Denna olikhet i bestämmelserna kunde tydligen leda till uppenbara orättvisor vid löneplaceringen i fråga om anstaltens tjänstemän, vilka på grund av de ogynnsamma befodringsförhållandena ej sällan under mycket lång tid fått kvarstå i extra ordinarie anställning men därjämte innehaft lägre ordinarie tjänst.

Anstalten hemställer därför, att innehavare av befattning å extra stat eller annan extra ordinarie befattningshavare hos anstalten måtte vid övergång till ordinarie tjänst inom samma lönegrad, utan hinder av att han vid övergången innehade lägre befattning å ordinarie stat, få tillgodoräkna tjänstetid för placering i löneklass enligt bestämmelserna i 11 § 1 mom. i gällande avlöningsreglemente, förutsatt att sistnämnda bestämmelser medförde en förmånligare löneplacering än stadgandena i 12 § av samma reglemente.

Anstalten beräknar, att vid bifall till anstaltens förslag i fråga om nya ordinarie befattningar skulle till avlöningar till befattningshavare å ordinarie stat erfordras ett belopp av 769,600 kronor. Anstalten har därvid räknat med lön enligt högsta förekommande löneklass.

Under anslagsposten till avlöningar till befattningshavare å extra stat har anstalten i första hand räknat med avlöning till de befattningshavare, vilka vid bifall till anstaltens hemställan om överförande av befattningar från extra till ordinarie stat alltjämt skulle kvarstå å extra stat. Dessa befattningshavare skulle vara 1 ledamot och byrådirektör i lönegraden B 28, 1 förste byråingenjör i lönegraden B 24 samt 2 aktuarier, 2 byråingenjörer och 4 notarier i lönegraden B 21.

Anstalten har emellertid därutöver räknat med ytterligare en tjänst. Anstalten föreslår nämligen inrättandet av en ny befattning å extra stat i

lönegraden B 21, avsedd för anstaltens första skaderegleringsbyrå. Till stöd för detta förslag anför anstalten i huvudsak följande.

Sedan lagen om försäkring för olycksfall i arbete i och med ingången av år 1918 trätt i kraft, hade antalet till riksförsäkringsanstalten för varje år anmälda olycksfall i stort sett varit i ständigt stigande. Vid tiden för genomförandet av lagändringen av den 24 maj 1928 — varigenom den s. k. karenstiden upphörde att gälla — inträdde emellertid en språngartad ökning. Antalet anmälda olycksfall, vilka handlades å första skaderegleringsbyrån, hade år 1928 uppgått till 39,622, år 1929 till 52,156 och år 1930 till icke mindre än 64,539.

Till följd av den redan före år 1929 inträdda betydande ökningen av antalet anmälda olycksfall i förening med den ökning, som därefter inträdde, fördelades år 1929 byråns ärenden å sex avdelningar — tidigare fyra — varvid särskild hänsyn även togs till ärendenas art och inbördes sammanhang. Sålunda skulle handläggas olycksfall, som inträffat i Stockholm med omnejd, å en avdelning, olycksfall, i fråga om vilka särskilt samarbete ägde rum med viss sjukkassa eller visst ortsombud, å en avdelning, olycksfall, som drabbat arbetare hos förskotterande större arbetsgivare, å en avdelning och övriga olycksfall å tre särskilda avdelningar. Såsom föreståndare för varje sådan avdelning måste placeras en tjänsteman i lönegraden B 21. Denne tjänstemans åligganden framginge av § 27 i den för anstalten gällande arbetsordningen av den 20 december 1929.

Då emellertid befattningar i lönegraden B 21 icke funnes disponibla i den utsträckning, som erfordrades, för att *båda* de nybildade avdelningarnas föreståndare skulle utgöras av tjänstemän i nyssnämnda lönegrad, förordnade anstalten, efter att hava tagit under omprövning, huruvida icke en del av de arbetsuppgifter, som åvilade befattningshavare i lönegraden B 21, kunde utan eftersättande av arbetets behöriga skötande anförtrös åt tjänstemän i lägre lönegrad, genom beslut den 7 maj 1930 en extra ordinarie tjänsteman i 18:e lönegraden att tills vidare tjänstgöra såsom föreståndare för en av byråns avdelningar, varvid han erhöll de befogenheter, som enligt § 27 i arbetsordningen tillkomme notarie å nämnda byrå.

Riksförsäkringsanstaltens beslut att förordna en extra ordinarie tjänsteman i 18:e lönegraden såsom avdelningsföreståndare var avsett att utgöra endast en temporär anordning och delvis föranlett av svårigheten att kunna bedöma den vid denna tidpunkt inträdande allmänna konjunkturförsämringsens inflytande på omfattningen av anstaltens skaderegleringsarbete. Den nedgång i antalet olycksfall, som enligt gängse uppfattning varit att vänta på grund av inträdande arbetslöshet, hade emellertid icke blott uteblivit utan tvärtom utvisade perioden 1930 till 1934 stegring i antalet anmälda olycksfall, i vad anginge riksförsäkringsanstalten. Sålunda hade antalet å första skaderegleringsbyrån behandlade olycksfall, som inträffat under åren 1930 och 1933, varit respektive 64,539 och 64,692. Under tiden 1 januari—31 juli 1934 hade antalet till byråns handläggning hörande olycksfall varit 41,810 en omständighet, som syntes giva vid handen, att antalet sådana olycksfall för år 1934 komme att överstiga 72,000.

Vid en någorlunda jämn fördelning av till byrån inkommande olycksfallsanmälningar mellan sex avdelningar och under förutsättning, att den gjorda förhandsberäkningen visade sig vara riktig, skulle antalet av å varje sådan avdelning handlagda skadeärenden för år 1934 i medeltal uppgå till ej mindre än cirka 12,000. Motsvarande siffra för år 1928, då inkomna olycksfallsanmälningar fördelades på endast fyra avdelningar, hade varit cirka 9,500.

Av det anförda torde framgå, att de skäl, som på sin tid föranledde förut

omtalade anordning med en extra ordinarie tjänsteman i 18:e lönegraden såsom avdelningsföreståndare, icke längre föreläge och att den alltjämt fortskridande ökningen av byråns arbetsmaterial mer än väl motiverade inrättande av ytterligare minst en befattning i lönegrad B 21. Härigenom skulle jämväl vinnas en betydande fördel på så sätt, att ifrågavarande befattningshavare komme att kontinuerligt leda avdelningens arbete, i motsats till vad nu vore fallet, då nödvändigheten av att tilldela honom förordnanden i största möjliga omfattning med därav föranledda täta personombyten i avdelningens ledning givetvis måste inverka menligt på avdelningens arbete.

Kostnaderna för avlöningar till nu ifrågavarande befattningshavare å extra stat hava av anstalten enligt högsta förekommande löneklass beräknats till 84,000 kronor.

Även posten till andra icke-ordinarie befattningshavare m. m. har av anstalten beräknats under förutsättning av bifall till förslaget om inrättande av de ifrågasatta ordinarie tjänsterna. Anstalten uppskattar utgifterna till grundavlöningar m. m. till 451,000 kronor. Anstalten räknar därvid med att för detta ändamål skulle överföras dels från de nuvarande posterna till grundavlöningar m. m. och till extra befattningshavare m. m. sammanlagt 426,150 kronor, dels ock från posten till omkostnader för fondförvaltningen m. m. 5,200 kronor, eller sålunda tillhoppa 431,350 kronor. Till sistnämnda belopp borde läggas ytterligare omkring 20,000 kronor till avlöande av icke-ordinarie personal. Som skäl härför framhåller anstalten, att det i propositionen nr 159 till 1933 års riksdag omförmälda systemet för arbetsgivarförteckningarnas upprättande kunde antagas medföra en ytterligare ökning i arbetsgivarantalet även för år 1935 samt att en fortsatt stegring i antalet olycksfallsanmälningar vore att förvänta, ifall konjunkturerna fortfarande förbättras.

Medelsbehovet för avlöningsförhöjningar m. m. beräknar anstalten till 43,000 kronor.

Anslagsposten till särskilda förmåner till ordinarie och icke-ordinarie befattningshavare, under vilken beräknats kostnaderna för provisoriskt dyrortstillägg, har uppskattats till 40,000 kronor. Beloppet överensstämmer med utgifterna för ändamålet under budgetåret 1933/1934.

Anslagsposten till arvoden och dylika särskilda ersättningar har anstalten beräknat till 25,100 kronor, vilket belopp enligt anstaltens förslag skulle användas på sätt följande tablå utvisar:

arvoden till anstaltens läkare	kronor 21,000
ersättning för utförande av portvaktsgöromålen	» 900
arvoden till två ledamöter vid behandlingen av frågor rörande fondförvaltningen à 1,500 kronor samt till suppleanter för nämnda ledamöter	» 3,200
Summa kronor 25,100	

Beträffande arvodena till anstaltens läkare har anstalten anfört bland annat följande.

Anstaltens överläkare åtnjöte ett arvode av 5,000 kronor, vilket för närvarande utginge från det ordinarie anslaget till anstalten. Övriga läkar-

arvoden bestredes från det extra anslaget till anstaltens verksamhet. Under detta anslag hade för löpande budgetår beräknats dels arvoden till tre biträdande läkare å 3,500 kronor, dels ock personliga lönetillägg till överläkaren och en av de biträdande läkarna med tillhoppa 1,750 kronor. För läkararvoden hade alltså för innevarande budgetår upptagits ett belopp av sammanlagt 17,250 kronor. Sedan numera den hittillsvarande överläkaren avgått samt efterträtts av den biträdande läkare, vilken såsom sådan uppburit personligt lönetillägg, behövde medel för dylika tillägg icke vidare beräknas. Det oaktat borde emellertid en höjning företagas av det belopp, som upptoges för arvoden till anstaltens läkare. Till följd av den ökning, som inträtt i läkarnas arbetsbörda, syntes det nämligen nödvändigt att utöka antalet biträdande läkare från tre till fyra. Arvodena för de biträdande läkarna borde efter prövning i varje särskilt fall bestämmas av Kungl. Maj:t men syntes för närvarande böra beräknas till i genomsnitt 4,000 kronor för år. Då arvodet till överläkaren alltså borde utgå med 5,000 kronor, kunde det totala medelsbehovet för läkararvoden uppskattas till $(4 \times 4,000 + 5,000)$ 21,000 kronor, vilket belopp med 3,750 kronor överstege det hittills för ändamålet beräknade beloppet.

De övriga under ifrågavarande post upptagna beloppen hava beräknats på samma sätt som för löpande budgetår med undantag allenast för en mindre avrundning av det ena beloppet.

Anstalten har i detta sammanhang anmärkt, att därest anstaltens förslag om uppförande å ordinarie stat av anstaltens materialförvaltare bifölles, den för närvarande till nämnde befattningshavare enligt 31 § avlöningsreglementet utgående ersättningen av 300 kronor kunde bortfalla.

I överensstämmelse med dessa beräkningar har anstalten uppskattat anslaget till avlöningar för budgetåret 1935/1936 till $(769,600 + 84,000 + 451,000 + 43,000 + 40,000 + 25,100)$ 1,412,700 kronor.

I sin beräkning av *anslaget till omkostnader* har anstalten upptagit anslagsposten till reseersättningar till 8,000 kronor. För innevarande budgetår hava anvisats 7,500 kronor till resekostnads- och traktamentsersättningar. Anstaltens förslag för nästa budgetår är grundat på belastnings-siffran för budgetåret 1933/1934.

Utgifterna till expenser har anstalten uppskattat till 106,000 kronor, vilken summa med 4,000 kronor understiger det belopp, som för ändamålet beräknats för löpande budgetår. Av det föreslagna beloppet beräknas 13,000 kronor till bränsle, lyse och vatten och 93,000 kronor till övriga expenser.

Posten till publikationstryck har av anstalten uppskattats till 3,000 kronor motsvarande det belopp, som för närvarande beräknats till tryckningskostnader.

Slutligen har anstalten räknat med 7,800 kronor till övriga utgifter. Beloppet har beräknats med ledning av utgifterna för ändamålet under de senaste budgetåren.

Anslaget till omkostnader skulle alltså enligt anstaltens förslag för nästa budgetår beräknas till $(8,000 + 106,000 + 3,000 + 7,800)$ 124,800 kronor.

Riksförsäkringsanstalten har härefter framlagt beräkningar rörande anslaget till anstaltens ortsombud m. m., vilket anslag är avsett att mot-

svara den hittillsvarande anslagsposten till kostnad för ortsombuden samt andra dylika kostnader. Anstalten framhåller inledningsvis, att berörda post, som för budgetåret 1932/1933 varit upptagen till 300,000 kronor, nedsatts för budgetåret 1933/1934 till 225,000 kronor och för löpande budgetår till 220,000 kronor. Anstalten anför härefter bland annat följande.

De utgifter, varom här vore fråga, utgjordes av arvoden till ortsombuden, till ombuden för fiskarförsäkringen och till mantalsombuden.

Sammanlagda kostnaderna för arvoden till ortsombuden och ombuden för fiskarförsäkringen hade under budgetåret 1933/1934 uppgått till omkring 196,000 kronor och syntes för nästa budgetår böra beräknas till lägst 200,000 kronor. Ökningen berodde därpå, att anstalten varit nödsakad att i vissa fall höja de ytterst låga arvoden, vartill komme att arvoden till ombud, som utgjordes av sjukassor, automatiskt stega i förhållande till ökningen i antalet olycksfall, för vilka de utgäve ersättning.

Vad anginge mantalsombuden vore att märka, att omläggningen av systemet för arbetsgivarförteckningarnas upprättande medfört, att dylika förteckningar icke behövt upprättas i samband med 1933 års mantalsskrivningar. På grund därav hade under budgetåret 1933/1934 bortfallit det arvode på omkring 60,000 kronor, som eljest skulle hava utbetalats till mantalsombuden. Under budgetåret hade endast utbetalats ett restarvode å omkring 19,500 kronor.

I samband med mantalsskrivningarna år 1934 skulle visserligen arbetsgivarförteckningar upprättas, för vilka arvode skulle utgå, men med hänsyn till att alla arbetsgivarförteckningar enligt det nya systemet komme att slutbehandlas senast under augusti månad samma år de inkommit, hade det ansetts möjligt att utbetala hela arvodet till mantalsombuden på en gång efter förteckningarnas färdigställande och icke såsom förut med en provisorisk del, så snart förteckningarna under förra delen av året inkommit till anstalten, och med en återstående del först sedan förteckningarna hunnit slutbehandlas under följande år. På grund av detta förändrade utbetalnings-sätt komme arvoden till mantalsombuden för de i samband med 1934 års mantalsskrivning upprättade förteckningarna att utbetalas först efter den 1 juli 1935. Anförda omständigheter utgjorde den väsentliga anledningen till att anslagsposten till ombuden kunnat för budgetåren 1933/1934 och 1934/1935 beräknas till förut angivna låga belopp. För nästa budgetår måste åter räknas med normala utgifter för arvoden till mantalsombuden. Med hänsyn härtill ävensom på grund av ökningen i antalet arbetsgivare borde dessa utgifter nu uppskattas till omkring 85,000 kronor.

Anslaget till riks-försäkringsanstaltens ortsombud m. m. har därför av anstalten beräknats till (200,000 + 85,000) 285,000 kronor.

Över riks-försäkringsanstaltens framställning hava utlåtanden avgivits av statskontoret och allmänna civilförvaltningens lönenämnd.

I sitt den 25 september 1934 dagtecknade utlåtande erinrar *statskontoret* om den överflyttning av tjänster å ordinarie stat, som vidtogs år 1932, samt framhåller, att statskontoret funne det rimligt att man nu — i den mån det statsfinansiella läget ansåges så medgiva — fortginge på den inslagna vägen. Ämbetsverket ville följaktligen icke motsätta sig, att från och med nästa budgetår ytterligare ett antal icke-ordinarie befattningar överfördes å ordinarie stat. Huru långt man därvid borde gå, finge till stor del bliva beroende av den avvägning mellan olika utgiftskrav, som av budgetära skäl funnes påkallad

Då denna avvägning undandroge sig statskontorets bedömande, hade statskontoret inskränkt sig till att angiva, vilka av anstaltens önskemål i första hand syntes vara förtjänta av beaktande.

Med dessa utgångspunkter föreslår statskontoret följande 92 tjänster till överflyttning å ordinarie stat, nämligen 1 byråchef (B 30), 2 ledamöter och byrådirektörer (B 28), 1 aktuarie (B 21), 1 notarie (B 21), 20 kontorsskrivare (B 15), 1 materialförvaltare (B 14), 1 kansliskrivare (B 11), 8 kanslibiträden (B 7), 2 expeditionsvakter (B 5) samt 55 kontorsbiträden (B 4).

Beträffande kansli- och kontorsbiträdena föreslår emellertid statskontoret, att överflyttningen fördelas på två budgetår.

I fråga om de föreslagna tjänsterna i lönegraderna B 15 och B 17 framhåller statskontoret följande.

I och för sig förefölle en dylik lönegradsplacering vara värd att tagas under övervägande. Det syntes emellertid kunna ifrågasättas, huruvida icke inrättandet vid anstalten av ordinarie befattningar i de lönegrader, varom här vore fråga, borde upptagas först i samband med liknande spörsmål för andra verk inom den centrala statsförvaltningen. Därest emellertid här avsedda befattningar med hänsyn till de säregna förhållandena inom riksförsäkringsanstalten skulle finnas böra inrättas utan avvaktan på en mera allmän prövning av frågan om lämpligheten av ordinarie tjänster i dessa mellangrader, ville statskontoret beträffande anstaltens förslag i denna del i varje fall göra den erinringen, att samtliga föreslagna nya tjänster syntes böra tills vidare — under benämningen kontorsskrivare — hänföras till lönegraden B 15.

Statskontoret har vidare fäst uppmärksamheten på att anstaltens registratorstjänst fortfarande är uppförd i lönegraden B 21. Statskontoret anför med anledning härav följande.

I likhet med vad som under de senare åren skett i fråga om motsvarande befattningar i ett flertal ämbetsverk torde även denna registratorstjänst kunna utan olägenhet nedflyttas i lägre lönegrad. I avseende å spörsmålet vilken lönegrad härvid borde ifrågakomma, ville statskontoret framhålla, att det i anslutning till vad som uttalades vid nedflyttningen i lägre lönegrad av registratorsbefattningen i lotsstyrelsen (prop. nr 233/1930 och riksdagens skrivelse nr 288/1930) torde böra krävas särskilda skäl — såsom t. ex. ekonomiskt ansvar i följd av kassarörelse — för att befattning med registratorsgöromål skulle erhålla placering i högre lönegrad än B 11.

Enligt den uppfattning, till vilken statskontoret efter inhämtade uppgifter kommit, syntes de med registratorsbefattningen hos riksförsäkringsanstalten förenade göromålen knappast motivera, att innehavaren av denna tjänst skulle erhålla en högre löneställning än de kansliskrivare, som inom ett flertal andra ämbetsverk vore sysselsatta med registratorsgöromål. Statskontoret kunde därför icke tillstyrka, att befattningen i fråga placerades i högre lönegrad än B 11. Denna förändring torde lämpligen kunna genomföras vid den nuvarande ordinarie registratorns avgång från befattningen.

I övrigt har anstaltens framställning icke givit statskontoret anledning till uttalande annat än beträffande den särskilda lönetursrätt, som begärts för de av anstaltens befattningshavare, vilka innehava befattning å extra stat eller extra ordinarie befattning. I nämnda avseende anför statskontoret följande.

Statskontoret funne visserligen åtskilliga skäl i och för sig tala till förmån för framställningen i denna del. Ambetsverket hade också vid flera tillfällen uttalat sig för ett borttagande av den i 12 § 1 mom. 4 stycket stadgade begränsningen, att vid placering i löneklass allenast tid, varunder vederbörande varit ordinarie tjänsteman, finge tillgodoräknas. Emellertid måste statskontoret finna det betänkligt att medgiva undantag från dessa bestämmelser endast för vissa befattningshavare. Enligt beslut vid 1931 års riksdag hade visserligen undantag medgivits beträffande innehavare av ordinarie fiskaltjänst vid hovrätterna, men detta motiverades av hänsyn till de säregna tjänstgörings- och befordringsförhållandena vid hovrätterna. För ifrågavarande personal vid riks försäkringsanstalten syntes några särskilda omständigheter icke förefinnas, som just för deras vidkommande borde påkalla undantag från förevarande lönetursbestämmelser. Statskontoret funne sig därför icke kunna tillstyrka bifall till framställningen om särskilda lönetursbestämmelser för ifrågavarande personal.

Allmänna civilförvaltningens lönenämnd har i sitt utlåtande den 10 oktober 1934 beträffande förslaget om nya ordinarie tjänster framhållit, att nämnden ur de synpunkter, varur nämnden närmast hade att bedöma frågan, icke ville framställa erinran mot att antalet ordinarie befattningar rätt avsevärt ökades. Nämnden hade således icke ingått på frågan, huruvida betänkligheter av statsfinansiell art alltjämt ansåges möta mot en dylik åtgärd.

Lönenämnden tillstyrker, att följande 94 befattningar överföras å ordinarie stat, nämligen 1 byråchef (B 30), 2 ledamöter och byrådirektörer (B 28), 1 aktuarie (B 21), 2 notarier (B 21), 20 kontorsskrivare (B 15), 1 materialförvaltare (B 14), 1 kassör (B 14), 1 kansliskrivare (B 11), 8 kanslibiträden (B 7), 2 expeditiionsvakter (B 5) samt 55 kontorsbiträden (B 4).

Beträffande anstaltens förslag om nya tjänster i lönegraderna B 15 och B 17 framhåller nämnden, att frågan om inrättande av ordinarie tjänster i dessa lönegrader kunde vara av betydelse även för andra verk inom den centrala statsförvaltningen och att det kunde ifrågasättas, huruvida det föreliggande förslaget icke borde tagas upp till prövning i ett vidare sammanhang. Med hänsyn emellertid till vad anstalten anfört som skäl för sin framställning, ansåge sig lönenämnden icke böra göra någon annan erinran mot förslaget, än att samtliga dessa 20 befattningar i avvaktan på någon tids erfarenhet syntes böra uppföras i lönegraden B 15 under benämningen kontorsskrivare.

I likhet med statskontoret har lönenämnden ansett, att anstaltens registrator vore för högt placerad. Lönenämnden har därför förordnat, att registratorstjänsten vid den nuvarande ordinarie innehavarens avgång från den samma måtte — under benämningen kansliskrivare — placeras i lönegraden B 11. En ledamot av nämnden har i avgiven reservation föreslagit, att befattningen måtte placeras i 12:e lönegraden.

Med anledning av den av anstalten föreslagna särskilda lönetursrätten för innehavare av befattning å extra stat eller annan extra ordinarie tjänst hos anstalten har lönenämnden föreslagit en omredigering av 12 § 1 mom. 4 stycket i avlöningsreglementet, varigenom de av anstalten påpekade missförhållandena skulle i avbidan på en allmän revision av avlöningsreglementet delvis avhjälpas.

I övrigt har anstaltens framställning icke givit lönenämnden anledning till särskilt uttalande.

Sedan Kungl. Maj:t genom beslut den 28 september 1934 uppdragit åt regeringsrådet Bo Hammarskjöld att såsom sakkunnig inom departementet biträda med handläggningen av frågan om ändrad organisation av den sociala olycksfallsförsäkringen, har Hammarskjöld anmodats avgiva yttrande i vad mån en centralisering av nämnda försäkring till riksförsäkringsanstalten skulle vara av betydelse vid bedömandet av anstaltens anslagsäskanden.

I en med anledning härav avgiven, den 21 november 1934 dagtecknad promemoria har Hammarskjöld efter verkställd undersökning i ämnet avgivit det begärda yttrandet. Han har däri såsom resultat av undersökningen uttalat, att med hänsyn till pågående utredning rörande organisationen av den sociala olycksfallsförsäkringen, såvitt nu kunde bedömas, hinder icke syntes möta mot genomförande av anstaltens förslag rörande inrättandet av nya ordinarie tjänster i vidare mån än beträffande 1 sekreterare, 1 notarie samt 5 av tjänstemännen i 15:e och 17:e lönegraderna, dock att det kunde ifrågasättas, huruvida tillsättandet av vissa av de ordinarie tjänsterna borde ske tidigare än från och med den dag, med vilken den ifrågasatta centraliseringen av försäkringen genomfördes.

Departements-
chefen.

Innan jag ingår på ett närmare bedömande av förevarande anslagsbehov, vill jag påpeka, att jag i likhet med riksförsäkringsanstalten bortser från de medel, som för närvarande utbetalas till anstalten från olycksfallsförsäkringsfonden. Enligt vad chefen för finansdepartementet föreslagit, böra nämligen dessa medel redovisas å riksstatens inkomstsida.

Jag övergår härefter till behandling av riksförsäkringsanstaltens framställning, i vad den avser *anslaget till avlöningar*.

Vad då först angår utgifterna för avlöningar till befattningshavare å ordinarie stat, skulle visserligen tvekan kunna råda om lämpligheten av att vidtaga förändringar i anstaltens ordinarie personalstat, innan den igångsatta utredningen föreligger avslutad. Den omprövning, som den tillkallade sakkunnige ägnat ifrågavarande spörsmål, har emellertid övertygat mig om att hinder ur nu angivna synpunkt icke föreligga för en av sakliga grunder starkt motiverad utökning av de ordinarie befattningshavarnas antal. I detta avseende anser jag mig allenast böra framhålla, att för närvarande endast omkring 20 % av anstaltens befattningshavare innehava ordinarie anställning. En dylik ordning måste betecknas såsom föga tillfredsställande för att icke säga onormal. Å andra sidan nödgas mig det statsfinansiella läget att iakttaga stor varsamhet vid framläggande av förslag om nya ordinarie tjänster. Även om jag sålunda är villig medgiva, att under en mindre ansträngd budgetsituation anstalten skulle kunnat göra anspråk på att få sina krav i nu berörda avseende i stor utsträckning tillgodosedda, ser jag mig icke i stånd att förorda den gjorda framställningen om nya tjänster annat än i begränsad omfattning. Medan anstalten föreslagit inrättandet av 96 ordinarie befattningar, anser jag mig sålunda kunna förorda allenast 25 dylika tjänster.

Vid övervägandet av de nya tjänsternas fördelning på olika lönegrader

har det synts mig mest angeläget att söka bereda ordinarie anställning åt befattningshavare, beträffande vilka disproportionen mellan ordinarie och icke ordinarie för närvarande är särskilt framträdande. Ur denna synpunkt har det tett sig naturligt att bereda möjlighet till ordinarie anställning åt den grupp tjänstemän, som av anstalten föreslagits till placering i lönegraderna B 15 och B 17. Jag föreslår därför, att för denna grupp inrättas 10 ordinarie tjänster. Med anledning av vad statskontoret och lönenämnden anfört, torde dessa tjänster tills vidare böra hänföras till lönegraden B 15 och uppföras under beteckningen kontorsskrivare. Då vidare behovet av ytterligare ordinarie kontorsbiträdestjänster synes mig vara synnerligen stort, tillstyrker jag inrättandet av 11 nya sådana tjänster. Därutöver hemställer jag om uppförande å ordinarie stat av 1 kansliskrivare, 2 kanslibiträden och 1 expeditiönsvakt.

På skäl, som statskontoret anfört, och då den av lönenämnden berörda frågan om ändring av gällande avlöningsreglemente synes mig böra komma under överbäggande i ett större sammanhang, finner jag mig icke nu kunna tillstyrka anstaltens hemställen i fråga om särskild lönetursrätt för vissa av anstaltens befattningshavare.

I likhet med statskontoret och lönenämnden förordar jag, att registratorsbefattningen vid nuvarande innehavarens avgång från densamma placeras i lönegraden B 11, därvid befattningens benämning bör ändras till kansliskrivare. Anmärkning om berörda förhållande torde, såsom jag i det följande kommer att föreslå, böra införas i personalförteckningen för anstalten.

Vid bifall till mitt nu framlagda förslag i fråga om nya tjänster skulle utgifterna till avlöningar till befattningshavare å ordinarie stat kunna uppskattas till i runt tal 476,500 kronor. Avlöningarna hava därvid beräknats enligt högsta förekommande löneklass. Från nämnda belopp böra emellertid avräknas pensionsavdragen med 11,300 kronor. För ifrågavarande ändamål skulle alltså erfordras ett belopp av (476,500 — 11,300) 465,200 kronor.

Mot anstaltens förslag om inrättande av en ny befattning å extra stat i lönegraden B 21 har jag i likhet med de i ärendet hörda myndigheterna icke något att erinra. Befattningen torde upptagas under benämningen notarie. Vid bifall härtill skulle till avlöningar till befattningshavare å extra stat erfordras 155,200 kronor. Beloppet bör emellertid minskas med pensionsavdragen, 4,500 kronor, till 150,700 kronor.

Vid beräkningen av utgifterna för grundavlöningar m. m. till andra icke-ordinarie befattningshavare har jag utgått från de belopp, som för närvarande stå till anstaltens förfogande för bestridande av utgifter för avlöningar — fränsett avlöningsförhöjningar — till befattningshavare å extra stat och andra icke-ordinarie befattningshavare, nämligen 765,000 respektive 30,000 kronor enligt den av mig i det föregående omnämnda staten för användningen av det extra anslaget till riks försäkringsanstaltens verksamhet. Från sagda belopp, som sammanlagt uppgå till 795,000 kronor, skola avgå dels det belopp, som för närvarande utbetalas till avlöningar åt befattningshavare å extra stat och som av anstalten uppgivits till 125,400 kronor, dels arvoden till läkare m. m. å sammanlagt 13,450 kronor, dels ock ett belopp

motsvarande den minskning av medelsbehovet för avlönande av extra ordinarie personal, varmed är att räkna vid bifall till mitt förslag om inrättandet av nya tjänster, vilket belopp torde kunna uppskattas till omkring 76,400 kronor. Å andra sidan skall från nuvarande anslagsposten till omkostnader för förvaltningen av anstaltens fonder m. m. överföras ett belopp av 5,200 kronor. Till grundavlöningar m. m. skulle alltså vid i övrigt oförändrade förhållanden erfordras $(795,000 - 125,400 - 13,450 - 76,400 + 5,200)$ 584,950 eller i runt tal 584,900 kronor. Härutöver har anstalten hemställt om ett belopp av 20,000 kronor till förstärkning av anstaltens icke-ordinarie arbetskrafter. Då de av anstalten till stöd för detta förslag anförda skälen synas mig motivera anvisande av ytterligare medel, har jag funnit mig böra tillstyrka bifall till förslaget i fråga på det sätt, att för ändamålet beräknas 12,000 kronor.

Medelsbehovet för nästa budgetår skulle följaktligen kunna uppskattas till $(584,900 + 12,000)$ 596,900 kronor, varifrån dock pensionsavdrag med omkring 8,900 kronor böra avgå. Slutsumman blir alltså $(596,900 - 8,900)$ 588,000 kronor.

Kostnaderna för avlöningsförhöjningar m. m. hava för innevarande budgetår beräknats till 113,000 kronor. Härifrån bör avgå ett belopp av 28,500 kronor motsvarande summan av dels för närvarande utgående avlöningsförhöjningar till befattningshavare å extra stat, dels ock den minskning i utgifterna för avlöningsförhöjningar till extra ordinarie personal, vartill inrättandet av de nya ordinarie tjänsterna kan beräknas föranleda. Till avlöningsförhöjningar m. m. torde alltså böra beräknas 84,500 kronor.

Utgifterna till särskilda förmåner till ordinarie och icke-ordinarie befattningshavare torde i enlighet med anstaltens beräkningar kunna upptagas till 40,000 kronor.

I fråga om utgifterna till arvoden och dylika särskilda ersättningar har jag icke kunnat tillstyrka anstaltens framställning om förhöjda arvoden till läkarna vid anstalten och om anställande av ytterligare en läkare. De nu utgående arvodena äro enligt min mening avvägda på ett sätt, som möjliggör en utsträckning av tjänstgöringsskyldigheten, i den mån så finnes erforderligt. Arvodena böra följaktligen utgå med oförändrade belopp. På sätt anstalten angivit, hava de personliga lönetilläggen till förutvarande och nuvarande överläkaren å tillhoppa 1,750 kronor bortfallit, vadan medel härför icke behöva beräknas för nästa budgetår. Med hänsyn härtill torde det för innevarande budgetår till arvoden och dylika ersättningar beräknade beloppet av 21,600 kronor böra nedsättas till 19,900 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit, skulle anslaget till avlöningar behöva upptagas till $(465,200 + 150,700 + 588,000 + 84,500 + 40,000 + 19,900)$ 1,348,300 kronor.

De särskilda anslagsposterna i avlöningsstaten torde i enlighet med de grunder rörande avlöningsstaternas uppställning, för vilka chefen för finansdepartementet förut denna dag redogjort, böra upptagas under de rubriker och i den ordningsföljd, som framgå av min i det följande gjorda hemställan.

Anstaltens beräkning av *omkostnadsanslaget* har icke givit mig anledning till erinran. Anslaget i fråga skulle alltså beräknas enligt följande uppställning.

1. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	kronor	8,000
2. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	106,000
3. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	»	3,000
4. Övriga utgifter, <i>förslagsvis</i>	»	7,800
Summa kronor		124,800

Slutsumman utvisar i förhållande till de för innevarande budgetår anvisade medlen en minskning med 2,400 kronor.

Å Kungl. Maj:t torde få ankomma att fastställa stat för anslagets användning.

Ej heller anstaltens beräkning av utgifterna för *ortsombud m. m.* har givit mig anledning till erinran. För ändamålet skulle alltså anvisas 285,000 kronor, eller 65,000 kronor utöver det belopp, som för innevarande budgetår står till förfogande.

Därest de av mig nu förordade förslagen bifallas, skulle till riksförsäkringsanstalten anvisas för avlöningar 1,348,300 kronor, för omkostnader 124,800 kronor och för anstaltens *ortsombud m. m.* 285,000 kronor, eller tillhopa 1,758,100 kronor. För löpande budgetår hava till riksförsäkringsanstalten och riksförsäkringsanstaltens verksamhet anvisats anslag å 368,500 respektive 1,242,500 kronor, varjämte till anstaltens förfogande stått det i det föregående omnämnda beloppet å 22,000 kronor av anstaltens olycksfallsförsäkringsfonds medel. Sammanlagt hava sålunda (368,500 + 1,242,500 + 22,000) 1,633,000 kronor varit tillgängliga. De beräknade anslagsmedlen utvisa alltså i förhållande till innevarande budgetår en ökning med (1,758,100 — 1,633,000) 125,100 kronor. Avlöningskostnaderna hava å ena sidan ökats med 12,200 kronor på grund av de nya tjänsterna å ordinarie och extra stat, med 12,000 kronor på grund av förstärkning av anstaltens icke-ordinarie arbetskrafter samt med 40,000 kronor i anledning av dyrortstilläggens överflyttning, men å andra sidan minskats med 1,700 kronor, motsvarande de personliga lönetilläggen till anstaltens läkare. Omkostnaderna hava minskats med 2,400 kronor och utgifterna för *ortsombuden m. m.* ökats med 65,000 kronor.

Rörande anslagen till riksförsäkringsanstaltens omkostnader och till anstaltens *ortsombud m. m.* gör jag framställning under nästföljande två punkter.

Här hemställer jag, under åberopande av vad jag anfört beträffande riksförsäkringsanstaltens avlöningsanslag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna följande personalförteckning för riksförsäkringsanstalten:

Personalförteckning.

Befattning

Lönegrad

Tjänstemän å ordinarie stat.

1 generaldirektör, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet

—

Femte huvudtiteln.

Befattning	Lönegrad
3 byråchefer	B 30
2 förste aktuarier	B 24
1 förste byråingenjör	B 24
3 sekreterare	B 24
7 aktuarier	B 21
2 byråingenjörer	B 21
6 notarier	B 21
1 registrator	B 21
10 kontorsskrivare	B 15
6 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
18 kanslibiträden	B 7
4 expeditionsvakter	B 5
31 kontorsbiträden	B 4

Tjänstemän å extra stat.

1 byråchef	B 30
3 ledamöter och byrådirektörer	B 28
2 förste byråingenjörer	B 24
1 sekreterare	B 24
3 aktuarier	B 21
2 byråingenjörer	B 21
7 notarier	B 21;

Anm. Den i lönegraden B 21 uppförda registratorstjänsten omändras vid inträffande ledighet till en befattning såsom kansliskrivare i lönegraden B 11.

dels godkänna följande avlöningsstat för riksförsäkringsanstalten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1935/1936:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor	465,200
2. Avlöningar till tjänstemän å extra stat, <i>förslagsvis</i>	»	150,700
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	19,900
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:		
a. Grundavlöningar m. m.	kronor	588,000
b. Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	»	84,500
5. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	»	672,500
		40,000

Summa förslagsanslag kronor 1,348,300;

dels ock till Riksförsäkringsanstalten: Avlöningar för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 1,348,300

[25.] 23. **Riksförsäkringsanstalten: Omkostnader, förslagsanslag.** Under åberopande av vad jag under nästföregående punkt anfört, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Riksförsäkringsanstalten: Omkostnader* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 124,800

[26.] 24. **Riksförsäkringsanstalten: Riksförsäkringsanstaltens ortsombud m. m., förslagsanslag.** Hänvisande till vad jag i det föregående anfört, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Riksförsäkringsanstalten: Riksförsäkringsanstaltens ortsombud m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 285,000

[27.] 25. **Försäkringsrådet: Avlöningar, förslagsanslag.** Försäkringsrådets avlöningskostnader bestridas för närvarande från två särskilda förslagsanslag, nämligen ett ordinarie anslag å 81,600 kronor, betecknat försäkringsrådet och i sin helhet avsett för avlöningar, samt ett extra anslag å 68,000 kronor, benämnt försäkringsrådets verksamhet. Av sistnämnda anslag är ett belopp av 59,400 kronor avsett för avlöningar.

För användningen av det ordinarie anslaget gäller följande av Kungl. Maj:t den 19 maj 1933 fastställda stat.

Stat.	Kronor
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	65,600
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	2,000
Arvoden å 3.500 kronor till en var av två representanter för arbetsgivare och två representanter för arbetare	14,000
Summa kronor	81,600

Antalet ordinarie befattningshavare hos försäkringsrådet är enligt Kungl. Maj:ts beslut den 8 maj 1925 bestämt på följande sätt.

Befattning	Lönegrad
1 president	A 3
2 försäkringsråd	B 30
1 sekreterare	B 24
1 notarie	B 21
1 kansliskrivare	B 11
1 expeditionsvakt	B 5
1 kontorsbiträde	B 4

Beträffande användningen av det extra anslaget har Kungl. Maj:t den 7 juni 1934 fastställt stat. Denna upptager följande avlöningsposter.

	Kronor
Avlöningar och vikariatsersättningar till icke-ordinarie befattningshavare, högst	43,900
Ersättningar till sakkunniga, arvoden till suppleanter för ledamöter, som representera arbetsgivarna eller arbetarna, m. m., förslagsvis ..	15,500
Summa kronor	59,400

Därjämte har Kungl. Maj:t genom brev sistnämnda dag medgivit, att hos försäkringsrådet finge från och med den 1 juli 1934 tills vidare till och med den 30 juni 1935 vara anställda dels ett försäkringsråd i lönegraden B 30, dels en sekreterare i lönegraden B 24, dels ock en extra föredragande i sistberörda lönegrad, samtliga med avlöning från det extra anslaget till försäkringsrådets verksamhet.

Provisoriskt dyrtidstillägg och dyrtidstillägg till försäkringsrådets befattningshavare bestridas från femte huvudtiteln's allmänna anslag till dylika tillägg.

Enligt de av riksdagen godkända grunderna för riksstatens uppställning skola försäkringsrådets utgifter för avlöningar, med undantag av utgifterna för dyrtidstillägg, hädanefter bestridas från ett anslag av förslagsanslags natur, betecknat försäkringsrådet: avlöningar.

I skrivelse den 31 augusti 1934 har *försäkringsrådet* gjort framställning i fråga om medelsbehovet för nästa budgetår för sagda ändamål.

Beträffande anslagsposten till avlöningar till befattningshavare å ordinarie stat anför rådet, att densamma, därest den beräknades efter högsta förekommande löneklass, borde upptagas till 67,728 kronor. Emellertid framhåller rådet, att de sammanlagda utgifterna å de nuvarande posterna till avlöningar till ordinarie tjänstemän och till vikariatsersättningar — vilka poster den nya posten vore avsedd att ersätta — under sistförflutna budgetår uppgått till mer än 81,000 kronor samt att det med hänsyn till de speciella personalförhållandena inom rådet icke kunde antagas, att utgifterna å den nya posten skulle bli nämnvärt mindre. Rådet har därför beräknat posten till 80,000 kronor.

Posten till avlöningar till befattningshavare å extra stat har av rådet upptagits till 28,600 kronor. Beloppet avses för avlöning enligt högsta förekommande löneklass till ett försäkringsråd i lönegraden B 30, en sekreterare i lönegraden B 24 och en extra föredragande i sistnämnda lönegrad.

Beträffande posten till avlöningar till andra icke-ordinarie befattningshavare har rådet uppskattat kostnaderna för grundavlöningar m. m. till 15,000 kronor. Uppskattningen har gjorts med ledning av de verkliga utgifterna för ändamålet under senare budgetår.

Till avlöningsförhöjningar m. m. till sistnämnda befattningshavare upptager rådet en summa av 3,400 kronor. Därav beräknas till avlöningsförhöjningar ett belopp av 875 kronor samt till ersättningar till de två tillfälliga ledamöter i rådet, vilka av Kungl. Maj:t årligen förordnas, ett belopp av 1,925 kronor. Därjämte har rådet räknat med ett ytterligare belopp av 600 kronor. Angående det ändamål, vartill sistnämnda belopp borde användas, har rådet anfört följande.

För närvarande vore innehavaren av den ordinarie sekreterartjänsten förordnad såsom försäkringsråd å extra stat. Under de senaste budgetåren hade Kungl. Maj:t bemyndigat rådet att förordna vikarien å nämnda sekreterartjänst ävensom den extra föredraganden hos rådet att såsom tillfälliga ledamöter delta i handläggningen av de ärenden, som av dem föredroges, med den

begränsning, som rådet funne erforderlig. I skrivelse till Kungl. Maj:t den 25 augusti 1933 angående anslag till rådets verksamhet under budgetåret 1934/1935 hade rådet anfört, att det torde hava avsetts, att särskild ersättning åtminstone tills vidare ej skulle utgå vid ifrågavarande förordnanden såsom tillfälliga ledamöter, men framhållit önskvärheten av att, därest jämväl framdeles behov av nu ifrågavarande ledamotsförordnanden skulle föreligga, medel ställdes till förfogande för beredande av särskild ersättning åt dessa tjänstemän, då deltagandet såsom ledamot i ärendenas avgörande obestriddligen innebure en icke obetydlig ökning i det i övrigt betungande föredragningsarbetet.

För det fall att denna från början som ett provisorium tänkta anordning skulle visa sig erforderlig jämväl under budgetåret 1935/1936, torde medel, förslagsvis 600 kronor, böra reserveras för beredande av särskild ersättning åt dessa två befattningshavare.

Rådet har alltså uppskattat de sammanlagda utgifterna för avlöningar till andra icke-ordinarie befattningshavare till (15,000 + 3,400) 18,400 kronor.

Under posten till särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie befattningshavare har rådet upptagit 2,900 kronor till provisoriskt dyrortstillägg. Vidare har rådet räknat med tilläggsarvoden till två befattningshavare å tillhopa 2,600 kronor. I sistnämnda hänseende har rådet anfört bland annat följande.

Sedan den 1 september 1931 lottades till försäkringsrådet inkommande mål på fyra avdelningar. Ett visst antal mål föredroges av försäkringsråden och de tillfälliga ledamöterna. Såsom särskilda föredragande å respektive avdelningar tjänstgjorde vikarien å den ordinarie sekreterartjänsten och den extra föredraganden samt vidare dels den t. f. notarie, vilken vore förordnad att under den tid sekreteraren å extra stat tjänstgjorde såsom tillfällig ledamot uppehålla sekreterartjänsten å extra stat, dels ock den förste amanuens, vilken under samma tid uppehölle notariatetjänsten. Dessa fyra befattningshavare fullgjorde föredragning i samma utsträckning och vore helt sysselsatta därmed. Av de nuvarande särskilda föredragandena åtnjöte de två förstnämnda avlöning enligt 23:e löneklassen och uppbure alltså — fränsett dyrtidstillägg och provisoriskt dyrortstillägg — ett belopp av 7,212 kronor för år räknat, under det att de båda sistnämnda uppbure avlöningar, som — åtminstone vad tillförordnade notarien beträffade — avsevärt understeg detta belopp. Vikarien å sekreterartjänsten på extra stat hade sålunda under budgetåret 1933/1934 i avlöning åtnjutit 6,495 kronor (full lön å notariatetjänsten samt vikariatsersättning för uppehållande av sekreterartjänsten å extra stat). Vad tillförordnade notarien beträffade hade hans avlöningsförmåner för samma budgetår uppgått till 5,278 kronor (lön såsom förste amanuens jämte vikariatsersättning).

Enligt erhållna uppdrag hade vikarien å sekreterartjänsten på extra stat sedan den 1 juli 1931 och tillförordnade notarien sedan den 1 maj 1932 fullgjort föredragning inför försäkringsrådet. Den 1 juli 1935 komme dessa befattningshavare alltså, därest förhållandena förbleve oförändrade, att under fyra respektive tre år hava varit föredragande. Jämlikt § 15 i den för försäkringsrådet gällande arbetsordningen åläge det befattningshavare i sekreterargraden att bestrida föredragning inför rådet. Såsom försäkringsrådet i tidigare skrivelser angående anslag till rådets verksamhet framhållit, innebure föredragningen ett synnerligen betungande och kvalificerat arbete. Det torde icke vara förenligt med billighet, att, såsom i förevarande fall, föredragningssskyldighet ålades befattningshavare i oavbruten följd och i full ut-

sträckning år efter år, utan att full lön tillerkändes honom. Rådet ansåge det därför angeläget, att sådan avlöning bereddades nämnda två befattningshavare.

I avvaktan på definitiv organisation av ämbetsverket har rådet föreslagit, att medel måtte beviljas rådet från och med den 1 juli 1935 till tilläggsarvoden till vikarien å sekreterartjänsten å extra stat och tillförordnade notarien i egenskap av särskilda föredragande. Dessa tilläggsarvoden borde givas den storlek, att nämnda befattningshavares avlöningar komme att uppgå till samma belopp, som de båda andra särskilda föredragandena hos rådet åtnjöte i denna sin egenskap. Det för ändamålet erforderliga beloppet kunde beräknas till i runt tal 2,600 kronor.

Anslagsposten till särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie befattningshavare skulle alltså enligt rådets förslag upptagas till (2,900 + 2,600) 5,500 kronor.

Slutligen har rådet beräknat anslagsposten till arvoden och dylika särskilda ersättningar till 29,500 kronor. Beräkningen framgår av följande sammanställning.

	Kronor
Arvoden à 3,500 kronor till en var av två representanter för arbetsgivare och två representanter för arbetare	14,000
Arvode till en läkare, vilken såsom tillfällig ledamot av rådet deltagar i handläggningen av ärenden, i vilka rådet eljest skulle hava inhämtat sakkunnigutlåtande	7,800
Ersättningar till sakkunniga, arvoden till suppleanter för ledamöter, som representera arbetsgivarna eller arbetarna, m. m.	7,700
Summa kronor	29,500

De två sistnämnda posterna i denna sammanställning motsvara tillsammans den nuvarande anslagsposten till ersättningar till sakkunniga m. m., vilken post disponeras på enahanda sätt, som nu av rådet föreslås.

I anslutning till dessa beräkningar har rådet hemställt, att ifrågavarande anslag måtte för nästa budgetår beräknas till (80,000 + 28,600 + 15,000 + 3,400 + 5,500 + 29,500) 162,000 kronor.

I häröver den 30 september 1934 avgivet utlåtande har statskontoret anfört i huvudsak följande.

Försäkringsrådets nu gjorda förslag rörande tilläggsarvoden till två extra föredragande hade av rådet framlagts en gång tidigare, nämligen i skrivelse den 29 augusti 1931 med äskande om anslag för budgetåret 1932/1933. Statskontoret, som yttrat sig i ämnet den 15 september 1931, hade funnit den ifrågasatta arvodesförhöjningen skälig och därför tillstyrkt den av rådet för ändamålet begärda anslagsökningen. Vid anmälan av denna fråga i 1932 års statsverksproposition (V sid. 80) hade föredragande departementschefen förklarat sig icke för det dåvarande kunna tillstyrka förslaget. Av departementschefens uttalande vid tillfället framginge, att han ansåge, att mera definitiva åtgärder för ett tillfredsställande ordnande av rådets personalorganisation förr eller senare skulle bli erforderliga men att dylika åtgärder av olika anledningar icke då kunde ifrågakomma.

Statskontoret funne sig böra vidhålla sin år 1931 uttalade uppfattning rörande de föreslagna tilläggsarvodena. Med en förändring i övrigt beträffande personalförhållandena inom rådet borde anstå i avvaktan på den allmänna granskning och översyn av dessa förhållanden, som år 1932 ställts i utsikt.

Vad beträffar utgifterna till avlöningar till befattningshavare å ordinarie stat, synes mig anledning icke föreligga att här fråga det beräkningssätt, vilket numera som regel skall tillämpas rörande dylika avlöningar. Jag förordar därför, att avlöningarna beräknas enligt högsta löneklass. För ändamålet bör därför upptagas ett belopp av 67,728 kronor, vilket belopp emellertid med hänsyn till avgående pensionsavdrag bör nedsättas med 2,000 kronor. Ifrågavarande utgifter kunna alltså uppskattas till i avrundat tal 65,700 kronor.

Departements-
chefen.

Mot försäkringsrådets beräkning av utgifterna till avlöningar till befattningshavare å extra stat har jag ingen annan invändning att göra, än att det av rådet föreslagna beloppet, 28,600 kronor, bör minskas med pensionsavdragen, 900 kronor, till 27,700 kronor.

Beträffande andra icke-ordinarie befattningshavare har rådet uppskattat kostnaderna för grundavlöningar m. m. till 15,000 kronor. Härifrån böra avgå 600 kronor för pensionsavdrag. För ändamålet skulle alltså åtgå 14,400 kronor. Kostnaderna för avlöningsförhöjningar m. m. hava av rådet beräknats till sammanlagt 3,400 kronor, därav för avlöningsförhöjningar 875 kronor, för ersättningar till två av Kungl. Maj:t förordnade ledamöter 1,925 kronor och för ersättning till vikarien å ordinarie sekreterartjänsten och till extra föredraganden vid tjänstgöring i vissa fall såsom tillfälliga ledamöter 600 kronor.

Mot det för avlöningsförhöjningar beräknade beloppet har jag icke annan erinran att framställa, än att beloppet synes böra avrundas till 900 kronor. Det belopp, som erfordras för ersättning till de två av Kungl. Maj:t förordnade ledamöterna, torde icke böra upptagas under utgifter för arvoden m. m. Jag bortser därför här från utgifterna för detta ändamål. Vad slutligen angår rådets förslag om reserverande av 600 kronor för beredande av särskild ersättning till två befattningshavare vid tjänstgöring i vissa fall såsom tillfälliga ledamöter, kan jag icke tillstyrka detsamma. Med hänsyn härtill beräknar jag det för avlöningsförhöjningar m. m. erforderliga beloppet till 900 kronor och de sammanlagda utgifterna för avlöningar till andra icke-ordinarie befattningshavare än sådana å extra stat till (14,400 + 900) 15,300 kronor.

I samband med framläggandet av förslag till kostnader för särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie befattningshavare har rådet förnyat ett tidigare framlagt förslag om tilläggsarvoden till två av rådets särskilda föredragande, nämligen vikarien å sekreterartjänsten å extra stat och tillförordnade notarien. Enligt förslaget skulle dessa beredas så stort tillägg, att vederbörandes lön jämte tillägget komme att motsvara lön enligt 23:e löneklassen i den för befattningshavare vid allmänna civilförvaltningen gällande löneplanen.

Då jag finner de av rådet till stöd för förslaget anförda skälen övertygande och då hinder icke synas möta för ett genomförande av detsamma utan att avvakta en definitiv lösning av frågan om rådets personalorganisation, anser jag mig böra tillstyrka bifall till rådets förslag i förevarande hänseende. Tilläggsarvodena böra utgå från och med nästa budgetår samt bestämmas, på sätt rådet föreslagit, dock att avdrag bör göras för skillnaden mellan pensionsavdraget vid lön enligt lönegraden B 24 och det pensionsavdrag vederbörande tjänstemän själva få vidkännas. Utgifterna för ifrågavarande tilläggsarvoden torde kunna uppskattas till det av rådet beräknade beloppet, 2,600 kronor.

Liksom de av mig nyss omnämnda ersättningarna till de två av Kungl. Maj:t förordnade ledamöterna torde emellertid sistnämnda belopp böra hänföras till utgifter för arvoden och särskilda ersättningar. Såsom särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie befattningshavare skulle följaktligen endast upptagas provisoriskt dyrortstillägg. Kostnaderna härför torde i enlighet med rådets förslag böra beräknas till 2,900 kronor.

Vad härefter angår utgifterna till arvoden och dylika särskilda ersättningar, har det av rådet härför upptagna beloppet av 29,500 kronor icke givit mig anledning till erinran. Emellertid böra under ifrågavarande utgifter inräknas dels nyssnämnda tilläggsarvoden, dels det belopp, som erfordras för ersättning till av Kungl. Maj:t förordnade tillfälliga ledamöter i rådet och som lämpligen synes kunna uppskattas till 1,900 kronor. Det sammanlagda medelsbehovet för nu nämnda utgifter skulle enligt dessa beräkningar bliva $(29,500 + 2,600 + 1,900)$ 34,000 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit, skulle ifrågavarande anslag kunna beräknas till $(65,700 + 27,700 + 15,300 + 2,900 + 34,000)$ 145,600 kronor. För motsvarande ändamål hava för innevarande budgetår anvisats sammanlagt $(81,600 + 59,400)$ 141,000 kronor. De beräknade anslagsmedlen utvisa alltså i förhållande till de för innevarande budgetår anvisade en ökning med $(145,600 - 141,000)$ 4,600 kronor. Ökning har skett med sammanlagt 5,500 kronor, därav ett belopp av 2,600 kronor hänför sig till de av mig förordade tilläggsarvodena till två särskilda föredragande samt ett belopp av 2,900 kronor till överflyttningen till avlöningsanslaget av kostnaderna för provisoriskt dyrortstillägg. Å andra sidan har det ändrade beräkningssättet beträffande avlöningarna till ordinarie och icke-ordinarie befattningshavare medfört en minskning med 900 kronor.

De särskilda anslagsposterna i avlöningsstaten torde i enlighet med de grunder rörande avlöningsstaternas uppställning, för vilka chefen för finansdepartementet förut denna dag redogjort, böra upptagas under de rubriker och i den ordningsföljd, som framgå av min i det följande gjorda hemställan.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna följande personalförteckning för försäkringsrådet:

Personalförteckning.

Befattning	Lönegrad
Tjänstemän å ordinarie stat.	
1 president	A 3
2 försäkringsråd	B 30
1 sekreterare	B 24
1 notarie	B 21
1 kansliskrivare	B 11
1 expeditiönsvakt	B 5
1 kontorsbiträde	B 4
Tjänstemän å extra stat.	
1 försäkringsråd	B 30
1 sekreterare	B 24
1 extra föredragande	B 24;

dels godkänna följande avlöningsstat för försäkringsrådet,
att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1935/1936:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor 65,700
2. Avlöningar till tjänstemän å extra stat, <i>förslagsvis</i>	» 27,700
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	» 34,000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:	
a. Grundavlöningar m. m.	kronor 14,400
b. Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	» 900 » 15,300
5. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke- ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	» 2,900

Summa förslagsanslag kronor 145,600;

dels ock till Försäkringsrådet: Avlöningar för budgetåret
1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 145,600

[28.] 26. **Försäkringsrådet: Omkostnader, förslagsanslag.** Försäkringsrådets omkostnader bestridas för närvarande från det extra förslagsanslaget till försäkringsrådets verksamhet. I den av Kungl. Maj:t den 7 juni 1934 fastställda, under föregående punkt omförmälda staten för användningen av anslaget finnas följande omkostnadsposter upptagna.

	Kronor
1. Resekostnads- och traktamentsersättningar, förslagsvis	400
2. Expenser, högst	8,200
Summa kronor 8,600	

Enligt de nya grunderna för riksstatens uppställning skola utgifterna för ifrågavarande ändamål hädanefter bestridas från ett särskilt förslagsanslag, betecknat försäkringsrådet: omkostnader.

I skrivelse den 31 augusti 1934 har *försäkringsrådet* framlagt förslag i fråga om det nya anslagets beräkning. Rådet har därvid föreslagit ett belopp av 400 kronor till reseersättningar och ett belopp av 8,200 kronor till expenser. Av sistnämnda belopp har rådet räknat med att 1,700 kronor skulle åtgå till bränsle, lyse och vatten och 6,500 kronor till övriga expenser. Till omkostnader för försäkringsrådet skulle alltså erfordras samma belopp, som för innevarande budgetår anvisats för ändamålet.

Departements-
chefen.

Mot försäkringsrådets förslag har jag icke något att erinra.

Omkostnadsanslaget skulle alltså beräknas enligt följande sammanställning:

	Kronor
1. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	400
2. Expenser, <i>förslagsvis</i>	8,200
	Summa kronor 8,600

Stat för anslagets användning torde böra fastställas av Kungl. Maj:t.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Försäkringsrådet*: *Omkostnader* för budgetåret 1935/
1936 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 8,600

[29.] 27. **Kostnader enligt 19 § i lagen om försäkring för olycksfall i arbete m. m., *förslagsanslag*.**

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1933/1934	500,000	355,467
1934/1935	450,000	—
1935/1936 (<i>förslag</i>)	350,000	—

[Förordning den 31 mars 1922 (nr 130), ändrad genom förordningar nr 48/1930, nr 276/1932 och nr 144/1933; kungörelse den 31 mars 1922 (nr 132), ändrad genom kungörelser nr 49/1930 och nr 387/1931.]

I 19 § i olycksfallsförsäkringslagen stadgas, att avgifter för försäkringar i riksförsäkringsanstalten, vilka icke på föreskrivet sätt blivit erlagda, skola förskjutas av statsverket och indrivnas i den ordning, som för indrivning av resterande kronoutskylder är stadgat. I nyss omförmälda författningar meddelas närmare föreskrifter i ämnet. De icke erlagda avgifterna förskjutas av länsstyrelserna från förevarande anslag, varefter länsstyrelserna ombesörja, att de resterande beloppen indrivnas och tillgodoföras anslaget.

I skrivelse den 30 augusti 1934 har *riksförsäkringsanstalten* framlagt beräkning av medelsbehovet under förevarande anslag för nästkommande budgetår.

I skrivelsen lämnas uppgifter om bruttoutgifter och inkomster för anslaget samt skillnaden mellan dessa båda belopp för de senaste fem budgetåren. Tabllån är av följande utseende.

Budgetår	Utgifter	Inkomster	Nettoutgifter	
	kr.	kr. i % av utgifterna	kr.	
1929/1930	835,172	595,734	71	239,438
1930/1931	947,838	626,823	66	321,015
1931/1932	1,226,412	691,144	56	535,268
1932/1933	1,306,955	766,467	59	540,488
1933/1934	1,202,427	847,052	70	355,467

I anslutning till de sålunda lämnade uppgifterna har i skrivelsen anförts följande:

Under förutsättning av i huvudsak oförändrad försäkringsstock och oförändrade premiesatser kunde det till riksförsäkringsanstalten under budgetåret 1935/1936 inflytande premiebeloppet inklusive tilläggsavgifter beräknas komma att uppgå till omkring 13,200,000 kronor.

Bruttoutgifterna för anslaget syntes med ledning av den under budgetåret 1933/1934 uppkomna restantieprocenten kunna för budgetåret 1935/1936 uppskattas till omkring 1,170,000 kronor.

Anslagets inkomster (indrivna försäkringsavgifter), som under budgetåret 1932/1933 utgjort 59 % av bruttobelastningen, hade under budgetåret 1933/1934 stigit till 70 % av bruttobelastningen. Om inkomsterna för budgetåret 1935/1936 likaledes uppskattades till 70 % av utgifterna eller omkring 820,000 kronor, skulle det erforderliga anslagsbeloppet uppgå till 350,000 kronor.

I överensstämmelse med dessa beräkningar har riksförsäkringsanstalten hemställt, att anslaget måtte för budgetåret 1935/1936 uppskattas till 350,000 kronor.

Riksförsäkringsanstaltens beräkningar synas mig kunna godtagas. Jag Departements-
får därför hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen chefen.

att till *Kostnader enligt 19 § i lagen om försäkring för olycksfall i arbete m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förlagsanslag* av kronor 350,000

[30.] 28. **Bidrag till fiskares försäkring, förlagsanslag.** I förordningen den 11 juni 1918 (nr 375) med däri genom förordningar nr 131/1922 och nr 216/1926 gjorda ändringar äro bestämmelser meddelade om en särskild för fiskare avsedd försäkring mot skada till följd av olycksfall. Enligt förordningen skall den försäkrade erlägga en viss årlig avgift, under det att staten betalar det belopp, som ytterligare erfordras för täckande av den risk försäkringen avser, ävensom förvaltningskostnaderna. Avgiften utgör 10, 8 eller 6 kronor vid en antagen årlig arbetsförtjänst för den försäkrade av respektive 1,200, 900 eller 600 kronor. Försäkringsrörelsen omhänderhaves av riksförsäkringsanstalten.

Det belopp, staten betalar, gäldas av ett ordinarie förlagsanslag, benämnt statens bidrag till fiskares försäkring. Beträffande detta anslag må följande uppgifter meddelas.

Femte huvudtiteln.

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1933/1934	100,000	89,668
1934/1935	80,000	—

I skrivelse den 29 augusti 1934 har *riksförsäkringsanstalten* framlagt förslag rörande behovet av anslag för ifrågavarande ändamål för nästa budgetår. Anstalten har däri lämnat följande uppgifter om antalet försäkrade fiskare samt om försäkringsavgifter och statsbidrag.

År	Antal försäkrade fiskare vid årets slut	Försäkringsavgifter	Erforderligt bidrag av statsmedel
		kr.	kr.
1929	5,918	58,827	118,338
1930	6,533	64,655	133,161
1931	7,130	70,539	73,208
1932	7,405	73,424	87,339
1933	7,433	73,636	72,484

Anstalten anför, att statens utgifter för berörda ändamål med hänsyn till belastningssiffrorna för de senaste åren syntes kunna uppskattas till 80,000 kronor.

Departements-
chefen.

Mot denna uppskattning har jag icke något att erinra. Anslaget torde hädanefter bära upptagas under rubriken bidrag till fiskares försäkring.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till fiskares försäkring* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 80,000

Sjukförsäkring.

[31.] 29. **Sjukkasseväsandets befrämjande, förslagsanslag.**

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1933/1934	5,560,000	5,655,060
1934/1935	7,335,000	—
1935/1936 (<i>förslag</i>)	8,120,000	—

[Kungörelse den 11 oktober 1920 (nr 689), ändrad genom kungörelse nr 695/1921; kungörelser den 26 juni 1931 (nr 282) och den 18 december 1931 (nr 432).]

Kungörelsen den 26 juni 1931 innehåller de bestämmelser om statsbidrag åt erkända sjukkassor, vilka meddelades i samband med den vid 1931 års riksdag beslutade nya sjukkasselagstiftningen. Beträffande huvudgrunderna i nämnda lagstiftning tillåter jag mig hänvisa till den kortfattade redogörelse i ämnet, som lämnats i 1932 års statsverksproposition (V s. 88—89). Här vill jag endast framhålla, att den nya lagstiftningen visserligen trätt i kraft redan den 1 januari 1932 men att enligt övergångsbestämmelserna de jämlikt lag den 4 juli 1910 verksamma sjukkassorna ägt rätt att i sin förutvarande form bestå till den 1 januari 1935. På grund av sättet för stats-

bidragens utbetalande komma dessa även under nästa budgetår att utgå såväl enligt de äldre bestämmelser, som meddelats i kungörelsen den 11 oktober 1920 med däri år 1921 gjord ändring, som ock enligt 1931 års kungörelse.

I skrivelse den 8 september 1934 har *socialstyrelsen* framlagt förslag rörande beräkningen av förevarande anslag för nästa budgetår.

Vid denna beräkning äro följande faktorer av betydelse, nämligen sjukligheten under åren 1934 och 1935,

antalet medlemmar i de gamla statsunderstödda sjukförsäkringskassorna vid utgången av år 1934,

antalet medlemmar i de nya — erkända — sjukförsäkringskassorna vid utgången av åren 1934 och 1935 samt

tiden för utbetalningen av statsbidragen.

Kännedom erfordras om sjukligheten och medlemsantalet såväl under år 1934 som under år 1935, emedan statsbidragen för budgetåret 1935/1936 hänföra sig till sjukförsäkringskassornas verksamhet under båda nämnda år.

Sjukligheten angives genom sjukalet d. v. s. antalet sjukhjälpdagar per medlem. Sjukalet har nu av styrelsen uppskattats för år 1934 till 10.45 enligt 1910 års lagstiftning och för åren 1934 och 1935 till 11.0 enligt 1931 års lagstiftning, i vilken senare lagstiftning längre sjukhjälpstid är stadgad.

Antalet sjukförsäkrade medlemmar i statsunderstödda sjukförsäkringskassor, som alltfjämt lyda under den äldre lagen, beräknar styrelsen vid utgången av år 1934 till 200,000, därav i fortsättningskassorna 20,000.

Antalet medlemmar i de erkända sjukförsäkringskassorna har styrelsen antagit uppgå till 850,000 vid slutet av år 1934 och till 925,000 vid slutet av år 1935.

Utbetalningen av statsbidragen har styrelsen i fråga om de erkända sjukförsäkringskassorna avsett komma att äga rum kvartalsvis i efterskott för 25 % av antalet medlemmar och i övrigt årsvis i efterskott.

Med de antaganden, för vilka nu redogjorts, har styrelsen för budgetåret 1935/1936 uppskattat utgifterna

för verksamhet, bedriven enligt 1910 års lag, till	966,667 kronor
» » » » den nya lagstiftningen, till 7,154,277 »	
	eller tillhopa till 8,120,944 kronor

Enligt vad från styrelsen meddelats har styrelsen därvid räknat med att de enligt stadgade grunder i olika former utgående statsbidragen till sjukförsäkringskassor skulle motsvara omkring 4 kronor per år och medlem för verksamhet enligt 1910 års lag och 9 kronor per år och medlem för verksamhet enligt den nya lagstiftningen.

Med stöd av den verkställda beräkningen har styrelsen uttalat, att anslaget syntes böra i riksstaten för nästa budgetår uppföras med 8,120,000 kronor.

I enlighet med socialstyrelsens uppskattning av medelsbehovet för nästa budgetår hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Sjukkasväsandets befrämjande* för budgetåret 1935/1936
anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 8,120,000

Departements-
chefen.

[32.] 30. **Bidrag till moderskapsförsäkring, förslagsanslag.**

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1933/1934	315,000	346,166
1934/1935	435,000	—
1935/1936 (<i>förslag</i>)	520,000	—

[Kungörelse den 30 juni 1913 (nr 136), ändrad genom kungörelse nr 696/1921; kungörelser den 26 juni 1931 (nr 282) och den 18 december 1931 (nr 432).]

Under föregående punkt har jag beträffande innebörden av den nya sjuk. kasselagstiftningen hänvisat till 1932 års statsverksproposition V s. 88—89. Där lämnas ock vissa upplysningar om den moderskapsförsäkring, som enligt nämnda lagstiftning kan äga rum.

I skrivelse den 8 september 1934 har *socialstyrelsen* beträffande här ifrågavarande anslag till en början anfört, att från anslaget för budgetåret 1933/1934 under tiden $\frac{1}{7}$ — $\frac{31}{12}$ 1933 utgått 201,755 kronor och under tiden $\frac{1}{1}$ — $\frac{30}{6}$ 1934 150,144 kronor. Under löpande budgetår hade i statsbidrag utbetalats för verksamhet, bedriven enligt 1910 års lag, 3,971 kronor samt för verksamhet, bedriven enligt den nya lagstiftningen, 25,500 kronor, och enligt verkställd uppskattning återstode att utbetala 63,200 kronor respektive 362,600 kronor. Hela det för budgetåret 1934/1935 behöfliga beloppet kunde i enlighet härmed uppskattas till 455,271 kronor.

Styrelsen har därefter med ledning av siffrorna för åren 1933 och 1934 beräknat medelsbehovet för ifrågavarande ändamål under nästa budgetår till 58,000 kronor för verksamhet enligt 1910 års lag och till 463,265 kronor enligt den nya lagstiftningen. Sammanlagt behövdes alltså (58,000 + 463,265) 521,265 kronor eller i runt tal 520,000 kronor.

På grund härav har styrelsen hemställt, att anslaget måtte för budgetåret 1935/1936 upptagas till 520,000 kronor.

Departements-
chefen.

Socialstyrelsens förslag har icke synts mig böra föranleda någon erinran. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till moderskapsförsäkring* för budgetåret 1935/1936
anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 520,000

[33.] 31. **Moderskapsunderstöd, förslagsanslag.**

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1933 1934	10,000	194,542
1934/1935	750,000	—
1935/1936 (<i>förslag</i>)	750,000	—

[Förordning den 26 juni 1931 (nr 281), ändrad genom förordning nr 123/1934.]

Enligt berörda förordning utgår moderskapsunderstöd av statsmedel vid barnsbörd till kvinna, som icke tillhör erkänd sjukkasse, under förutsättning att det beskattningsbara beloppet av kvinnans eller, om hon är gift och sammanlever med sin man, av makarnas inkomst understiger 500 kronor. Understödet utgår i regel under högst 30 dagar, i allmänhet med 1 krona om

dagen. Rätten till understöd provas och understöd utbetalas av centralsjuk-kassan för den ort, där kvinnan är bosatt, eller, efter överenskommelse med centralsjuk-kassan, av vederbörande lokalsjuk-kassa. Ersättning för utgivna understöd äger centralsjuk-kassan att kvartalsvis utbekomma av socialstyrelsen. Förordningen är avsedd att för varje centralsjuk-kasseområde träda i kraft, då centralsjuk-kassa bildats och börjat sin verksamhet.

I skrivelse den 8 september 1934 har *socialstyrelsen* meddelat, att från det för budgetåret 1933/1934 anvisade anslaget för ifrågavarande ändamål utbe-talats under tiden $\frac{1}{7}$ — $\frac{31}{12}$ 1933 12,012 kronor och under tiden $\frac{1}{1}$ — $\frac{30}{6}$ 1934 182,530 kronor. Styrelsen har vidare upplyst, att styrelsen av anslaget för löpande budgetår utanordnat 179,689 kronor och beräknade att utanordna ytterligare i runt tal 750,000 kronor. För innevarande budgetår skulle så-ledes sammanlagt erfordras 929,689 kronor, innebärande ett överskridande av anslaget med omkring 180,000 kronor. Vidkommande anslaget för budget-året 1935/1936 har styrelsen med stöd av företagen undersökning ansett sig kunna räkna med att moderskapsunderstöd komme att utgivas för i runt tal 26,000 barnbördsfall för helt år räknat. Häremot svarade ett understöds-belopp av $(26,000 \times 30)$ 780,000 kronor. Förevarande anslag har styrelsen därför ansett böra i riksstaten för nästa budgetår uppföras med 780,000 kronor.

Vid framläggande för 1931 års riksdag av förslag till bestämmelser om moderskapsunderstöd (se propositionen nr 75 s. 121) beräknades, att antalet understödsfall till en början skulle uppgå till 25,000 för år. Det allmännas utgifter härför skulle således med ett understödsbelopp av 30 kronor per fall bliva 750,000 kronor. Med hänsyn härtill uppskattades anslaget för löpande budgetår till nämnda belopp. I betraktande av den jämförelsevis ringa erfarenhet, som tills vidare vunnits rörande ifrågavarande anslags-behov, synas mig tillräckliga skäl icke föreligga att nu frångå de beräk-ningar, varpå berörda anslagsuppskattning grundade sig. Jag kan därför icke förorda den av styrelsen ifrågasatta anslagshöjningen utan föreslår, att anslaget även för nästa budgetår upptages till 750,000 kronor.

Departements-
chefen.

I enlighet härmed hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen,

att till *Moderskapsunderstöd* för budgetåret 1935/1936 anvisa
ett *förslagsanslag* av kronor 750,000

Allmänna pensionsförsäkringen.

[34.] 32. **Pensionsstyrelsen: Avlöningar, förslagsanslag.** Under rubriken allmänna pensionsförsäkringen upptager riksstaten för budgetåret 1934/1935 bland annat ett ordinarie förslagsanslag till pensionsstyrelsen å 640,000 kronor och ett extra förslagsanslag till pensionsstyrelsens verksamhet å 566,000 kronor. Därutöver disponerar styrelsen för närvarande över vissa uppbörds-medel. Dessa utgöras *dels* av det belopp å 65,000 kronor, som årligen från pensionsförsäkringsfonden utbetalas till pensionsstyrelsen såsom ersättning till statsverket för styrelsens bestyr med fondförvaltningen, *dels* av det be-

lopp, som jämlikt bestämmelserna i Kungl. Maj:ts brev till pensionsstyrelsen den 22 juni 1928 och till fullmäktige i pensionsförsäkringsfonden den 6 december 1929 inflyter såsom bidrag till bestridande av styrelsens omkostnader för den på frivilliga pensionsavgifter grundade försäkringen. Sistnämnda belopp, som växlar år från år, beräknades i fjolårets statsverksproposition komma att för budgetåret 1934/1935 uppgå till 32,000 kronor. Vid beräkningarna i nämnda proposition av anslaget till styrelsens verksamhet förutsattes, att detsamma skulle komma att förstärkas med sagda uppbördsmedel, tillhopa beräknade till 97,000 kronor. Detta innebär med andra ord, att bruttoutgifterna till pensionsstyrelsens verksamhet uppskattades till (566,000 + 97,000) 663,000 kronor.

Det sätt, varpå det ordinarie anslaget till pensionsstyrelsen är avsett att användas, framgår av följande, den 9 maj 1930 för anslaget fastställda stat.

	Stat.	Kronor
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag		618,000
Vikariatsersättningar, förslagsanslag		21,000
Arvode till generaldirektörens ställföreträdare		1,000
		<u>Summa kronor 640,000</u>

Antalet ordinarie befattningshavare i pensionsstyrelsen är enligt Kungl. Maj:ts beslut den 29 maj 1925 och den 9 maj 1930 bestämt på följande sätt.

	Befattning	Lönegrad
1 generaldirektör, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet		—
8 byråchefer		B 30
2 förste aktuarier		B 24
6 sekreterare		B 24
24 aktuarier		B 21
3 kansliskrivare		B 11
1 förste expeditionsvakt		B 7
20 kanslibiträden		B 7
4 expeditionsvakter		B 5
65 kontorsbiträden		B 4
4 skrivbiträden		B 2

Bruttoutgifterna under det extra anslaget till pensionsstyrelsens verksamhet beräknades i 1934 års statsverksproposition på sätt följande tablå utvisar:

	Ä n d a m å l	Kronor
Ersättning till 4 sakkunniga hos styrelsen (förslagsvis)		1,000
Avlöningar och vikariatsersättningar till icke-ordinarie befattningshavare hos styrelsen m. m. (högst)		351,000
Ersättning åt styrelsens ombud (förslagsvis)		90,000
Resekostnads- och traktamentsersättning åt nämnda ombud (förslagsvis)		115,000
Resekostnads- och traktamentsersättning åt styrelsen samt dess sakkunniga (högst)		4,000
Tryckningskostnader (högst)		500
Expenser (högst)		101,500
		<u>Summa kronor 663,000</u>

Vid fastställande den 15 juni 1934 av stat för det extra anslaget för budgetåret 1934/1935 beräknades utgifterna på enahanda sätt, allenast med det undantag att utgifterna för avlöningar och vikariatsersättningar till icke-ordinarie befattningshavare då upptogos till 344,000 kronor samt att i följd därav de totala bruttoutgifterna uppskattades till 656,000 kronor.

Pensionsstyrelsens utgifter för provisoriskt dyrortstillägg bestridas från femte huvudtitelns allmänna anslag för dylikt tillägg och styrelsens utgifter för dyrtidstillägg från samma huvudtitels dyrtidstilläggsanslag.

Jämlikt de av riksdagen godkända grunderna för riksstatens uppställning skola för pensionsstyrelsen anvisas tre anslag, därav ett för avlöningar — från vilket anslag jämväl skola bestridas utgifterna för provisoriskt dyrortstillägg — ett för omkostnader och ett för ortsombud.

Med skrivelse den 29 augusti 1934 har *pensionsstyrelsen* gjort framställning om beviljande av anslagsmedel för budgetåret 1935/1936. Vid beräkning av medelsbehovet har styrelsen härvid följt nyss angivna grunder. Styrelsen har vidare utgått från att förut omförmälda särskilda uppbördsmedel hädanefter icke skulle tillgodoföras styrelsens anslag utan i stället redovisas å riksstatens inkomstsida.

Anslaget till avlöningar har styrelsen beräknat på följande sätt.

Anslagsposten till avlöningar till befattningshavare å ordinarie stat beräknar styrelsen på grundval av den för varje befattning förekommande högsta löneklassen till i avrundat tal 659,600 kronor. Posten motsvarar summan av de i den nuvarande ordinarie staten ingående posterna till avlöningar till ordinarie tjänstemän och till vikariatsersättningar, utgörande 639,000 kronor, minskad med 400 kronor eller det belopp, som för närvarande från posten till avlöningar till ordinarie tjänstemän såsom felräkningspenningar utbetalas till den kansliskrivare, som omhänderhar styrelsens kassa. Sistnämnda belopp skulle nämligen enligt styrelsens förslag hädanefter bestridas från anslagsposten till arvoden och dylika särskilda ersättningar. Beräkningen av lönerna enligt högsta löneklassen har alltså medfört en höjning av 21,000 kronor.

I fråga om posten avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. har styrelsen anfört i huvudsak följande.

Förbrukningen budgetåret 1933/1934 under anslagsposten avlöningar och vikariatsersättningar till icke-ordinarie befattningshavare hos styrelsen hade utgjort 336,543 kronor, varav 17,700 kronor åtgått till arvoden till överläkare och läkare hos styrelsen samt 16,000 kronor till ersättningar till tillfälliga ledamöter, vilka icke tillhörde styrelsens personal. Sistnämnda två ersättningsbelopp syntes numera böra överföras till anslagsposten arvoden och dylika särskilda ersättningar. Förbrukningen av sådana medel, som hädanefter skulle redovisas under anslagsposten avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., hade alltså under sistnämnda budgetår uppgått till 302,843 kronor. Denna siffra torde dock icke kunna utan vidare läggas till grund vid beräkningar av framtida medelsförbrukning, enär styrelsen under budgetåret ifråga kunnat i ovanligt stor utsträckning förordna icke-ordinarie personal å ordinarie tjänster samt en viss nyanställning av

personal måhända kunde bliva ofrånkomlig, bland annat med hänsyn till att styrelsen från och med den 1 januari 1935 komme att omhänderhava den s. k. blindhetsersättningen. En viss ökning av utgifterna på grund av löneklassuppflyttningar vore även att emotse.

Grundavlöningsarna till de nuvarande icke-ordinarie befattningshavarna uppginge till omkring 274,400 kronor. Kostnaden för två uppflyttningar i löneklass av dessa befattningshavare skulle utgöra 30,815 kronor. Till ersättning åt de ordinarie och icke-ordinarie befattningshavarna inom styrelsen, vilka förordnades såsom tillfälliga ledamöter av styrelsen, kunde beräknas åtgå omkring 18,000 kronor. Summan av dessa belopp utgjorde 323,215 kronor. På grund av vad sålunda anförts och då anslagsbehovet med hänsyn till förekommande tillfälliga förordnanden å ordinarie befattningar torde kunna avrundas något nedåt, syntes anslagsposten avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. kunna bestämmas till 312,300 kronor, varav till grundavlöningar m. m. borde beräknas högst 270,000 kronor och till avlöningsförhöjningar m. m. förslagsvis 42,300 kronor.

Under posten särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie befattningshavare har pensionsstyrelsen upptagit utgifterna för provisoriskt dyrortstillägg åt styrelsens befattningshavare. Under förmålan att dessa utgifter under budgetåret 1933/1934 uppgått till 29,115 kronor, har styrelsen för nästa budgetår för ändamålet beräknat ett belopp av 29,000 kronor.

Posten arvoden och dylika särskilda ersättningar beräknar styrelsen till 38,100 kronor enligt följande fördelning:

	Kronor
Arvode till generaldirektörens ställföreträdare	1,000
Ersättning till 4 sakkunniga hos styrelsen	1,000
Felräkningspenningar till en kansliskrivare	400
Ersättning till tillfälliga ledamöter, som ej tillhöra styrelsens personal 18,000	
Arvoden till överläkare och biträdande läkare hos styrelsen	17,700
Summa kronor	38,100

Styrelsen har härvid räknat med en höjning av utgifterna till ersättning till tillfälliga ledamöter, som ej tillhöra styrelsens personal, från 16,000 kronor till 18,000 kronor. Samtliga övriga utgifter under denna post äro beräknade på samma sätt som för löpande budgetår.

I enlighet med dessa kalkyler har styrelsen uppskattat medelsbehovet för avlöningar för budgetåret 1935/1936 till (659,600 + 270,000 + 42,300 + 29,000 + 38,100) 1,039,000 kronor.

Vid beräkningen av *anslaget till omkostnader* har styrelsen upptagit anslagsposten till reseersättningar till 4,000 kronor motsvarande det belopp, vartill för närvarande posten resekostnads- och traktamentsersättning åt styrelsen och dess sakkunniga är upptagen.

Beträffande medelsbehovet för expenser har styrelsen anfört följande.

Förbrukningen under utgiftsposten expenser hade under budgetåret 1933/1934 utgjort 106,102 kronor. I uppbördsmedel hade under samma budgetår till styrelsen influtit 347 kronor.

Därest arbetet inom styrelsen skulle kunna bedrivas på ett rationellt

sätt, låte det sig enligt styrelsens förmenande icke göra att år efter år efter-sätta anskaffningen av skriv- och räknemaskiner samt andra tekniska hjälp-medel. De flesta övriga utgifter under posten vore av den beskaffenhet, att några besparingar å desamma icke vore möjliga eller tillrådliga. Styrelsen funne sig därför nödsakad anhålla, att utgiftsposten för expenser bestämdes till förslagsvis 107,800 kronor, därvid 300 kronor beräknades motsvara till posten inflytande uppbördsmedel.

Posten till publikationstryck å 500 kronor motsvarar den i gällande extra stat upptagna posten till tryckningskostnader å enahanda belopp.

I anslutning till vad styrelsen anfört beträffande expenserna, har styrelsen för särskilda uppbördsmedel upptagit ett belopp av 300 kronor, utgörande beräknad ersättning för värme, gas och elektrisk ström för uthyrda lägenheter samt för försäljning av makulatur m. m.

Pensionsstyrelsen har alltså uppskattat anslaget till omkostnader för budgetåret 1935/1936 till $(4,000 + 107,800 + 500 - 300)$ 112,000 kronor.

I fråga om *anslaget till styrelsens ortsombud* motsvarar den av styrelsen upptagna posten till arvoden den nuvarande posten till ersättning åt styrelsens ombud, medan den föreslagna posten till reseersättningar har sin motsvarighet i den hittillsvarande posten till resekostnads- och trakta-mentsersättning till styrelsens ombud. Båda posterna hava av styrelsen be-räknats till oförändrade belopp alltså till 90,000 respektive 115,000 kronor. I enlighet härmed har styrelsen uppskattat det sammanlagda medelsbehovet till styrelsens ortsombud till $(90,000 + 115,000)$ 205,000 kronor.

De till styrelsens biträde förordnade *sakkunniga* hava biträtt styrelsens förslag.

Till en början vill jag framhålla att, på sätt pensionsstyrelsen förutsatt, vid beräkningen av styrelsens anslagsbehov hänsyn icke bör tagas till den ersättning, som inflyter från pensionsförsäkringsfonden, och det bidrag, som utgår till bestridande av omkostnaderna för den frivilliga pensionsförsäk-ringen. Dessa uppbördsmedel böra nämligen framdeles redovisas å riks-statens inkomstsida. Jag hänvisar i denna del till de förslag i ämnet, som denna dag framlagts av chefen för finansdepartementet.

Departements-
chefen.

I fråga om beräkningen av de särskilda anslagen kan jag beträffande an-slaget till *avlöningar* i stort sett ansluta mig till styrelsens förslag. Vissa jämkningar torde emellertid böra göras.

Sålunda lär vid beräkningen av utgifterna till avlöningar till be-fattningshavare å ordinarie stat det av styrelsen upptagna beloppet 659,600 kronor böra med hänsyn till pensionsavdragen nedsättas med 16,000 kronor till 643,600 kronor. Jag räknar härvid med att utgifterna för felräk-ningspenningar till omförmälda kansliskrivare böra bestridas från nämnda belopp, vilket emellertid icke av denna anledning behöver höjas.

Vad beträffar anslagsbehovet till avlöningar till icke-ordinarie befatt-ningshavare, framgår av det föregående, att styrelsen vid sin uppskattning av dessa avlöningar tagit hänsyn till utgifterna för ersättning åt de ordinarie

och icke-ordinarie befattningshavare inom styrelsen, vilka förordnas såsom tillfälliga ledamöter i styrelsen. Dessa utgifter — av styrelsen uppskattade till omkring 18,000 kronor — hava, enligt vad jag inhämtat, inräknats i det belopp av 42,300 kronor, som av styrelsen upptagits för avlöningsförhöjningar m. m. Då sagda ersättning enligt mitt förmenande lämpligen bör bestridas från den särskilda arvodesposten, torde beloppet för avlöningsförhöjningar kunna nedsättas till förslagsvis 24,000 kronor. Med hänsyn till den senaste belastningssiffran å den hittillsvarande posten till avlöningar och vikariatsersättningar till icke-ordinarie befattningshavare torde vidare det föreslagna beloppet till grundavlöningar kunna något reduceras. Jag föreslår, att för ändamålet beräknas ett belopp av 268,000 kronor, vilket belopp emellertid på grund av pensionsavdragen bör ytterligare nedsättas med 4,000 kronor till 264,000 kronor. Sammanlagda beloppet till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare skulle då bli 288,000 kronor.

Kostnaderna för särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie befattningshavare torde få uppskattas i överensstämmelse med styrelsens förslag.

De beräknade utgifterna för arvoden och dylika särskilda ersättningar synas mig med hänsyn till det nyss anförda böra i förhållande till styrelsens förslag höjas med 18,000 kronor, motsvarande det belopp, som kan beräknas erforderligt för ersättning till tillfälliga ledamöter tillhörande styrelsens personal. Å andra sidan torde det belopp, som styrelsen upptagit för ersättning till tillfälliga ledamöter, som ej tillhöra styrelsens personal, icke behöva beräknas till mer än 17,000 kronor eller 1,000 kronor lägre än enligt styrelsens förslag. Vidare avgår med hänsyn till vad jag nyss föreslagit rörande felräkningspenningarna ytterligare ett belopp av 400 kronor. Vid sådant förhållande lära för arvoden m. m. få beräknas (38,100 + 18,000 — 1,000 — 400) 54,700 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit, skulle anslaget till avlöningar behöva upptagas till (643,600 + 288,000 + 29,000 + 54,700) 1,015,300 kronor.

De särskilda anslagsposterna i avlöningsstaten torde i enlighet med de grunder rörande avlöningsstaternas uppställning, för vilka chefen för finansdepartementet förut denna dag redogjort, böra upptagas under de rubriker och i den ordningsföljd, som framgå av min i det följande gjorda hemställan.

Styrelsens beräkning av anslagsbehovet för *styrelsens omkostnader* biträder jag i huvudsak. Dock synas mig utgifterna för expenser icke behöva beräknas till högre belopp än 105,800 kronor. Pensionsstyrelsens omkostnadsanslag för budgetåret 1935, 1936 skulle alltså beräknas enligt följande uppställning:

Utgifter:			
1. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>		kronor	4,000
2. Expenser, <i>förslagsvis</i>		»	105,800
3. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>		»	500
			Summa kronor 110,300

Särskilda uppbördsmedel:

Ersättning för värme, gas och elektrisk ström för uthyrda lägenheter samt försäljning av makulatur m. m.	kronor	300
Nettoutgift		kronor 110,000

Sistnämnda belopp, 110,000 kronor, bör äskas såsom förslagsanslag. Stat för anslagets användning torde i sinom tid få fastställas av Kungl. Maj:t.

Mot styrelsens uppskattning av utgifterna för *styrelsens ortsombud* har jag icke något att erinra. Anslaget för detta ändamål torde således få för nästa budgetår beräknas på följande sätt:

1. Arvoden, <i>förslagsvis</i>	kronor	90,000
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	»	115,000
Summa		kronor 205,000

För ändamålet läres alltså böra äskas ett förslagsanslag av 205,000 kronor. Även beträffande detta anslag torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att framdeles fastställa stat.

Därest de av mig nu förordade förslagen bifallas, skulle alltså till pensionsstyrelsen anvisas för avlöningar 1,015,300 kronor, för omkostnader 110,000 kronor och för styrelsens ortsombud 205,000 kronor eller tillhopa 1,330,300 kronor. För löpande budgetår hava till pensionsstyrelsen och till pensionsstyrelsens verksamhet anvisats anslag å 640,000 respektive 566,000 kronor eller å sammanlagt 1,206,000 kronor. De beräknade anslagsmedlen hava alltså här ökats med (1,330,300 — 1,206,000) 124,300 kronor. Härvid har omläggningen av riksstatens uppställning medfört en anslagsökning av 126,600 kronor. Denna ökning har uppkommit genom *dels* ändrat beräkningssätt beträffande utgifterna till avlöningar till ordinarie och icke-ordinarie befattningshavare (+ 600 kronor), *dels* överflyttning till pensionsstyrelsens anslag av kostnaderna för provisoriskt dyrortstillägg (+ 29,000 kronor), *dels* ock överflyttning till riksstatens inkomstsida av vissa uppbördsmedel (+ 97,000 kronor). Bortsett från nämnda omläggning har — i förhållande till de beräkningar, vilka lågo till grund för bestämmande av de nuvarande anslagen — en nedsättning ägt rum med 2,300 kronor. Denna nedsättning har uppkommit därigenom, att å ena sidan utgifterna för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare minskats med 7,300 kronor men å andra sidan utgifterna för arvoden m. m. höjts med 1,000 kronor och utgifterna för expenser med 4,000 kronor.

Rörande anslagen till pensionsstyrelsens omkostnader och till styrelsens ortsombud gör jag framställning under nästföljande två punkter.

Här hemställer jag, under återopande av vad jag anfört beträffande pensionsstyrelsens avlöningsanslag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna följande personalförteckning för pensionsstyrelsen:

Femte huvudtiteln.

Personalförteckning.

Befattning	Tjänstemän å ordinarie stat.	Lönegrad
1 generaldirektör, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet		—
8 byråchefer		B 30
2 förste aktuarier		B 24
6 sekreterare		B 24
24 aktuarier		B 21
3 kansliskrivare		B 11
1 förste expeditionsvakt		B 7
20 kanslibiträden		B 7
4 expeditionsvakter		B 5
65 kontorsbiträden		B 4
4 skrivbiträden		B 2;

dels godkänna följande avlöningsstat för pensionsstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1935/1936:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor	643,600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	54,700
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:		
a. Grundavlöningar m. m.	kronor	264,000
b. Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	»	24,000
»	»	288,000
4. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	»	29 000

Summa förslagsanslag kronor 1,015,300;

dels ock till Pensionsstyrelsen: Avlöningar för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 1,015,300

[35.] 33. Pensionsstyrelsen: Omkostnader, *förslagsanslag*. Under åberopande av vad jag under nästföregående punkt anfört, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Pensionsstyrelsen: Omkostnader för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 110,000

[36.] 34. Pensionsstyrelsen: Pensionsstyrelsens ortsombud, *förslagsanslag*. Hänvisande till vad jag i det föregående anfört, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Pensionsstyrelsen: Pensionsstyrelsens ortsombud för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 205,000

[37.] 35. **Bidrag till pensionstillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring, förslagsanslag.** Enligt 10 § i lagen om allmän pensionsförsäkring den 30 juni 1913 bestrides kostnaden för de jämlikt samma lag till vissa arbetsoförmögna personer utgående pensionstilläggen till $\frac{3}{4}$ av staten och till $\frac{1}{4}$ av landstingen och kommunerna. Detsamma gäller i fråga om understöd, som i enlighet med 33 § i nämnda lag utgå till personer, vilka icke erlagt pensionsavgift och alltså icke kunna erhålla pensions-tillägg.

Statens kostnad för pensionstillägg och understöd gäldas för närvarande från ett förslagsanslag rubricerat statens kostnad för pensionstillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring. Från detta anslag bestridas därjämte kostnaderna för den frivilliga pensionsförsäkringen ävensom statens bidrag till pensionsstyrelsens sjukvårdande verksamhet, vilket bidrag sedan åtskilliga år utgår med 100,000 kronor per budgetår.

Beträffande nämnda anslag må här lämnas de uppgifter, som innefattas i följande tablå.

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1930/1931	43,000,000	43,773,059
1931/1932	45,800,000	46,640,687
1932/1933	40,200,000	40,788,082
1933/1934	50,300,000	51,688,837
1934/1935	54,500,000	—

Enligt grunderna för den nya riksstatsuppställningen skall hädanefters statsbidraget till pensionsstyrelsens sjukvårdande verksamhet bestridas från ett särskilt i riksstaten upptaget anslag, medan övriga här ifrågavarande kostnader skola bestridas från ett förslagsanslag benämnt bidrag till pensions-tillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring.

I skrivelse den 29 augusti 1934 har *pensionsstyrelsen* i enlighet med nämnda grunder framlagt förslag till beräkning av anslaget till bidrag till pensions-tillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring för budgetåret 1935/1936.

Beträffande statens kostnad för pensionstillägg och understöd har styrelsen till en början meddelat, att antalet pensionstagare under åren 1930—1932 ökat med respektive 10,563, 8,486 och 14,778, att antalet beräknats ha under 1933 ökat med omkring 16,200 samt att ökningen betydligt överstege vad man tidigare antagit.

Vid uppskattningen av dessa kostnader för nästa budgetår har styrelsen utgått från de verkliga utgifterna för berörda ändamål under sist förflutna budgetår. Beloppet av dessa utgifter erhålles, om man å ena sidan till nettoutgifterna å anslaget i dess helhet för budgetåret 1933/1934 — i runt tal uppgående till 51,689,000 kronor — lägger ett belopp av omkring 160,000 kronor, vilket belopp på grund av försenad rekvisition kommit att belasta

anslaget för budgetåret 1934/1935, samt å andra sidan från sagda nettoutgifter avdrager det belopp av 100,000 kronor, som av anslaget använts till styrelsens sjukvårdande verksamhet. I överensstämmelse härmed har styrelsen uppskattat statens andel i kostnaderna för pensionstillägg och understöd för budgetåret 1933/1934 till (51,689,000 + 160,000 — 100,000) 51,749,000 kronor. Motsvarande andel utgjorde för budgetåret 1932/1933 — därest man bortser från den engångsinkomst, som under samma budgetår av särskild anledning inföt till anslaget — 48,627,000 kronor.

Styrelsen har därefter beräknat det belopp, varmed kostnaderna för budgetåret 1933/1934 skola ökas för att motsvara kostnaderna för budgetåret 1935/1936. För detta ändamål har styrelsen till en början med ledning av erfarenheterna från tidigare år för vartdera av *kalenderåren* 1934 och 1935 uppskattat de faktorer, som väsentligen bestämma stegringen under en viss tidsperiod i de sammanlagda årsbeloppen av pensionstillägg och understöd, fränsett barntillägg. Dessa faktorer äro

antalet nytillkomna pensionstillägg och understöd,
medelbeloppet av dessa,
kostnadsökningen på grund av jämkningar i tidigare bestämda belopp,
antalet upphörda pensionstillägg och understöd samt
medelbeloppet av dessa.

Med stöd av beräkningarna har styrelsen funnit ökningen i de sammanlagda årsbeloppen av pensionstillägg och understöd, fränsett barntillägg, kunna för år 1934 uppskattas till 3,385,160 kronor och för år 1935 till 3,109,340 kronor eller sammanlagt för båda *kalenderåren* till omkring 6,500,000 kronor.

Nämnda ökning i årsbeloppen anser styrelsen med tillräcklig noggrannhet motsvara ökningen i kostnaderna för pensionstillägg och understöd, fränsett barntillägg och retroaktiva utbetalningar, från *budgetåret* 1933/1934 till *budgetåret* 1935/1936.

Styrelsen har vidare beräknat ökningen i kostnaden för barntillägg från *budgetåret* 1933/1934 till *budgetåret* 1935/1936. Till grund härfor har styrelsen lagt följande uppgifter om barntilläggens faktiska storlek.

Budgetår	Utbetalat belopp	Ökning
1929/1930	2,306,072	195,255
1930/1931	2,523,142	217,070
1931/1932	2,784,974	261,832
1932/1933	3,040,206	255,232
1933/1934	3,278,296	238,090

Ökningen från *budgetåret* 1933/1934 till *budgetåret* 1935/1936 har styrelsen uppskattat till i runt tal 500,000 kronor.

Slutligen har styrelsen ansett, att då antalet nytillkomna pensioner kunde beräknas för *budgetåret* 1935/1936 bliva 500 färre än för *budgetåret* 1933/1934, en minskning kunde motses i de retroaktiva utbetalningarna av omkring 60,000 kronor.

På grund härav har styrelsen uppskattat nettoökningen i kostnaden för pensionstillägg och understöd från budgetåret 1933/1934 till budgetåret 1935/1936 till (6,500,000 + 500,000 — 60,000) 6,940,000 kronor. Under erinran att statens andel härav skulle utgöra $\frac{3}{4}$ eller omkring 5,200,000 kronor samt att statens kostnad för pensionstillägg och understöd under budgetåret 1933/1934 uppgått till omkring 51,750,000 kronor, anför styrelsen, att motsvarande kostnad för budgetåret 1935/1936 skulle kunna beräknas till (51,750,000 + 5,200,000) 56,950,000 kronor.

Styrelsen erinrar därefter om den rätt till blindhetsersättning, som genom förordningen den 20 april 1934 (nr 105) om dylik ersättning införts för vissa blinda från och med den 1 januari 1935 samt anför i anslutning härtill följande.

Blindhetsersättning skulle betraktas som inkomst enligt lagen om allmän pensionsförsäkring. Då ett icke ringa antal till sådan ersättning berättigade blinda åtnjöte pensionstillägg (understöd) och genom tillerkännandet av blindhetsersättning kunde väntas helt eller delvis komma att förlora sitt pensionstillägg (understöd), komme otvivelaktigt en viss nedsättning i nu utgående pensionstilläggsbelopp att härav bliva följden. Det torde för närvarande vara vanskligt att närmare uppskatta storleken av denna nedsättning, men styrelsen ansåge dock tänkbart, att statens andel i kostnaden för pensionstillägg och understöd skulle som följd av blindhetsersättningen komma att för nästa budgetår minskas med 150,000 kronor.

På grund härav har styrelsen för budgetåret 1935/1936 beräknat statens andel i nämnda kostnad till (56,950,000 — 150,000) 56,800,000 kronor.

För utgifterna till den frivilliga pensionsförsäkringen har styrelsen icke beräknat något belopp.

Styrelsen har alltså med stöd av de gjorda beräkningarna ansett nu ifrågasvarande anslag kunna uppskattas till 56,800,000 kronor.

Förenämnda *sakkunniga* hava förklarat sig tillstyrka vad styrelsen sålunda föreslagit.

Vid uppskattningen av ökningen från budgetåret 1933/1934 till budgetåret 1935/1936 av kostnaden för pensionstillägg och understöd, fränsett barnstillägg och retroaktiva utbetalningar, har pensionsstyrelsen i den kostnads-kalkyl, för vilken jag nu redogjort, begagnat samma metod, som av styrelsen tillämpats vid uppskattningen av medelsbehovet för de senaste budgetåren. Då denna metod torde vara den tillförlitligaste, som för närvarande står till buds, anser jag mig böra godtaga de på densamma grundade beräkningarna.

Departements-
chefen.

Ej heller mot styrelsens kalkyler rörande barntilläggen, de retroaktiva utbetalningarna och kostnadsminskningen på grund av de nya bestämmelserna om blindhetsersättning har jag något att erinra.

I likhet med pensionsstyrelsen finner jag därför statens kostnad för

pensionstillägg och understöd under nästa budgetår böra upptagas till 56,800,000 kronor.

I överensstämmelse med hittills tillämpad praxis torde icke behöva beräknas något särskilt belopp till statens utgifter för den frivilliga försäkringen.

Det nu ifrågavarande anslaget lärers alltså i enlighet med pensionsstyrelsens beräkningar kunna för budgetåret 1935/1936 uppskattas till 56,800,000 kronor, vilket belopp med 2,400,000 kronor överstiger det belopp, som för motsvarande ändamål beräknats i riksstaten för löpande budgetår.

Under åberopande av vad sålunda anförts, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels till Bidrag till pensionstillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av kronor 56,800,000;

dels ock medgiva, att av nämnda förslagsanslag må gäldas kostnaden för statens bidrag till den jämlikt pensionsförsäkringslagen anordnade, på frivilliga avgifter grundade försäkringen.

[38.] 36. **Åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet.** Till förebyggande och hävande av invaliditet bedrives av pensionsstyrelsen sedan en lång följd av år en betydande sjukvårdande verksamhet, omfattande dels s. k. *individuell verksamhet*, d. v. s. vård, yrkesutbildning m. m. åt personer, vilka kunna väntas genom dylika åtgärder återvinna eller bibehålla arbetsförmågan, dels ock *annan verksamhet*, som avser att i pensionsförsäkringens intresse förebygga eller häva arbetsoförmåga eller befordra folkhälsan.

Utgifterna för ifrågavarande ändamål bestridas huvudsakligen av sådana överskottsmedel ur pensionsförsäkringsfonden, som överförts till fonden för sjukvårdande uppgifter. Därjämte har riksdagen sedan åtskilliga år medgivit, att visst belopp av anslaget till statens kostnad för pensionstillägg och understöd må för ändamålet av pensionsstyrelsen användas jämlikt de föreskrifter, som av Kungl. Maj:t meddelas. Från och med budgetåret 1923/1924 har detta belopp utgjort 100,000 kronor.

I den beslutade nya riksstatsuppställningen har förutsatts att statsbidraget till pensionsstyrelsens sjukvårdande verksamhet skall utgå från ett särskilt anslag benämnt åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet.

I skrivelse den 29 augusti 1934 har *pensionsstyrelsen* hemställt om användande av statsmedel för styrelsens sjukvårdande verksamhet under budgetåret 1935/1936. Styrelsen har därvid lämnat vissa uppgifter om kostnaderna för verksamheten under budgetåret 1933/1934 och om styrelsens beräkning av kostnaderna för nästa budgetår. Uppgifterna framgå av följande tabell, i vilken till jämförelse medtagits motsvarande, i juli 1934 verkställda beräkningar för innevarande budgetår.

Ä n d a m å l	U t g i f t e r		
	Verkliga 1933/1934	Beräknade 1934/1935	Beräknade 1935/1936
<i>Individuell verksamhet.</i>			
Vård å:			
kuranstalt	1,356,286	1,641,000	1,793,900
lasarett, lupus- och radiumhem	7,683	10,000	10,000
Welanderhem	17,429	17,000	17,000
Yrkesutbildning å:			
vanförestalt	89,090	89,000	89,000
hantverksskola för blinda	8,677	4,000	—
annan hantverks- eller handelsskola	10,487	190,000	190,000
hos enskilda	166,907		
Maskiner	26,348	30,000	30,000
Kostnader för läkarundersökning och observation	120,025	128,000	135,900
Resekostnader	117,748	141,000	157,200
	1,920,680	2,250,000	2,423,000
<i>Annan verksamhet.</i>			
Understöd till konvalescent- och vilohem, mindre badanläggningar och dylikt	175,000	175,000	175,000
Folktandvård	23,500	23,500	23,500
	198,500	198,500	198,500
Summa kronor	2,119,180	2,448,500	2,621,500

Bidraget till folktandvård har styrelsen för budgetåret 1935/1936 upptagit under förutsättning, att sådant bidrag fortfarande anses böra utgå. Styrelsen anför, att för ändamålet icke torde böra beräknas högre anslag än som beviljats för de senaste budgetåren eller 23.500 kronor.

Av tablån framgår, att i förhållande till de för löpande budgetår uppskattade kostnaderna ökade utgifter för nästa budgetår beräknats för vård å kuranstalt, läkarundersökning och observation samt resor med sammanlagt 177,000 kronor. Ökningen sammanhänger därmed att Nynäs kuranstalt, som undergått en nyligen avslutad om- och tillbyggnad, kommer att i sitt utvidgade skick vara i bruk under hela nästa budgetår ävensom att en under uppförande varande paviljong vid garnisonssjukhuset i Boden kan antagas bli tagen i bruk under juni månad 1935.

Vad beträffar sättet för bestridande av utgifterna för den sjukvårdande verksamheten, har pensionsstyrelsen erinrat om sin vid flera tillfällen hävdade uppfattning, att fördelningen av kostnaderna för ifrågavarande verksamhet mellan staten och fonden för sjukvårdande uppgifter borde ändras så, att kostnaderna till större del än vad för närvarande vore fallet komme att belasta statsverket. Styrelsen har vidare framhållit, att riksdagen upprepade gånger — senast i skrivelserna den 8 april 1933, nr 5, p. 22 och den 9 mars 1934, nr 5, p. 15 — i princip anslutit sig till denna uppfattning, ehuru riksdagen icke hittills ansett sig böra höja statsbidraget för berörda verksamhet. Styrelsen uttalar härefter, att styrelsen i denna fråga alltjämt vidhölle sin tidigare intagna ståndpunkt. Till stöd för behovet av en höjning av statsbidraget har styrelsen nu anfört bland annat följande.

Kostnaderna för den sjukvårdande verksamheten ökades år från år. Därest statsbidraget bibehölles vid det nuvarande beloppet, komme därför proportionen mellan statsbidrag och fondmedel att förskjutas så, att allt större del av kostnaderna komme att bestridas av sistnämnda medel. Av anförda skäl och jämväl med hänsyn därtill att de starkt fallande räntorna och de ändrade dödlighetsförhållandena högst väsentligt inverkade i ogynnsam riktning på pensionsförsäkringsfondens ekonomiska ställning, ansåge styrelsen tiden nu vara inne att företaga en höjning av statsbidraget till kostnaderna för den sjukvårdande verksamheten. Styrelsen funne detta bidrag för nästkommande budgetår icke böra bestämmas till lägre belopp än det av styrelsen vid två tidigare tillfällen föreslagna eller 500,000 kronor.

I anslutning härtill har pensionsstyrelsen föreslagit, att av de för budgetåret 1935/1936 beräknade kostnaderna för den sjukvårdande verksamheten av statsmedel skulle få utgå ett belopp av 500,000 kronor, medan återstående kostnader — av styrelsen uppskattade till 2,121,500 kronor — skulle bestridas av fondmedel.

Styrelsen har tillika hemställt, att det ifrågasatta statsbidraget måtte få gäldas av ett särskilt för ändamålet i riksstaten upptaget anslag.

Förut omförmälda *sakkunniga* hava förklarat sig instämma i vad styrelsen sålunda anført och hemställt.

Departements-
chefen.

I förevarande ämne vill jag till en början erinra, att frågan huruvida den av pensionsstyrelsen bedrivna sjukvårdande verksamheten bör i sin nuvarande form fortbestå, varit föremål för ingående överväganden såväl inom 1928 års pensionsförsäkringskommitté som ock inom statens sjukvårds-kommitté. Sistnämnda kommitté har i sitt den 17 maj 1934 avgivna betänkande rörande den slutna kroppssjukvården i princip intagit den ståndpunkten, att socialförsäkringens sjukvårdsbehov kan och bör tillgodoses inom ramen för den allmänna sjukvården och att därför styrelsens sjukvårdande verksamhet bör avvecklas. Kommittén utgår från att, när pensionsförsäkrings- och sjukvårdskommittéernas utredningar framlagts, frågan om sättet för tillgodoseende av sagda sjukvårdsbehov och för dess finansiering skall i erforderliga delar ytterligare utredas. Även pensionsförsäkringskommittén har i sitt betänkande räknat med att pensionsstyrelsens sjukvårdande verksamhet framdeles skall bliva obehövlig. Innan statsmakterna varit i tillfälle att taga närmare ställning till de spörsmål, som behandlats av ifrågavarande kommittéer, lär enligt min uppfattning någon omläggning av pensionsstyrelsens sjukvårdande verksamhet icke böra företagas. Verksamheten torde därför, på sätt styrelsen förutsatt, böra tills vidare bedrivas på samma sätt som hitills.

Vad härefter angår frågan om sättet för verksamhetens finansiering, lär det i och för sig knappast kunna förnekas, att vissa skäl tala för en ökning av statens andel i kostnaderna för verksamheten och en motsvarande minskning av fondens utgifter för samma ändamål. I betraktande av det svävande läge, vari denna fråga för närvarande befinner sig, synes det mig emellertid icke lämpligt att nu öka statens bidrag till verksamheten. Jag förordar därför, att för ifrågavarande ändamål även för nästa budgetår av statsmedel

må få utgå ett belopp av 100,000 kronor. Härför bör, på sätt förut antytts, upptagas ett särskilt anslag under benämningen åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet.

Under återopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett anslag av kronor 100,000

[39.] 37. **Ersättning till postverket för pensionsutbetalningar, förslagsanslag.**

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1932/1933	275,000	285,115
1933/1934	280,000	302,201
1934/1935	325,000	—
1935/1936 (<i>förslag</i>)	340,000	—

Ersättning till postverket för dess bestyr med utbetalning av pensioner och understöd jämlikt lagen om allmän pensionsförsäkring skall enligt av Kungl. Maj:t genom brev den 30 juni 1922 utfärdade föreskrifter — fastställda i anslutning till av riksdagen godkända grunder — tills vidare utgå med dels en grundersättning, beräknad efter 12 öre för varje utbetalning, dels ock därutöver en dyrtidsersättning, utgörande lika många procent av grundersättningen som de av postverket under det år ersättningen avser utbetalade dyrtidstilläggen utgöra av de utbetalade fasta avlöningarna. Ersättningen till postverket utgår i efterskott för kalenderår. Utbetalningen sker i regel i en enda post efter rekvisition från postverket. Från anslaget för nästkommande budgetår skall utgå ersättning för kalenderåret 1935.

I skrivelse den 29 augusti 1934 har *pensionsstyrelsen* anført, att antalet pensionsutbetalningar uppgått under år 1931 till 1,969,000, under år 1932 till 2,128,000 och under år 1933 till 2,291,000 samt att antalet dylika utbetalningar med ledning härav kunde för år 1935 beräknas till omkring 2,630,000. Grundersättningen efter 12 öre för varje utbetalning skulle således, anför pensionsstyrelsen vidare, komma att uppgå till 315,600. Beräknades dyrtidsersättningen efter 9 %, tillkomme ett belopp av i runt tal 28,400 kronor. Hela det för år 1935 erforderliga beloppet skulle alltså uppgå till omkring 344,000 kronor. Pensionsstyrelsen — som i fråga om denna beräkning samrått med generalpoststyrelsen, vilket ämbetsverk förklarar sig icke hava något att erinra mot densamma — har på grund härav hemställt om beredande av anslag för ändamålet för nästa budgetår av 344,000 kronor.

Detta förslag har tillstyrkts av de till styrelsens biträde förordnade *sakkunniga*.

Mot pensionsstyrelsens uppskattning har jag i huvudsak icke något att erinra; dock torde det ifrågasatta anslagsbeloppet kunna avrundas nedåt till 340,000 kronor.

Departements-
chefen.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till postverket för pensionsutbetalningar* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 340,000

[40.] 38. **Ersättning till häradskrivarna för pensionsförteckningar, förslagsanslag.**

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1931/1932	54,000	56,797
1932/1933	54,000	54,829
1933/1934	56,000	57,026
1934/1935	56,000	—
1935/1936 (<i>förslag</i>)	57,000	—

För beredande av ersättning till häradskrivarna för upprättande av de i 14 § av lagen om allmän pensionsförsäkring omförmälda förteckningarna å sådana i mantalslängden upptagna personer, som fyllt 15 men ej 66 år, hava förslagsanslag av riksdagen beviljats från och med år 1914.

I skrivelse den 29 augusti 1934 har *pensionsstyrelsen* — under antagande att ersättningen såsom hittills komme att utgå med 2 öre för varje i förteckningarna upptagen person samt att de förteckningar, som häradskrivarna hade att upprätta i början av år 1936, komme att omfatta omkring 2,850,000 personer — för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1935/1936 beräknat ett anslagsbelopp av 57,000 kronor.

De till styrelsens biträde förordnade *sakkunniga* hava tillstyrkt styrelsens förslag.

Departements-
chefen.

Då jag icke har något att erinra mot styrelsens förslag, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till häradskrivarna för pensionsförteckningar* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 57,000

[41.] 39. **Bidrag till föreningen för arbetarskydd.** Föreningen för arbetarskydd har sedan åtskilliga år åtnjutit bidrag av statsmedel till upprätthållande av föreningens verksamhet. För ändamålet har i riksstaten under femte huvudtiteln varit uppfört ett extra anslag benämnt föreningen för arbetarskydd. Beträffande detta anslag ber jag att få meddela de uppgifter, vilka innefattas i följande tablå.

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1932/1933	5,000	5,000
1933/1934	3,000	3,000
1934/1935	3,000	—

I en till Kungl. Maj:t ingiven skrift har *föreningen för arbetarskydd* anhallit om statsbidrag för budgetåret 1935/1936.

Av framställningen ävensom en därvid fogad berättelse för år 1933 framgår, att föreningens verksamhet — som väsentligen är inriktad på att väcka och vidmakthålla intresse för vidtagande av åtgärder till skydd mot olycksfall och ohälsa i arbete och att sprida kännedom om anordningar, som i sådant syfte kunna vidtagas — under år 1933 fortgått efter i huvudsak samma riktlinjer som tidigare (se redogörelse i 1931 års statsverksproposition V p. 10). Den av föreningen anordnade permanenta utställningen i Stockholm

av skyddsanordningar mot olycksfall och ohälsa i arbete m. m. har under år 1933 varit besökt av omkring 5,500 personer. Föreningens propagandaverksamhet utåt har under året fortgått. Liksom under tidigare år hava föreningens skyddsfilmer och skioptikonbilder i stor utsträckning kommit till användning.

För år 1933 har föreningen — förutom ett bidrag av Stockholms stad å 500 kronor — av enskilda sammanslutningar och försäkringsanstalter erhållit bidrag å tillhopa 5,600 kronor, därav 1,500 kronor från svenska arbetsgivarföreningen, 2,000 kronor från landsorganisationen i Sverige, 1,500 kronor från vissa försäkringsanstalter och 600 kronor från de ömsesidiga socialförsäkringsbolagens förening.

Föreningen har i sin skrivelse anfört bland annat följande.

Föreningen hade från och med den 1 oktober 1934 avsevärt utvidgat de lokaler, i vilka föreningens permanenta utställning i Stockholm hittills varit inrymd. De sålunda utvidgade lokalerna, vilka förhyrts för en tid av fem år, betingade en hyra, som med 1,500 kronor för år överstege den förutvarande hyran. För täckande av denna merutgift hade svenska arbetsgivareföreningen och landsorganisationen förbundit sig att från och med år 1934 respektive 1933 höja sina årliga bidrag till föreningen från 1,500 till 2,000 kronor. Utvidgningen av lokalerna och den i samband därmed pågående utökningen av utställningsmaterialet medförde även ökade utgifter för städning och belysning samt för tillsyn och demonstration av utställningen.

Med hänsyn härtill har föreningen hemställt, att statsbidraget för nästa budgetår måtte höjas till 5,000 kronor.

Socialstyrelsen har i ärendet avgivit utlåtande den 25 oktober 1934. Styrelsen har däri framhållit, att enligt vad styrelsen inhämtat den årliga merkostnad, som för föreningen uppkomme i anledning av utställningslokalernas utvidgning, kunde uppskattas till sammanlagt 3,500 kronor, under det att de höjda bidragen från svenska arbetsgivarföreningen och landsorganisationen blott representerade en inkomstökning av 1,000 kronor. På grund därav har styrelsen — under förmälan att styrelsen ansåge det angeläget, att föreningen alltjämt tilldelades statsunderstöd — tillstyrkt det av föreningen begärda bidragsbeloppet.

I likhet med socialstyrelsen anser jag föreningen fortfarande böra komma i åtnjutande av statsunderstöd. Vad angår bidragets storlek, vill jag erinra, att föreningen, vars inkomster under flera år överstigit utgifterna, vid 1933 års utgång — förutom ett för den planerade utvidgningen reserverat belopp av 12,000 kronor — i tillgångar disponerade ett belopp av omkring 6,900 kronor. På grund därav kan jag icke för närvarande förorda en höjning av bidraget utan anser detsamma böra även för nästa budgetår bestämmas till 3,000 kronor.

Anslaget torde hädanefter böra benämnas bidrag till föreningen för arbetarskydd.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till föreningen för arbetarskydd* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett anslag av kronor 3,000

Departements-
chefen.

[42.] 40. **Bidrag till upplysningsverksamhet i emigrationsfrågor.** Till upplysningsverksamhet i emigrationsfrågor har anslag beviljats från och med budgetåret 1930/1931. Anslaget utgick för vart och ett av budgetåren 1930/1931 och 1931/1932 med 10,000 kronor, nedsattes därefter för budgetåret 1932/1933 till 5,000 kronor samt har för var och en av budgetperioderna 1933/1934 och 1934/1935 upptagits till 1,000 kronor. Anslagen hava ställts till institutets för svensk utlandstjänst förfogande för bedrivande av upplysningsverksamhet i emigrationsfrågor enligt de riktlinjer, som angivits av föredragande departementschefen i 1930 års statsverksproposition (V s. 76).

Nämnda institut började sin verksamhet hösten 1927 med uppgift att lämna upplysningar till i regel högskoleutbildade svenskar, som ämnade antaga arbetsanställningar utomlands, samt att biträda sådana personer vid förhandlingar om anställning. Sedan emellertid från olika håll ifrågasatts åtgärder för anordnande av objektiv upplysningsverksamhet i emigrationsfrågor även för icke kvalificerad arbetskraft och hänvändelse skett till institutet angående dess medverkan härvidlag, förklarade institutets styrelse å sammanträde den 22 november 1929 sig villig att, under förutsättning att institutet erhöle ett årligt statsbidrag å 10,000 kronor, försöksvis utvidga verksamheten med sådan upplysningstjänst.

Den 21 november 1930 fastställde Kungl. Maj:t stadgar för institutet. Redogörelse för det huvudsakliga innehållet av desamma har senast lämnats i 1932 års statsverksproposition (V s. 41).

I skrivelse den 25 augusti 1934 har styrelsen för *institutet för svensk utlandstjänst* hemställt om statsbidrag med 5,000 kronor för budgetåret 1935/1936. Styrelsen har därvid anført huvudsakligen följande.

Emigrationen från Sverige hade under de senaste åren avsevärt minskats och immigrationen i en del länder nästan helt omöjliggjorts. Detta syntes emellertid icke utgöra någon anledning att inskränka institutets upplysningsverksamhet utan snarare tvärtom. Sedan nämligen de klassiska invandringsländerna numera rest nära nog oöverstigliga hinder för immigration, hade de personer, som övervägde att utvandra, vänt sina blickar mot hittills mindre eftersökta länder, om vilka i allmänhet kunskapen visat sig vara synnerligen ofullständig. Det hade därvid varit institutets uppgift att lämna de intresserade tillförlitliga upplysningar rörande förhållandena i dessa senare länder. Därigenom hade säkerligen mången besparats allvarliga missräkningar och olyckor, och staten hade undslupit kostnader för understöd och hemforsling, som eljest kunde hava uppkommit.

Då såväl staten som enskilda bidragsgivare under senaste tiden nedsatt sina bidrag till institutet, hade den ekonomiska grunden för dess verksamhet kännbart försvagats. Med hänsyn till vad sålunda anförts och under framhållande, att den av institutet företagna utvidgningen av verksamheten, som varit en följd av statsbidragets beviljande, ursprungligen baserats på ett understöd från statsmakternas sida av 10,000 kronor, hemställde styrelsen om statsbidrag med 5,000 kronor för budgetåret 1935/1936.

Till följd av remiss har *socialstyrelsen* den 29 september 1934 avgivit utlåtande. Styrelsen har däri anført bland annat.

Utvandringen från Sverige hade sedan länge gått tillbaka, men intresset för utvandring kvarstode alltför oförminskat. Med hänsyn därtill syntes

den informationstjänst, som institutet sedan år 1931 bedrivit, allt fortfarande vara av betydelse och förtjäna understöd. Det syntes få betraktas som ett statsintresse, att för ifrågavarande verksamhet funnes en smidigt arbetande institution, som ej blott kunde lämna vederhäftiga upplysningar rörande de faktiska immigrationsmöjligheterna i olika länder utan även kunde genom sina informationer dirigera utvandringsklientelet till länder, där möjlighet till vinnande av utkomst för den utvandrande vore för handen.

Vad anginge det sökta anslaget belopp funne styrelsen detsamma synnerligen blygsamt i förhållande till betydelsen av institutets verksamhet. Styrelsen förordade därför bifall till institutets framställning.

För fullföljande av den upplysningsverksamhet i emigrationsfrågor be-
träffande icke kvalificerad arbetskraft, som av institutet nu bedrives, torde institutet alltså böra komma i åtnjutande av statsbidrag. Någon höjning av det bidrag, som för närvarande utgår, anser jag mig dock icke kunna förorda. Anslaget, som hittills benämnts upplysningsverksamhet i emigrationsfrågor, torde nu böra upptagas under rubriken bidrag till upplysningsverksamhet i emigrationsfrågor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

Departements-
chefen.

att till *Bidrag till upplysningsverksamhet i emigrationsfrågor*
för budgetåret 1935/1936 anvisa ett anslag av kronor 1,000

[43.] 41. **Bidrag till arbetsledarekurser.**

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1932/1933	15,000	15,000
1933/1934	10,000	10,000
1934/1935	10,000	—
1935/1936 (<i>förslag</i>)	10,000	—

Anslag för detta ändamål beviljades första gången för budgetåret 1931/1932 och avsåg att, framför allt i arbetsfredens intresse, bereda ökad utbildning åt arbetsledare. Anslaget hade i 1931 års statsverksproposition upptagits till ett belopp av 10,000 kronor, men i anledning av väckta motioner höjde riksdagen detsamma till 15,000 kronor. Av besparingsskäl upptogs ej något anslag för ändamålet i statsverkspropositionen för budgetåret 1933/1934. På grund av motioner i ämnet, däri hemställts om ett statsbidrag av 15,000 kronor, beviljade riksdagen emellertid för sistnämnda budgetår ett belopp av 10,000 kronor. För innevarande budgetår hava i enlighet med Kungl. Maj:ts hemställan för ändamålet anvisats 10,000 kronor.

Anslaget har ställts till förfogande för Sveriges industriförbunds arbetsledareinstitut. Såsom villkor för bidragets åtnjutande uppställdes till en början bland annat, att minst fyra arbetsledarekurser om sex veckor anordnades. Med anledning av institutets hemställan utgår emellertid statsbidraget för löpande liksom för nästföregående budgetår med visst belopp för undervisningstimme, nämligen med 20 kronor för föreläsnings- och 3 kronor 35 öre för övningstimme. Till följd härav har villkoret om visst antal kurser bortfallit. Kurserna skola anordnas i enlighet med fastställda undervisnings-

planer. För innevarande budgetår gälla de planer, som bifogats institutets framställning om statsbidrag för samma budgetår. Enligt dessa anordnas dels s. k. centrala huvudkurser, dels specialkurser för sådana arbetsledare, som hava sitt arbete inriktat på viss mer speciell verksamhet inom arbetsledningens eller säkerhetstjänstens område, dels ock s. k. ambulatoriska kurser, d. v. s. kortare kurser av samma allmänna typ som de centrala kurserna, vilka kurser i motsats till de övriga hållas vid industriorter ute i landet för sådana grupper av arbetsledare, som av ena eller andra skälet ej kunna besöka institutet.

I skrivelse den 27 juni 1934 har styrelsen för *Sveriges industriförbunds arbetsledareinstitut* hemställt om statsbidrag för anordnande av arbetsledarekurser under nästkommande budgetår. Styrelsen upplyser därvid till en början, att institutet under budgetåret 1933/1934 anordnat fyra kurser för arbetsledare i förmans- och verkmästareställning, därav två heldagskurser om 6 veckor, en aftonkurs om 21 veckor samt en ambulerande kurs om 3 veckor, varjämte en kurs om 4 veckor för ingenjörer varit anordnad. Vidare meddelar styrelsen, att förmans- och verkmästarkurserna varit besökta av inalles 286 elever, därav 81 vid de tre centrala kurserna och 205 vid den ambulerande kursen, samt att i ingenjörskursen mottagits 30 elever. Därjämte hava under budgetåret hållits kortare instruktionskurser på sex större industriplatser.

Styrelsen anför därefter i huvudsak följande.

Institutet hade under det gångna budgetåret tilldelats nya arbetsuppgifter. Sålunda hade bildats en s. k. praktiknämnd, i vilken industriförbundet vore representerat. Denna nämnd, som fått till uppgift att söka på ett ändamålsenligt sätt ordna den praktiska utbildningen för blivande ingenjörer, hade anslutits till arbetsledareinstitutet som ett led i dess verksamhet och med dess tjänstemän bildande nämndens sekretariat och handhavande den för utbildningen erforderliga förmedlingen av praktikplatser. Under budgetåret hade genom institutets försorg och under praktiknämndens överinseende över 600 praktikplatser vid såväl enskilda som statliga industriella verk i landet förmedlats till studerande och inträdessökande vid de högre och lägre tekniska läroanstalterna, varjämte utarbetats och från trycket utgivits »Riktlinjer för praktisk utbildning av ingenjörer» med tillhörande »Intygsbok över genomgången praktik».

En annan uppgift vore utbildning av personer, som visat sig därför lämpliga, till att inom enskild och industriell verksamhet omhändervä s. k. tidsstudier. Ett rätt bedrivet tidsstudiearbete vore av den största betydelse ej blott för det ekonomiska utbytet och för ett rättvist lönesystem utan även för möjligheten att genomföra en för arbetets underlättande ändamålsenlig organisation och arbetsledning. Emellertid vore nödvändigt att få till stånd en rationell utbildning av tidsstudiemän, och hänvändelse hade gjorts till arbetsledareinstitutet om övertagande av denna utbildning. Institutet hade utarbetat planer för utbildande av tidsstudiemän samt även på annat sätt vidtagit åtgärder för att kunna övertaga denna utbildningsverksamhet.

Slutligen hade institutet, på initiativ av en sammanslutning, som bildats av f. d. kursdeltagare i institutets förmans- och ingenjörskurser, för avsikt att till kommande budgetår upptaga en fortbildande verksamhet bland f. d. kursdeltagare, ordnad dels såsom regelbundet återkommande möten, dels

ock genom ett föreningsblad, till vilket efter hand skulle anslutas en fortbildning i korrespondensform.

Styrelsen framhåller, att den utvidgade verksamheten anslöte sig mycket intimt till institutets allmänna uppgift samt vore av den allmänna betydelse, att den borde kunna påräkna statens ekonomiska stöd i lika hög grad som kursverksamheten. Styrelsen vore så mycket angelägnare att framhålla detta, som styrelsen erfarit, att jernkontoret, som under år 1934 bistått institutet med ett tillfälligt bidrag av 6,000 kronor, icke komme att vidare utanordna sådant bidrag. Detta innebure enligt styrelsen, att om statsbidraget ej kunde återfå sin ursprungliga storlek, 15,000 kronor, industriförbundet i egenskap av huvudman för institutet finge påtaga sig ej blott de ökade kostnader, som bleve förbundna med utvidgningen av institutets verksamhet utan även det belopp av 5,000 kronor, varmed statsbidraget nedskurits. Styrelsen framhåller, att då industriförbundet redan nu bure huvudparten (cirka 27,000 kronor) av kostnaderna för institutets verksamhet, förbundet rimligen icke kunde ytterligare betungas med utgifter för en upplysningsverksamhet, som visserligen vore av betydelse för den enskilda industrien i landet men som med hänsyn till sin innebörd och sitt syfte alltifrån första anordnandet på initiativ av 1929 års arbetsfredsdelegation betraktats som en samhällsangelägenhet.

Under hänvisning till det anförda hemställer styrelsen, att Kungl. Maj:t måtte hos riksdagen äska ett understödsbelopp av 15,000 kronor för arbetsledareinstitutets verksamhet under budgetåret 1935/1936, att utgå dels med ett grundanslag av 5,000 kronor, dels ock med ett anslag av 10,000 kronor till kursverksamhet på samma grunder, som gälla för det för innevarande budgetår anvisade statsbidraget.

Över framställningen hava utlåtanden avgivits av skolöverstyrelsen den 14 juli 1934 och av socialstyrelsen den 29 september 1934.

Skolöverstyrelsen har vitsordat, att vid institutet tjänstgörande lärare och föreläsare varit för sitt uppdrag väl kvalificerade samt att undervisningen bedrivits på ett i allo tillfredsställande sätt, varför starka skäl talade för fortsatt understödjande av institutets utbildningsverksamhet. Då enligt överstyrelsen härtill komme, att verksamheten utvidgats, förefunnes ytterligare skäl för att statsbidraget fastställdes till sitt ursprungliga belopp, särskilt som industriförbundet redan nu måste vidkännas betydande utgifter för institutets verksamhet. Överstyrelsen hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för ändamålet anvisa ett anslag av 15,000 kronor.

Jämväl *socialstyrelsen*, som anslutit sig till vad skolöverstyrelsen anfört, har tillstyrkt bifall till institutets framställning.

Av den lämnade redogörelsen framgår, att arbetsledareinstitutets verksamhet under det gångna budgetåret utvidgats samt att åtgärder vidtagits, vilka komma att medföra ytterligare arbetsuppgifter för institutet. Ehuru den utvidgning av institutets arbetsprogram, som sålunda ägt rum eller planerats, i och för sig synes mig vara av stort värde, faller den dock i viss mån utanför det ändamål, vartill ifrågavarande statsbidrag beviljats.

Departements-
chefen.

Med hänsyn härtill och då den statsfinansiella situationen nödvändiggör stor återhållsamhet i fråga om nya eller ökade anslagskrav, kan jag icke tillstyrka någon höjning av det för närvarande utgående statsbidraget utan förordar, att detsamma för nästa budgetår får utgå med oförändrat belopp. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till arbetsledarekurser* för budgetåret 1935/1936
anvisa ett anslag av kronor 10,000

[44.] 42. **Ersättning åt blinda m. m., förslagsanslag.** Sedan Kungl. Maj:t i proposition den 19 januari 1934, nr 79, framlagt förslag rörande blindhetsersättning m. m. och denna proposition i huvudsak bifallits av riksdagen, har Kungl. Maj:t i överensstämmelse med riksdagens beslut den 20 april 1934 utfärdat förordning (nr 105) om dylik ersättning. Enligt denna förordning, som trätt i kraft den 1 januari 1935, äro vissa blinda personer berättigade till blindhetsersättning. Ersättningen utgår med ett belopp av femhundra kronor för år. Beslut om ersättningen fattas av pensionsstyrelsen.

Kostnaden för ifrågavarande ersättning ävensom för vissa av ersättningsbestämmelserna föranledda utgifter för undersökning och behandling skola enligt förordningen bestridas av staten. För ändamålet har 1934 års riksdag på förslag av Kungl. Maj:t för budgetåret 1934/1935 under rubriken ersättning åt blinda m. m. anvisat ett för tiden 1 januari—30 juni 1935 avsett extra förslagsanslag av 500,000 kronor.

Föreskrifter rörande sättet och tiden för utbetalning av blindhetsersättning äro meddelade i kungörelse den 30 juni 1934 (nr 418). Däri stadgas, bland annat, att ersättningen utbetalas av pensionsstyrelsen och sker, i enlighet med av ersättningstagaren uttalat önskemål, antingen kvartalsvis under sista månaden i kvartalet eller ock månadsvis.

I skrivelse den 29 augusti 1934 har *pensionsstyrelsen* gjort framställning rörande anvisande av medel för ifrågavarande ändamål för budgetperioden 1935/1936. Styrelsen har däri — under hänvisning till att kostnaderna för blindhetsersättning i omförmälda proposition beräknats till omkring 1,000,000 kronor för år — anhållit, att förevarande anslag måtte för nästa budgetår bestämmas till sagda belopp.

De till styrelsens biträde förordnade *sakkunniga* hava tillstyrkt styrelsens förslag.

Departements-
chefen.

Då anledning icke finnes att frångå de i fjolårets proposition i ämnet gjorda beräkningarna rörande utgifterna för ifrågavarande ändamål, får jag i enlighet med pensionsstyrelsens förslag i ämnet hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning åt blinda m. m.* för budgetåret 1935/1936
anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 1,000,000

[45.] 43. **Bidrag till De blindas förening.** Alltsedan år 1911 har under åttonde huvudtiteln anvisats anslag till understöd åt De blindas förening.

Anslaget har från och med budgetåret 1923/1924 varit i riksstaten uppfört med 100,000 kronor.

Det för budgetåret 1934/1935 anvisade anslaget har av Kungl. Maj:t ställts till föreningens förfogande genom beslut den 20 april 1934. Därvid har föreskrivits, bland annat, att anslaget i första hand skulle användas för upprätthållande av föreningens materialdepå, för understödsverksamheten till förmån för behövande arbetsföra blindas samt för utgivande på samma sätt som hittills av de blindas veckoblad samt att en ledamot av föreningens styrelse och en revisor för granskning av föreningens förvaltning och räkenskaper skulle vara av Kungl. Maj:t förordnade.

Hos Kungl. Maj:t har nu *De blindas förening*, med överlämnande av en ekonomisk redogörelse för sin verksamhet under år 1933, anhållit om anslag med 100,000 kronor jämväl för budgetåret 1935/1936. Till stöd härför har föreningen anfört i huvudsak följande.

Med ikraftträdandet av den nya lagen om blindhetsersättning komme betydande lättnad i ekonomiskt avseende att beredas ett stort antal av de blindas i vårt land. Därav torde också följa, att föreningen i framtiden icke komme att för livsuppehållet anlitas av enskilda blindas i samma utsträckning som hittills. I vilken omfattning föreningens understöd till enskilda blindas sådan efter skulle kunna minskas vore emellertid omöjligt att nu beräkna, då förhållandet ytterst komme att bero på antalet av dem, som på grund av lagens inskränkande bestämmelser bleve från blindhetsersättning uteslagna. Antagligt vore dock, att numerären av den kategori av blindas, som fölle utanför den av den nya lagen medgivna förmånen, bleve ansevärd och därmed också att föreningens hjälpverksamhet icke lämpligen kunde upphöra. Denna kategori komme nämligen att omfatta en mängd fall, som fortfarande måste understödjas, där synförmågan vore så minskad, att endast de s. k. blindyrkena kunde för levebrödet utnyttjas, medan den samtidigt låge något ovan gränsen för berättigandet till blindhetsersättning. Oavsett i vilken utsträckning lagens verkningar gjorde det för föreningen möjligt att nedbringa understödskontot, kvarstode emellertid många uppgifter på blindfilantropiens område, vilkas icke vunno sin lösning genom blindhetsersättningen men ändå måste tillgodoses, något som endast kunde ske genom föreningens ingripande. Av vikt förbleve nämligen alltjämt att bereda de blindas arbete, vare sig de nu åtnjöte blindhetsersättning eller icke, och de ändamål, för vilkas statsanslagen till föreningen enligt Kungl. Maj:ts direktiv hittills skolat användas, syntes föreningen allt fortfarande böra ingå såsom huvudmoment i en rationell blindvård. Bland dessa märktes i främsta rummet anskaffandet av billigast möjliga arbetsmaterialier åt yrkesutövande blindas genom upprätthållandet av materialdepåer samt ekonomiskt stöd i övrigt åt arbetsföra blindas. Föreningens understödsverksamhet borde därför såsom hittills upprätthållas och inriktas på att åt enskilda blindas skänka eller förbilliga arbetsmaterialier, lämna bidrag till uppförandet, inredning, reparation eller förhyrning av verkstäder, till utrustning med verktyg, till startandet eller fortsatt drift av försäljningsbodar för blindas arbeten med mera sådant, som vore ägnat att förbättra utkomstmöjligheterna för de blindas. Utöver detta hade föreningen dessutom att ekonomiskt understödja andra institutioner och sammanslutningar med blindfilantropiskt syfte.

Inspektören för blindundervisningen, som i ärendet avgivit yttrande, har däri till en början framhållit, att föreningens ekonomiska ställning så småningom

förbättrats genom de avsevärda donationer föreningen årligen fått mottaga, för år 1933 uppgående till 67,806 kronor, samt att årets bokslut uppvisade en kapitalökning av 54,576 kronor. Inspektören anför emellertid vidare, att föreningen för att kunna bringa hjälp till de blinda, som vore uteslutna från den av 1934 års riksdag beslutade blindhetsersättningen, och fortsätta sin gagnande verksamhet för övrigt ej kunde undvara det sedan flera år tillbaka utgående årliga anslaget å 100,000 kronor, som utgjorde den för föreningen enda fullt säkra inkomsten. Inspektören har därför på det varmaste tillstyrkt bifall till framställningen.

Under hänvisning till att frågan om understöd åt vuxna blinda ej på något sätt hade med blindskolorna att skaffa men däremot hade ett visst sammanhang med den beslutade blindhetsersättningen, har inspektören till sist föreslagit, att anslag till föreningen hädanefter måtte anvisas under femte huvudtiteln.

Skolöverstyrelsen har i utlåtande den 31 augusti 1934 på de av inspektören för blindundervisningen anförda skälen tillstyrkt det av föreningen begärda understödet ävensom föreslagit, att anslaget måtte i riksstaten uppföras bland de till socialdepartementet hörande anslagen.

Departements-
chefen.

Till en början vill jag framhålla, att jag efter samråd i ämnet med chefen för ecklesiastikdepartementet kommit till den uppfattningen, att frågan om statsbidrag till ifrågavarande förening hädanefter bör handläggas inom socialdepartementet samt att det anslag, som må utgå till föreningen, lämpligen bör anvisas under femte huvudtiteln.

Vad härefter angår spörsmålet, i vad mån statsbidrag i fortsättningen bör beviljas föreningen, synes det mig klart, att den nya lagstiftningen om blindhetsersättning kommer att medföra någon minskning i behovet av understöd åt blinda från föreningens sida. Detta förhållande torde visserligen komma att föranleda en viss förskjutning i föreningens arbetsuppgifter men lär knappast minska betydelsen av föreningens verksamhet eller göra den samma mindre förtjänt av statsmakternas stöd. Ej heller synes mig skäl föreligga för antagandet, att föreningens behov av statsbidrag skall bli mindre än förr. Med hänsyn härtill tillstyrker jag, att för uppehållande av De blindas förenings verksamhet för budgetåret 1935/1936 beviljas anslag med samma belopp som för löpande budgetår. Anslaget torde böra erhålla beteckningen bidrag till De blindas förening. Det torde liksom hittills få ankomma på Kungl. Maj:t att föreskriva närmare villkor rörande anslagets användning.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till De blindas förening* för budgetåret 1935/
1936 anvisa ett anslag av kronor 100,000

Tvångsarbetsanstalter, alkoholistanstalter m. m.

[46.] 44. Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: *Avlöningar, förslagsanslag*. De statliga tvångsarbetsanstal-

terna äro två, nämligen statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö, avsedd för män, och statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona, avsedd för kvinnor. I anslutning till vardera av dessa anstalter är anordnad en statlig alkoholistanstalt. Statens kostnader för ifrågavarande anstalter bestridas för närvarande — fränsett utgifterna för dyrtidstillägg till befattningshavarna — från två anslag, nämligen dels ett ordinarie förslagsanslag till statens tvångsarbetsanstalter å 496,000 kronor, varav ett belopp av 315,200 kronor beräknats för tvångsarbetsanstalten å Svartsjö och ett belopp av 180,800 kronor för tvångsarbetsanstalten i Landskrona, dels ett extra anslag till statens alkoholistanstalter vid Svartsjö och i Landskrona å 42,000 kronor, därav 34,000 kronor beräknats för anstalten å Svartsjö och 8,000 kronor för anstalten i Landskrona.

Det är att märka, att personalen vid ifrågavarande tvångsarbetsanstalter tjänstgör jämväl vid respektive alkoholistanstalter och att varken vid Svartsjö eller i Landskrona i verkligheten någon bestämd gräns kan uppdragas mellan omkostnaderna för tvångsarbetsanstalten och omkostnaderna för alkoholistanstalten. Enligt de nya grunderna för riksstatens uppställning skola ifrågavarande anslag uppdelas så, att å *ena sidan* utgifterna för anstalterna vid Svartsjö särskiljas från utgifterna för anstalterna i Landskrona, och å *andra sidan* kostnaderna för de båda Svartsjöanstalterna bestridas från samma anslag och utgifterna för de båda Landskronaanstalterna likaledes från samma anslag.

Under denna och nästföljande punkt ämnar jag behandla frågan om anslag för tvångsarbetsanstalten å Svartsjö och för alkoholistanstalten därstädes. Därefter skall jag under därpå följande punkter göra framställning om anslag för tvångsarbets- och alkoholistanstalterna i Landskrona.

Stat för användningen av anslaget till statens tvångsarbetsanstalter har av Kungl. Maj:t fastställts genom brev den 7 juni 1934. Denna stat uppger för tvångsarbetsanstalten å Svartsjö följande poster:

	Kronor
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	181,700
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	16,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., förslagsanslag	46,000
Övriga kostnader för driften, förslagsanslag.....	71,500
	Summa kronor 315,200

Antalet ordinarie befattningar vid tvångsarbetsanstalten å Svartsjö är för närvarande bestämt på följande sätt.

Befattning	Lönegrad
1 direktör.....	B 27
1 pastor och förste lärare	B 24
1 kamrerare	B 22
1 assistent av 1:a klass	B 20
1 assistent av 2:a klass	B 18
1 lantbruksinspektör.....	B 18

Befattning	Lönegrad
1 trädgårdsmästare	B 12
3 uppsyningsmän	B 10
11 förste förmän	B 8
37 förmän	B 6

Genom brev den 30 juni 1934 har Kungl. Maj:t förordnat, att hos tvångsarbetsanstalten skulle från och med den 1 juli 1934 tills vidare till och med den 30 juni 1935 vara anställd en läkare med ett arvode av högst 5,000 kronor för år. Samtidigt har Kungl. Maj:t medgivit, att hos tvångsarbetsanstalten finge under samma tid vara anställda högst följande extra ordinarie tjänstemän, nämligen en uppsyningsman, en montör, en förste förmän, två yrkesmästare av andra klass, en mejerist och tretton förmän.

Genom brev den 30 juni 1934 har Kungl. Maj:t vidare fastställt detaljerad omkostnadsstat för tvångsarbetsanstalten å Svartsjö och alkoholistanstalten därstädes, att gälla för budgetåret 1934/1935. Denna stat finnes intagen i statsliggaren för nämnda budgetår (sid. 166), till vilken jag hänvisar. Här vill jag blott omnämna följande. Sagda stat upptager såväl utgifter som inkomster. Utgifterna hava beräknats till 315,200 kronor och inkomsterna, frånsett statens tillskott, till 209,700 kronor. Statens tillskott har upptagits till skillnaden mellan dessa belopp eller 105,500 kronor. Därav skall ett belopp av högst 71,500 kronor utgå från den i staten för statens tvångsarbetsanstalter upptagna anslagsposten till övriga kostnader för driften å samma belopp, medan ett belopp av 34,000 kronor skall gäldas från det omförmälda extra anslaget å 42,000 kronor.

I skrivelse den 30 augusti 1934 har *styrelsen för tvångsarbetsanstalten å Svartsjö* med iakttagande av omförmälda grunder rörande anslagsuppdelningen gjort framställning om anvisande av medel för nästa budgetår för tvångsarbetsanstalten och alkoholistanstalten å Svartsjö. Anstaltsstyrelsens förslag är beträffande *avlöningsarna* av följande innehåll.

Anslagsposten till avlöningar till befattningshavare å ordinarie stat har beräknats till 188,700 kronor, därvid lönerna beräknats efter högsta förekommande löneklass. Posten motsvarar de nuvarande posterna till avlöningar till ordinarie tjänstemän och till vikariatsersättningar å tillhoppa 197,700 kronor. Beräkningen enligt det nya systemet har alltså medfört en nedsättning av 9,000 kronor.

Beträffande anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. har styrelsen erinrat, hurusom styrelsen i skrivelse till Kungl. Maj:t av den 21 augusti 1934 hemställt, att — utöver den extra ordinarie personal, som medgivits genom brevet den 30 juni 1934 — måtte för tiden till och med den 30 juni 1935 få anställas en extra ordinarie förste förmän i 8:e lönegraden, enär trängande behov av en dylik befattningshavare föreläge å den till anstalterna hörande sjukavdelningen.

Under förklaring att ifrågakvarande extra ordinarie förste förmän komme att behövas jämväl under budgetåret 1935/1936, har styrelsen för avlönande

av denne befattningshavare beräknat ett belopp av 2,200 kronor. Styrelsen har vidare utgått från att arvodet till läkaren hädanefter borde bestridas från anslagsposten till arvoden och dylika särskilda ersättningar.

Styrelsen har med dessa utgångspunkter beräknat anslagsbehovet under denna post till 45,280 kronor.

Posten arvoden och dylika särskilda ersättningar har styrelsen beräknat på följande sätt:

arvode till en läkare	kronor 5,000
ersättning till styrelsens sekreterare	» 900
» till styrelsens jordbrukstekniska biträde.....	» 1,500
» för orgelspelning	» 300
Summa kronor 7,700	

Arvudet till läkaren motsvarar — såsom redan framgår av den lämnade redogörelsen — det för närvarande till läkaren utgående arvudet. Övriga här upptagna ersättningsbelopp överensstämma likaledes med nu utgående ersättningar, vilka emellertid för närvarande bestridas från olika under omkostnadsstaten upptagna utgiftsposter.

Styrelsen har alltså uppskattat de sammanlagda utgifterna för avlöningar till (188,700 + 45,280 + 7,700) 241,680 kronor.

Vid uppskattningen av *omkostnaderna* för anstalterna under löpande budgetår utgick man från en beräknad medelbeläggning av 270 internerade. Under hänvisning till att det genomsnittliga antalet internerade under budgetåret 1933/1934 utgjort 253, har styrelsen för nästa budgetår utgått från en medelbeläggning av 260.

Under omkostnaderna har styrelsen upptagit anslagsposten till reseersättningar till 1,000 kronor, vilket innebär en höjning med 200 kronor av det i gällande omkostnadsstat för ändamålet upptagna beloppet.

Vidare har styrelsen beräknat anslagsposten till expenser till 31,100 kronor därav till bränsle, lyse och vatten 25,000 kronor och till skrivmaterial, telefon- och telegramkostnader, tidningar och böcker, annonskostnader m. m. 6,100 kronor. De verkliga utgifterna för expenser hava under sist-förflutna budgetåret uppgått till omkring 30,000 kronor.

För publikationstryck upptager styrelsen en post å 200 kronor.

Anslagsposten till övriga utgifter beräknar styrelsen till 137,400 kronor. Utgifterna hava därvid i huvudsak beräknats på samma sätt som för löpande budgetår, dock med smärre jämkningar med hänsyn till de verkliga utgifterna för det sistförflutna budgetåret. Härvid är emellertid att märka att, medan gällande omkostnadsstat under utgifterna upptager ett belopp av 80,000 kronor för driftkostnader vid jordbruket, ett belopp av 29,000 kronor för driftkostnader vid verkstadsdriften, ett belopp av 20,500 kronor för arbetspremier vid jordbruket och ett belopp av 4,500 kronor för arbetspremier vid verkstadsdriften, dessa belopp sakna motsvarighet i de av styrelsen nu beräknade utgifterna. Styrelsen har nämligen i motsats till för närvarande tillämpad praxis å inkomstsidan räknat ej med bruttoinkomsterna för jord-

bruks- och verkstadsdrift utan blott med överskottet å driften, vilket medfört, att bruttoutgifterna för nämnda verksamhet icke behövt upptagas å utgiftssidan.

Omkostnaderna hava alltså av styrelsen uppskattats till (1,000 + 31,100 + 200 + 137,400) 169,700 kronor.

Anstalternas *inkomster* har styrelsen beräknat till sammanlagt 71,800 kronor, därvid såsom nyss nämnts beträffande jordbruks- och verkstadsdrift hänsyn blott tagits till det uppskattade överskottet å driften.

Styrelsen har således uppskattat utgifter och inkomster för ifrågavarande anstalter för nästa budgetår på sätt framgår av följande sammandrag:

	Kronor	Kronor
Utgifter: Avlöningar	241,680	
» Omkostnader	169,700	411,380
Inkomster		71.800
	Nettoutgifter	339,580

Styrelsen har på grund därav hemställt, att för budgetåret 1935/1936 måtte till ifrågavarande anstalter anvisas ett förslagsanslag å 339,580 kronor.

Socialstyrelsen har i ett den 25 september 1934 avgivet utlåtande tillstyrkt den gjorda framställningen.

Departements-
chefen.

Beträffande *avlöningarna* har jag mot styrelsens beräkning av utgifterna till avlöningar till befattningshavare å ordinarie stat i och för sig icke något att invända. Det beräknade anslagsbeloppet av 188,700 kronor torde emellertid med hänsyn till pensionsavdragen böra nedsättas med 4,300 kronor till 184,400 kronor.

Med anledning av vad styrelsen anfört i fråga om avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. vill jag erinra, att Kungl. Maj:t genom beslut den 2 november 1934 medgivit, att intill den 30 juni 1935 må — utöver tidigare medgiven icke-ordinarie personal — vid tvångsarbetsanstalten vara anställd ytterligare en extra ordinarie förste förman. Då denne befattningshavare lär bli behöflig även nästa budgetår, torde här få beräknas erforderligt belopp för avlöning till tjänstemannen i fråga. Det av styrelsen beräknade anslagsbeloppet av 45,280 kronor torde kunna avrundas till 45,000 kronor. På grund av pensionsavdragen bör ytterligare nedsättning äga rum med 700 kronor till 44,300 kronor.

Styrelsens förslag beträffande arvoden och dylika särskilda ersättningar biträder jag.

Avlöningarna skulle i enlighet härmed få beräknas till (184,400 + 44,300 + 7,700) 236,400 kronor.

Beträffande *omkostnaderna* får jag föreslå, att anslagsposten till reseersättningar beräknas till samma belopp, som hittills upptagits för ändamålet, eller 800 kronor.

Anslagsposten till expenser torde med hänsyn till de verkliga utgifterna för ändamålet under förra budgetåret icke behöva upptagas till högre belopp än 30,000 kronor.

Styrelsens förslag att för publikationstryck upptaga ett belopp av 200 kronor biträder jag.

Vad angår posten övriga utgifter, kan jag i huvudsak ansluta mig till styrelsens förslag. Dock har jag efter granskning av de detaljberäkningar, vilka legat till grund för styrelsens uppskattning, kommit till den uppfattningen, att det av styrelsen upptagna beloppet kan nedsättas med 600 kronor. Jag förordar därför, att posten beräknas till 136,800 kronor.

Anstalternas omkostnader skulle alltså beräknas enligt följande uppställning:

1. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	kronor	800
2. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	30,000
3. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	»	200
4. Övriga utgifter, <i>förslagsvis</i>	»	136,800
Summa kronor		167,800

I enlighet med det förslag i ämnet, som framlagts av chefen för finansdepartementet, skola anstalternas inkomster framgent redovisas å riksstatens inkomstsida. På grund därav bortser jag vid här ifrågavarande anslagsberäkning från dessa inkomster. I överensstämmelse med de av riksdagen godkända principerna för riksstatens uppställning torde vidare utgifterna för ifrågavarande anstalter böra bestridas från två särskilda förslagsanslag, det ena avsett för avlöningar och det andra för omkostnader. Det förra anslaget synes böra betecknas statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: avlöningar och det senare statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: omkostnader. Dessa anslag torde i enlighet med mina beräkningar få för nästa budgetår upptagas, avlöningsanslaget till 236,400 kronor och omkostnadsanslaget till 167,800 kronor.

Vid fastställande av den nya avlöningsstaten för anstalterna torde de särskilda avlöningsposterna i enlighet med de grunder rörande avlöningsstaternas uppställning, för vilka chefen för finansdepartementet förut denna dag redogjort, böra upptagas under rubriker, vilkas lydelse i viss mån avvika från de här använda. I samband därmed torde ordningsföljden mellan posterna få något ändras.

Beträffande användningen av omkostnadsanslaget torde i sinom tid stat få fastställas av Kungl. Maj:t.

De sammanlagda utgifterna för ifrågavarande anstalter hava här beräknats till $(236,400 + 167,800)$ 404,200 kronor. Utgifterna för samma anstalter hava för löpande budgetår beräknats till $(243,700 + 315,200)$ 558,900 kronor. I sistnämnda belopp ingå emellertid bruttoutgifter för jordbruks- och verkstadsdrift jämte utgifter för arbetspremier vid sådan drift med sammanlagt 134,000 kronor, vilka utgifter sakna motsvarighet i det för nästa budgetår beräknade utgiftsbeloppet och därför vid en jämförelse mellan beloppen måste avräknas. De jämförbara beloppen äro alltså 404,200 kronor och 424,900 kronor. Detta innebär, att den för här ifråga-

Femte huvudtiteln.

varande ändamål beräknade anslagssumman har minskats med 20,700 kronor.

Beträffande omkostnadsanslaget till ifrågavarande anstalter gör jag hemställen under nästföljande punkt.

Här hemställer jag — under hänvisning till vad jag i det föregående anført rörande avlöningarna — att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna följande personalförteckning för statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes:

Personalförteckning.		Lönegrad
Befattning	Tjänstemän å ordinarie stat.	
1 direktör		B 27
1 pastor och förste lärare		B 24
1 kamrerare		B 22
1 assistent av 1:a klass		B 20
1 assistent av 2:a klass		B 18
1 lantbruksinspektör		B 18
1 trädgårdsmästare		B 12
3 uppsyningsmän		B 10
11 förste förmän		B 8
37 förmän		B 6;

dels godkänna följande avlöningsstat för berörda anstalter, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1935/1936:

Avlöningsstat.	
1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor 184,400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t.	» 7,700
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	» 44,300

Summa förslagsanslag kronor 236,400;

dels ock till Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: Avlöningar för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av kronor 236,400

[47.] 45. Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: Omkostnader, *förslagsanslag*. Åberopande vad jag under nästföregående punkt anført angående omkostnaderna för statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: Omkostnader för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av kronor 167,800

[48.] 46. **Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: Vissa byggnadsarbeten, reservationsanslag.** I skrivelse den 14 september 1934 har *styrelsen för statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö* gjort framställning om anslag till dels uppförande av nya bostadshus för personalen, dels ock vissa ändringsarbeten i och för utvidgning av anstaltens sjukavdelning.

I bostadsfrågan har styrelsen inledningsvis erinrat, att såväl 1928 som 1931 års riksdagar beviljat anslag till nya bostadshus vid anstalten. Styrelsen har vidare framhållit, att styrelsen, så långt det varit möjligt, strävat efter att med medel, som vid sidan om särskilda anslag stått till buds, utöka anstaltens bostadstillgång. Härefter har styrelsen anfört i huvudsak följande:

För förste förmän, förmän och övriga lägre befattningshavare disponerade anstalten för närvarande 1 lägenhet om 3 rum och kök, 32 lägenheter om 2 rum och kök, 26 lägenheter om 1 rum och kök samt 14 enkelrum för ogifta befattningshavare eller alltså tillhoppa 73 bostäder. Den personal, som skulle inrymmas i dessa bostäder, uppginge till sammanlagt 79 personer. Av en jämförelse mellan antalet bostadslägenheter och antalet befattningshavare framginge, att bostadstillgången, trots vidtagna åtgärder, ännu ej vore tillräcklig. Framför allt kunde en del yngre befattningshavare ej bilda familj, enär familjebostäder ej i tillräckligt antal funnes inom anstaltens område. Personalsammanslutningen vid anstalten hade ock inför styrelsens ordförande framhållit önskvärdheten av att ytterligare bostadslägenheter anordnades. Ifrågavarande önskemål hade blivit ytterligare aktuellt därigenom, att det s. k. tingshuset, som inrymde två lägenheter om 2 rum och kök, fyra lägenheter om 1 rum och kök samt ett gästrum, befunne sig i så bristfälligt skick, att det icke genom några partiella förbättringar kunde istandsättas, ett förhållande, som bestyrktes av ett vid skrivelsen fogat intyg av ingenjören i byggnadsstyrelsen Birger Westerdahl. Av nu anförda skäl hade styrelsen ansett sig nödsakad att göra framställning om anslag till uppförande av nya bostäder vid anstalten.

Vid överbägande av vilken typ, som borde användas för dessa bostäder, hade styrelsen utgått från att vid denna anstalt liksom vid närmast jämförliga statsinstitutioner bostäder om två rum och kök borde byggas. Det finge nämligen betraktas såsom en av statsmyndigheterna godtagen regel att vid nybyggnad mindre lägenheter icke borde ifrågasättas för befattningshavare i förmans grad med familj. De vid anstalten befintliga, å den s. k. Hammarlotten uppförda bostadshusen, inrymmande två lägenheter av nu nämnd storlek i samma plan, hade visat sig vara för sitt ändamål mycket lämpliga. Såsom ersättning för de bostadslägenheter, som förlorades genom tingshusets slopande, erfordrades 6 nya lägenheter eller alltså 3 hus av Hammarlottstypen. Det mest trängande behovet av bostäder, som därutöver föreläge, syntes styrelsen bäst kunna tillgodoses genom uppförande av ytterligare ett bostadshus av Hammarlottstyp. Den i tingshuset inrymda poststationen kunde med fördel förläggas till det förmanshus, där telefon- och telegrafstationen för närvarande vore inrymd.

Santliga nya bostadshus ansåge styrelsen böra förläggas till andra sidan Svartsjöviken å Hammarlotten. Såsom särskilt skäl härför ville styrelsen framhålla, att å Hammarlotten tidigare anordnats en borrhunn, som lämnade tillräckligt med vatten även för de nya bostadshusen, samt att det ej vore någon större svårighet att anordna avlopp till Svartsjöviken. Någon annan

lämplig byggnadsplats för dessa hus närmare anstaltens centrum syntes icke vara att tillgå, och avståndet från detta centrum till Hammarlotten vore icke större än till flera andra förmansbostäder.

Enligt av ingenjören Westerdahl uppgjorda beräkningar skulle varje bostadshus efter nu gällande materialpris draga en kostnad av 26,500 kronor. Det vore emellertid styrelsens avsikt att låta samtliga arbeten med undantag av murnings- och putsningsarbeten utföras av å anstalten internerade, varigenom kostnaden sannolikt kunde nedbringas med 25 % eller till 20,000 kronor. Alla fyra boningshusen skulle således betinga en sammanlagd kostnad av 80,000 kronor. Härtill komme kostnaden för vattenklosettanläggning samt yttre vatten- och avloppsledningar, vilken för samtliga hus uppginge till sammanlagt 3,500 kronor.

Beträffande utvidgningen av anstaltens sjukavdelning har anstaltsstyrelsen till en början meddelat, att ifrågavarande avdelning för närvarande vore inrymd i övre våningen av en särskild byggnad öster om slottet samt omfattade mottagningsrum för läkaren, undersökningsrum, en större sjuksal med 8 sängplatser, två isoleringsrum med tillhopa 6 sängplatser ävensom kök och badrum. Samma byggnad inrymde å nedre botten expeditionslokaler för bland andra pastorn och förste läraren samt den assistent, som hade närmaste ansvaret för alkoholistanstalten vid Svartsjö, ävensom en skolsal.

Styrelsen anför härefter i huvudsak följande.

Vissa bestämmelser i sinnessjuklagen och alkoholistlagen hade medfört en utvidgning av anstaltens sjukvårdande uppgifter. Sålunda måste sjukhuset numera omhändertaga åtskilliga alkoholister, vilka redan till följd av interneringsgrunden vore i ständigt behov av vård å sjukavdelningen. Särskilt många fall av tuberkulos hade konstaterats. Ännu större svårigheter hade beretts sjukvården genom sinnessjuka tvångsarbetare, vilka jämlikt 7 § lösdrivarlagen måst kvarhållas å anstalten i avbidan på plats å sinnessjukhus. På grund av platsbristen på sinnessjukhusen hade vissa tider å anstalten på en gång förvarats ända upp till 14 sådana expektanter, många av dem under flera månader. Åtskilliga hade varit synnerligen besvärliga och svårhanterliga samt tarvat oavlätlig tillsyn. Även ett flertal av de icke sinnessjuka internerade vore behäftade med vissa konstitutionella abnormpsykiska drag och fordrade särskild vård och övervakning.

Under sådana förhållanden vore det nödvändigt, att sjukavdelningen utrustades med sådana anordningar, att den åtminstone fyllde rimliga fordringar på vård och tillsyn för alla de kategorier sjuka, som måste omhändertagas av anstalten. Den nuvarande bristen på isoleringsrum för de sinnessjuka och abnorma hade medfört, att dessa måst förvaras bland övriga interner, vilket stört ordningen samt för anstaltens befattningshavare stundom medfört hart när oöverbärliga svårigheter. Berättigade klagomål hade anförts häröver både från personalens och de internerades sida. De nuvarande otillräckliga lokalresurserna tvingade i många fall jämväl till en förvaring, som måste betecknas såsom inhuman och kunde leda till försämring av den sjukes tillstånd. Enligt anstaltsläkarens åsikt erfordrades för avhjälpande av befintliga brister minst 2 å 3 enkelrum för sinnessjukas isolering och övervakning, ett tillräckligt stort rum för tuberkulösa samt en ligghall för sådana sjuka.

Ingenjör Westerdahl hade för sakens ordnande med minsta möjliga kostnad föreslagit, att de nuvarande pastors- och assistentexpeditionerna samt skolsalarna skulle tagas i bruk för sjukavdelningens räkning. Pastors- och

assistentexpeditionerna samt skolsalarna skulle i samband därmed överflyttas till den över verkstadsbyggnaden anordnade kyrksalen, som numera ej användes för sitt ändamål. Ifrågavarande omändringsarbeten hade av Westerdahl beräknats draga en kostnad av (9,000 + 6,500) 15,500 kronor, förutsatt att samtliga arbeten med undantag av murnings- och putsningsarbeten utfördes med anstaltens egen arbetskraft.

Under återopande av det anförda har styrelsen hemställt, att för nästa budgetår måtte för nämnda byggnadsarbeten anvisas ett extra anslag å 99,000 kronor, därav för bostadshusen 83,500 kronor och för omändringsarbetena för anstaltens sjukhus 15,500 kronor.

Byggnadsstyrelsen, som anmodats yttra sig över ifrågavarande framställning med därvid fogade handlingar och kostnadsförslag, har i utlåtande den 11 oktober 1934 lämnat densamma utan erinran.

Jämväl *socialstyrelsen* har i utlåtande den 31 oktober 1934 icke funnit anledning till erinran mot framställningen.

Vad först angår bostadsfrågan, synes mig den förebragta utredningen giva vid handen, att anordnande av nya bostäder åt personalen vid anstalten är i viss omfattning ofrånkomligt. Detta gäller främst till den del ersättning erfordras för de lägenheter, som för närvarande inrymmas i det s. k. tingshuset. Men även härutöver torde på skäl, som anstaltsstyrelsen åberopat, en ökning av antalet familjebostäder vid anstalten få anses vara starkt av behovet påkallad. Vid sådant förhållande och då det av anstaltsstyrelsen framlagda förslaget till bostadsbehovets tillgodoseende överensstämmer med tidigare tillämpade riktlinjer vid ökning av anstaltens bostadsbestånd samt ej föranlett erinran från de hörda myndigheternas sida, tillstyrker jag framställningen i denna del.

Departementa-
chefen.

Vad härefter beträffar anstaltens sjukavdelning, synes mig även denna vara i trängande behov av utvidgning. Mot de åtgärder, som i anledning härav påkallats av anstaltsstyrelsen, har jag för min del intet att erinra. Jag tillstyrker förty anstaltsstyrelsens förslag även i denna del.

Mot de för arbetena beräknade kostnaderna har jag icke något att erinra.

Arbetena torde lämpligen kunna fördelas på två budgetår. I enlighet härmed synas för nästa budgetår böra anvisas 50,000 kronor, motsvarande ungefär hälften av det för förslagets genomförande erforderliga beloppet. För påföljande budgetår skulle alltså återstå att anvisa 49,000 kronor. Anslaget torde böra upptagas såsom reservationsanslag under benämningen statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: vissa byggnadsarbeten.

Under återopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels till Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: Vissa byggnadsarbeten bevilja ett anslag av högst 99,000 kronor;

dels ock av sålunda beviljat anslag för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av kronor 50,000

[49.] 47. Statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona och statens alkoholistanstalt därstädes: *Avlöningar, förslagsanslag*. Under punkten 46 har jag omnämnt, att av det i löpande årets riksstat upptagna förslagsanslaget till statens tvångsarbetsanstalter å 496,000 kronor ett belopp av 180,800 kronor beräknats för statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona ävensom att av det i samma års riksstat upptagna extra anslaget till statens alkoholistanstalter vid Svartsjö och i Landskrona å 42,000 kronor för alkoholistanstalten i Landskrona beräknats ett belopp av 8,000 kronor.

Vidare har jag under nämnda punkt erinrat, att enligt de nya grunderna för riksstatens uppställning utgifterna för tvångsarbetsanstalten i Landskrona och alkoholistanstalten därstädes böra upptagas under samma anslag och skilda från utgifterna för motsvarande anstalter å Svartsjö.

Jag går nu att närmare behandla spörsmålet om anslag för ifrågavarande anstalter i Landskrona.

Såsom tidigare berörts har Kungl. Maj:t genom brev den 7 juni 1934 fastställt stat för användningen av anslaget till statens tvångsarbetsanstalter. Denna stat upptager för tvångsarbetsanstalten i Landskrona följande poster:

	Kronor
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	65,000
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	5,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., förslagsanslag	29,800
Övriga kostnader för driften, förslagsanslag	80,500
	Summa kronor 180,800

Antalet ordinarie befattningar vid tvångsarbetsanstalten i Landskrona är för närvarande bestämt på följande sätt.

Befattning	Lönegrad
1 direktör	B 24
2 assistenter av 4:e klass	B 12
4 förmän	B 6
3 första vaktfruar	B 6
13 vaktfruar	B 1

Genom brev den 30 juni 1934 har Kungl. Maj:t förordnat, att hos tvångsarbetsanstalten skola från och med den 1 juli 1934 tills vidare till och med den 30 juni 1935 vara anställda dels en på könssjukdomarnas område särskilt utbildad, för hälso- och sjukvård vid anstalten svarande läkare med ett arvode av högst 3,600 kronor för år, en rådgivande psykiater med ett arvode av högst 500 kronor för år och en predikant med ett arvode av högst 1,000 kronor för år, å vilka arvoden dyrtidstillägg icke må utgå, dels ock en å könssjukdomarnas område särskilt utbildad sjuksköterska med ett arvode av högst 2,525 kronor för år. Samtidigt har Kungl. Maj:t medgivit, att hos tvångsarbetsanstalten må under oförmälda tid vara anställda högst följande extra ordinarie tjänstemän nämligen en förman, två första vaktfruar, därav en med tjänstgöring såsom föreståndarinna för vid anstalten bedrivna vävnads-

och sömnadsarbeten, samt nio vaktfruar, därav en med tjänstgöring såsom biträde åt nämnda arbetsföreståndarinna. Vidare har Kungl. Maj:t medgivit, att vid tvångsarbetsanstalten må under samma tid utgå ersättning till en organist med 500 kronor, till en sånglärarinna med 200 kronor, till en bokbinderilärarinna med 300 kronor och till styrelsens sekreterare med 900 kronor. Å dessa ersättningar utbetalas icke dyrtidstillägg.

Vidare har Kungl. Maj:t genom brev den 30 juni 1934 fastställt detaljerad omkostnadsstat för tvångsarbetsanstalten i Landskrona och alkoholistanstalten därstädes, att gälla för budgetåret 1934/1935. Denna stat finnes intagen i statsliggaren för nämnda budgetår (sid. 167), till vilken jag hänvisar. Staten upptager såväl utgifter som inkomster. Utgifterna hava beräknats till 118,000 kronor och inkomsterna, fränsett statens tillskott, till 29,500 kronor. Statens tillskott har upptagits till skillnaden mellan dessa belopp eller 88,500 kronor. Därav skall ett belopp av högst 80,500 kronor utgå från den i staten för statens tvångsarbetsanstalter upptagna anslagsposten till övriga kostnader för driften å samma belopp, medan ett belopp av 8,000 kronor skall gäldas från det omförmälda extra anslaget å 42,000 kronor.

I skrivelse den 30 augusti 1934 har *styrelsen för tvångsarbetsanstalten i Landskrona* med iakttagande av förenämnda grunder rörande anslagsuppdelningen hemställt om anvisande av medel för nästa budgetår för tvångsarbetsanstalten och alkoholistanstalten i Landskrona.

Styrelsen har vidare överlämnat ansökan dels av direktören vid anstalten C. Gülich om personligt lönetillägg motsvarande uppflyttning från lönegraden B 24 till lönegraden B 26, dels av en förman vid anstalten om uppflyttning från lönegraden B 6 till lönegraden B 10, dels ock av en vaktfru därstädes om uppflyttning från lönegraden B 1 till lönegraden B 6.

Anstaltsstyrelsens förslag är beträffande *avlöningsarna* av följande innehåll.

Posten till avlöningar till befattningshavare å ordinarie stat har styrelsen beräknat till 72,175 kronor. Posten motsvarar de nuvarande anslagsposterna till avlöningar till ordinarie tjänstemän och till vikariatsersättningar å tillhopa 70,500 kronor. Styrelsen, som varmt tillstyrkt direktören Gülichs ansökan om personligt lönetillägg, har med hänsyn härtill i den upptagna posten inräknat ett belopp av 960 kronor avsett för dylikt tillägg. Detta belopp motsvarar skillnaden i avlöning mellan lönegraderna B 26 och B 24. Däremot har styrelsen, som funnit det tveksamt, huruvida uppflyttning i lönegrad för närvarande borde äga rum av omförmälda förman och vaktfru, icke vid anslagsberäkningen tagit hänsyn till de av nämnda befattningshavare gjorda ansökningarna.

I övrigt anför styrelsen beträffande denna post, att styrelsen icke beräknat anslagsbehovet enligt högsta förekommande löneklass utan med hänsyn till de sannolika verkliga utgifterna under nästa budgetår.

Vid beräkningen av anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. har styrelsen utgått från att i det föregående omförmälda arvoden och ersättningar icke skulle bestridas från denna post.

Styrelsen har med denna utgångspunkt uppskattat utgifterna under posten till 23,300 kronor.

Posten till arvoden och dylika särskilda ersättningar upptar styrelsen till 9,525 kronor. Styrelsen har därvid räknat med nyssnämnda, av Kungl. Maj:t medgivna arvoden och ersättningar, vilka tillhoppa uppgå till högst berörda belopp.

De sammanlagda utgifterna för avlöningar har styrelsen alltså uppskattat till (72,175 + 23,300 + 9,525) 105,000 kronor.

Vid beräkningen av *omkostnaderna* för ifrågavarande anstalter har styrelsen utgått från samma genomsnittsbeläggning per dag, som antagits för innevarande budgetår, eller 100.

Styrelsen har upptagit utgiftsposten till reseersättningar till 1,000 kronor eller samma belopp, som för ändamålet beräknats i gällande omkostnadsstat.

Anslagsposten till expenser beräknar styrelsen till 34,000 kronor, därav till bränsle, lyse och vatten 25,800 kronor och till skrivmaterialier, telefon- och telegramkostnader, tidningar, böcker m. m. 8,200 kronor. Beloppet svarar mot de verkliga utgifterna för ändamålet under sistförflutna budgetår.

För publikationstryck upptager styrelsen en post å 200 kronor.

Anslagsposten till övriga utgifter har styrelsen upptagit till 84,600 kronor. Beräkningen grundar sig — på sätt närmare framgår av styrelsens framställning — på en detaljerad uppskattning av utgiftsbehovet för de olika ändamål, vilka skola tillgodoses med anlitande av posten. De av styrelsen beräknade beloppen överensstämmer i huvudsak med de belopp, som för de olika ändamålen beräknats i gällande omkostnadsstat. Emellertid hava i den nuvarande omkostnadsstaten under utgifterna upptagits bland annat 4,500 kronor för driftkostnader för trädgård och jordbruk, 2,000 kronor för driftkostnader för verkstadsdrift samt visst belopp för arbetspremier, varav omkring 2,500 kronor kunna anses belöpa å trädgårds-, jordbruks- och verkstadsdrift. Utgifterna för dessa verksamhetsgrenar hava alltså för löpande budgetår uppskattats till 9,000 kronor. Då styrelsen nu å inkomstsidan räknat allenast med överskottet å berörda drift, hava några belopp motsvarande nämnda utgifter icke upptagits bland utgifterna.

Styrelsen har alltså uppskattat omkostnaderna till (1,000 + 34,000 + 200 + 84,600) 119,800 kronor.

Anstalernas *inkomster* har styrelsen beräknat till sammanlagt 22,400 kronor. Därvid har såsom nämnts beträffande inkomsterna å trädgårds-, jordbruks- och verkstadsdrift räknats blott med nettoresultatet av driften.

Styrelsen har således beräknat utgifter och inkomster för ifrågavarande anstalter för nästa budgetår på sätt framgår av följande sammanställning:

	Kronor	Kronor
Utgifter: Avlöningar	105,000	
» Omkostnader	119,800	224,800
Inkomster		22,400
	Nettoutgifter kronor	202,400

På grund härav har styrelsen hemställt, att för ifrågavarande anstalter måtte för nästa budgetår anvisas ett förslagsanslag av 202,400 kronor.

Över framställningen har *socialstyrelsen* den 24 september 1934 avgivit utlåtande. Styrelsen har däri — under hänvisning till ett tidigare i samma ämne avgivet utlåtande — anfört, att utan tvivel flera vägande skäl förelåge för uppflyttning av direktörsbefattningen vid tvångsarbetsanstalten från lönegraden B 24 till lönegraden B 26, bland annat den ökning i direktörens arbetsbörda, som uppkommit genom den med anstalten förenade tvättinrättningens anläggning och drift. Styrelsen hade därför icke anledning att motsätta sig den föreslagna löneförbättringen. Styrelsen har vidare förklarat sig icke heller i övrigt hava något att erinra mot anstaltsstyrelsens förslag rörande avlöningarna eller dess beräkning av omkostnaderna. Däremot har styrelsen föreslagit viss mindre jämkning i de framlagda inkomstberäkningarna.

Vad angår *avlöningarna* vill jag först erinra, att förslag om personligt lönetillägg till direktören Gülich av samma innebörd som det nu föreliggande vid upprepade tillfällen framställts och tillstyrkts såväl av anstaltsstyrelsen som av socialstyrelsen. Då en löneförbättring åt direktören synes mig motiverad, anser jag mig böra i huvudsak tillstyrka förslaget. Med hänsyn därtill att det pensionsavdrag, som skall göras för befattningshavare i lönegraden B 26, är högre än motsvarande avdrag för innehavare av tjänst i lönegraden B 24, synes mig emellertid det föreslagna personliga lönetillägget böra begränsas till 900 kronor för år. Lönetillägget torde böra bestridas från en särskild för ändamålet i staten uppförd anslagspost.

I följd härav bör lönetillägget icke tagas i betraktande vid uppskattningen av utgifterna till avlöningar till befattningshavare å ordinarie stat. Då jag icke kan förorda de gjorda ansökningarna av en förman och en vaktfru om uppflyttning i högre lönegrad av de av dem innehavda befattningarna, utgår jag från att någon förändring icke skall äga rum beträffande den ordinarie personalen vid anstalten. Avlöningen till denna personal lär i enlighet med de nya grunderna böra beräknas efter högsta förekommande löneklass. Vid sådant förhållande bör nämnda post efter erforderlig reduktion med hänsyn till pensionsavdragen upptagas till 65,000 kronor.

De verkliga utgifterna för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. hava — fränsett de arvoden m. m. vilka böra bestridas från särskild anslagspost — under budgetåret 1933/1934 uppgått till 23,637 kronor. Med hänsyn härtill och då för pensionsavdrag här bör avräknas ett belopp av omkring 250 kronor, synes ifrågavarande avlöningspost kunna upptagas till 23,375 kronor.

Posten till arvoden och dylika särskilda ersättningar lär böra beräknas i enlighet med anstaltsstyrelsens förslag.

För avlöningar torde alltså få beräknas $(900 + 65,000 + 23,375 + 9,525)$ 98,800 kronor.

Beträffande *omkostnaderna* ansluter jag mig väsentligen till anstaltsstyrelsens förslag. Dock får jag med avseende å posten till övriga utgifter

Departements-
chefen.

föreslå en nedsättning till 84,000 kronor. De sammanlagda omkostnaderna skulle då få beräknas till 119,200 kronor, fördelade på sätt följande sammanställning utvisar:

1. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	kronor	1,000
2. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	34,000
3. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	»	200
4. Övriga utgifter, <i>förslagsvis</i>	»	84,000
Summa kronor		119,200

Då enligt det av chefen för finansdepartementet denna dag framlagda förslaget anstaltarnas inkomster hädanefter skola upptagas å riksstatens inkomstsida, bör vid förevarande anslagsberäkning hänsyn icke tagas till dessa inkomster. Jämlikt de nya principerna för riksstatens uppställning böra vidare utgifterna för Landskronaanstalterna uppdelas å två förslagsanslag, ett för avlöningar och ett för omkostnader. Anslagen torde böra benämnas statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona och statens alkoholistanstalt därstädes: avlöningar respektive statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona och statens alkoholistanstalt därstädes: omkostnader. För nästa budgetår torde det förra av dessa anslag få upptagas till 98,800 kronor och det senare anslaget till 119,200 kronor.

Vid fastställande av avlöningsstaten torde i fråga om posternas beteckning och ordningsföljd böra företagas de jämkningar, vilka föranledas av de grunder rörande avlöningsstaternas uppställning, för vilka chefen för finansdepartementet förut denna dag redogjort.

Stat för användningen av omkostnadsanslaget lærer i sinom tid få fastställas av Kungl. Maj:t.

Utgifterna för ifrågavarande anstalter för nästa budgetår hava av mig beräknats till (98,800 + 119,200) 218,000 kronor. För löpande budgetår hava motsvarande utgifter för dessa anstalter beräknats till (100,300 + 118,000) 218,300 kronor. Avdragas från sistnämnda belopp de bruttoutgifter för jordbruksdrift m. m. å tillhopa 9,000 kronor, vilka enligt de nu gjorda beräkningarna sakna motsvarighet i förstnämnda belopp, erhålles för löpande budgetår en summa av 209,300 kronor. Enligt mitt förslag skulle alltså anslagsmedlen för avsedda ändamål ökas med 8,700 kronor.

Rörande omkostnadsanslaget till förevarande anstalter gör jag hemställan under närmast följande punkt.

Här får jag — under hänvisning till vad jag i det föregående anført rörande avlöningarna — hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna följande personalförteckning för statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona och statens alkoholistanstalt därstädes:

Personalförteckning.		Lönegrad
Befattning	Tjänstemän å ordinarie stat.	
1 direktör		B 24
2 assistenter av 4:e klass		B 12

Befattning	Lönegrad
4 förmän	B 6
3 första vaktfruar	B 6
13 vaktfruar	B 1;

dels godkänna följande avlöningsstat för berörda anstalter, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1935/1936:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor 65,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	» 9,525
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	» 23,375
4. Särskild löneförmån till tjänsteman å ordinarie stat (personligt lönetillägg till direktören Gülich)	» 900

Summa förslagsanslag kronor 98,800;

dels ock till *Statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona och statens alkoholistanstalt därstädes: Avlöningar* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 98,800

[50.] 48. **Statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona och statens alkoholistanstalt därstädes: Omkostnader, förslagsanslag.** Under återopande av vad jag under föregående punkt anfört beträffande omkostnaderna vid statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona och statens alkoholistanstalt därstädes, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona och statens alkoholistanstalt därstädes: Omkostnader* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 119,200

[51.] 49. **Statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona och statens alkoholistanstalt därstädes: Anordnande av vattentäkt m. m., reservationsanslag.** Jämlikt av statsmakterna vid olika tillfällen fattade beslut hava för anordnande och utbyggnad av en tvättinrättning vid statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona anvisats anslag å tillhopa 355,000 kronor. Tvättinrättningen, som numera uppförts och tagits i bruk, har till huvudsakligt syfte att bereda lämpligt arbete åt en del av de å anstalten internerade.

I skrivelse den 30 augusti 1934 har *byggnadsstyrelsen* framlagt förslag rörande åtgärder för beredande av ökad vattentillgång för tvättinrättningens behov. I skrivelsen har styrelsen anfört i huvudsak följande.

I den plan, som legat till grund för tvättinrättningens anordnande och som framlagts för riksdagen i proposition nr 211/1930, hade man utgått

från att erforderligt vatten för tvättinrättningen skulle erhållas från Landskrona stad samt att detta vatten skulle undergå avhårdning i ett särskilt reningsverk. Under dessa förutsättningar hade den årliga vattenkostnaden för tvättinrättningens drift beräknats till 10,200 kronor eller 1.7 öre per kg tvättgods. Kostnaden hade emellertid ansetts kunna i viss mån nedbringas, därest vatten helt eller delvis kunde erhållas från inom anstaltsområdet befintliga brunnar. Undersökningar för utrönande av möjligheterna härutinnan hade vid tiden för planens framläggande påbörjats men icke lämnat något positivt resultat.

Till den numera färdiga tvättinrättningen erhöles vatten från stadens vattenledningsverk för ett pris av 25 öre per kubikmeter. Vattnet leddes till anstalten genom en ledning av allenast 76 mm diameter, vilken ytterligare förmins-kats genom inkrustationer under årens lopp. För att vattentillförseln från stadens vattenledningsnät genom denna ledning skulle i möjligaste mån kunna tillgodogöras, hade en vattencistern om 50 kubikmeters rymd anlagts i samband med tvättinrättningen, varigenom tillrinningen under natten kunde utnyttjas. Klagomål hade emellertid framställts från anstaltsledningens sida över att vattentillgången vore för knapp. Staden vore sannolikt icke sinnad att bekosta en grövre ledning till anstalten, enär stadens vattenverk redan vore hårt belastat och kostnaden för en ny huvudledning till anstalten av dimension att kunna lämna tillräcklig vattenmängd för anstaltsens samfällda behov beräknades uppgå till omkring 7,000 kronor. Förhållandet vore följaktligen för närvarande sådant, att allenast en begränsad vattenmängd kunde erhållas till ett relativt högt pris.

Byggnadsstyrelsen, som redan i byggnadsföretagets tidigaste skede förväntat dessa olägenheter, hade fullföljt den vid planens framläggande antydda tanken att för tvättinrättningens behov utnyttja vattnet från brunnar inom anstalten samt för ändamålet igångsatt undersökningar hösten 1932. Desamma hade gällt två brunnar, nämligen dels en under nämnda tid utförd rörbrunn invid den nya tvättinrättningen och dels en äldre grävd brunn vid bastionen Wrangel. De verkställda undersökningarna hade visat, att man med viss säkerhet kunde räkna med att brunnarna tillsammans skulle giva 60 liter per minut eller 86 kubikmeter per dygn, vilket motsvarade ungefär hälften av det för tvättinrättningen beräknade erforderliga vattenbehovet. Under alla förhållanden måste man sålunda räkna med en fortsatt leverans av vatten från staden i viss begränsad mån.

För att erhålla största möjliga utbyte av vattentillgången i brunnarna vore det erforderligt att låta pumpningen fortgå hela dygnet och uppsamla vattnet i en samlingscistern. Rymden av denna cistern borde omfatta minst halva dygnsförbrukningen av vatten i tvättinrättningen och borde sålunda lämpligen utgöra 100 kubikmeter. Då en cistern om 50 kubikmeter redan vore utförd för tvättinrättningen, behövde endast en cistern av samma storlek nu komma till utförande.

Vattentäkten ur de båda brunnarna kunde lämpligen planeras på följande sätt: Invid tvättinrättningsbyggnaden uppfördes ett mindre pump- och filterhus, inrymmande kompressorer för uppföring av vattnet ur den närbelägna borrhjulen, motorpumpar för uppföring av vattnet till samlingsbassängen, järnfilter och erforderlig elektrisk utrustning. Vattnet ur brunnen vid bastionen Wrangel uppförades med pumpar, placerade inuti brunnen. Över denna brunn byggdes ett mindre pumphus. Vid brunnen invid tvättinrättningsbyggnaden anbragtes över borrhjulet en rörbrunn med lock i markplanet. Vattnet från brunnarna infördes i en under marken anordnad reaktionsbassäng med en rymd av omkring 14 kubikmeter, i vilken vattnet bereddes behövlig reaktionstid före filtreringen. Från reaktions-

bassängen pumpades vattnet genom järnfiltret till samlingscisternen, varifrån det ledades till nu befintlig pumpstation och avhärdningsanläggning, vilken senare behöfde för ändamålet något utbyggas.

Kostnaden för anläggningen kunde i enlighet med bifogad kostnadsberäkning uppskattas till 39,000 kronor. Utgifterna för anläggningens förräntning, amortering och underhåll kunde sättas till omkring 10 % av anläggningskostnaden. Från denna kostnad borde emellertid i detta fall avräknas 8,000 kronor för avhärdningsfiltret, vilket i allt fall måste anskaffas vid ökad vattenleverans, även om vattnet toges från stadens vattenverk. Ränte-, amorterings- och underhållskostnaderna kunde sålunda beräknas till 10 % av 31,000 kronor eller till 3,100 kronor årligen.

Under förutsättning att brunnarna tillsammans gäve 60 liter per minut, bleve den per år uppfordrade vattenmängden cirka 26,000 kubikmeter. Uppfordringen härav droge en kostnad av omkring 900 kronor per år.

Sammanlagda årskostnaderna för anläggningen utgjorde således 4,000 kronor, varför vattnet ur brunnarna komme att betinga en kostnad av i runt tal 16 öre per kubikmeter. I förhållande till inköp av vatten från staden skulle alltså, då stadens vattenpris utgjorde 25 öre per kubikmeter samt därtill skulle komma ränta och amortering för ny huvudledning från staden till anstalten, ernås en avsevärd vinst genom vattentäktens anläggande.

På grund av vad sålunda anförts har byggnadsstyrelsen anhållit, att för anordnande av vattentäkt m. m. vid ifrågavarande tvångsarbetsanstalt måtte för budgetåret 1935/1936 anvisas ett reservationsanslag av 39,000 kronor.

Över byggnadsstyrelsens framställning har *tvångsarbetsanstaltens styrelse* den 20 september 1934 avgivit yttrande. Anstaltsstyrelsen vitsordar däri till alla delar byggnadsstyrelsens uppgifter samt framhåller därutöver följande:

Den befintliga vattenledningen från staden lämnade icke ens tillnärmelsevis det vatten, som erfordrades för anstaltens och tvättinrättningens behov. Tvätteridriften måste emellanåt avstanna av brist på vatten och vattentrycket vore så reducerat inom själva anstalten — genom tvättinrättningens förbrukning — att toalettanordningar, duschar o. dyl. i de övre våningarna ävensom sjukhusets behandlingsanordningar knappast kunde användas annat än på morgnar och aftnar. Det vore sålunda ett oavvisligt behov, att vattentillgången förbättrades.

Visserligen skulle detta kunna ske på ett i anläggning billigare sätt än genom den föreslagna anordningen, d. v. s. genom nedläggandet av grövre rör från stadens vattenledning, men detta skulle i längden medföra väsentligt ökade driftkostnader både för tvättinrättningen och anstalten i övrigt. Det enda praktiska sättet att lösa frågan syntes därför vara det av byggnadsstyrelsen föreslagna. Anläggningskostnaden för vattentäkten borde betala sig på relativt kort tid genom det minskade vattenpriset, särskilt som enligt anstaltsstyrelsens förmenande byggnadsstyrelsens beräkningar beträffande såväl vattentillgången i anstaltens brunnar som vinsten vore hållna i underkant.

Under återopande härav har anstaltsstyrelsen tillstyrkt framställningen i fråga.

Den föreliggande utredningen har övertygat mig om att åtgärder snarast möjligt måste vidtagas för beredande av ökad vattentillgång åt anstaltens tvättinrättning. Av de olika sätt, som härvid övervägts, synes det av bygg-

Departement-
chefen.

nadsstyrelsen förordade avgjort vara det lämpligaste. Med hänsyn härtill och då styrelsens förslag icke givit mig anledning till erinran, anser jag mig böra tillstyrka det för förslaget genomförande av styrelsen begärda anslaget. Anslaget torde böra erhålla karaktär av reservationsanslag samt upptagas under rubriken statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona och statens alkoholistanstalt därstädes: anordnande av vattentäkt m. m.

Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona och statens alkoholistanstalt därstädes: Anordnande av vattentäkt m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 39,000

[52.] 50. **Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Avlöningar, förslagsanslag.**

I riksstaten för löpande budgetår är för statens alkoholistanstalt å Venngarn uppfört ett ordinarie förslagsanslag å 181,000 kronor. För anslagets användning gäller en av 1933 års riksdag godkänd stat, upptagande följande poster:

	Kronor
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	68,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., förslagsanslag	27,600
Övriga kostnader för driften, förslagsanslag	85,400
	Summa kronor 181,000

Antalet ordinarie befattningar vid anstalten är genom Kungl. Maj:ts brev den 8 maj 1931 bestämt på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 direktör	B 26
1 assistent	B 18
1 räkenskapsförare och redogörare	B 17
1 lantbruksinspektör	B 17
1 husfader	B 15
1 maskinist	B 8
3 förste förmän	B 8
10 förmän	B 6
1 husmoder	B 6

Genom beslut den 7 juni 1934 har Kungl. Maj:t förordnat, att vid anstalten skola tills vidare under budgetåret 1934/1935 vara anställda en husläkare med ett arvode av högst 2,000 kronor, en rådgivande psykiater med ett arvode av högst 800 kronor och en predikant med ett arvode av högst 1,200 kronor. Dessa arvoden bestridas från anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. Samtidigt har Kungl. Maj:t medgivit, att vid anstalten må under samma tid vara anställda högst följande antal icke-ordinarie befattningshavare med avlöning från nämnda anslagspost, nämligen en uppsyningsman, en förste förman, tre förmän, två nattvakter, en chaufför, ett kontorsbiträde, en kokerska, en tvätterska, en bagerska och ett

köksbiträde. Därjämte har Kungl. Maj:t medgivit, att från samma post må under innevarande budgetår utgå ersättning till en biträdande nattvakt med högst 300 kronor, dels ock ersättning till befattningshavare vid anstalten eller annan för orgelspelning under gudstjänster med högst 400 kronor, å vilka ersättningsbelopp dyrtidstillägg icke skola utbetalas.

Vidare har Kungl. Maj:t den 30 juni 1934 fastställt detaljerad omkostnadsstat för anstalten att lända till efterrättelse under budgetåret 1934/1935. Staten upptager såväl utgifter som inkomster. Utgifterna hava beräknats till 204,700 kronor och inkomsterna, fränsett statens tillskott, till 119,300 kronor. Statens tillskott har upptagits till skillnaden mellan nämnda belopp eller 85,400 kronor, vilket belopp svarar mot den förut omförmälda anslagsposten till övriga kostnader för driften. Beträffande statens närmare utseende tillåter jag mig hänvisa till statsliggaren för innevarande budgetår, s. 170, där staten i sin helhet finnes intagen.

Innan jag ingår på beräkningen av anstaltens medelsbehov för nästa budgetår vill jag erinra, att *anstaltsstyrelsen* i *skrivelse den 28 augusti 1933* för innevarande budgetår gjort framställning om överförande till ordinarie stat av såväl nuvarande uppsyningsmannatjänst vid anstalten som ock en för ladugårdsdriften anställd och av jordbrukets medel avlönad förman. Till stöd härför anförde anstaltsstyrelsen i huvudsak följande.

Befattningen såsom uppsyningsman hade inrättats för den vårdpaviljong vid anstalten om 25 platser, vilken uppförts under budgetåret 1930/1931 och tagits i bruk under hösten 1931. På förslag av styrelsen, som först velat närmare pröva arten och omfattningen av de göromål, som komme att åvila uppsyningsmannen, hade befattningen till en början upptagits såsom en extra ordinarie tjänst. Innehavaren av nämnda tjänst hade att i första hand övervaka och göra sig noggrant underrättad om varje intagen, vilket i förevarande fall vore särskilt påkallat, eftersom paviljongen vore avsedd även för psykiskt ömtåliga personer. Han vore vidare närvarande vid de intagnas måltider, fördelade dem till arbete, uppgjorde dagsverkslistor och handhade i viss utsträckning de intagnas flitpenningar och tillgodohavanden. I paviljongen befintliga beklädnadsförråd och medikamentsförråd stode likaledes under tillsyn av uppsyningsmannen, som därjämte hade att leda arbetet vid den intill paviljongen belägna trädgårdsanläggningen. Tjänsten vore påfrestande, dels med hänsyn till klienteletts art, dels också till följd av arbetstidens längd, som med vissa ledighetstimmar sträckte sig från kl. 6.30 förmiddagen till kl. 9 på aftonen.

Då ett bestående behov av befattningen föreläge och det vore önskvärt att i möjligaste mån undvika ombyten å densamma, borde befattningen nu placeras å ordinarie stat. Den borde därvid placeras i lönegraden B 10, till vilken lönegrad motsvarande befattningar vid statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens uppfostningsanstalt å Bona vore hänfödda.

Ladugårdsförmannen hade att leda och själv deltaga i arbetet i anstaltens ladugård, där besättningen uppginge till i medeltal 150 djur. En ladugårdskarl och en maskinmjölkare biträdde honom i arbetet, varjämte även intagna till växlande antal sysselsattes i ladugården. Ladugårdsförmannen — liksom ladugårdskarlen och maskinmjölkaren m. fl. — vore att hänföra till de jordbruksarbetare, som omförmäldes i 11 § i stadgan den 22 juni 1932 (nr 318) för anstalten. Dessa arbetare, för vilka styrelsen enligt 4 § i

nyssnämnda stadga ägde bestämma avlöningsförmånerna, anställdes för ett år i sänder, varvid avlöningens storlek i regel bestämdes med ledning av de avlöningsbelopp, som funnes intagna i avlöningsreglementets löneplan. Till ladugårdsförmannen utginge en avlöning av — oberäknat dyrtidstillägg enligt de för reglerade verk gällande grunder — 2,448 kronor, vilket motsvarade avlöningen till befattningshavare i åttonde löneklassen å B-ort. Ladugårdsförmannen hade varit i anstaltens tjänst sedan år 1924 och under sin tjänstetid på ett förtjänstfullt sätt skött sina åligganden. Då resultatet av anstaltens ladugårdsdrift vore i hög grad beroende på hans arbetsambet och intresse och då ladugårdsförmannen i likhet med övriga förmän vid anstalten jämväl tjänstgjorde såsom arbetsledare för å anstalten intagna, funne styrelsen skäligt, att åt honom bereddades en fastare anställning än såsom årsanställd lantarbetare. Härtill komme, att motsvarande befattningshavare vid tvångsarbetsanstalten å Svartsjö och vid uppfostringsanstalten å Bona vore ordinarie. Ladugårdsförmannen syntes därför böra uppföras som ordinarie förman och därvid liksom övriga förmän vid anstalten placeras i lönegraden B 6.

Såväl *socialstyrelsen* som *allmänna civilförvaltningens lönenämnd* förklarade sig i avgivna yttranden icke hava något att erinra mot anstaltsstyrelsens berörda förslag.

I 1934 års statsverksproposition (V. s. 49) förordade jag med hänsyn till det statsfinansiella läget ett uppskjutande av prövningen av förslagen. I anledning härav har någon förändring i uppsyningsmannens och ladugårdsförmannens avlöningsförhållanden icke ägt rum.

I *skrivelse den 31 augusti 1934* har *anstaltsstyrelsen* gjort framställning angående medelsbehovet för anstalten under nästa budgetår, varvid styrelsen i enlighet med de nya grunderna för riksstatens uppställning beräknat avlöningskostnaderna för sig och omkostnaderna för sig.

Vad först angår *avlöningskostnaderna* och då främst posten för avlöningar åt ordinarie befattningshavare, har anstaltsstyrelsen återkommit till nyssberörda spörsmål om utökning av antalet dylika befattningshavare vid anstalten. Styrelsen har därvid anfört, att styrelsen alltjämt helst skulle se, att denna ökning komme att omfatta såväl uppsyningsmannen som ladugårdsförmannen i fråga men att styrelsen med hänsyn till de återopade statsfinansiella skälen ansett sig böra för närvarande begränsa sin framställning till att avse endast uppsyningsmannen. Ett uppskov med denna tjänsts uppförande å ordinarie stat skulle nämligen enligt styrelsens uppfattning kunna medföra svårt avbräck i anstaltens verksamhet, eftersom styrelsen, så länge tjänsten icke vore ordinarie, icke med säkerhet kunde påräkna att få för denna krävande tjänst för längre tid behålla en befattningshavare, som besutte tillräckliga kvalifikationer. För anstaltsarbetet syntes det därför vara ett oundgängligt villkor, att ifrågavarande befattningshavare tillförsäkrades de förmåner, som följde med ordinarie anställning. På grund härav har styrelsen hemställt, att uppsyningsmannabefattningen måtte från och med nästa budgetår uppföras å ordinarie stat i lönegraden B 10. Kostnaden härför, beräknad efter högsta löneklassen, uppgår enligt styrelsen till 3,384 kronor. Kostnaden för övriga ordinarie befattningar, likaledes beräknad efter

högsta förekommande löneklass, har styrelsen uppgivit till 71,664 kronor. Sammanlagda utgifterna under ifrågavarande post har styrelsen förty uppskattat till $(3,384 + 71,664)$ 75,048 kronor eller i runt tal 75,000 kronor.

Vid beräkningen av anslagsposten för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare har styrelsen utgått från att i det föregående omförmälda arvoden till husläkaren m. fl. befattningshavare skulle bestridas från en särskild post. Styrelsen har vidare framhållit, att med hänsyn till storleken av den beräknade medelbeläggningen under budgetåret 1935/1936 någon minskning av de icke-ordinarie befattningshavarnas antal icke vore möjlig i annan mån, än vad som följde av styrelsens förslag om överförande till ordinarie stat av nyssnämnde uppsyningsman. Med dessa utgångspunkter har styrelsen uppskattat ifrågavarande post till 23,000 kronor, varav 21,000 kronor för grundavlöningar och 2,000 kronor för avlöningsförhöjningar m. m.

För arvoden och dylika ersättningar har styrelsen upptagit sammanlagt 5,900 kronor. Styrelsen har därvid räknat med samtliga förut omnämnda arvoden om tillhoppa 4,700 kronor ävensom de ersättningar å vardera 600 kronor, vilka för närvarande från omkostnadsstaten utgå till styrelsens sekreterare och till viss styrelseledamot med särskilt uppdrag.

De sammanlagda utgifterna för avlöningar har styrelsen alltså uppskattat till $(75,000 + 23,000 + 5,900)$ 103,900 kronor.

Omkostnaderna hava av styrelsen beräknats med utgångspunkt från en genomsnittsbeläggning av 130 vårdade per dag.

För reseersättningar har styrelsen upptagit ett belopp av 2,200 kronor. Till styrelsens ledamöter utgående reseersättningar, vilka för närvarande bestridas från femte huvudtiteln's gemensambetsanslag till rese- och traktementspenningar, hava därvid uppskattats till 1,200 kronor, medan personalens resekostnader upptagits till samma belopp som i gällande omkostnadsstat eller 1,000 kronor.

Posten till expenser har på grundval av de verkliga utgifterna under det sistförflutna budgetåret beräknats till 25,500 kronor för bränsle, lyse och vatten och till 5,500 kronor för övriga expenser eller alltså till sammanlagt 31,000 kronor.

För övriga utgifter har styrelsen räknat med ett medelsbehov av 98,300 kronor, grundande sig å en detaljerad uppskattning av de kostnader, som skola bestridas från denna post. I posten ingå bland annat utgifter för utspisning. Dessa hava i förslaget höjts med 6,000 kronor beroende på att nu — i motsats till vad tidigare skett — i utgifterna inräknats även kostnaderna för proviant till sådan kost, som försäljes till befattningshavare vid anstalten och till besökande därstädes. Motsvarande belopp har samtidigt upptagits å inkomstsidan. Däremot hava i övriga utgifter icke inräknats utgifter för jordbruks- och verkstadsdrift samt för flitpenningar, hänförande sig till dylik drift. Dessa utgifter, som för närvarande med respektive bruttobelopp upptagas å utgiftssidan, hava nämligen i stället avräknats från anstaltens inkomster å jordbruks- och verkstadsdrift, vilka inkomster alltså i förslaget beräknats nettovis.

Eljest ansluta sig de under förevarande utgiftspost beräknade beloppen nära till de belopp, som för löpande budgetår upptagits för motsvarande ändamål.

Styrelsen har alltså beräknat omkostnaderna till (2,200 + 31,000 + 98,300) 131,500 kronor.

Anstaltens *inkomster* har styrelsen uppskattat till sammanlagt 47,400 kronor. Såsom framgår av det föregående ingår i detta belopp ersättning för av styrelsen försåld proviant samt överskottet av jordbruks- och verkstadsdrift.

Anstaltsstyrelsen har i enlighet härmed beräknat anstaltens anslagsbehov för nästa budgetår sålunda:

Utgifter: Avlöningar	kronor 103,900	
Omkostnader	» 131,500	235,400
Inkomster.....	kronor 47,400	
		Nettoutgifter kronor 188,000

Styrelsen har därför hemställt, att för anstalten måtte för budgetåret 1935/1936 upptagas ett förslagsanslag å 188,000 kronor.

Socialstyrelsen har den 24 september 1934 yttrat sig över anstaltsstyrelsens beräkningar och därvid lämnat desamma utan erinran.

Departements-
chefen.

Vad först angår *avlöningarna* anser jag mig med anledning av anstaltsstyrelsens framställningar i ämnet nu böra förorda uppförandet å ordinarie stat av såväl uppsyningsmannen som ladugårdsförmannen. Beträffande befattningen såsom uppsyningsman vill jag särskilt understryka, att den nuvarande ordningen givetvis är ägnad att för anstalten försvåra möjligheterna att förvärva och behålla lämplig personal samt att det därför synes mig vara av vikt, att överförandet till ordinarie stat av befattningen i fråga icke längre undanskjutes. I fråga om ladugårdsförmannen har anstaltsstyrelsen upplyst, att han liksom övriga förmän vid anstalten tjänstgör såsom arbetsledare för de intagna. Det synes mig då vara med billigheten överensstämmande, att för honom tillämpas samma anställningsform som för de andra förmännen. I enlighet med vad som föreslagits tillstyrker jag, att uppsyningsmannen hänföres till lönegraden B 10 och ladugårdsförmannen till lönegraden B 6.

Med denna utgångspunkt kunna avlöningarna till befattningshavare å ordinarie stat, beräknade efter högsta förekommande löneklass, uppskattas till 77,700 kronor. Härifrån bör emellertid med hänsyn till pensionsavdragen avgå ett belopp av 1,800 kronor. För ifrågasvarande ändamål torde därför få beräknas 75,900 kronor.

Utgifterna till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., omfattande såväl grundavlöningar som avlöningsförhöjningar, hava av anstaltsstyrelsen uppskattats till 23,000 kronor. Då, enligt vad jag inhämtat, härvid för avlöningsförhöjningar räknats med ett något högre belopp, än som kan antagas bli va erforderligt under nästa budgetår, synes beloppet kunna nedsättas till 22,000 kronor. På grund av pensionsavdragen bör beloppet ytterligare reduceras till 21,800 kronor.

För arvoden och dylika särskilda ersättningar torde i enlighet med anstaltsstyrelsens förslag få upptagas ett belopp av 5,900 kronor.

Sammanlagda avlöningskostnaderna skulle alltså få beräknas till (75,900 + 21,800 + 5,900) 103,600 kronor.

Anstaltsstyrelsens beräkning av *omkostnaderna* anser jag mig kunna till alla delar biträda. Omkostnaderna skulle i enlighet härmed beräknas sålunda:

1. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	kronor	2,200
2. <i>Expenser, förslagsvis</i>	»	31,000
3. Övriga utgifter, <i>förslagsvis</i>	»	98,300
Summa kronor		131,500

Anstaltens *inkomster* böra i överensstämmelse med av chefen för finansdepartementet framlagt förslag redovisas å budgetens inkomstsida. Anstaltens medelsbehov för nästa budgetår lärer vid sådant förhållande få uppskattas utan hänsyn till nämnda inkomster.

Enligt de nya principerna för riksstatens uppställning böra vidare anstaltens utgifter bestridas från ett avlöningsanslag och ett omkostnadsanslag. Det förra torde böra betecknas statens alkoholistanstalt å Venngarn: avlöningar och det senare statens alkoholistanstalt å Venngarn: omkostnader. Anslagen torde jämlikt mina kalkyler böra för nästa budgetår upptagas, avlöningsanslaget till 103,600 kronor och omkostnadsanslaget till 131,500 kronor.

De särskilda avlöningsposterna torde få upptagas med beteckningar, som ansluta sig till de grunder rörande sättet för uppställande av avlöningsstater, för vilka chefen för finansdepartementet denna dag redogjort.

Stat för användningen av omkostnadsanslaget torde senare få av Kungl. Maj:t fastställas.

Utgifterna för Venngarnsanstalten hava av mig beräknats till (103,600 + 131,500) 235,100 kronor. För löpande budgetår hava utgifterna för anstalten, fränsett inkomsterna, uppskattats till (95,600 + 204,700) 300,300 kronor. Vid en jämförelse mellan beloppen bör det senare dels minskas med de för löpande budgetår beräknade bruttoutgifterna för jordbruks- och verkstadsdrift samt för flitpenningar vid dylik drift å tillhopa 80,700 kronor, vilka utgifter sakna motsvarighet i det för nästa budgetår beräknade utgiftsbeloppet, dels ökas med 6,000 kronor, motsvarande den förut ej å utgiftssidan upptagna kostnaden för utspisning mot betalning. Det belopp, som då erhålles, uppgår till 225,600 kronor. Enligt mitt förslag skulle alltså utgifterna för anstalten för nästa budgetår beräknas 9,500 kronor högre än för det löpande.

Rörande omkostnadsanslaget gör jag hemställan under nästa punkt.

Här får jag — under återopande av det anförda — hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels godkänna följande personalförteckning för statens alkoholistanstalt å Venngarn:

Femte huvudtiteln.

Personalförteckning.		Lönegrad
Befattning	Tjänstemän å ordinarie stat.	
1 direktör		B 26
1 assistent		B 18
1 räkenskapsförare och redogörare		B 17
1 lantbruksinspektör		B 17
1 husfader		B 15
1 uppsyningsman		B 10
1 maskinist		B 8
3 förste förmän		B 8
11 förmän		B 6
1 husmoder		B 6;

dels godkänna följande avlöningsstat för nämnda anstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1935/1936:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor 75,900
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	» 5,900
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	» 21,800

Summa förslagsanslag kronor 103,600;

dels ock till Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Avlöningar för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av kronor 103,600

[53.] 51. **Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Omkostnader, förslagsanslag.** Med hänvisning till vad jag under föregående punkt anfört rörande omkostnaderna vid ifrågavarande anstalt, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Omkostnader för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av* kronor 131,500

[54.] 52. **Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Vissa byggnadsarbeten, reservationsanslag.** I skrivelse den 13 september 1934 har styrelsen för *statens alkoholistanstalt å Venngarn* gjort framställning om anslag till uppförande av ett bostadshus för anstaltens personal och en byggnad för anstaltens snickeriverkstad.

Beträffande behovet av ytterligare *bostäder* vid anstalten samt lämpligaste sättet för dess tillgodoseende har styrelsen i huvudsak anfört följande.

Det för förste förmän, förmän och övriga manliga befattningshavare i lägre tjänstegrader tillgängliga bostadsbeståndet utgjordes av — utom enklerrum — sammanlagt 20 familjebostäder, av vilka sexton lägenheter innehölle

två rum och kök samt fyra lägenheter ett rum och kök. Den personal, för vilken dessa bostadslägenheter vore avsedda, uppginge till 26 befattningshavare. Familjebostäderna vore samtliga upplåtna åt gifta befattningshavare. De sex tjänstemän, som icke kunnat beredas bostadslägenheter, bebodde enkelrum i anstaltsbyggnaden eller andra inom anstaltsområdet befintliga hus.

För minst tre av dessa sex befattningshavare föreläge omedelbart behov av familjebostäder. En av dem — arbetsledare i smedjan — vore sålunda gift och hade barn, medan två andra befattningshavare i trettioårsåldern och med en mer än femårig tjänstgöring vid anstalten hade för avsikt att ingå äktenskap, så snart anstalten kunde tillförsäkra dem bostäder.

Med nuvarande bostadsbestånd funnes ingen sådan möjlighet. Söder om slottet funnes visserligen en delvis oanvänd byggnad, den s. k. trädgårdsvillan, som innehölle en bostadslägenhet om två rum och kök jämte fyra enkelrum, men denna uppfördes för 50 å 60 år sedan och vore numera förfallen. Vid en år 1928 företagen besiktning hade byråingenjören hos byggnadsstyrelsen John Telander konstaterat, att byggnaden varje år vore utsatt för rubbningar, enär grunden ej låge på frostfritt djup, samt med hänsyn till risken för ras förordnat ett omedelbart utrymmande av samtliga rum utom tre. Ingenjör Telander hade ock ansett det vara ändamålsenligast att riva huset och genom nybyggnad anskaffa erforderliga utrymmen, enär byggnadens iordningställande skulle draga i det närmaste samma kostnad som ett nytt hus. Efter år 1928 hade trädgårdsvillan ej använts såsom familjebostad utan endast tidvis utnyttjats såsom bostad för ogift personal.

Till följd av anstaltens isolerade läge hade befattningshavarna icke heller någon möjlighet att av enskilda förhyra bostadslägenheter.

Ur anstaltens synpunkt komme ett uppskov med ordnandet av personalbostäderna att medföra betydande olägenheter. Sålunda skulle rekryteringen av personal i hög grad försvåras, därest urvalet måste begränsas till ogifta personer. Anstalten torde icke heller kunna i längden påräkna att för verksamheten få behålla befattningshavare, som till följd av brist på lämplig bostad måste avstå från att bygga upp ett hem eller nödgades leva skild från sin familj.

Av vad som sålunda anförts framginge med full tydlighet, att bostadsbehovet vid anstalten icke kunde tillgodoses annat än genom en nybyggnad. Då denna på grund av det aktuella behovet icke längre kunde uppskjutas, hade styrelsen med hänsyn till såväl anstaltens som personalens intressen ansett sig skyldig att göra framställning om anslag till uppförande av ett bostadshus, innehållande tre bostadslägenheter.

Vid övervägandet av den lämpligaste platsen för det planerade bostadshuset hade styrelsen stannat för en förläggning till platsen för den förut omnämnda trädgårdsvillan, som alltså skulle rivas.

Beträffande lägenheternas storlek m. m. ville styrelsen erinra, att byggnaden vore avsedd att användas såsom bostad för förmän och att under sådana förhållanden mindre bostäder för varje familj än två rum och kök icke borde ifrågakomma. Då byggnaden till följd av sitt läge inom slottsparken borde hållas vid låg höjd, hade styrelsen vidare tänkt sig, att samtliga bostadslägenheter skulle förläggas i ett plan, varigenom vunnnes vissa fördelar även ur trevnadssynpunkt. Uppvärmningen kunde lämpligen ske genom en s. k. våningsvärmeledning med en värmeugn i varje lägenhet och därifrån utgående ledningar till radiatorerna i bostadsrummen.

Efter dessa anvisningar hade arkitekten hos byggnadsstyrelsen Åke Tengelin på styrelsens anmodan uppgjort ritningar till det nya bostadshuset. Enligt dessa skulle byggnaden uppföras i trä med 18 meters längd och 10 meters

bredd. Envar av de tre bostadslägenheterna hade särskild ingång samt inrymde, förutom två rum och kök, vindfång, tambur, garderob och klosett. Från varje tambur ledde en trappa upp till vinden, som skulle delas upp mellan bostadsinnehavarna. I källaren skulle inredas förråd för ved och matvaror ävensom verkstad och förrådsrum för trädgården. Styrelsen hade räknat med att ifrågavarande bostadsbyggnad skulle så gott som uteslutande uppföras med anlåtande av anstaltens egen arbetskraft. I enlighet härmed hade byråingenjören hos byggnadsstyrelsen B. Westerdahl beräknat kostnaderna för byggnaden till 36,000 kronor.

Till stöd för sin framställning, i vad denna angår nybyggnad för anstaltens *snickeriverkstad*, har styrelsen till en början meddelat följande uppgifter rörande snickeriverksamhetens omfång.

Å snickeriverkstaden, som vore förlagd till huvudanstaltens källarvåning, utfördes dels nytillverkning och reparation av möbler och redskap m. m. för anstaltens och jordbrukets behov, dels ock byggnadssnickeri, allt under ledning av en förste förman och en förman. Under de gångna åren hade med anstaltens egen arbetskraft omfattande underhålls- och nybyggnadsarbeten utförts å anstaltsbyggnader, personalbostäder och till jordbruket hänförliga byggnader. Någon minskning av arbetet å snickeriverkstaden vore icke att förutse. Anstaltsinventarier och redskap måste oavlåtligen förnyas, och efter hand som byggnadernas ålder ökades, bleve underhållsarbetena alltmera omfattande. Arbetet för istandsättande av arrendehusen komme ock att räcka under årtal. Åtminstone fyra ladugårdsbyggnader måste om- eller nybyggas, varjämte å tio arrendegårdar befintliga bostadshus, som för närvarande innehölle endast ett rum och kök, snarast möjligt borde tillbyggas med ytterligare ett rum. Ifrågavarande arbeten vore avsedda att utföras efter hand som virke utvunnes ur skogen och jordbrukets avkastning möjliggjorde arbetets finansiering. I medeltal vore ett 20-tal intagna sysselsatta med snickeriarbete.

Härefter har styrelsen närmare redogjort för behovet av nybyggnad för snickeriverksamheten samt för det framlagda förslaget rörande uppförande av ny snickeriverkstad. Styrelsen yttrar härutinnan huvudsakligen följande.

Arbetslokalernas förläggning till anstaltens källare vållade avsevärda olägenheter för verkstadens drift. Sålunda vore de för snickeriverkstaden tillgängliga lokalerna tidvis alltför trånga. Särskilt vintertid, när snickeriarbetet till större delen måste koncentreras inomhus, vore utrymmena otillräckliga. Lokalerna, som fått sin form och storlek bestämda av de ovanför liggande logementsavdelningarna, medgäve icke heller uppställandet av de maskinella hjälpmedlen på ett ur arbetssynpunkt tillfredsställande sätt. Förläggningen till källaren hindrade vidare införande i verkstaden av större redskap, vagnar och maskiner, vilka därför måste repareras utomhus. Härtill komme, att snickeriverkstaden låge på inemot femhundra meters avstånd från smedjan och den i verkstadshuset belägna måleriverkstaden, vilket bland annat medförde stor tidsspillan. Med hänsyn till det stora avståndet mellan de båda verkstäderna bleve ock övervakningen över måleriarbetet, som numera leddes av de för snickeriarbetet anställda förmännen, mindre effektiv; de med måleriarbetet sysselsatta vore under stora delar av dagen lämnade helt åt sig själva.

Även för anstaltens verksamhet i allmänhet vore en förflyttning av snickeriverkstaden synnerligen önskvärd. Bullret från hyvlar, sågar och andra maskiner, som med undantag av måltidsrasterna vore i verksamhet från kl.

7 f. m. till kl. 5.30 e. m., störde i byggnaden boende familjer och sådana intagna, som av olika anledningar måste uppehålla sig i anstalten under dagen. Ett ännu mera vägande skäl för en förflyttning vore, att anstalten därigenom skulle vinna behövliga utrymmen för olika ändamål. Detta gällde främst de omfattande förråden av gångkläder för intagna, vilka förråd för närvarande vore belägna på anstaltsvinden. Utlämning från dessa förråd ägde ofta rum flera gånger om dagen och förhindrade en avstängning av den till vindsvåningen förlagda bostadsavdelningen för ogift personal, vilket självfallet medförde synnerligt obehag. Jämväl ur brandskyddssynpunkt innebure nuvarande förrådslokaler betydande risker.

Även om klädesförrådet förlades till de nuvarande snickerilokalerna i källarvåningen, återstode där tillräckligt stora utrymmen för att möjliggöra anordnandet av både mottagningsavdelning och isoleringsavdelning. I samband med inrättandet av den förra avdelningen skulle dels husfaderns expedition flyttas från sina nuvarande lokaler i anstaltens andra våning till källarvåningen för att möjliggöra bättre kontroll över dem, som ginge in och ut i anstalten, dels också inredas ett rum för desinficering av de nykomnas kläder. I den nuvarande snickeriverkstaden, som vore försedd med stora fönster och vette mot söder, kunde tillika inredas ljusa isoleringsrum, där ömtåliga intagna kunde förvaras och sysselsättas med lagningsarbeten, enklare handslöjd o. dyl. Nuvarande arrestlokaler vore alltför mörka och kalla för att lämpa sig för isolering av dylika intagna. Särskilt de psykopater av vanerymmaretyp, som av olika anledningar ansåges icke böra överflyttas till Svartsjö men som genom ideliga avvikanden vållade anstalten besvärigheter, skulle i de nya lokalerna kunna isoleras under betryggande och humana former.

Förutom nu nämnda fördelar av snickeriverkstadens förflyttning kunde enligt styrelsen genom vissa omflyttningar utvinnas omkring 10 nya vårdplatser. De inredningsarbeten, som vid en förflyttning av snickeriverkstaden skulle utföras i källarvåningen, kunde utföras efter hand med anstaltens egen arbetskraft och behöfde förty icke draga någon större kostnad.

Den nya snickeriverkstaden borde enligt styrelsens uppfattning förläggas i omedelbar anslutning till verkstadshuset. I enlighet härmed hade på styrelsens anmodan arkitekten Tengelin uppgjort ett förslag, där den för snickeriverkstaden avsedda byggnaden utgjorde en förlängning av verkstadshuset åt norr. Genom denna anordning kunde den i verkstadshuset befintliga värmeledningspannan användas även för den nya byggnaden, som likaledes kunde anslutas till de till verkstadshuset framdragna ledningarna för elektriskt ljus, vatten och avlopp. Den koncentration av verkstäderna till en enda plats, som skulle följa av nämnda förslag, innebure självfallet betydande fördelar för själva arbetsdriften. Byggnaden vore avsedd att uppföras i en våning och liksom verkstadshuset byggas av trä. Kostnaden för hela byggnaden, som kunde utföras med anstaltens arbetskraft, hade av ingenjören Westerdahl beräknats till 34,000 kronor.

Styrelsen tillägger, att om medel beviljades för ifrågavarande ändamål, styrelsen hade för avsikt att bedriva arbetena i sådan takt, att bostadshuset bleve fullt färdigt till våren 1936 och verkstadsbyggnaden på hösten samma år. Styrelsen har för utförande av dessa byggnadsarbeten, i överensstämmelse med de uppgjorda ritningarna, hemställt om anvisande för nästa budgetår av ett reservationsanslag å 70,000 kronor.

Över framställningen hava tillstyrkande utlåtanden afgivits av *byggnadsstyrelsen* den 27 september 1934 och av *socialstyrelsen* den 5 oktober 1934.

Departements-
chefen.

Behovet av ett nytt bostadshus för gift personal vid anstalten torde få anses till fullo ådagalagt. Starka skäl synas mig ock hava förebragts för snickeriverkstadens förflyttning från de nuvarande lokalerna till en särskild byggnad. Vid sådant förhållande och då de av anstaltsstyrelsen framlagda förslagen till nybyggnader för bostadshuset och snickeriverkstaden förefalla ägnade att på ett lämpligt sätt tillgodose de därmed avsedda ändamålen, anser jag mig böra förorda dessa förslag. Kostnaderna för arbetena torde böra beräknas till sammanlagt 70,000 kronor. Då arbetena lämpligen synas kunna fördelas på två budgetår, anser jag det till fyllest, att av nämnda belopp för nästa budgetår anvisas 35,000 kronor. Det för ändamålet erforderliga anslaget bör erhålla karaktär av reservationsanslag och upptagas under rubriken statens alkoholistanstalt å Venngarn: vissa byggnadsarbeten.

Under åberopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels till Statens alkoholistanstalt å Venngarn: Vissa byggnadsarbeten bevilja ett anslag av högst 70,000 kronor;

dels ock av sålunda beviljat anslag för budgetåret 1935/1936 anvisa ett reservationsanslag av..... kronor 35,000

[55.] 53. **Bidrag till frälsningsarméns räddningshem.** Alltsedan år 1921 har årligen under femte huvudtiteln anvisats ett extra anslag till frälsningsarméns räddningshem. Beträffande detta anslag ber jag att få lämna följande uppgifter.

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1933/1934.....	10,000	10,000
1934/1935.....	6,000	—

Av räddningshemmen, som äro fem till antalet, äro två belägna i Stockholm, ett i Sundbyberg, ett i Göteborg och ett i Malmö. Hemmen stå under tillsyn av vederbörande länsstyrelse, och en av Kungl. Maj:t för varje hem utsedd revisor deltagar i granskningen av hemmets förvaltning och räkenskaper. Angående de föreskrifter i övrigt, som meddelats rörande statsbidragets åtnjutande, se statsliggaren för löpande budgetår s. 169.

I skrivelse den 16 juli 1934 har *frälsningsarméns ledare i Sverige* begärt statsunderstöd för hemmen under nästa budgetår med 10,000 kronor.

Av ingivna redogörelser för de olika hemmen framgår, att kassabehållningen vid hemmen den 31 december 1933 utgjorde 21,494 kronor. För åren 1929—1931 var behållningen 5,319, respektive 9,140, 14,775 och 16,412 kronor. Utöver kassabehållningen ägde vissa av hemmen fonderade medel. Hemmen hava åtnjutit understöd från städer och landsting med 10,100 kronor under år 1933 mot omkring 13,500 kronor under år 1932 och omkring 14,600 kronor under år 1931. De största posterna på inkomstsidan hava år 1933 liksom tidigare utgjorts av bruttoinkomster av arbeten, som utförts vid hemmen. Dessa inkomster belöpte sig år 1933 till ett sammanlagt belopp av 183,925 kronor mot 188,227 kronor år 1932 och 185,745 kronor år 1931.

I utlåtande den 10 september 1934 har *socialstyrelsen* tillstyrkt framställningen.

Statsunderstöd lärer böra beviljas frälsningsarmén till förevarande ändamål jämväl för nästa budgetår. Med hänsyn till hemmens ekonomiska ställning torde emellertid anledning icke förefinnas att höja det för närvarande utgående bidraget. Å andra sidan anser jag mig icke heller böra förorda någon sänkning av bidraget. Statsbidraget synes därför böra bestämmas till 6,000 kronor. För bidragets åtnjutande torde i huvudsak böra tillämpas tidigare meddelade föreskrifter. Anslaget, som hittills rubricerats frälsningsarméns räddningshem, torde böra upptagas under rubriken bidrag till nämnda hem. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

Departements-
chefen.

att till *Bidrag till frälsningsarméns räddningshem* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett anslag av kronor 6,000

[56.] 54. **Bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter, reservationsanslag.** Gällande grunder för användningen av ifrågavarande anslag äro meddelade i kungörelsen den 27 maj 1932 (nr 217) om statsbidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter. Enligt kungörelsen må statsbidrag till anordnande av alkoholistanstalt utgå, när fråga är om nybyggnad med högst 2,000 kronor för vårdplats men i annat fall med högst 1,500 kronor för vårdplats. Statsbidraget må icke, där ej Kungl. Maj:t finner särskilda skäl föranleda därtill, överstiga vad från annat håll tillskjutes.

I proposition den 23 februari 1934, nr 193, framlade Kungl. Maj:t för riksdagen förslag rörande anvisande av medel för budgetåret 1934/1935 för anordnande av vissa erkända alkoholistanstalter. I propositionen beräknades, att för anordnande av den nyinrättade anstalten Åsbrohemmet skulle — utöver ett redan beviljat statsbidrag av 50,000 kronor — erfordras ett statsunderstöd av högst 100,000 kronor. Vidare förutsattes, att den nuvarande alkoholistanstalten vid Lerjeholm skulle komma att förflyttas till annan plats samt i samband därmed undergå viss utvidgning. Det i anledning härav för Lerjeholmsanstalten erforderliga statsunderstödet uppskattades till högst 60,000 kronor. I propositionen förutsattes, att av understödet till Lerjeholmsanstalten 10,000 kronor skulle utgå såsom statsbidrag i vanlig ordning, därvid det räknades med att beloppet skulle gäldas av tillgängliga reservationer å äldre anslag. De därutöver erforderliga beloppen — alltså högst 100,000 kronor till Åsbrohemmet och högst 50,000 kronor till Lerjeholmsanstalten — föreslogos i propositionen skola utgå i form av lån. För ändamålet åskades därför i nämnda proposition till lån för anordnande av vissa alkoholistanstalter för budgetåret 1934/1935 bland utgifter för kapitalökning ett reservationsanslag av 150,000 kronor, att utgå av låne-medel.

Riksdagen, som ansåg, att anslag för ändamålet borde utgå av andra medel än låne-medel, anvisade i anledning av propositionen till bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter för budgetåret 1934/1935 under

femte huvudtiteln ett extra reservationsanslag av 150,000 kronor (se riksdagens skrivelse den 16 maj 1934, nr 253).

I skrivelse den 8 september 1934 har *socialstyrelsen* gjort framställning om anslag för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1935/1936. Däri har styrelsen beträffande utgifterna för tiden $\frac{1}{7}$ 1934— $\frac{30}{6}$ 1936 anfört följande.

För ytterligare statsbidrag till anordnande av Åsbrohemmet erfordrades i enlighet med tidigare beräkningar ett belopp av 100,000 kronor. För statsbidrag till Lerjeholmsanstalten syntes numera böra beräknas ett belopp av högst 50,000 kronor.

Sedan Åsbrohemmet anordnats och Lerjeholmsanstalten blivit på avsett sätt ersatt med en ny anstalt, komme behovet av vårdplatser för män att vara någorlunda tillgodosett för den närmaste framtiden. Smärre nyanordningar kunde dock komma att visa sig erforderliga. Det vore därför önskvärt, att för statsbidrag härtill beräknades ett mindre belopp, förslagsvis 10,000 kronor.

Vad anginge vårdanstalterna för kvinnliga alkoholister funnes för närvarande endast två dylika anstalter, nämligen den för mera godartade fall avsedda alkoholistanstalten Hagbyhemmet och den för de kvalificerade fallen avsedda statsanstalten i Landskrona. Erfarenheten hade givit vid handen, att behov föreläge av ytterligare en erkänd anstalt, till vilken kunde hänvisas sådana kvinnor, vilka å ena sidan icke lämpligen kunde intagas å Hagbyhemmet men å andra sidan icke heller hörde till Landskronaanstaltens klientel. Styrelsen beräknade, att en dylik anstalt lämpligen borde erhålla 15 vårdplatser. För anordnande av en sådan anstalt, vilken i fråga om driftbidrag borde likställas med Hagbyhemmet, räknade styrelsen med ett bidrag av omkring 25,000 kronor.

Styrelsen uppskattade på grund härav behovet av statsbidrag till anordnande av anstalter för tiden $\frac{1}{7}$ 1934— $\frac{30}{6}$ 1936 till (100,000 + 50,000 + 10,000 + 25,000) 185,000 kronor.

Under hänvisning till att vid ingången av löpande budgetår — inberäknat en förefintlig reservation av 10,850 kronor — för ifrågavarande ändamål stått till förfogande ett belopp av 160,850 kronor, har styrelsen hemställt, att för nästa budgetår måtte anvisas skillnaden mellan angivna belopp av 185,000 och 160,850 kronor eller i runt tal 25,000 kronor.

Departements-
chefen.

Vad till en början angår alkoholistanstalten Åsbrohemmet vill jag erinra, att Kungl. Maj:t genom beslut den 14 september 1934, på sätt styrelsen förutsatt, beviljat ytterligare 100,000 kronor såsom bidrag till anordnande av anstalten.

Den av styrelsen planerade nya alkoholistanstalten för kvinnor torde enligt min mening vara erforderlig. Bidrag till anordnande av densamma lär därför här böra beräknas i enlighet med styrelsens förslag. Till frågan om driftbidrag till denna anstalt återkommer jag under följande punkt.

Även i övrigt ansluter jag mig i huvudsak till styrelsens framställning, dock synes mig anslaget för nästa budgetår kunna begränsas till 20,000 kronor.

Under åberopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter*
för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservations-*
anslag av..... kronor 20,000

[57.] 55. **Bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader m. m., förslagsanslag.**

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1933/1934	370,000	410,713
1934/1935	465,000	—
1935/1936 (förslag)	530,000	—

[Kungörelse den 27 maj 1932 (nr 218).]

Den 28 september 1934 har Kungl. Maj:t beviljat statsbidrag till driftkostnaderna vid alkoholistanstalterna för tiden $\frac{1}{7}$ 1934— $\frac{30}{100}$ 1935. Enligt detta beslut utgår bidraget för vård dag med 4 kronor till de erkända alkoholistanstalterna Björknäs, Lerjeholm, Holmahemmet och Åsbrohemmet, med 3 kronor 85 öre till erkända alkoholistanstalten Älvgården, med 3 kronor 50 öre till enskilda alkoholistanstalten å Kurön samt med 3 kronor 25 öre till enskilda alkoholistanstalten å Härnö. Till Hagbyhemmet, erkänd alkoholistanstalt för kvinnor, utgår bidrag enligt beslutet dels — jämlikt riksdagens särskilda medgivande — med 1 krona för dag och vårdplats, oavsett om platsen är belagd eller icke, s. k. garantibidrag, dels ock med 3 kronor för vård dag. De sålunda bestämda beloppen äro 25—50 öre lägre än de i kungörelsen den 27 maj 1932 högst medgivna statsbidragen. Uppgår vårdavgiften till mer än 50 öre för vård dag, reduceras statsbidraget med visst belopp.

I skrivelse den 8 september 1934 har *socialstyrelsen* gjort framställning om anslag för nästa budgetår. Styrelsen har därvid grundat anslagsuppskattningen å statsbidrag av den storlek, Kungl. Maj:t sedermera bestämt, dock att för erkända alkoholistanstalten Björknäs, omfattande 64 vårdplatser, beräknats ett statsbidrag av 4 kronor 25 öre. I skrivelsen — kompletterad med en i ämnet ingiven promemoria — har styrelsen anfört bland annat följande.

Under budgetåret 1933/1934 hade antalet vård dagar uppgått till 78,244 vid de erkända anstalterna och 24,229 vid de enskilda. I driftbidrag hade utbetalats 325,297 respektive 85,416 kronor eller sammanlagt 410,713 kronor.

Antalet vårdplatser vid ifrågavarande anstalter utgjorde för närvarande 359, därav vid erkända anstalter 286 och vid enskilda anstalter 73. Med hänsyn till pågående ombyggnad av Åsbrohemmet, planerad utvidgning av Lerjeholmsanstalten och ifrågasatt anordnande av en ny erkänd alkoholistanstalt för kvinnor beräknade styrelsen, att för nästa budgetår platsantalet å de erkända anstalterna skulle komma att stiga till 340, medan platsantalet vid de enskilda anstalterna kunde antagas bliva oförändrat.

Med utgångspunkt från dessa siffror och med ledning av erfarenheterna rörande medelbeläggningen vid anstalterna under sistförflutna budgetår uppskattade styrelsen kostnaderna för vårdbidragen under budgetåret 1935/1936 till 474,153 kronor vid de erkända anstalterna och till 92,140 kronor vid de enskilda anstalterna eller sammanlagt till omkring 566,000 kronor. Därvid hade styrelsen räknat med att till den nya alkoholistanstalten för kvinnor skulle utgå vårdbidrag och garantibidrag enligt samma grunder, som för närvarande gällde för Hagbyhemmet.

I sistnämnda summa hade icke inräknats den ytterligare ersättning, som statsverket hade att utgiva för vården å sagda anstalter av de s. k. farliga

alkoholisterna, för vilka vårdkostnaderna helt och hållet bestredes av statsmedel. Kostnaderna för dylik ersättning, som under budgetåret 1933/1934 uppgått till 6,072 kronor, kunde för nästa budgetår uppskattas till 9,000 kronor.

Med stöd av det anförda har styrelsen hemställt, att anslaget för budgetåret 1935/1936 måtte beräknas till i avrundat tal 575,000 kronor. Styrelsen har tillika anhållit, att beträffande driftbidraget till Hagbyhemmet måtte för nämnda budgetår av riksdagen utverkas ett medgivande motsvarande det, som lämnats för innevarande budgetår, ävensom att liknande medgivande måtte utverkas för den planerade nya anstalten för kvinnliga alkoholist.

Departements-
chefen.

Socialstyrelsen har i sina kalkyler rörande antalet vård dagar å alkoholistanstalterna — med vissa undantag, vilka närmare framgå av handlingarna — räknat med att anstalterna skulle komma att vara fullbelagda under hela nästa budgetår. I stort sett synes styrelsens beräkning i denna del vara väl motiverad. Emellertid torde det kunna antagas, att medelbeläggningen av särskilt de nya anstaltsplatserna under nästa period blir något lägre än styrelsen förutsatt. Med hänsyn härtill samt med beaktande av att styrelsen beträffande Björknäsanstalten räknat med något högre statsbidrag än det för närvarande fastställda, har jag, som i övrigt godtagit styrelsens beräkningsgrunder, ansett mig icke behöva uppskatta föreliggande anslagsbehov till högre belopp än 530,000 kronor. Av det anförda framgår, att jag biträder styrelsens hemställan rörande driftbidrag enligt särskilda grunder till Hagbyhemmet och till den planerade nya alkoholistanstalten för kvinnor.

På grund av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels till Bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader m. m. för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av kronor 530,000;

dels ock medgiva, att till erkända alkoholistanstalten Hagbyhemmet ävensom till den nya erkända alkoholistanstalt för kvinnor, vilken kan komma att inrättas, må för budgetåret 1935/1936 utgå bidrag till driftkostnaderna med ej mindre 1 krona för dag och vårdplats än även med högst 3 kronor 25 öre för dag och vårdad person.

[58.] 56. **Tillfälligt omhändertagande av alkoholist m. m., förslagsanslag.**

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1933/1934	5,000	13,672
1934/1935	12,000	—
1935/1936 (förslag)	12,000	—

[Kungörelse den 27 maj 1932 (nr 221).]

I skrivelse den 8 september 1934 har *socialstyrelsen* föreslagit, att anslaget måtte även för nästa budgetår upptagas till 12,000 kronor.

Detta förslag biträder jag. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Tillfälligt omhändertagande av alkoholister m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av .. kronor 12,000

[59.] 57. *Resor vid tvångsinternering av alkoholister, förslagsanslag.*

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1932/1933	5,000	7,274
1933/1934	5,000	9,803
1934/1935	5,000	—
1935/1936 (<i>förslag</i>)	9,000	—

[Kungörelse den 27 maj 1932 (nr 220).]

I skrivelse den 8 september 1934 har *socialstyrelsen* — under hänvisning till att utgifterna för ifrågavarande ändamål under de senaste åren stegrats samt med förmålan att ytterligare kostnadsökning vore att förutse — hemställt, att anslaget måtte för nästa budgetår upptagas till 10,000 kronor.

Med hänsyn till vad *socialstyrelsen* anfört, synes en höjning av anslaget erforderlig. För nästa budgetår torde dock anslaget ej behöva beräknas till högre belopp än 9,000 kronor. Jag får därför hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

Departements-
chefen.

att till *Resor vid tvångsinternering av alkoholister* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av..... kronor 9,000

[60.] 58. *Interneringskostnader i vissa fall, förslagsanslag.*

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1932/1933	2,000	2,175
1933/1934	2,000	891
1934/1935	2,000	—
1935/1936 (<i>förslag</i>)	2,000	—

[Kungörelse den 27 maj 1932 (nr 219).]

I skrivelse den 8 september 1934 har *socialstyrelsen* anfört, att nedgången i utgifterna för ifrågavarande interneringskostnader kunde antagas vara av tillfällig natur. Styrelsen har därför uppskattat medelsbehovet för berörda ändamål till samma belopp som för löpande budgetår.

Emot *socialstyrelsens* förslag har jag icke något att erinra och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Interneringskostnader i vissa fall* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 2,000

[61.] 59. Främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m., *reservationsanslag*.

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1933/1934	78,000	80,916
1934/1935	75,000	—
1935/1936 (<i>förslag</i>)	90,000	—

[Kungörelse den 27 maj 1932 (nr 216).]

Den 1 juli 1934 utgjorde reservationen å anslaget 101 kronor.

Till upplysning om medelsbehovet för de olika ändamål, som avses med anslaget, meddelas följande tablå, i vilken för översiktlighetens skull jämväl upptagits anslagsäskandena för budgetåret 1935/1936.

Ä n d a m å l	U t g i f t e r				
	1933/1934		1934/1935	Förslag 1935/1936 av	
	Beräknade	Verkliga	Beräknade	socialstyrelsen	departementschefen
Understöd åt nykterhetsnämnder (<i>förslagsvis</i>)	45,000	47,025	45,000	80,000	67,000
Resekostnader vid konferenser och kurser m. m. (<i>högst</i>)	7,000	6,801	5,000	15,000	5,000
Understöd åt sammanslutningar av nykterhetsnämnder (<i>högst</i>)	15,000	14,400	14,000	20,000	15,000
Understöd för utgivande av »Tidskrift för nykterhetsnämnderna» m. m. (<i>högst</i>)	3,000	3,000	3,000	3,000	3,000
Avlönande av befattningshavare i socialstyrelsen (<i>förslagsvis</i>)	8,000	6,763	8,000	—	—
Utgivande av handboken Råd och anvisningar till nykterhetsnämnderna (<i>högst</i>)	3,000	2,927	—	—	—
Summa kronor	81,000	80,916	75,000	118,000	90,000

I skrivelse den 8 september 1934 har *socialstyrelsen* efter samråd med kontrollstyrelsen och statens inspektör för fattigvård och barnavård gjort framställning om anvisande av anslag för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1935/1936. Styrelsen har därvid först behandlat frågan om *understöd åt nykterhetsnämnder* och i detta avseende anført i huvudsak följande.

Statsunderstöd till nykterhetsnämnd avsåge kalenderår och utginge i efter-skott. Enligt numera gällande bestämmelser kunde understöd utgå med ett belopp av högst 1,000 kronor eller, då särskilda omständigheter därtill föranledde, högst 1,500 kronor, medan tidigare understöd icke regelmässigt kunnat överstiga 500 kronor. Liksom förut gällde att understödet i normala fall icke finge överstiga $\frac{3}{4}$ av nämndens utgifter under närmast föregående år.

Under budgetåret 1933/1934 hade utbetalats understöd till nykterhetsnämnderna för deras verksamhet under kalenderåret 1933. Därvid hade för första gången utbetalning skett enligt de nuvarande statsbidragsbestämmelserna. De ansökningar om understöd, som ingivits, hade avsett ett belopp av omkring 72,500 kronor, medan till styrelsens förfogande allenast stått något över 47,000 kronor. Med hänsyn härtill hade styrelsen varit nödsakad att i ett flertal fall vidtaga kännbara reduceringar av de av nämnderna be-

gärda beloppen. Endast i två fall hade beviljats högre bidrag än 300 kronor och blott 40 % av nämnderna hade fått sina ansökningar helt bifallna. Till jämförelse härmed kunde nämnas att vid den under budgetåret 1932, 1933 verkställda utbetalningen av statsbidrag för nämndernas verksamhet under kalenderåret 1932, därvid de mindre förmånliga bidragsbestämmelserna ännu gällde, 55 nämnder erhållit högre statsbidrag än 300 kronor och ungefär 60 % av de nämnder, som sökt bidrag, fått sina anspråk till fullo tillgodosedda. Åtstramningen under senaste året hade alltså varit högst betydande. Då ytterligare stegring av ansökningsfrekvensen vore att förutse, bleve det med säkerhet nödvändigt att än mera beskära de understöd — avseende verksamhet under kalenderåret 1934 — som komme att utdelas under löpande budgetår.

För budgetåret 1935/1936 kunde understödsbehovet antagas bli ännu något högre. Det för ifrågavarande ändamål erforderliga anslagsbeloppet kunde beräknas till minst 80,000 kronor. Därest en summa av 80,000 kronor anvisades, borde syftet med de gällande författningsbestämmelserna kunna något så när tillfredsställande tillgodoses.

Under hänvisning till det anförda har socialstyrelsen hemställt, att statens kostnader för understöd till nykterhetsnämnderna måtte för budgetåret 1935/1936 uppskattas till 80,000 kronor.

Socialstyrelsen övergår här efter till frågan om anvisande av medel till *konferenser och kurser m. m.*

De belopp, som under senare år upptagits under denna post, hava enligt av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser disponerats till kostnader för anordnande av konferenser med nykterhetsnämnder, till resebidrag åt ombud för nykterhetsnämnder för bevistande av dylika konferenser och s. k. allmänna upplysningskurser samt för bevistande i vissa fall av årsmöten, som anordnats av sammanslutningar av nykterhetsnämnder, till kostnader för anordnande av praktiska kurser för funktionärer hos sammanslutningar av nykterhetsnämnder, ombud för dylika nämnder m. fl. ävensom till reseersättningar till deltagarna enligt rese- och traktamentsklassen III E i allmänna resereglementet.

I skrivelse den 26 september 1932 hemställde socialstyrelsen om sådan ändring i grunderna för användningen av ifrågavarande anslagspost, att polistjänstemännen i fråga om rätten till berörda reseersättningar likställdes med nykterhetsnämndernas ombud. Till stöd härför anförde styrelsen, att polismyndigheterna i vissa fall hade att tillämpa gällande alkoholistlag på ett sätt liknande nykterhetsnämndernas och att därför önskemål framkommit, att jämväl representanter för polismakten måtte kunna beredas motsvarande förmån.

Styrelsens berörda förslag föranledde emellertid icke någon åtgärd från statsmakternas sida.

I sin nu föreliggande skrivelse har styrelsen förnyat sin år 1932 i sagda ämne gjorda framställning och därvid anført, bland annat, att en intimare samverkan vid ifrågavarande konferenser och kurser mellan polismyndigheterna och dem, som eljest hade att taga befattning med alkoholistlagen, syntes påkallad.

Vad angår det för konferenser och kurser för nästa budgetår erforderliga beloppet har styrelsen anfört, att det för löpande budgetperiod anvisade beloppet av 5,000 kronor vore alltför knappt samt att beloppet syntes böra höjas till 15,000 kronor eller den summa, som för ändamålet ställts till förfogande för budgetåret 1932/1933.

Vidkommande medelsbehovet för *understöd åt sammanslutningar av nykterhetsnämnder* erinrar styrelsen, att för detta ändamål för budgetåret 1932/1933 anvisats 20,000 kronor, medan för budgetåren 1933/1934 och 1934/1935 här för ställts till förfogande allenast 15,000 respektive 14,000 kronor. Styrelsen framhåller, att samtidigt med anslagsminskningen antalet effektivt arbetande sammanslutningar stigit samt att i följd därav en betydande nedsättning av de utdelade understöden måst vidtagas. Då sammanslutningarna — ett trettiotal till antalet — vore i huvudsak beroende av statsunderstöden och deras arbetsböda tenderade att växa, hemställer styrelsen, att för ifrågavarande understöd måtte för budgetåret 1935/1936 ånyo beräknas ett belopp av 20,000 kronor.

Det erforderliga statsbidraget till *tidskriften för nykterhetsnämnderna*, vilken tidskrift utgives av föreningen för främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet, beräknar styrelsen för nästa budgetår till 3,000 kronor eller samma belopp, som anvisats för löpande budgetår.

Styrelsen har vidare framhållit, att nu ifrågavarande anslag framdeles icke syntes böra belastas med utgifter för avlöning av befattningshavare hos styrelsen för ärenden rörande alkoholistvården, enär dessa utgifter torde få bestridas från styrelsens avlöningsanslag.

Slutligen har styrelsen meddelat, att sedan år 1933 utkommit ny upplaga av handboken Råd och anvisningar till nykterhetsnämnderna och kostnaderna därför gäldats, något belopp motsvarande det, som för budgetåret 1933/1934 anvisats för utgivande av sagda upplaga, icke erfordrades för nästa budgetår.

Styrelsen, som förutsätter, att några reservationer å anslaget icke komma att förefinnas vid utgången av löpande budgetår, har i överensstämmelse med det anförda beräknat, att anslaget skulle behöva för nästa budgetår upptagas till $(80,000 + 15,000 + 20,000 + 3,000)$ 118,000 kronor.

Styrelsen har emellertid ifrågasatt, huruvida icke det belopp, som avsåges till understöd åt nykterhetsnämnderna, kunde anvisas i form av ett särskilt anslag av förslagsanslags natur. Som skäl för en dylik anordning framhåller styrelsen, att det för de anslagsbeviljande kommunala myndigheterna vore av stor betydelse att i förväg någorlunda säkert kunna beräkna storleken av det understöd, som för ändamålet kunde erhållas. Styrelsen anför ock, att då anslagsbehovet kunde på förhand med en viss grad av sannolikhet beräknas, ett mera väsentligt överskridande av ett sådant förslagsanslag icke vore att befara.

I en till socialdepartementet ingiven skrift har vidare nykterhetsnämndernas centralkommitté, som utgör verkställande organ för landets nykter-

hetsnämndssammanslutningar — under förmälan att de belopp, som under de senaste budgetåren anvisats till främjande av nämndernas verksamhet, icke på långt när täckt behovet — hemställt om höjning för nästa budgetår av sagda belopp. Särskilda framställningar i enahanda syfte hava även ingivits av ett flertal nykterhetsnämnder och sammanslutningar av nykterhetsnämnder.

Med hänsyn till vad socialstyrelsen anfört beträffande behovet av medel för *understöd åt nykterhetsnämnderna* och de svårigheter, som otvivelaktigt möta att med nuvarande anslagsbelopp i skälig utsträckning tillgodose nämndernas framställningar om statsbidrag, synes det mig oundgängligt, att anslagsposten för nämnda ändamål, som de senaste åren av sparsamhetsskäl beräknats mycket knappt, för nästa budgetår undergår en icke oväsentlig höjning. Jag får i sådant hänseende föreslå, att posten upptages till 67,000 kronor, vilket belopp med 22,000 kronor överstiger det för löpande budgetår beräknade.

Departements-
chefen.

Posten till *konferenser och kurser* torde böra upptagas till oförändrat belopp av 5,000 kronor.

I fråga om posten till *understöd åt sammanslutningar av nykterhetsnämnder* tillstyrker jag en höjning, dock ej av den storlek styrelsen föreslagit. Posten synes lämpligen kunna upptagas till samma belopp, vartill densamma beräknats för budgetåret 1933/1934, alltså till 15,000 kronor.

På sätt socialstyrelsen föreslagit lärers för utgivande av »*Tidskrift för nykterhetsnämnderna*» — liksom för löpande budgetår — böra upptagas ett belopp av 3,000 kronor.

Under socialstyrelsens avlöningsanslag har i det föregående jämlikt grunderna för den nya riksstatsuppställningen beräknats medel för avlöande av befattningshavare hos socialstyrelsen för ärenden rörande alkoholistvården. Vid sådant förhållande erfordras icke under nu förevarande anslag något belopp för detta ändamål. Givetvis behöver ej heller beräknas något belopp för utgivande av den förut omförmälda handboken.

Det sammanlagda belopp, som enligt mina beräkningar skulle erfordras för nästa budgetår, uppgår till (67,000 + 5,000 + 15,000 + 3,000) 90,000 kronor. Enligt mitt förmenande synes det icke lämpligt att, på sätt styrelsen ifrågasatt, utbryta det för understöden till nykterhetsnämnderna beräknade beloppet till ett särskilt anslag av förslagsanslags karaktär. Jag förordar därför, att det nuvarande reservationsanslaget bibehålles och att därunder fortfarande inrymmas jämväl medel för understöd till nykterhetsnämnderna. Anslaget lärers då få upptagas till 90,000 kronor.

Under åberopande av vad jag sålunda anfört, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m.*
för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *reservations-*
anslag av kronor 90,000.

Fattigvård och barnavård.

[62.] 60. Statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter: **Avlöningar, förslagsanslag.** I riksstaten för löpande budgetår är uppfört ett extra förslagsanslag å 75,500 kronor benämnt statsinspektion av fattigvård och barnavård. Från detta anslag bestrides större delen av utgifterna för avlöningar till och omkostnader för statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter.

Genom brev den 27 april 1934 har Kungl. Maj:t fastställt följande stat för statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter att lända till efter rättelse från och med budgetåret 1934/1935 och tills vidare.

Stat.**A. Avlöningar, kronor.**

	L ö n			Tjänstgöringspenningar	Orts-tillägg	Summa	
	Oreducerat belopp	Pensionsavgift motsvarande belopp	Reducerat belopp				
1 konsulent.....	3,000	150	2,850	1,500	¹⁾ 500	4,850	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor. ²⁾
3 konsulenter.....	9,000	450	8,550	4,500	¹⁾ 1,500	14,550	
1 konsulent.....	3,000	150	2,850	1,500	—	4,350	
4 konsulenter.....	12,000	600	11,400	6,000	—	17,400	
Expensersättningar, högst	—	—	—	—	—	³⁾ 4,500	
Vikariatsersättningar, förslagsvis	—	—	—	—	—	4,500	
Summa	—	—	—	—	—	50,150	50,150

B. Omkostnader, kronor.

Resekostnads- och traktamentsersättningar till konsulenterna, förslagsvis	25,350
Summa kronor	75,500

Anmärkningar:

¹⁾ Ortstillägg utgår till konsulenterna i första, femte, åttonde och nionde distrikten.

²⁾ För det fall att konsulent åtnjuter båda de för befattningen uppförda ålderstilläggen, skall det pensionsavgift motsvarande belopp, som skall avdragas å lönen, utgöra 200 kronor och således avlöningen, oberäknat i förekommande fall utgående ortstillägg, till honom utgå med 5,300 kronor.

³⁾ Rätt till expensersättning tillkommer sådan konsulent, vilken icke kan beredas arbetsrum med telefon i av staten upplåten lokal, och utgår med 500 kronor per år.

Såsom framgår av staten svarar dess slutsumma mot angivna anslagsbelopp. De ålderstillägg, som enligt den fastställda staten kunna utgå till konsulenterna, bestridas icke från ifrågavarande anslag utan från femte huvudtiteln's allmänna förslagsanslag till ålderstillägg. Utöver de i staten omfördälda löneförmånerna åtnjuta konsulenterna dels tillfällig löneförbättring, dels ock dyrtidstillägg. Dessa löneförmåner gäldas från de under femte huvudtiteln upptagna gemensamhetsanslagen till tillfällig löneförbättring respektive dyrtidstillägg.

Konsulenterna erhålla vidare ersättning av statsmedel för vissa med konsulentverksamheten förenade kostnader. Ersättningen gäldas delvis från anslaget till expenser och tryckningskostnader vid länsstyrelserna och delvis från femte huvudtitelns allmänna expensanslag.

Enligt de nya grunderna för riksstatens uppställning böra för statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter upptagas ett avlönings- och ett omkostnadsanslag avsedda för samtliga här omförmälda kostnader med undantag av utgifterna för dyrtidstillägg.

Avlöningsanslaget lärer för nästa budgetår böra beräknas på följande sätt.

För lön, tjänstgöringspenningar och ortstillägg torde få beräknas ett belopp av 41,150 kronor eller samma belopp, som för ändamålet beräknats i förut omförmälda stat.

Medelsbehovet för ålderstillägg kan i runt tal uppskattas till 6,000 kronor.

För vikariatsersättningar beräknas för närvarande ett belopp av 4,500 kronor. Även för nästa budgetår torde för dylika ersättningar få upptagas ungefär samma belopp. Dock torde beloppet — för erhållande av en rund slutsumma å anslaget — böra nedsättas till 4,450 kronor.

De sammanlagda *avlönningarna* skulle alltså få uppskattas till 51,600 kronor.

Härtill komma utgifter för *särskilda löneförmåner*. Härunder torde få upptagas dels ett belopp av förslagsvis 4,500 kronor till expensersättningar motsvarande den summa, som för närvarande beräknas för dylika ersättningar, dels ock ett belopp av 9,200 kronor för tillfällig löneförbättring. De särskilda löneförmånerna skulle alltså tillhopa få upptagas till 13,700 kronor.

Hela avlöningsanslaget skulle i överensstämmelse härmed få beräknas till (51,600 + 13,700) 65,300 kronor.

Vidkommande härefter *omkostnadsanslaget* ber jag att beträffande det samma få framlägga följande beräkning.

För reseersättningar har de senaste budgetåren varit beräknat ett belopp av 25,350 kronor. Då detta belopp visat sig vara synnerligen knappt tillmätt, får jag föreslå, att posten till reseersättningar nu avrundas uppåt till 26,000 kronor.

Såsom i det föregående antytts bestridas för närvarande vissa expensutgifter sammanhängande med konsulenternas verksamhet från femte huvudtitelns allmänna expensanslag samt från anslaget till expenser och tryckningskostnader vid länsstyrelserna. De utgifter, varom här är fråga, avse gottgörelse till konsulenterna för inköp av för tjänsten nödiga skrivmaterialier samt för underhåll av skrivmaskiner, ersättning för konsulenternas kostnader för interurbana telefonsamtal från annan ort än bostadsorten samt kostnader för anskaffande av erforderliga lokaler för anordnande av instruktionssammanträden med ordförandena i fattigvårdsstyrelser och barnavårdsnämnder. Kostnaderna gäldas från det allmänna expensanslaget i de fall, då fråga är om utgift för konsulenten i första distriktet, samt i andra fall

från länsstyrelsernas anslag till expenser och tryckningskostnader. För ifråga-
varande utgifter, som kunna uppskattas till omkring 5,000 kronor, torde böra
upptagas en post till expenser. Därjämte anser jag mig böra i detta
sammanhang erinra, att Kungl. Maj:t genom olika beslut medgivit, att till
skrivhjälp åt konsumenten i åttonde distriktet för budgetåret 1934/1935 må
utgå ett belopp av sammanlagt 1,800 kronor, vilken kostnad skall gäldas av
femte huvudtitelns anslag till extra utgifter. Då fortsatt behov av sådan
skrivhjälp alltjämt föreligger, synes det mig riktigast, att denna kostnad
bestrides i samma ordning som förstnämnda utgifter. Härför torde få be-
räknas omkring 1,800 kronor. De sammanlagda utgifterna för expenser torde
därför böra upptagas till 7,000 kronor. Omkostnadsanslaget skulle alltså
för nästa budgetår kunna beräknas enligt följande uppställning:

1. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	kronor 26,000
2. <i>Expenser, förslagsvis</i>	» 7,000
Summa kronor 33,000	

Sistnämnda belopp, 33,000 kronor, bör äskas såsom förslagsanslag. Stat för
anslagets användning torde i sinom tid få fastställas av Kungl. Maj:t.

Avlöningsanslaget torde få upptagas under rubriken statens fattigvårds-
och barnavårdskonsulenter: avlöningar och omkostnadsanslaget under ru-
briken statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter: omkostnader. Be-
träffande det senare anslaget gör jag hemställan under nästföljande punkt.

Här hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

*dels till Statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter: Avlö-
ningar för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag*

av kronor 65,300;

*dels ock godkänna följande avlöningsstat för statens fattig-
vårds- och barnavårdskonsulenter, att tillämpas tills vidare från
och med nämnda budgetår:*

Avlöningsstat.

1. Avlöningar:			
a. Lön, tjänstgöringspenningar och i förekommande fall orts- tillägg, <i>förslagsvis</i>	kronor 41,150		
b. Ålderstillägg, <i>förslagsvis</i>	» 6,000		
c. Vikariatsersättningar, <i>för- slagsvis</i>	» 4,450	kronor 51,600	
2. Särskilda löneförmåner:			
a. <i>Expensersättningar, förslags- vis</i>	» 4,500		
b. Tillfällig löneförbättring	» 9,200	» 13,700	
Summa förslagsanslag kronor 65,300			

[63.] 61. **Statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter: Omkostnader, förslagsanslag.** Under hänvisning till vad jag under nästföregående punkt an-
fört, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens fattigvårds- och barnavårdskonsulenter: Omkost-*
nader för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag*
av kronor 33,000

[64.] 62. **Fattigvård i allmänhet, förslagsanslag.**

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1931/1932	1,250,000	1,556,419
1932/1933	1,400,000	1,603,291
1933/1934	1,550,000	1,775,284
1934/1935	1,550,000	—
1935/1936 (<i>förslag</i>)	1,550,000	—

Från anslaget bestridas i huvudsak dels statsverkets kostnader enligt lagen den 14 juni 1918 om fattigvården för fattigvård åt icke svenska medborgare med undantag av danskar, finnar och norrmän samt åt personer, som längre tid vistats utom sin hemortskommun eller vilkas hemortsrätt ej kunnat utrönas, dels ock en del sedan lång tid tillbaka utgående bestämda belopp till vissa fattigvårdsändamål i Stockholm samt vissa landsortskommuner, vilka belopp tillhoppa utgöra omkring 9,500 kronor för år.

Utgifterna för oförmålda ändamål hava under de senaste budgetåren företett en oavbruten stegring. En höjning av ifrågavarande anslag skulle därför kunna ifrågasättas. Med hänsyn till den allmänna konjunkturutvecklingen torde emellertid skäl finnas för antagandet, att statens fattigvårdsutgifter under budgetåret 1934/1935, vilka väsentligen avse ersättning till kommunerna för under kalenderåret 1934 lämnad fattigvård, åter komma att nedgå. I betraktande härav vill jag tillstyrka, att anslaget för nästa budgetår upptages till oförändrat belopp, vilket belopp svarar mot belastningen för budgetåret 1931/1932.

Under återopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fattigvård i allmänhet* för budgetåret 1935/1936 anvisa
ett *förslagsanslag* av kronor 1,550,000

[65.] 63. **Barnavård i allmänhet, förslagsanslag.**

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1931/1932	150,000	190,915
1932/1933	150,000	209,330
1933/1934	190,000	216,959
1934/1935	190,000	—
1935/1936 (<i>förslag</i>)	190,000	—

Detta anslag är avsett att bestrida sådan ersättning av statsmedel, som enligt 63 § i lagen den 6 juni 1924 om samhällets barnavård skall lämnas

kommun för utgift för omhändertaget barn i fall motsvarande dem, då enligt fattigvårdslagen ersättning utgår från statsverket, dock med undantag av utgift för barn av dansk, finsk eller norsk nationalitet.

Vad som under nästföregående punkt anförts beträffande anslaget till fattigvård i allmänhet gäller i tillämpliga delar även för nu förevarande anslag. Enligt min mening synes därför anslaget böra för nästa budgetår upptagas till samma belopp, som beräknats för innevarande budgetår. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Barnavård i allmänhet* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 190,000

[66.] 64. **Fattigvård och barnavård enligt den nordiska fattigvårdskonventionen m. m., förslagsanslag.**

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1931/1932.....	300,000	860,582
1932/1933.....	300,000	676,095
1933/1934.....	750,000	585,257
1934/1935.....	750,000	—
1935/1936 (<i>förslag</i>)	750,000	—

Av medel från detta anslag täckas statsverkets kostnader enligt fattigvårdskonventionen den 25 oktober 1928 med Danmark, Finland och Norge, nämligen dels utgifter för fattigvård och barnavård här i riket åt dansk, finsk eller norsk medborgare samt utgifter för sådan medborgares hemsändande, dels ock ersättning för fattigvård, som i Danmark, Finland eller Norge lämnats svensk medborgare. Å andra sidan tillgodoföras anslaget de ersättningar, som enligt fattigvårdskonventionen inflyta från nämnda länder. Från anslaget bestridas vidare dels kostnader enligt förordningen den 14 juni 1918 (nr 456) för nödställda svenska medborgare, vilka från utländsk ort överlämnas till hemlandet, dels vissa understöd, som enligt Kungl. Maj:ts särskilda beslut utgå till nödställda svenskar i utlandet, dels ock kostnader för hemsändande från Sverige av övriga utlänningar, som erhållit fattigvård här i riket eller här enligt barnavårdslagen omhändertagits för samhällsvård eller skyddsuppföstran.

Såsom framgår av anförda belastningssiffror, hava utgifterna för ifrågasvarande ändamål under de senaste åren nedgått och de verkliga utgifterna för budgetåret 1933/1934 avsevärt understigit de beräknade. Detta förhållande har emellertid sin grund i vissa tillfälliga omständigheter. Sålunda har under sagda budgetår från anslaget icke utbetalats ersättning enligt fattigvårdskonventionen till Danmark för något kalenderår, medan däremot Sverige under samma tid från Finland erhållit ersättning enligt konventionen för två kalenderår. Vidare har under budgetåret 1933/1934 icke från anslaget utbetalats någon ersättning till Stockholms stad för fattigvård eller barnavård, som av staden lämnats åt danska, finska och norska medborgare. Den senaste belastningssiffran är därför — liksom även mot-

svarande siffra för budgetåret 1932/1933 — missvisande låg. Då härtill kommer, att utbetalningarna från anslaget i regel avse ersättning för vård, som lämnats under längesedan förfluten tid, och därför den inträdda konjunkturförbättringen icke kan antagas medföra nedgång i utgiftsbehovet under nästa budgetår, får jag föreslå, att anslaget även för sagda budgetår upptages till 750,000 kronor.

På grund av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fattigvård och barnavård enligt den nordiska fattigvårdskonventionen m. m.* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 750,000

[67.] 65. **Fattigvård och barnavård för lappar, förslagsanslag.**

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1933/1934	200,000	149,577
1934/1935	180,000	—
1935/1936 (<i>förslag</i>)	160,000	—

Gällande bestämmelser angående statsbidrag till fattigvård och barnavård för lappar återfinnas i kungörelsen den 27 juni 1927 (nr 277) med däri genom kungörelserna den 4 maj 1928 (nr 133) och den 19 maj 1933 (nr 238) gjorda ändringar och tillägg. Berörda bestämmelser innehålla bland annat följande:

Statsbidrag utgår dels till fattigvårdssamhällen och kommuner för deras kostnader för fattigvård och barnavård för lappar (*vårdbidrag*), dels till fattigvårdssamhällen och kommunalförbund för uppförande av särskilda ålderdomshem för lappar samt för sådan om- och tillbyggnad av dylikt hem, som närmast är att likställa med nybyggnad (*byggnadsbidrag*). Statsbidrag må även utgå till fattigvårdssamhälle eller kommunalförbund för inköp och inrättande till särskilt ålderdomshem för lappar av redan befintlig, för annat ändamål disponerad byggnad.

Vårdbidrag utgår i allmänhet för fattigvård enligt 1 § fattigvårdslagen och för barnavård i de fall, där vederbörande lapp såsom huvudsakligt yrke stadigvarande bedriver renskötsel eller eljest på närmare angivet sätt kan anses tillhöra den renskötande lappbefolkningen. Bidraget utgör tre fjärdedelar av fattigvårdssamhällets eller kommunens godkända kostnad för fattigvården eller barnavården och utbetalas årsvis i efterskott.

Byggnadsbidrag utgår med hela den godkända kostnaden för uppförande, inrättande, om- eller tillbyggnad av särskilt ålderdomshem för lappar eller den del därav, som är avsedd för sådana personer, för vilka vårdbidrag utgår. Bidrag till inköp och inrättande till särskilt ålderdomshem för lappar av redan befintlig byggnad utgår med hela köpesumman, i vad den kan skäligen anses belöpa å själva byggnaden, samt hela den godkända kostnaden för erforderliga om- och tillbyggnadsarbeten. Då byggnadsbidrag beviljas, fastställles preliminärt bidragets belopp med ledning av föreliggande kostnadsberäkningar. Av det sålunda fastställda beloppet kunna under arbetets

gång utbetalas högst tre fjärdedelar, medan återstoden av bidraget utbetalas i efterhand, sedan vederbörande hem blivit avsynat och godkänt.

I proposition den 23 februari 1934, nr 194, uppskattades anslagsbehovet för ifrågavarande ändamål för löpande budgetår till 180,000 kronor. Därvid räknades med omkring 90,000 kronor för vårdbidrag och med lika mycket för byggnadsbidrag. Av det för byggnadsbidrag upptagna beloppet avsågos omkring 56,000 kronor för uppförande av ett lappålderdomshem i Sorsele kommun och högst 34,000 kronor för anordnande av ett för lappar och andra vårdbehövande gemensamt ålderdomshem i Malå kommun. I propositionen förutsattes, att utöver ålderdomshemmen i Sorsele och Malå några nya lappålderdomshem icke skulle bli erforderliga.

Med bifall till vad Kungl. Maj:t i propositionen hemställt, beslöt riksdagen att upptaga anslaget till fattigvård och barnavård för lappar till 180,000 kronor samt medgav tillika, att Malå kommun finge av anslaget beviljas statsbidrag för anordnande av berörda ålderdomshem i Malå med högst 34,000 kronor.

Angående de sannolika kraven å statsbidrag för fattigvård och barnavård för lappar under budgetåret 1935/1936 hava å socialdepartementets byrå för fattigvård och barnavård verkställt vissa beräkningar, som, i vad de avse erforderliga byggnadsbidrag, bland annat, grundats på infordrade uppgifter från vederbörande länsstyrelser. Enligt dessa beräkningar skulle utgifterna under nämnda budgetår kunna uppskattas till omkring 160,000 kronor, därav omkring 90,000 kronor för vårdbidrag och omkring 70,000 kronor för byggnadsbidrag. Att ett så stort belopp beräknats för byggnadsbidrag har framför allt sin grund däri, att enligt de senast erhållna uppgifterna anledning finnes antaga, att en fjärdedel av byggnadsbidraget till Malåhemmet och hela byggnadsbidraget till Sorselehemmet skola komma att utbetalas först under nästa budgetår. Därjämte har med anledning av en i ämnet gjord framställning räknats med ett jämförelsevis obetydligt bidrag till uppförande av två småstugor inom Gällivare kommun, avsedda att användas såsom ålderdomshem för lappar.

Departements-
chefen.

Mot berörda anslagsberäkningar har jag icke något att erinra. Jag får därför förorda, att anslaget för nästa budgetår upptages till 160,000 kronor. Härmed har jag icke tagit ställning till frågan, huruvida byggnadsbidrag bör utgå för omförmälda småstugor inom Gällivare kommun eller ej. Denna fråga torde jag få tillfälle att senare i vanlig ordning underställa Kungl. Maj:ts prövning.

Under åberopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fattigvård och barnavård för lappar* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 160,000

[68.] 66. **Bidrag till svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet.** Sedan åtskilliga år har i riksstaten under femte huvudtiteln varit upptaget ett

extra anslag rubricerat svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet. Beträffande detta anslag må meddelas följande uppgifter.

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1933/1934	15,000	15,000
1934/1935	15,000	—

I skrivelse den 30 juni 1934 har *svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet* anhållit om anslag för budgetåret 1935/1936 med 15,000 kronor. Vid framställningen har fogats bland annat en redogörelse för förbundets verksamhet och ekonomiska ställning under år 1933 ävensom ett av förbundets styrelse godkänt förslag till stat för år 1934. Enligt dessa handlingar utvisade förbundets räkenskaper vid utgången av åren 1932 och 1933 en brist av 5,571 respektive 4,138 kronor. Resultatet för år 1933 är sämre än förbundet tidigare ansett sig kunna räkna med, i det att förbundet uppskattat nettobristen till 3,079 kronor. Förbundet har beräknat underskottet vid 1934 års slut till 2,392 kronor.

I utlåtande den 10 september 1934 har *socialstyrelsen* tillstyrkt den föreliggande framställningen.

Anslag för nästa budgetår bör beviljas förbundet med samma belopp, som för närvarande utgår. Det torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma den fördelning av bidragsbeloppet på förbundets instruktions- och utbildningsverksamhet samt på verksamheten i övrigt, som kan finnas lämplig, ävensom att fastställa de särskilda villkor och bestämmelser i fråga om statsbidragets åtnjutande, vilka må anses påkallade. Anslaget torde böra erhålla beteckningen bidrag till svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

Departements-
chefen.

att till *Bidrag till svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett anslag av .. kronor 15,000

[69.] 67. **Bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem, förslagsanslag.**

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1932/1933	100,000	113,660
1933/1934	110,000	111,757
1934/1935	110,000	—
1935/1936 (<i>förslag</i>)	110,000	—

[Kungörelse den 9 juli 1920 (nr 607), ändrad genom kungörelse 213/1927.]

Statsbidrag utgår halvårsvis med 250 kronor för envar av det antal understödstagare eller försörjningspliktiga, som i medeltal för dag under nästföregående halvår varit intagna å arbetshemmet.

Å departementets byrå för fattigvårds- och barnavårdsärenden hava med stöd av från arbetshemmen infordrade uppgifter verkställt vissa beräkningar angående de sannolika kraven å statsbidrag för nästa budgetår. Enligt beräkningarna skulle det erforderliga anslagsbeloppet utgöra omkring 110,000 kronor.

Emot denna uppskattning, som väl överensstämmer med anslagets senaste belastningssiffra, har jag icke något att erinra och hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

till *Bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 110,000

[70.] 68. **Bidrag till barnhusen.** Sedan budgetåret 1923/1924 är i riksstaten uppfört ett ordinarie anslag till barnhusen å 115,830 kronor. Beträffande användningen av nämnda anslag får jag hänvisa till statsliggaren för löpande budgetår sid. 176—177.

För ifrågavarande ändamål bör jämväl för nästa budgetår upptagas ett anslag av 115,830 kronor. Anslaget lärer böra uppföras under rubriken *bidrag till barnhusen*.

Under åberopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till barnhusen* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett anslag av kronor 115,830

[71.] 69. **Skyddsuppfostran, förslagsanslag.**

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1932/1933	530,000	530,456
1933/1934	560,000	580,123
1934/1935	565,000	—
1935/1936 (<i>förslag</i>)	610,000	—

Från anslaget till skyddsuppfostran bestridas dels statsbidrag till barnavårdsnämnder och skyddshem jämlikt kungörelsen den 8 maj 1925 (nr 131) med däri genom kungörelse den 30 november 1934 (nr 565) gjorda ändringar, dels de hyresbelopp m. m., den fyllnad av statsmedel samt de ersättningar för icke belagda platser, vilka enligt vissa av riksdagen godkända avtal om anordnande av skyddshem skola utgå av statsmedel, dels bidrag — till belopp av 41,100 kronor — till avlöningar till befattningshavare vid ett av dessa skyddshem, nämligen åkerbrukskolonien Hall, dels ock arvode till skyddshemsinspektören.

Jämlikt bestämmelserna i lagen den 31 maj 1934 (nr 204) angående ändring i vissa delar av lagen den 6 juni 1924 om samhällets barnavård, vilken förstnämnda lag trätt i kraft den 1 januari 1935, skall staten ersätta barnavårdsnämndernas kostnader för skyddsuppfostran av vanartade personer i åldern 18—21 år. Även dessa kostnader skola hädanefter gäldas från förevarande anslag.

Såsom i det föregående omförmäls bör jämlikt de nya grunderna för riksstatens uppställning arvodet till skyddshemsinspektören hädanefter utgå från socialdepartementets avlöningsanslag. I övrigt föranleda nämnda grunder icke något ändrat beräkningssätt beträffande anslaget till skyddsuppfostran.

Å departementets byrå för fattigvårds- och barnavårdsärenden hava — med ledning bland annat av från statskontoret och länsstyrelserna lämnade uppgifter rörande från anslaget utbetalade statsbidrag — verkställt beräkningar rörande det erforderliga anslagsbeloppet för budgetåret 1935/1936. Därvid hava utgifterna uppskattats på sätt framgår av följande sammanställning.

	Kronor
Statsbidrag till skyddshem enligt 1926 års kungörelse	257,400
Vissa ersättningar till skyddshem enligt särskilda avtal	109,700
Bidrag till avlöningar åt befattningshavare vid åkerbrukskolonien Hall	41,100
Statsbidrag och ersättning till barnavårdsnämnder	211,800
Summa kronor	620,000

Statens merkostnader under nästa budgetår i anledning av den nya lagstiftningen rörande 18—21 åringarna hava i denna kalkyl uppskattats till omkring 55,000 kronor, varav huvuddelen eller ett belopp av 40,000 kronor ingår i posten till statsbidrag och ersättning till barnavårdsnämnder.

Förenämnda beräkningar synas mig i huvudsak kunna läggas till grund för en uppskattning av medelsbehovets storlek; dock torde anslaget icke behöva upptagas till högre belopp än 610,000 kronor. Departements-
chefen.

Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skyddsuppfostran* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett
förslagsanslag av kronor 610,000

[72.] 70. Inspektions- och upplysningsarbete med avseende å spädbarns- och förlossningshem. *förslagsanslag.*

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1933/1934	3,000	2,543
1934/1935	3,000	—
1935/1936 (<i>förslag</i>)	3,000	—

Ett par år efter ikraftträdandet av lagen den 6 juni 1924 om samhällets barnavård igångsattes på initiativ av statens inspektör för fattigvård och barnavård en allmän undersökning rörande förhållandena vid privata spädbarns- och förlossningshem. Undersökningen verkställdes i enlighet med ett av chefen för medicinalstyrelsen och inspektören uppgjort förslag. Kostnaderna för densamma — fränsett rese- och traktamentsersättningar, som utgingo från femte huvudtiteln anslag till rese- och traktamentspenningar — bestredos under budgetåren 1929/1930 och 1930/1931 från förevarande anslag. Sedan denna engångsundersökning slutförts, åvägabragtes på grund av de betydande missförhållanden, som därvid blottats, en fortlöpande statlig kontroll över de enskilda spädbarns- och förlossningshemmen, förenad med upplysningsverksamhet.

För utövandet av nämnda kontroll anlitas två sociala experter, en kvinnlig och en manlig. Experterna uppbära arvode med 20 kronor för varje dag,

de i anledning av uppdraget nödgas uppehålla sig utom sin bostadsort. Härutöver har den manlige experten, som fullgör sitt uppdrag huvudsakligen genom skriftväxling, åtnjutit ytterligare ersättning, för det senaste budgetåret till så stort belopp, att detsamma jämte vad som kunde tillkomma honom såsom dagarvode tillhoppa uppgått till 1,100 kronor. Ersättningen till experterna samt av verksamheten föranledda expenser bestridas av förevarande anslag, medan resekostnads- och traktamentsersättningarna bestridas av femte huvudtitelns anslag till rese- och traktamentspenningar.

En närmare redogörelse rörande det sätt, varpå ifrågakvarande verksamhet utövats, och de resultat, som därvid vunnits, återfinnes i fjolårets statsverksproposition (V. s. 61).

Att en fortlöpande tillsyn över de enskilda spädbarns- och förlossningshemmen alltjämt är av behovet påkallad synes mig klart. Däremot kan spørsmålet, under vilka former denna tillsyn lämpligen bör utövas, givetvis vara föremål för delade meningar. För min del finner jag ur flera synpunkter skäl tala för att verksamheten omhänderhaves av lokala organ. Därvid möta emellertid svårigheter att finna organ, vilka kunna åtaga sig denna uppgift. Såsom jag vid en kommande punkt skall beröra, är det min avsikt att förorda framläggande för årets riksdag av förslag rörande viss omorganisation av distriktssköterskevärdan, varigenom de nuvarande distriktssköterskornas uppgifter skulle utvidgas att jämväl avse frågor av hälsovårdande och hygienisk art. Möjligt är, att inspektions- och upplysningsarbetet med avseende å spädbarns- och förlossningshem, särskilt i vad angår förstnämnda hem, skulle kunna omhänderhavas av dessa sköterskor. Till denna fråga har jag dock ännu icke varit i tillfälle att taga slutlig ställning. Då en omorganisation av distriktssjukvärdan, även om den beslutas vid årets riksdag, först så småningom kan träda i tillämpning, är det emellertid under alla omständigheter uteslutet, att distriktssköterskorna skulle under nästa budgetår kunna i någon större utsträckning övertaga ifrågakvarande tillsynsverksamhet.

Med hänsyn till det anförda får jag förorda, att här behandlade verksamhet under nästa budgetår får fortgå, ehuru omfattningen synes mig kunna något begränsas.

Det för ändamålet erforderliga anslagsbeloppet synes mig böra beräknas med utgångspunkt från den senaste belastningssiffran, vilken utgjort omkring 2,500 kronor. Med hänsyn till den möjliga begränsningen av verksamheten torde detta belopp kunna reduceras till 1,800 kronor. Härtill bör läggas ett belopp motsvarande de med verksamheten förenade resekostnaderna, vilka — såsom nämnts — hittills gäldats från femte huvudtitelns allmänna anslag till rese- och traktamentspenningar. Då dessa kostnader under angivna förhållanden torde kunna uppskattas till 1,200 kronor för år, lär anslaget för nästa budgetår få upptagas till 3,000 kronor. Anslaget har hittills utgått med bestämt belopp. Då i anslaget numera skola inräknas resekostnader, synes det lämpligt, att anslaget erhåller karaktär av förslagsanslag.

Under åberopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Inspektions- och upplysningsarbete med avseende å spädbarns- och förlossningshem* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av kronor 3,000

C. Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården.

Medicinalstyrelsen med dithörande stater.

[73.] 1. Medicinalstyrelsen: *Avlöningar, förslagsanslag*. I riksstaten för budgetåret 1934/1935 äro — fränsett anslag för provisoriskt dyrortstillägg och dyrtidstillägg — följande belopp beräknade för medicinalstyrelsens avlöningskostnader.

	Kronor
Av det under femte huvudtiteln uppförda ordinarie förslagsanslaget till medicinalstyrelsen ett belopp av	373,450
Av det under nionde huvudtiteln uppförda förslagsanslaget till förekommande och hämmande av tuberkelsjukdomar hos nötkreaturen ett belopp av	25,732
Summa kronor	399,182

Användningen av den del av anslaget till medicinalstyrelsen, som är avsedd för avlöningar, framgår av Kungl. Maj:ts brev den 22 juni 1934, däri för styrelsen fastställts dels avlönings- och omkostnadsstat, dels ock övergångsstat. Dessa stater upptaga följande avlöningsposter.

	Kronor.
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	249,500
Avlöningar till tjänstemän å övergångsstat, förslagsanslag	25,300
Arvode till generaldirektörens ställföreträdare	1,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, vetenskapliga rådet, m. m., förslagsanslag	97,650
Summa kronor	373,450

Antalet ordinarie befattningshavare är enligt nämnda brev bestämt på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 generaldirektör, arvode enligt 5 § avlöningsreglementet	—
1 överinspektör för sinnessjukvården i riket, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
2 byråchefer	B 30
5 medicinalråd	B 30
1 statsinspektör över köttkontrollen i riket	B 29
1 byrådirektör	B 28
1 sekreterare (å medicinalbyrån)	B 26
1 kamrerare	B 24
3 sekreterare	B 24
3 notarier	B 21
1 inspektris över sjuksköterskeväsendet	B 20
1 kansliskrivare	B 11
1 kassör	B 11